

„Timpul... este judecătorul cel mai sever”

Nu pretind că spiritul meu critic a fost totdeauna exemplar, pretind doar că m-am străduit cât am putut să nu mistific valorile literare și să nu încurajez impostura (foarte prolifică în epocă; prolifică, agresivă și protejată). Când n-am putut să spun adevărul, am preferat să tac. Tăcerea nu-i, desigur, cea mai bună armă a criticului literar, dar este, în vremuri grele, o strategie care permite criticului literar lucid și onest să rămână, cum avertizase Maiorescu, „în marginile adevărului”... Așa că am lăsat deliberat deoparte literatura oficială din perioada totalitară, numeroasele scrieri propagandistice, lingușitoare, imorale din toate punctele de vedere. Imorale mai ales prin lipsa lor de talent. Am preferat, repet, să susțin cărțile bune și pe scriitorii autentici. Aceia care, în condiții extraordinar de dificile, n-au făcut politică prin artă, ci au cutezat să salveze arta în circumstanțele unei politici totalitare. Din fericire pentru nația românească, ei sunt, după 1945, mulți și importanți... Ei alcătuiesc, în fond, substanța și originalitatea unei literaturi și dau o idee despre posibilitățile spiritului creator românesc... Cealalți,

impostorii, retorii, limbușii, infiltrați în toate structurile puterii totalitare, au fost deliberat ignorați în *Scriitorii români de azi*, cum am precizat deja. Cei mai mulți au dispărut de la sine îndată ce și-au pierdut funcțiile. Fenomen firesc... Alții așteaptă să fie citați pentru a vedea dacă, din imensa maculatură pe care au scris-o, ceva se salvează. Dacă nu, vorba cunoscutei anecdote, nu...

Până atunci ofer cititorilor de dincolo de Prut un număr de studii monografice despre scriitorii români care, într-un chip sau altul, au fost spiritualicește prezenți în spațiul literaturii după 1945. Ei fac parte, este ușor de observat, din trei generații. Între Tudor Arghezi și Mircea Cărtărescu este o diferență de vârstă de aproximativ 80 de ani. Aceeași distanță în timp între autorul lui Nicoară Potcoavă și postmodernistul Mircea Nedelciu, liderul generației '80. Autorul cărții de față i-a citit și i-a analizat pe toți cu sentimentul că, diferențiați prin timp, sensibilitate și stil, ei participă la o aventură comună: aceea a unei literaturi care, după ce își crease propriul sistem de valori și propriul mecanism de funcționare, este silită (la propriu) să se supună altui sistem cultural și să accepte altă ierarhie de valori... Cum au reușit scriitorii să-și salveze originalitatea? Aceasta-i o istorie lungă și complicată. O istorie colectivă și o istorie individuală... Nu-i locul s-o povestesc aici. Pot spune doar că unii au făcut compromisuri mai mari, alții mai mici, în funcție de epoca în care au trăit și, desigur, în funcție de natura individului. Nu le-am evitat în comentariul meu (vezi capitolele despre Sadoveanu, G. Călinescu, Zaharia Stancu, Mihai Beniuc), dar nici nu le-am dat mai mare importanță decât au în realitate. N-am ezitat să scriu (în 1976, în plină „mică revoluție culturală”) că *Mitrea Cocor* este un roman fals, lamentabil de fals din toate punctele de vedere, dar n-am ezitat să spun că *Nicoară Potcoavă* este o capodoperă de limbaj... Pe amândouă le-a scris M. Sadoveanu, un prozator de prim ordin în acest secol. Iată ce nu trebuie să uite un istoric al literaturii contemporane și, în genere, nu trebuie să uite cine comentează evoluția literaturii într-o epocă tragică, așa cum este evoluția literaturii române între 1944 și 1989...

Timpul, care se spune că este judecătorul cel mai sever, n-a avut timp să selecteze... Criticul care semnează aceste volume n-a avut nici el răbdarea să-l aștepte și s-a grăbit să-și impună propriile judecăți de valoare.

Acad. **Eugen Simion**
fragment din „*Scriitori români de azi*”

Editorial

Farmecul sărbătorilor de iarnă!

Zbuciumul cotidian hrănit cu obstinație de tot felul de crize, de la cea economică la cea politică și morală, care cresc doar „productivitatea” grijilor zilei de mâine, ne alungă în ceața deznădejdiei de unde nu mai percepem frumusețea anotimpului abia deșteptat, încărcat de parfumul inconfundabil al sărbătorilor de iarnă. Am uitat cu desăvârșire că, trăitori la paralela 45, suntem binecuvântați cu bucuria celor patru anotimpuri, fiecare cu farmecul său unic, repetabil mereu în alte nuanțe, iar între toate, anotimpul alb cel mai dens în trăiri spirituale.

Este perioada din an în care dorințele se împlinesc, iar visele devin realitate. Sărbătorile de iarnă, îndeosebi cele de Crăciun, sunt adevărate evenimente ale sufletului. Amintirile copilăriei revin puternic în minte și inimă, zăpezile bogate și prevestitoare de rod îmbelșugat, cântecele și clinchetele de clopoței, oamenii grăbindu-se să termine ultimele cumpărături, mirosul proaspăt de brad, dar și aroma cozonacilor, nerăbdarea așteptării darurilor sub pomul de iarnă, toate creează în sânul familiei o atmosferă de basm, liniște sufletească și iubire. Cete de colindători ne încântă cu tradiționalele colinde, „prichindeii” sunt nerăbdători în așteptarea lui Moș Crăciun care se urcă în sania cu zurgălăi trasă de reni, se înalță pe cer, furișându-se apoi prin hornurile caselor noastre. Cei mici îl întâmpină cu colinde, poezii și cu ochișorii scânteind de emoția descoperirii darurilor frumos ambalate. În aceste momente festive ale anului, toată lumea, de la mic la mare, are dreptul la fericire. Este vremea să iertăm și să găsim în cei dragi tot ce ne-am dorit vreodată. Atmosfera sfintelor sărbători este una de neuitat,

împărtășită alături de familie și prieteni dragi, când bucuria ne învăluie, iar sentimentul de a fi acasă e mai puternic ca oricând.

Acum putem deveni mai buni, îi putem ajuta pe cei aflați la nevoie împărțind chiar și puținul pe care-l avem cu semenii noștri. Un zâmbet cald și o îmbrățișare sinceră sunt cele mai de preț cadouri. O vorbă bună, spusă din inimă, și un sărut pentru fiecare copil din lume îi pot umple sufletul de speranță, îl pot încredința că nu e uitat sau nedorit. În lumea aceasta plină de tristețe și veselie, de violență și pace, de răutate și bunăvoință, putem face diferența. La sfârșit, dar și nou început de an, să ne amintim ce este cu adevărat Crăciunul, ANUL NOU, datinile și tradițiile noastre din moși strămoși! Haideți să redescoperim magia din sufletul nostru! Oricât de profund ar fi ascunsă, ea există în fiecare inimă și speră să fie adusă la lumină. Lăsați-o să se dezvăluie prin fapte, vorbe și sentimente în preajma sărbătorilor!

În noaptea de Ajun să cântăm, să visăm, să ne bucurăm și să iubim cu sinceritate și dăruire! Sunt oameni care indiferent de vârstă, îl așteaptă atât pe Moș Nicolae, cât și pe Moș Crăciun cu inimile deschise, crezând încă în povești. Spiritul acestor oameni rămâne tânăr. Și cum am putea să-l facem să fie veșnic decât îndemnându-i pe cei mici, ca și pe cei mari, cu acest prilej, chiar mai mult decât cu oricare altul, să prețuiască cartea, drept cel mai folositor și dătător de fericire dintre daruri.

Îndemnați copiii să vină la Bibliotecă, împărăția poveștilor, dar și a înțelepciunii, de unde vor lua lumina științei, farmecul legendelor și bucuria comunicării care le vor fi pentru viitor izvor de încredere, de cunoștințe, pilde de viață.

Nu uitați să-i scrieți Moșului ce vă doriți pentru că de Crăciun totul este posibil!

Sărbători fericite tuturor!

Galați, decembrie, 2010

Prof. **Zafir Ilie**,
Director

Biblioteca Județeană ”V.A.Urechia” Galați

ROMANIA

COMITUL JUDEȚULUI GALAȚI

Zilele Bibliotecii "V.A. Urechia"

Serbările Galaștilui 2010

8 - 14 noiembrie 2010

Biblioteca "V.A. Urechia"

- 120 de ani de existență -

bvau@2010

Program

Luni, 8 noiembrie

Ora 11:00 *Deschiderea oficială a manifestărilor și conferirea de diplome și plachete aniversare*
 Participă: reprezentanți ai autorităților locale, ale instituțiilor de cultură și educație, bibliotecarii din Biblioteca V.A. Urechia și din bibliotecile publice din județ;
 Loc de desfășurare: Sediul central - Sala M. Eminescu, etaj I;

Ora 12:00 *BIBLIONET și bibliotecile publice - Colocviu*
 Participă: bibliotecarii din Biblioteca V.A. Urechia și din bibliotecile publice din județ;
 Loc de desfășurare: Sediul central - Sala M. Eminescu, etaj I;

Ora 12:30 *Timpul trece ... darurile rămân - Schimburi culturale între Biblioteca Județeană V.A. Urechia și Penitenciarul Galați.*
 Loc de desfășurare: Sediul central al Bibliotecii V.A. Urechia;
În vizită la Bibliotecă - Prezentarea secțiilor și a filialelor bibliotecii unor grupuri de elevi, studenți și profesori de la școli, licee, facultăți gălățene;
Dați cărților o viață nouă! Ediția a III-a - Campanie derulată pe toată durata manifestărilor sub îndemnul: "Dăruiți Bibliotecii o carte pentru comunitate!", Sediul central - Parter, în cadrul secțiilor de împrumut la domiciliu și la Filiale;

Marti, 9 noiembrie

Ora 15:00 *Iubire de carte - Masă rotundă.*
 Participă cititori de toate vârstele ai Bibliotecii V.A. Urechia;
 Loc de desfășurare: Sediul central al Bibliotecii V.A. Urechia, Sala M. Eminescu, etaj I;

Miercuri, 10 noiembrie

Ora 10:30 *Rolul cărților în formarea tinerilor - Dezbateri*
 Participă: elevii Grupului Școlar Industrial de Marină clasele IX-XII, îndrumător: prof. Ilie Adriana Nicoleta, prof. Ichim Nicoleta și bibliotecar Călin Ionica;
 Loc de desfășurare: Filiala nr. 4 „Grigore Vieru”;

Ora 11:00 *Lectură și joc - Workshop*
 Invitați: reprezentanți ai Inspectoratului școlar Județean Galați, cadre didactice din învățământul primar și gimnazial, elevi ai școlilor gălățene.
 Loc de desfășurare: Sediul central - Sala M. Eminescu, etaj I

Ora 11:30 *American Shelf (Raftul American)*
 Donație de carte americană, în limba engleză
 Participă: Jeri Guthrie-Corn, Șef adjunct al Misiunii Ambasadei S.U.A. la București, Julie A. O'Reagan, atașat cultural al Ambasadei S.U.A. și Ioana Damian, atașat cultural al Ambasadei S.U.A.;
 Loc de desfășurare: Sediul central al Bibliotecii V.A. Urechia

Ora 13:00 *Bibliotecarii o componentă esențială a accesului la informație* - Colocviu de comunicări profesionale
 Invitați: bibliotecarii din țară; bibliotecarii din unitățile școlare ale municipiului Galați și alți reprezentanți ai instituțiilor de cultură și educație;
 Loc de desfășurare: Sediul central - Sala M. Eminescu, etaj I

Joi, 11 noiembrie

Ora 11:00 *Liceul „Vasile Alecsandri” și Biblioteca „V.A. Urechia” - memoria începuturilor: vernisaj expoziție;*
 - Lansarea lucrării „Biblioteca Publică V.A. Urechia Galați: Monografie”, autor Nedelcu Oprea, Ediția a II-a revizuită și adăugită, Editura Axis Libri, 2010;
 - „Liga Culturală pentru Unitatea Românilor de Pretutindeni Galați” la ceas aniversar. 120 de ani de existență - Comunicare susținută de lector univ. dr. Pompiliu Comșa;
 Loc de desfășurare: Liceul Vasile Alecsandri;

Ora 17:00

Salonul Literar AXIS LIBRI - Lansarea publicațiilor:
 - „Indexarea publicațiilor de drept” - autor, bibliotecar Dorina Bălan;
 - „Buletinul Fundației Urechia”, nr. 11 prezintă prof. Zanfir Ilie și prof. Letiția Burulană;
 - „Biblioteca Publică V.A. Urechia Galați: Monografie”, autor Nedelcu Oprea, Ediția a II-a revizuită și adăugită, Editura Axis Libri, 2010;
 - „Istoria scolelor de la 1800 1864”, Tomul I, autor V.A. Urechia, Colecția Opera Omnia, Editura Tipo Moldova Iași.
 Loc de desfășurare: Sediul central - Sala M. Eminescu, etaj I;

Vineri, 12 noiembrie

Toamna - concurs de recitări
 Participă: elevii clasei a III-a A de la Colegiul Național C. Negri, îndrumător învățător Troțușanu Gina;
 Loc de desfășurare: Filiala nr. 1 C. Negri;

Ora 12:00

Biblioteca și tânăra generație:
 - „Ce este cartea pentru mine?” - poveste prezentată de Clubul de carte al Colegiului Național Al. I. Cuza, îndrumător institutor Mormenche Daniela;
 - „Trenulețul cărților” - moment teatral prezentat de elevi ai Colegiului Național Al. I. Cuza, îndrumător institutor Damian Oana;
 - „Mă înscriu la bibliotecă” - acțiune de promovare a serviciilor de bibliotecă realizată de elevi ai Colegiului Național Al. I. Cuza prin distribuirea de materiale promoționale.
 Loc de desfășurare: Filiala nr. 4 Grigore Vieru;

Ora 15:00

Dar cine a fost V.A. Urechia? - masă rotundă
 Lectură publică din scrierile literare ale lui V.A. Urechia
 Participă: elevi, membri ai Cafenelei Culturale de la Biblioteca V.A. Urechia;
 Loc de desfășurare: Sediul central al Bibliotecii V.A. Urechia, Sala M. Eminescu, etaj I;

Duminică, 14 noiembrie

Ora 10:00 *120 de ani de la inaugurare* - omagiu fondatorului Vasile Alexandrescu Urechia
 Vor susține alocuțiuni: prof. Zanfir Ilie, directorul Bibliotecii V.A. Urechia, Cristian Căldăraru, directorul Muzeului de Istorie Galați, Lect. univ. dr. Arthur Tuluș de la Catedra de Istorie, Facultatea de Istorie, Filosofie și Teologie din cadrul Universității Dunărea de Jos din Galați, actori ai Teatrului Dramatic Fani Tardini din Galați.
 Loc de desfășurare: Sediul central - lângă bustul lui V.A. Urechia

Biblioteca „V.A. Urechia” Galați

- 120 de ani în slujba lecturii -

În perioada 8-14 noiembrie 2010, Biblioteca Județeană „V.A. Urechia” Galați a devenit pentru o săptămână centrul cultural focalizator al municipiului Galați. Marea sărbătoare prilejuită de aniversarea a 120 de ani de existență a Bibliotecii „V.A.

Urechia” Galați a fost marcată prin desfășurarea a numeroase activități culturale, științifice și educative, toate fiind circumscrise Programului de manifestări dedicat Serbărilor Galațiului 2010. Evenimentul aniversar a integrat activitățile organizate atât la Sediul central al Bibliotecii, la Filiala 1 „Costachi Negri”

și Filiala 4 „Grigore Vieru”, cât și la alte instituții de cultură și educație sau lăcașuri de cult religios. Ne-au fost aproape - ca parteneri - în demersurile făcute: Filiala Galați a Asociației Naționale a Bibliotecarilor și Bibliotecilor Publice, Filiala Galați a Asociației Bibliotecarilor din România, Liga Culturală pentru Unitatea Românilor de Pretutindeni, mass-media locală.

Luni, 8 noiembrie 2010, ora 11:00, a avut loc deschiderea oficială a manifestărilor. Directorul prestigioasei instituții, în cuvântul de întâmpinare, a adus un omagiu mentorului spiritual Vasile Alexandrescu Urechia care a dăruit gălățenilor cea mai de preț comoară, biblioteca sa personală, „copilul de predilecție”, conștient fiind că „la lumina și învățătura cărții se deșteaptă conștiința națională”.

De parcă istoria este făcută să se repete, triumful culturii s-a sărbătorit pe aceste meleaguri ca o reeditare a evenimentului inaugural din 11 noiembrie 1890, când toate personalitățile locale, și nu numai, erau prezente la deschiderea primei biblioteci publice la Galați pe care Urechia o lăsa

moștenire, urmând exemplul înaintașilor: „străbunii - afirma el, în 1900 - ridicau biserici și înființau spitale la care numele lor rămânea alipit, națiunea română are mai ales nevoie de case, instituțiuni în care ea să-și vindece nu numai corpul, dar și sufletul, și să-și orneze mintea...”

La ceas aniversar, personalități și reprezentanți ai instituțiilor de cultură și educație, ai autorităților locale, ai presei și audio-vizualului, ai asociațiilor profesionale de profil biblioteconomic, colegi din județ și din țară au ținut să fie alături de noi la marcarea celor 12 decenii de existență a instituției culturale gălățene și toți atâția de slujbă în interesul lecturii. Ca și atunci, mass-media a abundat în amănunte despre acțiunile desfășurate în această perioadă în „biserica culturală în care națiunea să-și deștepte conștiința și să se lumineze”.

În discursul omagial și aniversar, deopotrivă, conducătorul instituției, profesorul Zanfir Ilie, a realizat o paralelă peste timp arătând ce înseamnă - la acest moment - Biblioteca „V.A. Urechia” Galați: „Volumul și valoarea informațională a bibliotecii, în care Internetul, cartea și multimedia conviețuiesc completându-se ideal spre beneficiul publicului său real sau virtual, cunosc dimensiuni impresionante, chiar și în condiții de criză, printr-o politică de achiziții bine condusă și apropierea de utilizatori a

serviciilor de bibliotecă, prin noile filiale deschise în marile cartiere... Succesul de care s-au bucurat cele două ediții ale primului târg-festival național de carte organizat la Galați, ca extensie culturală a revistei cu același nume, a creat o platformă

provocatoare pentru noi proiecte culturale: salon literar, editură, librărie, „AXIS LIBRI” fiind deja apreciat ca un *brand cultural* de către personalități, mass-media gălățeană și națională”.

Directorul instituției a făcut o radiografie a așezării strategice a acestei case a cărții în arealul Dunării de Jos „ce cuprinde Moldova de Jos, Basarabia de Sud, Dobrogea de Nord și, poate, nord-estul Câmpiei Bărăganului”, a mulțumit cu deosebit respect și considerație tuturor oamenilor iubitori de carte care au sporit prin fapte de cultură prestigiul acestei instituții emblematice pentru orașul de la Dunăre, fie prin donații, fie prin actul biblioteconomic sau managerial, dar și conducătorilor județului și urbei: „toate acestea nu ar fi fost posibile fără susținerea și sprijinul permanent al administrației publice locale. Un cuvânt de mulțumire și întreaga noastră grațitudine se cuvine să adresăm dlui președinte al Consiliului Județului Galați, Eugen Chebac, dlui prefect Cosmin Ionuț Păun, dlui primar Dumitru Nicolae, colegilor din instituțiile de cultură, reprezentanților societăților care au colaborat la organizarea manifestărilor noastre”, astfel și-a încheiat alocuțiunea managerul instituției.

După discursurile președintelui Consiliului Județului Galați – Eugen Chebac, care sublinia că „cei 120 de ani înseamnă 120 de ani de frământări și continuitate” și cel al primarului orașului, Dumitru Nicolae, care a apreciat activitatea lăcașului de cultură și rolul formator al acestuia, directorul bibliotecii a înmănat câteva zeci de plachete aniversare, diplome, cărți și flori reprezentanților instituțiilor locale și naționale prezente: „în semn de prețuire, grațitudine și recunoaștere a contribuției aduse la susținerea și afirmarea valorilor culturale ale bibliotecii”, directorilor instituțiilor de cultură, învățământ, mass-media locală etc. Pentru contribuția la promovarea personalităților gălățene au primit diplome o serie de bibliotecari de la Biblioteca din Umbrărești, Biblioteca „Grigore Hagiu” din Tg. Bujor, Biblioteca „Ștefan Petică” Tecuci și Camelia Toporaș de la Secția Referințe a Bibliotecii Județene „V.A. Urechia”.

Un moment de mare emoție și reală mândrie l-a generat mesajul de „LAUDATIO” transmis bibliotecii de către domnul Kelemen Hunor, ministrul Culturii și Patrimoniului Național, prin intermediul domnului Florin Pâslaru, secretar al

Comisiei de Cultură a Camerei Deputaților, în care se apreciază: „mesajul fondatorului și anume să se fortifice mințile și mai ales inimile gălățenilor prin cultură temeinică și națională a rămas în inimile și conștiințele oamenilor care au slujit și slujesc acest important lăcaș de cultură și iată, astăzi, sărbătorim o instituție care timp de o sută douăzeci de ani a continuat să nutrească idealurile începuturilor...”

Mulțumiri și felicitări autorităților locale, adâncă recunoștință celor care în cei o sută douăzeci de ani de existență au trudit ori au vegheat ca acest lăcaș să dăinuie și să se înfățișeze astăzi mai bogat cu o carte, cu un manuscris, cu o colecție în plus.

De asemenea, mesagerul Ministerului Culturii, domnul Florin Pâslaru, a ținut, în calitate pe care o deține în cadrul Parlamentului României, ca secretar al Comisiei de Cultură, să aprecieze calitatea serviciilor oferite de biblioteca noastră și să ureze „personalului format din profesioniști ai literelor, condus cu onoare de profesorul Ilie Zanfir, să slujească ca și până acum cu dăruire cultura românească, fără de care națiunea română nu ar putea dăinui.”

Diploma, urările și aprecierile adresate bibliotecii și bibliotecarilor de Corina Apostoleanu, secretar al Asociației Bibliotecarilor din România, „pentru întreaga activitate desfășurată în slujba comunității și pentru contribuția la modernizarea serviciilor de bibliotecă”, urările aniversare din partea Asociației Naționale a Bibliotecarilor și Bibliotecilor Publice din România, al cărui mesager a fost Dragoș Adrian Neagu – prim-vicepreședinte al acesteia și conferirea de diplome atât instituției „pentru excepționala contribuție la modernizarea și promovarea bibliotecii publice în comunitate”, cât și directorului

120 de ani în slujba lecturii • 120 de ani în slujba lecturii • 120 de ani în slujba lecturii

acesteia pentru „contribuția esențială la promovarea bibliotecii publice în comunitate” sunt motive să credem că biblioteca a avut alături, la ceas aniversar, pe lângă buni colegi și desăvârșiți prieteni. De fapt, domnul Dragoș Neagu a venit la Galați ca dublu mesager: din partea Asociației Profesionale, dar și a Bibliotecii Județene „Panait Istrati” Brăila pe care o conduce și în numele căreia a ținut să ne adreseze urări de suflet. Mesaje, diplome și urări de felicitare și mulți ani ne-au sosit pe tot parcursul zilelor dedicate evenimentului din partea mai multor instituții locale sau naționale, parteneri sau colege de breaslă printre care se cuvine să menționăm Biblioteca Națională a României, care ne-a onorat cu prezența a patru distinși colegi.

Miezul primei zile a fost rezervat colocviului *Biblionet și bibliotecile publice*, unde s-a discutat despre rolul Programului *Biblionet* pentru accentuarea prestigiului și al misiunii bibliotecarului în comunitate, subliniindu-se funcția lui formatoare în cadrul acesteia. Au participat bibliotecarii din

Sub titlul „Timpul trece... darurile rămân”, la zi de sărbătoare, Biblioteca Județeană „V.A. Urechia” a primit un prețios cadou de la Penitenciarul Galați - macheta clădirii actualului sediu central al bibliotecii. Cum pentru noi cele mai de preț daruri

sunt cărțile, am întors frumosul gest prin oferirea unei donații de carte persoanelor ce au mai puține posibilități de a citi într-un mediu care îi privează de libertate.

Secția Colecții Speciale a Bibliotecii „V.A. Urechia” a scos la iveală, cu această ocazie, picături din neprețuitele comori, cărți rare, unele unicat, în expoziții tematice care au putut fi vizionate pe toată perioada Sărbărilor Galațului, în care s-au integrat și Zilele Bibliotecii noastre. Expozițiile au avut titluri sugestive, fiind realizate în semn de omagiu pentru cel care a fost deschizătorul de drumuri în cultura locală: „Vasile Alexandrescu Urechia - 50 de ani în slujba culturii române”, vernisată la etajul întâi, la mezanin (Popasul Bibliofilului), expoziția de documente de arhivă „Biblioteca V.A. Urechia - o bibliotecă regală: 120 de ani de existență”, amenajată în foaierea Sălii „Mihai Eminescu”, precum și expoziția de tipărituri cu valoare de patrimoniu, manuscrise și scrisori autografe „Biblioteca V.A. Urechia - Tezaur cultural național” deschisă publicului în Sala „Mihai Eminescu”.

Filiała 1 „Costache Negri” și Casa de Cultură a Sindicatelor Galați au organizat de asemenea

Biblioteca „V.A. Urechia” și din bibliotecile comunale și orașenești din județul Galați. Schimburile de păreri în legătură cu diversificarea serviciilor bibliotecii în mediul on-line, modalitățile de diseminare a informației, precum și combaterea tiparului „copy-paste” în realizarea diverselor materiale științifice sau documentare ale tinerilor, care trebuie îndrumați atent de bibliotecari, au constituit motive reale de dezbateri colegială, constructivă.

În continuarea acestui program, Filiala Galați a ANBPR a premiat bibliotecarii care s-au remarcat

expoziția de documente și imagini „Regina Maria și Balcicul”, iar Filiala 4 „Grigore Vieru” a expus o colecție de desene semnate de elevii din clasele I-IV ai Colegiului Național „Al. I. Cuza”

Începând din prima zi a manifestărilor - 8 noiembrie și până în data de 14 a aceleiași luni s-a desfășurat ediția a III-a a campaniei „Dați cărților o viață nouă!”, gălățenii fiind invitați să facă donații constând în cărți sau în bani pentru cărți, fiecare după propriile posibilități.

Marti, 9 noiembrie 2010, Înaltpreasfințitul Părinte Casian, Arhiepiscop al Dunării de Jos a organizat la Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sf. Apostol Andrei” din Galați o slujbă de comemorare și un parastas pentru două mari personalități emblematice care au marcat prin fapte fundamentale cultura și spiritualitatea românească, dar mai ales gălățeană, și anume: Melchisedec Ștefănescu - părintele autocefaliei Bisericii Ortodoxe Române, primul episcop al Dunării de Jos și Vasile Alexandrescu Urechia - ctitorul bibliotecii gălățene care-i poartă numele. Programul a debutat cu săvârșirea Sfintei Liturghii la capela Seminarului Teologic „Sfântul Apostol Andrei” realizată de către chiriarhul Dunării de Jos, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi, de membri ai Permanenței Consiliului Eparhial, în prezența a numeroși credincioși. La eveniment au participat preoții din Protopopiatele Galați, Covurlui și Târgu Bujor, dar și directorul Bibliotecii Județene „V.A. Urechia”, profesor Ilie Zanfir, și salariații acestei instituții.

Cu acest prilej, s-a omagiat personalitatea Episcopului Melchisedec Ștefănescu - cel care a redactat și propus actul oficial al autocefaliei bisericii române - și cea a academicianului Vasile Alexandrescu Urechia, chiriarhul Dunării de Jos subliniind importanța împlinirii a 120 de ani de existență a Bibliotecii Județene care a jucat un mare rol formator și educativ în viața gălățenilor.

Părintele consilier Lucian Pietroaia a vorbit despre contribuția celor două personalități adoptate de gălățeni la desăvârșirea actului religios și cultural pe meleagurile Dunării de Jos.

Înalocuiuneasa, directorul bibliotecii, profesorul Zanfir Ilie, a subliniat traiectoria vieții celor două

personalități scoțând în evidență originile comune - județul Neamț, caracterul onest și plin de servitute al celor doi în slujba poporului român și în special al Galațiului, „aportul substanțial la dezvoltarea învățământului românesc în calitatea pe care cei doi au îndeplinit-o, aceea de Ministru al Cultelor și Instrucțiunii Publice” și alte trasături edificatoare pentru „a ilustra implicarea reală în procesul de regenerare spiritual-morală a românilor din aceste ținuturi ale Moldovei de sud”.

După amiaza aceleiași zile a fost dedicată marilor iubitori ai lecturii. Sub titlul „Iubire de carte” marți, 9 noiembrie 2010, ora 15:00, la sediul central al bibliotecii, în Sala „Mihai Eminescu”, a avut loc o masă rotundă cu această temă. Au dat curs invitației elevi, studenți, profesori, pensionari și alte categorii profesionale, interesate de actul lecturii și bunul mers al acestuia. Elevii au fost însoțiți de doamnele profesoare: Nicuța Blaga Ardeleanu de la Colegiul de Industrie Alimentară „Elena Doamna”, Camelia Nenu și Apostu Anișoara de la Palatul Copiilor, Tatiana Ion și Georgeta Afrăsinei de la Fundația „Vasile cel Mare”.

Miercuri, la ora 10:00, o acțiune pe tema înțelegerii misiunii formatoarea a publicațiilor a avut loc la Filiala 4 „Grigore Vieru” a bibliotecii care a organizat, împreună cu elevii Grupului Școlar Industrial de Marină, dezbateră „Rolul cărților în formarea tinerilor”.

Participanții, sub îndrumarea profesoarelor Adriana Nicoleta Ilie și Nicoleta Ichim, precum și a bibliotecarei Călin Ionica, au realizat o dezbatere extrem de interesantă asupra impactului lecturii în formarea viitoarelor generații. Ingenioase idei au venit din partea adolescenților care au propus noi posibilități de promovare a cuvântului scris.

Ora 11:00 a aceleiași zile a fost dedicată desfășurării unei interesante și atractive activități care a avut ca punct de inspirație cartea. Sub titlul „Lectură și joc”, protagoniștii manifestării, elevii de la Școala Nr. 25, Școala Nr. 28 și elevii Colegiului Tehnic „Dumitru Moțoc”, însoțiți de cadre didactice și bibliotecari, au comentat personaje de poveste și au scos în evidență rolul educativ al acestora, indiferent de poziția negativă sau pozitivă pe care o ocupă în

11 noiembrie 1890

interiorul poveștilor sau povestirilor. Din cuprinsul programului menționăm: lansarea unui proiect educațional „Cartea, prietena mea“, un concurs de recunoaștere a personajelor, diverse modalități de prezentare a cărților și evaluarea campaniei „Să ne întoarcem la lectură. Citește și tu!“.

Intervalul orar 13:00 - 16:30 al aceleiași zile a fost rezervat colocviului de comunicări profesionale ale membrilor Filialei Galați a Asociației Bibliotecarilor din România. În cadrul întrunirii au fost supuse dezbaterilor următoarele lucrări: „Implementarea în cadrul bibliotecilor școlare a unui Sistem Integrat de Bibliotecă Open Source – Koha” - Mioara Voncilă, Universitatea „Dunărea de Jos” Galați și Angela Repanovici, Universitatea Transilvania din Brașov; „Publicații periodice apărute sub egida Bibliotecii „V.A. Urechia” - Leonica Roman, Biblioteca „V.A. Urechia”; „Cataloagele colective editate de Biblioteca „V.A. Urechia” - Catrina Căluian; „World Cat: Catalogul colectiv online al OCLC” - Iulia Sergiu, Biblioteca „V.A. Urechia”; „Fișierul de autoritate nume de persoană: Pseudonime colective” - Dorina Bălan, Biblioteca „V.A. Urechia”; „Filiala 2 „Paul Păltănea” - o necesitate pentru lărgirea orizontului cultural, educațional și recreativ al gălățenilor” - Cătălina Șoltuz, Biblioteca „V.A. Urechia”; „Cum să dezvolți propriul proiect de cercetare” - Lenuța Ursachi, Elena Scutelnicu și Mioara Voncilă, Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați; „Secțiunea Resurse Web – Ghid spre lumea virtuală” - Cătălina Oprea, Biblioteca „V.A. Urechia”; „Infoghid Galați pe suport wiki” - Liana Niculeț, Biblioteca „V.A. Urechia”; „Aproape de cărți - bibliotecari și cititori” - Andreea Iorga și Nicoleta Susanu, Biblioteca „V.A. Urechia”; „Cărți pentru toți, cărți pentru nevăzători - Un nou serviciu în Biblioteca V.A. Urechia” - Andreea Iorga, Biblioteca „V.A. Urechia”.

„Bloguri de lectură” a fost denumirea acțiunii desfășurate la ora 16:30, la Biblioteca „V.A. Urechia”. Sub această generic a avut loc un interesant concurs de bloguri pe tema lecturii. Concurenții au fost nimeni alții decât talentații elevi ai clasei a VI-a B, de

la Colegiul Național „Vasile Alecsandri”, conduși de creativul profesor Corneliu Goldu.

În dimineața zilei de **joi, 11 noiembrie 2010**, ora 11:00, Colegiul Național „Vasile Alecsandri” a fost gazda reconstituirii momentului inaugural 11 noiembrie 1890. În Sala cancelariei unde odinioară Urechia, înfățișat astăzi de actorul

Vasile Dănilă, de la Teatrul Dramatic „Fani Tardini”, dăruia pentru prima dată gălățenilor prețioasa sa colecție de carte, împreună cu oficialitățile pe care le chemase atunci, astăzi reprezentați de contemporani: primarul orașului Dumitru Nicolae, episcopul Dunării de Jos reprezentat de părintele Eugen Buruiană, protoierul de Galați și paroh la Biserica „Precista” și directorul liceului, profesorul Vasile Ciuchină, s-a botezat și sfințit cancelaria cu numele de Sala Profesorală „Urechia”. O slujbă de pomenire și un parastas în amintirea celui care a fost părintele cultural al gălățenilor, urmat de scurte alocuțiuni din partea personalităților numite altădată de Urechia să vegheze la liniștea lăcașului său de cultură au făcut ca, pentru câteva ore, spiritul lui Urechia să ne fie alături, la ceas aniversar, multumit de urmașii săi.

A urmat în sala Amfiteatru lansarea revistei „Buletinul Fundației Urechia”, numărul 11 pe anul 2010, precum și a ediției a II-a revizuită și adăugită a lucrării *Biblioteca Publică „V.A. Urechia” Galați: Monografie*. Recenziile celor două publicații au fost făcute de către directoarea adjunctă a bibliotecii, profesoara Letiția Buruiană, în fața unui auditoriu format din elevi ai colegiului, profesori precum și salariați ai Bibliotecii Județene „V.A. Urechia”.

O adevărată lecție de recunoștință pentru cultivarea memoriei personalității marcante a Galațiului, V.A. Urechia, ne-au dat-o două echipe formate din elevi ai claselor a V-a, respectiv a XII-a, ai acestui liceu, instruiți de doamna profesoară de limba și literatura română Laila Chitic, care s-au întrecut în a cunoaște viața și activitatea mentorului nostru spiritual, dar au avut și posibilitatea de a-și pune în valoare imaginația și creativitatea, mimând pe Urechia sau descoperind noi locuri unde ar putea

avea filiale biblioteca noastră.

Seara zilei de joi, 11 noiembrie 2010, începând cu ora 17:00, a fost dedicată Salonului Literar „Axis Libri” desfășurat la Sediul Central al bibliotecii. Prima lansare în cadrul ediției a fost lucrarea de specialitate: *Indexarea publicațiilor de drept - Contribuții metodologice*, aparținând bibliotecarei Dorina Bălan. Lucrarea a fost realizată la Editura proprie a Bibliotecii „V.A. Urechia”, *Axis Libri*, beneficiind de o prefață semnată de Victoria Frâncu, președinta Secțiunii Catalogare-Indexare a Asociației Bibliotecarilor și Bibliotecilor Publice din România și membru corespondent pentru România la *Extensions and Corrections to the UDC*, revista internațională de specialitate care face modificările pentru CZU.

Recenzia lucrării a fost realizată de consilierul editorial al lucrării, Mia Bararu, care a vorbit de importanța unei asemenea lucrări, ținând seama că biblioteca noastră a fost una din primele biblioteci care au subscris la organizarea colecțiilor cu ajutorul clasificării zecimale. A fost scos în evidență faptul că lucrarea debutează cu o corespondență a noțiunilor de drept, așa cum se reliefează în clasificarea jurisprudenței, în cadrul diviziunii 34, că se trece la analiza și modul de diseminare a informației de tip juridic, sunt exemplificate soluțiile practice și sunt propuse o serie de modificări în cadrul structurii acestei diviziuni, dar și faptul că lucrarea aduce la zi modificările existente în revista *Extensions and Corrections to the UDC* în perioada 1998-2007, și anume în volumele 20-29 ale acesteia.

La sfârșitul recenziei, a fost subliniată aprecierea făcută de prefațatoarea acestei publicații care a lipsit din cauza faptului că era plecată din țară, implicată fiind într-un proiect european. Aprecieri asupra monografiei au fost făcute de directoarea Bibliotecii Universității „Dunărea de Jos”, Mioara Voncilă și directoarea adjunctă a bibliotecii, Letiția Buruiană, care a continuat apoi cu prezentarea recenziei la Buletinul Fundației Urechia și cea de-a 2-a ediție revizuită și adăugită a monografiei bibliotecii sub titlul: *Biblioteca Publică „V.A. Urechia” Galați*, autor fostul director al bibliotecii timp de aproape patru decenii, Nedelcu Oprea.

A urmat lansarea monografiei: *Forțele navale române - 150 de ani de istorie modernă*, Editura Centrului Tehnic-Editorial al Armatei, București, 2010 având ca autori pe Mariana Păvăloiu și Marian

Sârbu.

Seara a continuat cu lansări ale lucrărilor apărute la editura „Tipo-Moldova” care fac parte din colecția „Opera Omnia”, prezentate de un mai vechi prieten al orașului Galați, poetul Aurel Ștefanachi, directorul acestei edituri; *Istoria Școlilor de la 1800-1864. Tomul I*, autor Vasile Alexandrescu Urechia, *Dunărea. Privire istorică, economică și politică*, autor Constantin Băicoianu; *Dobrogea în pragul veacului al 20-lea*, autor M.D. Ionescu.

Reîntâlnirea mult așteptată de gălățeni cu marele istoric, academicianul și profesorul universitar Gheorghe Buzatu - director al „Centrului de Istorie și Civilizație Europeană”, al Filialei Iași a Academiei Române a fost prilejuită de lansarea lucrării *Europa în balanța forțelor - Vol. 2 și 3*, apărută tot la Editura „Tipo-Moldova”, Iași, 2010. Regalul documentar al istoricului a reușit să facă din auditorii prezenți, adevărați interlocutori.

Lansarea lucrării *Serviciile secrete ale românilor în războiul mondial (1939-1945)* apărută la editura Demiurg, 2010 a încheiat seara, protagonist fiind autorul acestei lucrări, cercetătorul Cezar Mătă.

Sub titlul *Ghici, ghicitoarea mea...* **vineri, 12**

noiembrie 2010, ora 11:00, la Filiala 1 „Costache Negri” a Bibliotecii „V.A. Urechia” s-a desfășurat un concurs de ghicitori la care au participat micuții, dar isteții boboci ai clasei I A, de la Colegiul Național „Costache Negri”, îndrumați de dna învățătoare Bobu Daniela.

Aproape de ora prânzului, ora 11:30, Filiala 1 „Costache Negri” a Bibliotecii „V.A. Urechia” a fost gazda unui colectiv de elevi ai

clasei a III-a A, de la Colegiul Național „Costache Negri”, care, pregătiți de doamna învățătoare Gina Troțușanu, au prezentat un program literar-artistic plin de culoare intitulat *Toamna*.

La ora 12:00, Filiala 4 „Grigore Vieru” a organizat împreună cu Colegiul Național „Al. I. Cuza”, clasele institutoarelor Doina Mormenche și Oana Damian, manifestarea „*Biblioteca și tânăra generație*”. Elevii clasei a III-a au prezentat o carte-poveste cu tema *Ce este cartea pentru mine?* în cadrul Clubului de carte, iar cei din clasa I au realizat un moment teatral intitulat *Trenulețul cărților*. În încheiere, au fost prezentate serviciile de bibliotecă oferite de Filiala 4 „Grigore Vieru” a Bibliotecii „V. A. Urechia” și s-a realizat înscrierea la bibliotecă a celor mici, alături de părinți și bunici.

Întrebarea „*Dar cine a fost Vasile Alexandrescu*

Urechia?” și-a găsit răspunsul vineri, 12 noiembrie 2010 la ora 15, în sala „Mihai Eminescu“ a sediului central al Bibliotecii „V.A.Urechia“, unde și-au dat întâlnire elevi, profesori și bibliotecari pentru a dialoga pe tema personalității academicianului, multivalentului Urechia, printre altele și fost ministru al învățământului. S-au pregătit să răspundă membrii *Cafenelei culturale* „V.A.Urechia“, elevii Colegiului Național „Vasile Alecsandri“, precum și cei de la Colegiul de Industrie Alimentară „Elena Doamna“, îndrumați de doamna profesoară Nicuța Ardeleanu Blaga.

Duminică, 14 noiembrie 2010, ora 10:00, la bustul celui omagiat, Vasile Alexandrescu Urechia, a avut loc evocarea personalității și operei acestuia în prezența unor scriitori, directori de instituții de cultură, mass-media gălățeană, elevi, studenți, cadre didactice, angajați ai bibliotecii și Liga Studenților Basarabeni, condusă de Mihai Crețu. Au rostit alocuțiuni: *Zanfir Ilie, Cristian-Dragoș Căldăraru, Letiția Buruiană și Theodor Parapiru.*

Directorul instituției, profesorul *Zanfir Ilie* a amintit că bustul ctitorului bibliotecii a fost sculptat în piatră de către Nicolae Pascu-Goia și a fost dezvelit în data 21 noiembrie 1971, cu prilejul împlinirii a 70 de ani de la moartea academicianului și o sută de ani de la inaugurarea bibliotecii. În aceeași ordine de idei, a adăugat că sunt trei busturi ale strălucitului om de cultură în întreaga țară, din care două la Galați. Cel de-al doilea se află amplasat în incinta Colegiului Național „Vasile Alecsandri” și a fost dezvelit cu prilejul inaugurării bibliotecii care a avut ca prim sediu cancelaria acestui liceu. „Profesorul școlii comerciale, domnul G. Mihăilescu, a văzut atunci prin acest bust un simbol al legăturii veșnice: *inelul de logodnă al căsniciei ce s-a contractat între omul de știință și abnegație și cetățenii gălățeni recunoscători.* Cel de-al treilea bust se află în fața Palatului Administrativ din Dorohoi, județul Botoșani și a fost dezvelit în semn de omagiu adus activității culturale desfășurate de președintele de onoare al Ateneului din Dorohoi”.

„Probabil Galațiul de astăzi ar fi fost mult mai sărac dacă n-ar fi existat Urechia”. Așa și-a început discursul directorul Muzeului Județean de Istorie, *Cristian Dragoș Căldăraru*, subliniind că eruditul

academician a donat comunității nu doar biblioteca personală, ci și alte obiecte valoroase care au stat la baza constituirii colecției muzeului de istorie gălățean.

Scriitorul și profesorul *Theodor Parapiru* a susținut o pledoarie pro mecenat spunând: „Puțini oameni reușesc să intre în destinul unor locuri așa cum a reușit V.A. Urechia. Poate că am înțelege mai bine personalitatea și firea acestuia dacă ne-am gândi că în vremurile noastre, sfârtecate de revendicări, gestul unei donații este de o frumusețe greu comparabilă și durabilă în timp... Actualitatea acestei instituții se ridică la înălțimea gestului inițiatorului său, biblioteca având o activitate extraordinară” a mai adăugat moderatorul Salonului literar „Axis Libri”.

La bustul lui V.A. Urechia

Directoarea adjunctă a bibliotecii publice, *Letiția Buruiană*, s-a adresat în mod special elevilor prezenți la momentul omagial, îndemnându-i să-l păstreze pe Urechia în memoria lor de copii, asimilat cu frumoasa metaforă „*mână de aur*”, dorind să scoată în evidență faptul că „*pe ce punea mâna ctitorul acestei instituții se transforma în valoare*”. Auditoriul

a aflat că de numele academicianului Urechia se leagă, la Galați, nu numai instituția aflată la 12 decenii de la inaugurare, ci și „Muzeul de Istorie”, clădirea Colegiului Național „Vasile Alecsandri” și cea a Palatului Cultural, actuala clădire a Teatrului Dramatic „Fani Tardini”.

La ceas aniversar, tot ceea ce-și poate dori colectivul Bibliotecii Județene „V.A. Urechia” este ca rolul său, acela de a oferi fizic și logistic toate condițiile care să facă posibilă comunicarea profesionistă a informațiilor, să nu se minimalizeze ca importanță în această perioadă de profundă criză pe care o traversează inclusiv cultura. Ne exprimăm și pe această cale mulțumirea și convingerea că sprijinul din partea autorităților tutelare nu se va diminua, astfel încât, misiunea încredințată de mentorul nostru „ca micul meu dar să serve culturii tot mai spornice și mai ales tot mai românească a Galaților” să aibă continuitate pe aceste meleaguri, spre binele generațiilor care vor veni.

BIBLIOTECA „V.A. URECHIA” - un destin aparte -

Elena Tîrziman

Director General

Biblioteca Națională a României

Rar se întâmplă ca o instituție să își lege intrinsec destinul de un destin individual. Biblioteca județeană din Galați îi datorează înființarea, organizarea, parcurgerea primilor ani lui V. A. Urechia, personalitate politică și culturală marcantă din a doua jumătate a secolului XIX.

Moldovean, născut la Piatra Neamț în anul 1834, V.A. Urechia a fost martor și participant la evenimentele politice și istorice care au conturat România modernă. Educat în mediile intelectuale europene, Urechia a înțeles că un sistem educațional modern, cultura, recuperarea și valorificarea trecutului, afirmarea valorilor naționale definesc identitatea unui popor și îl integrează în rândul popoarelor europene. Dar toate aceste principii și valori sunt susținute prin documente. Prin urmare, încă din tinerețe a adunat, adesea cu mari sacrificii, documente importante atât din țară, cât și din străinătate (manuscrise, incunabule, gravuri, cărți rare, documente istorice etc.). Ca om politic și ca ministru al învățământului s-a preocupat de înființarea și susținerea bibliotecilor considerându-le structuri fundamentale în educarea poporului prin carte.

Copilul său de suflet rămâne însă biblioteca publică înființată la Galați și care acum îi poartă numele. La 11 noiembrie 1890, se inaugurează, în prezența a numeroase personalități locale și din capitală, biblioteca publică din Galați în spațiile Liceului „Vasile Alecsandri”. Și pentru că fondatorul dorea să fie o bibliotecă emblematică în peisajul bibliotecilor vremii, se îngrijește permanent de soarta sa și alături de donația inițială de 3000- 3500 de documente, adaugă pe toată durata vieții sale câte 100-150 de documente anual, stabilește un regulament de bibliotecă, care să asigure atât accesul la informație, cât și protejarea documentelor, își rezervă dreptul de a inspecta biblioteca și de a se asigura că toate condițiile sunt îndeplinite pentru „conservarea și sporirea colecțiilor bibliotecii”. Exemplul său a fost urmat și de alți donatori și astfel, prin donații, dar și prin sumele anuale alocate pentru achiziția de documente, colecțiile bibliotecii se îmbogățesc considerabil atât cantitativ, cât și calitativ.

V.A. Urechia a fost un om al bibliotecii în toate accepțiile cuvântului: fondator, organizator, colecționar, donator. Rigoarea impusă a făcut ca biblioteca să aibă în epocă structura și prestigiul Bibliotecii Academiei, iar în timp să se consolideze, să dobândească o importanță de necontestat între instituțiile culturale și educaționale și să fie o instituție reprezentativă pentru aceasta zonă geografică.

Astăzi, Biblioteca Județeană din Galați păstrează neștirbit prestigiul primilor ani de existență, este o bibliotecă modernă, având colecții din cele mai reprezentative și mai bogate, păstrând și valorificând dimensiunea sa patrimonială și rămâne o bibliotecă publică dinamică, adecvată nevoilor comunității deservite.

La împlinirea a 120 de ani de existență, îi dorim bibliotecii viață lungă, împliniri și să își continue în istorie acest destin excepțional trasat de fondatorul său și, precum Gr. Tocilescu, putem spune: „ai impresia intrând în biblioteca „Urechia”, cu multe lucruri datorate de el, că te afli într-un sanctuar unde oficiază zilnic pentru cauza națională”.

Donație pentru Biblioteca „V.A. Urechia”

Lidia Ignat

Bibliotecile sunt rodul acumulării în timp de valori spirituale din achiziții, donații, schimb interbibliotecar sau transferuri.

Nucleul valoric și cantitativ al Bibliotecii „V.A. Urechia” este constituit din colecția

fondatorului ei, Vasile Alexandrescu Urechia, care era alcătuită din 3000-3500 volume din care multe de o valoare bibliofilă deosebită.

Donațiile au reprezentat o permanență în istoria bibliotecii, numărul documentelor primite astfel fiind deloc de neglijat. Parte provin de la personalități ale culturii naționale sau locale, de la ambasade al căror personal fiind în trecere prin urbea noastră a putut vedea și aprecia colecțiile acesteia, de la alte personalități ce au luat contact direct cu biblioteca

Biblioteca „V.A. Urechia” Galați

în trecerea lor prin județ, de la editori și edituri cu ocazia târgurilor și lansărilor de carte, de la scriitorii care au participat cu propriile lor creații la diferitele manifestări culturale sau pur și simplu de la cititorii care au trecut pragul instituției de-a lungul vremii. S-au adunat astfel de la cărți și albume, la hărți și discuri, picturi etc.

În luna noiembrie 2010, pe parcursul manifestărilor dedicate a 120 de ani de existență, Biblioteca „V.A. Urechia” a primit de la Penitenciarul Galați macheta la scară redusă a clădirii Sediului central și a donat la rândul-i 200 de cărți pentru folosul persoanelor private de libertate.

Un alt dar, pe cât de frumos, pe atât de neașteptat, făcut de scriitorul Gheorghe Burlacu sunt tablourile cu reproducerea unor zei din Egiptul Antic care vin să mărească zestrea pinacotecii noastre cu încă 35

de unități.

Pe 10 noiembrie, în cadrul „Zilelor Bibliotecii „V.A. Urechia”, oaspeți ai bibliotecii au fost reprezentanții Ambasadei SUA la București: Jeri Guthrie-Corn, Șef adjunct al Misiunii Ambasadei SUA la București și atașatii culturali ai Ambasadei Julie A. O’Reagan și Ioana Damian. Centrul Cultural American de la București a donat Bibliotecii „V.A. Urechia” un număr de 150 titluri de carte americană în limba engleză. Colecția cuprinde enciclopedii, albume de artă, lucrări de referință, ficțiune și non-ficțiune. Inaugurarea *Raftului american* a fost făcută într-un cadru festiv la care au participat unele personalități locale, un grup de copii de la Șc. Gen.

„Mihai Eminescu”, presa scrisă.

Un alt gest deosebit a fost făcut de domnul Grid Modorcea care a donat bibliotecii 1210 u.b. și două manuscrise ale lucrărilor *Măștile lui Caragiale* și *Teroriștii din turn*.

Pe această cale Biblioteca „V.A. Ure-

chia” își exprimă mulțumirile și recunoștința față de toți iubitorii de carte și lectură care au făcut donații și îi asigură că prețuiește orice gest de acest fel. Chiar în ultima zi a manifestărilor, cei de la Ed. „Jurnalul Național” au donat bibliotecii 1200 de cărți.

Din istoria Bibliotecii

Donația actriței Aristizza Romanescu către Biblioteca „V.A.Urechia” din Galați (II)

*Aristizza Romanescu • Portret de artistă. Aristizza – Alecsandri – Urechia
• Aristizza și Galații • Act de dar*

Valentina Oneț

La 1 ianuarie 1899, Aristizza Romanescu donează Bibliotecii „Urechia” din Galați câteva scrisori „ale marelui Alecsandri” și manuscrisul bruion cu corecturi în text al piesei „Ovidiu”, dramă în 4 acte și versuri, datată Mircești, noiembrie 1884 (54f. ; 33x22 cm, cota Ms.

V/6). Această variantă a dramei lui Alecsandri a fost publicată în „Convorbiri literare” din anul 1885, nr.19. Piesa a fost ulterior modificată, după cum scria, în ianuarie 1885, Alecsandri, când trimitea un fragment și la revista „Familia” lui Iosif Vulcan, însoțit de o scrisoare în care făcea următoarea precizare despre această lucrare a sa: „am scurtat-o mult și am transformat-o conform cerințelor artei dramatice, spre a feri publicul de oboseala ce produce asupra lui unele lungimi”.

Dintr-o cronică contemporană din martie 1885 din Revista „Familia” aflăm că „Ovidiu” - piesa în 4 acte reprezentată pentru prima oară la Teatrul National din București, pe 9/21 martie 1885, în care actorul Gr. Manolescu a jucat rolul lui Ovidiu, iar în rolul Iuliei, actrița Aristița Romanescu a fost mult aplaudată. Autorul a fost chemat la rampă de vreo nouă ori și i s-au oferit multe coroane, între care una din partea reginei Elisabeta. La sfârșitul piesei, Regina nu s-a depărtat decât după ce publicul a mai chemat o dată pe autor și pe Manolescu. Majestatea Sa a aplaudat dimpreună cu tot publicul.

Secția „Colecții Speciale” mai păstrează și nouă scrisori autografe trimise de V.Alecsandri marii actrițe. Epistolele sunt expediate între anii 1884-1889, toate pe hârtie vergată cu filigran, de dimensiuni mici, șapte încadrate de un chenar negru, fiind expediate de la Mehadia, Mircești și Paris. Două scrisori sunt în limba franceză și celelalte în limba română și toate consemnează gânduri despreteatru.

Alecsandri o numește pe actrița lui preferată „ma chère ami” și o „alintă” *Getta*, *Scumpă Getta*, *Dragă Getta*, *Ma chère Getta*, *Iubită Getta*, cu numele

personajului din „Fântâna Blanduziei”, personaj care i-a adus consacrarea artistică Aristizzei Romanescu.

Într-o primă scrisoare, expediată în iulie 1884 de la băile Mehadia, unde Alecsandri era la tratament, acesta îi scrie artistei că numele personajului feminin Geta din „Fântâna Blanduziei”, va fi în curând înlocuit cu Iulia, personaj din piesa ce urma să o scrie „Ovidiu”. Din cuprinsul scrisorii aflăm că poetul, un obișnuit al Castelului Peleş, nu se miră că artistei, invitată la Castelul Peleş, i se făcuse „o primire grațioasă”, adăugând : „castelul Peleş este un cuib de minuni artistice și de regală ospetie. Regina știe să prețuiască talentul și a probat-o prin amabilitatea ce v-au arătat”.

În această epistolă este amintit și fondatorul bibliotecii gălățene, V.A. Urechia : „Vestea despre lucrarea dramatică întreprinsă de Urechia m-a bucurat, căci îmi place a vedea tinerimea lucrând cu entuziasm pentru teatru.” (Ms.I.55, Mehadia, iul. 1884)

Scrisorile sunt aproape toate telegrafice, surprind doar o idee, un gând, bineînțeles despre piesele de teatru pe care le avea în lucru bardul de la Mircești, despre admirația sa față de talentul Aristizzei, despre decoruri, despre actoriși se termină totdeauna tandru, cu un gând prietenesc, cu „o artistică strângere de mână,...salutări afectuase... urări amicale... complimente afectuase... o sărutare afectuasă de autor”.

În luna august 1884, aflat încă la Mehadia, Alecsandri îi trimite actriței încă trei scrisori (pe 1, 3 și 4 august) în care îi scrie insistent despre piesa la care se gândește, pe care urma să o scrie, când inspirația îl va ajuta, și anume drama „Ovidiu”, în care rolul principal, îi era destinat, bineînțeles, Aristizzei.

În scrisoarea din 1 august, o înștiințează că îi îndeplinește dorința și „autorizează pe Manolescu să joace rolul lui Gallus în Blandusia, iar când va veni la București va vorbi cu Gr. Cantacuzino despre decorul actului II, din piesa amintită. (Ms. I. 54 1884 aug.I)

Autorul dramatic Alecsandri, foarte preocupat de noul proiect „Ovidiu”, îi mărturisește actriței, la interval de doar două zile, că voia să facă din personajul Iulia, nepoata lui August – din piesa

Info-Biblio • Info-Biblio • Info-Biblio • Info-Biblio • Info-Biblio

„Ovidiu” - „un rol ceva mai pasionat decât Getta” și spera să-i pregătescă „un succes încă mai mare”.

În așteptarea inspirației, care vine „de la capriciul muzei...”, Alecsandri adăugă : „trebuie dar să nu fim nerăbdători... căci nici mie nu-mi este iertat a scrie banalități, nici d-tale a juca roluri neînsemnate”. (Ms.I.56, Mehadia, 3 aug.1884).

În ziua următoare, pe 4 august, Alecsandri o sfătuiește pe Aristizza Romanescu să nu facă imprudența de a veni cu Ventura și trupa de teatru la Mehadia, care nu are o sală specializată pentru reprezentării teatrale și cei aflați în stațiune „n'ont pas les allures d'amaterurs de beaux arts”. (Ms. I. 48, 1884, aug. 4, Mehadia).

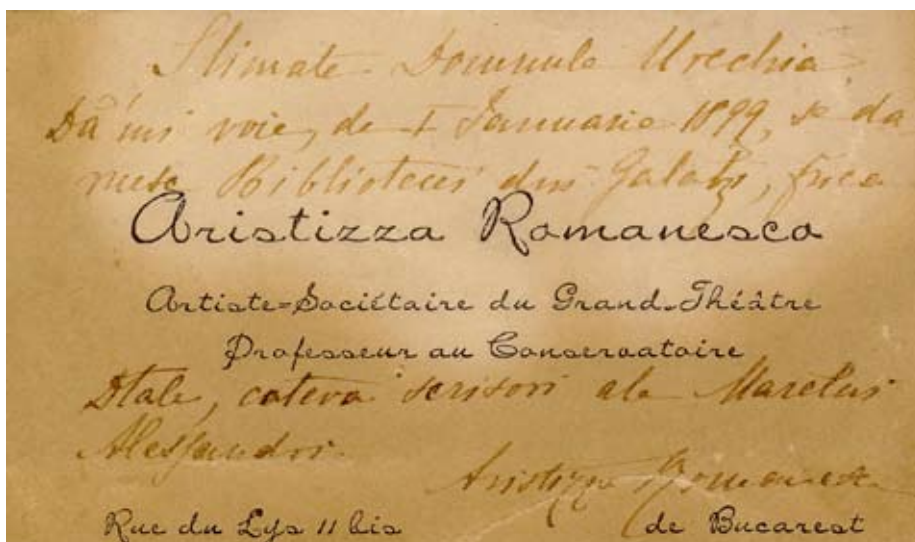
După ce aproape întreaga lună septembrie a anului 1884 fusese găzduit la Sinaia de Familia regală, în luna octombrie Alecsandri se întoarce la Mircești și reia corespondența cu marea actriță. În epistola din 24 octombrie 1884, Alecsandri, care acum lucra intens la drama „Ovidiu”, sperând să o termine în iarna lui 1884, pentru a o pune în scenă în mai-iunie, îi scria Aristizzei: „Rolul Iuliei și a lui Ovidiu vor avea o importanță mare și atât d-voastră cât și lui Manolescu, v-or da prilej de a dezvolta frumoasele talente ce posedati”. Încheie scrisoarea cu „o sărutare părintească de autor” (Ms. I.53, Mircești, 1884 oct.24).

La începutul lunii noiembrie a anului 1884, Aristizza este înștiințată de dramaturg că, „la pièce d'Ovide avance à grands pas”. Alecsandri a deschis „robinetele inspirației” și „versurile izvorăsc” cu abundență și în fiecare act din cele patru; mai adăugă: „vous avez des scènes très belles, où vous serez superbe”.

Pentru succesul dramei „Ovidiu” se bizuie pe talentul actriței, iar el se angajează „la munca grea de galeră”. Împreună speră să dobândească o frumoasă victorie: „nous puissions reporter une belle victoire”, deși se întreabă dacă se va ridica la înălțimea succesului pe care l-a avut cu piesa „Fântâna Blanduziei”. (Ms. I.49, Mircești 1884 nov.3)

În 1885, din luna mai, Alecsandri este numit ministru de externe al țării la Paris, unde va sta doi ani și de unde va reveni pentru scurte perioade de timp la Mircești, de unde îi va trimite Aristizzei două scrisori.

Din anul 1886 datează două scrisori foarte sintetice, de șapte – opt rânduri, în care i se adresează cu „Iubită Getta”. În 21 septembrie 1886 își exprimă bucuria că actrița a reintrat ca societară a Teatrului Mare (Teatrul Național): „Eată-te însfirșit la locul de ți se cuvine și pe care l-ai căpătat prin ani de lucru și prin talentul necontestat ce posezi.” Este convins că, însoțită de aplauzele publicului, marea artistă va contribui în continuare la „desvoltarea artei dramatice”. Speră că iarna petrecută la Mircești îi va aduce inspirația, adăugând : „mă voi gândi la artista mea favorită când voi întreprinde o nouă scriere în versuri”. În octombrie va veni la București și va trece să o vadă și să-i aducă „urări amicale”. (Ms. II.188, Mircești 1886 sept.21). La interval de cinci zile,

Aristizza mai primește o scurtă epistolă de la poetul dramaturg, care dorește să o aplaude anticipat pentru revenirea ei pe scenă în rolul din piesa dispărută un an din repertoriul teatrului, și anume în rolul Getei din „Fântâna Blanduziei”. Vrea amănunte despre spectacol, dacă sala a fost plină, amănunte despre reacția publicului: „dacă publicul a gustat cu plăcere apa din „Fontana Blanduziei” și dacă și-a manifestat mulțumirea în modul obicinuit”. (Ms. II.187, Mircești sept. 26)

Ultima scrisoare, din cele donate de marea artistă Bibliotecii Urechia, este expediată din Paris, la 31 decembrie 1889, cu puțin timp înainte de a muri Alecsandri. În septembrie 1889 fusese anunțată boala scriitorului; va muri pe 22 august 1890 la Mirceștiul său cel iubit, unde se simțea, după propria sa mărturisire, mult mai bine decât la Paris.

Este o scrisoare de mici dimensiuni (15,5x9,7cm), elegantă, care în partea stângă sus are un ex-libris heraldic minuscul (1,5x1 cm) reprezentând un

inorog, având deasupra capului o coroană princiară. Invariabil scrisoarea începe cu „Dragă Getta” și încheie urându-i „îndeplinirea tuturor dorințelor” și în același timp o felicită pentru succesele obținute la Iași cu cele două piese ale sale „Fântâna Blandusiei” și „Ovidiu”. Apoi urmează cel mai frumos portret făcut marelui artist, cele mai frumoase rânduri din tot ce îi scrisese până la această dată : „Ai întreprins un lucru greu dar meritoriu, acela de a reda viața teatrului național din Moldova și sper că vei reuși, căci dacă o rândunică nu face vara, câteodată o singură artistă prin talentul său, ridică pe camarazi la nivelul său și scapă o stagiune teatrală de amortire”. Este cea mai completă

caracterizare a artistei făcută de V. Alecsandri și cea mai frumoasă scrisoare - ca un poem în proză închinat talentatei actrițe române - din cele nouă existente la Biblioteca Urechia.

Din toate rândurile scrisorilor adresate de V. Alecsandri marelui actrițe române Aristizza Romanescu, din care am citat fragmentar, răzbate admirația dramaturgului, respectul pentru talentul actriței, pentru munca, pentru perseverența ei, în „dezvoltarea artei dramatice”.

Artista favorită a lui Alecsandri a ars ca o flacără pentru scena românească. Generoasa actriță a făcut un gest deosebit, donând scrisorile de la dramaturgul venerat, după zece ani de la expedierea lor. Cum a convins-o V.A. Urechia să le doneze?

Dincolo de frumusețea rândurilor din scrisorile semnate de Alecsandri, de atmosfera creată între dramaturg și artistă, de reconstituirea efortului pentru consolidarea dramaturgiei românești, rămâne gestul marelui artist, Aristizza Romanescu, de o modestie și o frumusețe covârșitoare.

Am lăsat la sfârșit actul de donație, pentru că

este superb în simplitatea lui. Pe o carte de vizită îmbrunită de timp (6x10,2 cm), cu cerneală abia distingându-se, este înscrisă o singură frază:

„Stimate Domnule Urechia,
Ianuarie 1899

Dă-mi voie să dăruiesc Biblioteciei din Galați, fca Dtale, câteva scrisori ale Marelui Alecsandri.

Aristizza Romanescu

Cu cerneală neagră este înscris textul cărții de vizită: Aristizza Romanescu. Artiste-Sociétaire du Grand Théâtre. Professeur au Conservatoire. Rue du Lys 11 bis de Bucarest. (Ms. I.420, ian.1899).

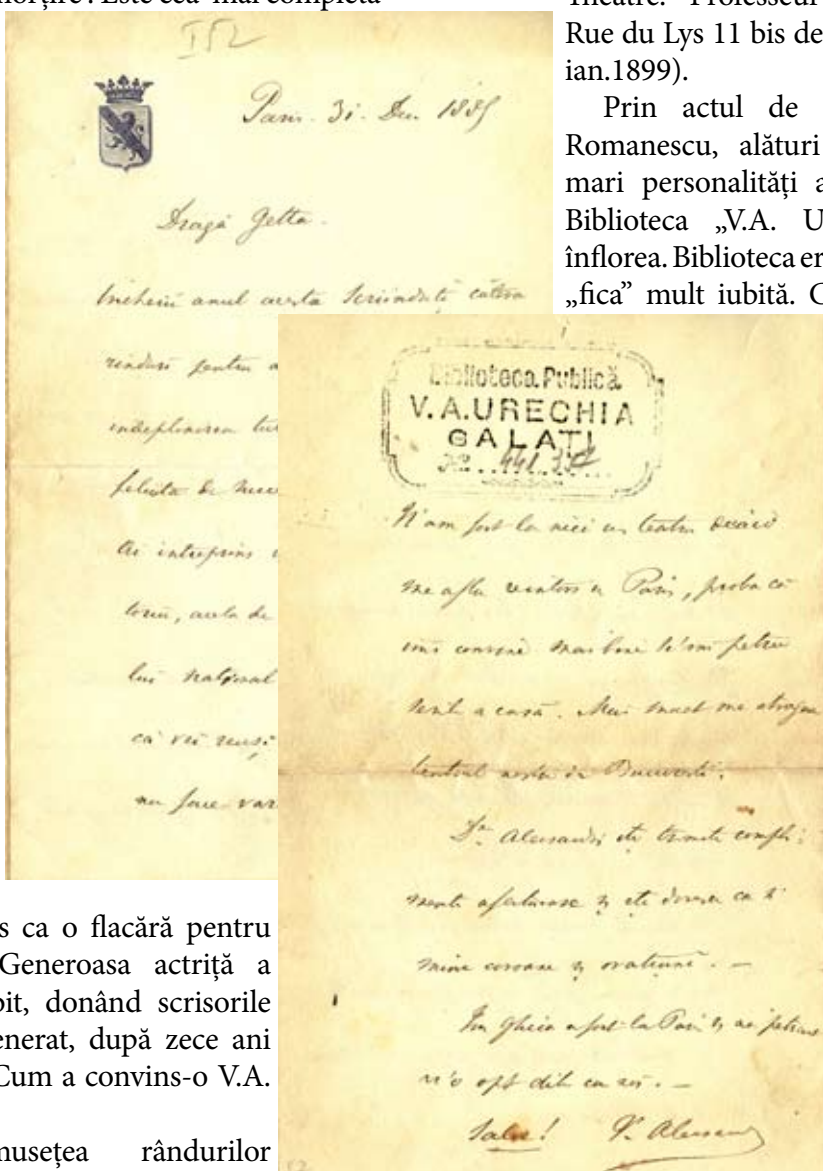
Prin actul de dar al Aristizzei Romanescu, alături de donațiile altor mari personalități ale culturii române, Biblioteca „V.A. Urechia” din Galați înflorește. Biblioteca era sufletul lui Urechia, „fca” mult iubită. Corina, fiica lui V.A.

Urechia, murise tragic la vârsta de 30 de ani, strivită de un destin tragic.

Donația scrisorilor de la Alecsandri din partea generoasei actrițe poate a fost și un gest de tandrețe, de alinare, de bunătate către un prieten bibliofil, V.A. Urechia.

Bibliografie:

1. Arhiva B.V.AU, 1904, p. 13.
2. Păltănea, Paul. *Catalogul manuscriselor și scrisorilor*. Galați, 1979, p. 18-19, 217.
3. Romanescu, Aristizza. *30 de ani* : Amintiri. București : Editura de Stat pentru Literatură și Artă, 1960.
4. Urechia, V.A. *Cum l-am cunoscut pe Alecsandri*. București, Lito Tipografia Carol Goebel, 1894, p. 11.

Scrisoare adresată Aristizzei Romanescu de către Vasile Alecsandri, Paris 1889

FLORIN DIMITRIU

*Cavaler al Ordinului „Mihai Viteazul”, compozitor,
fost capel-maistru al Filarmonicii din Galați*

Violeta Ionescu

al Filarmonicii din Galați - un important donator al Bibliotecii „V.A Urechia” din Galați.

A fost de trei ori cavaler – al Ordinului „Mihai Viteazul”, al Ordinului „Coroana României” și al Ordinului „Steaua României” - și era să fie și a patra oară, când a fost propus să i se mai dea o dată Ordinul „Mihai Viteazul” pe Frontul de Vest, dar războiul era pe sfârșite și s-a trecut repede peste această confirmare. El a mai primit de asemenea și o mulțime de alte medalii, printre care două cehoslovace, una sovietică și „Crucea de Fier”. Când l-am întâlnit la Prefectură, pe 23 ianuarie 1995, i se mai acorda o medalie: „Crucea comemorativă a celui de Al Doilea Război Mondial” – distincție care, la inițiativa președinției, se acorda la acea vreme tuturor veteranilor de război.

Ordinul „Mihai Viteazul” este ca un magnet – remarca el, modest - atrage după sine toate decorațiile... Toată lumea e cu ochii pe tine: „Ăsta, dacă are „Mihai Viteazul”, înseamnă că e bun. Hai să-i mai dăm și noi una!”... Dar vreau să vă spun că eu nu mă consider mai viteaz decât alții. Sunt unii ca îngerii și ca sfinții, pe care numai Dumnezeu îi știe și

nu i-a decorat nimeni. Eu am avut, pur și simplu, o șansă.

A fost un om care a trăit în armonie cu sine însuși și cu lumea din jur, pentru că el însuși a creat armonii. A iubit viața și s-a atins de ea cu sensibilitate de arcuș.

S-a născut în București, la 13 februarie 1914. Armele și muzica s-au întrepătruns în destinul lui încă înainte de a se naște: bunicul său a fost dirijorul Corului Mitropolitan din Iași, ca urmaș al lui Muzicescu. Tatăl său, ofițer de carieră, cânta la pian și iubea tenorii italieni și sopranele de coloratură. Unchiul său, (dintre care unul șef de stat major în Divizia 21, pe litoral) cântau la chitară și la pian. Sora

sa, Florica – împreună cu care a fost botezat în aceeași cristelniță, pe când el avea doi ani), a urmat de asemenea Conservatorul, devenind o cunoscută dirijoare și compozitoare. În casa lor se ascultau discurile noi cu Caruso... El însuși visa, din copilărie, să se facă muzicant. La patru ani, cânta la vioară pe două bețe... și, într-adevăr, visul i-a fost împlinit când, după ce a urmat Liceul Militar din Iași și Școala de Infanterie, în timpul războiului, a ieșit la cerere din armată, în 1946, și s-a înscris la Conservator. Era

deja însurat (din 1939) cu o cântăreață, Rozina Angelescu, din Craiova, care a murit la 53 de ani de cancer. Are două fete – una arhitect în Australia și alta profesoară de teorie muzicală la Liceul de Muzică din București.

„Muzica m-a ajutat să trăiesc într-o lume ideală” – spunea el. „Pe mine nu m-au interesat lucrurile materiale!” A avut mari maeștri (Jora, Chirescu, Filip, Zeno Vancea), nașii lui au fost Hilda Jerea Jianu și Florica Muzicescu. A avut mari prieteni, ca: Bergher, Chiriac (tatăl Corinei). Iar faptul că nu se

simțea mai viteaz decât cei care au căzut în lupte și „pe care numai Dumnezeu îi știe și nu i-a decorat nimeni”, spune totul despre noblețea sufletească pe care nu decorația o provoacă, ci numai o atestă.

„Sunt Vărsător și m-am născut sub semnul lui Marte – îi plăcea să spună, când voia să justifice, oarecum, că nu el, personal, a fost autorul destinului său, ci o oarecare conjunctură astrală. „Și nu știu cum se face, dar mie cifra 13 mi-a purtat noroc. Am fost al 13-lea din liceu, am luptat în Regimentul 13 Dorobanți, m-am însurat în 1939 (39 este de trei ori 13), am fost salvat de la moarte într-o zi de 26 (de două ori 13), pe 13 martie 1944 mi s-a născut prima fată, pe 26 august 1944 am plecat din nou pe front, pe 13 februarie 1945 mi-a căzut un brand în față în Cehoslovacia și n-a explodat... În prezent, locuiesc la o verișoară, în București, la un apartament cu numărul 13... Cu toate acestea, eu nu cred în eresuri...”

A cântat la București, apoi la Iași, din 1956, după înființarea Operei, iar din 1958 a venit la Filarmonica din Galați. A cântat în orchestra Teatrului Muzical până la ieșirea la pensie. A fost și profesor de vioară la Liceul de Artă, având mulți elevi cu care se putea mândri. „Patru ore de cântat la vioară, calculat în Kg/metri, echivalează cu patru ore în mină!” – spunea maestrul Florin Dimitriu.

A prelucrat folclor românesc, pentru că și-a dat seama ce comoară zace în el: „Noi nu ne văităm, ca spaniolii, nu jucăm samba ca brazilienii, noi avem toată gama sufletului românesc în cântece de jale, în colinde, avem dansuri variate, muzică ancestrală,

netrecută prin urechea modernă, cum este melosul maramureșean sau din Oaș, cu azvârlituri armonice cu totul stranii și eliptice în același timp, cu fraze foarte concise care-și găsesc corespondent numai în limba latină!...”

Compozitorul Florin Dimitriu a scris, printre altele: cinci schițe rustice (înainte de Conservator), trei miniaturi pentru pian intitulate „Întrebări fără răspuns”, patru piese lirice (comandate pentru jurnalele agricole), o uvertură-evocare, o suită pe teme maramureșene, un poem simfonic „Luceafărul” pentru recitator și orchestră (recitat de Pinghircu și dirijat de Ury Schmith la Galați, în 10.11.1989). Și, împreună cu sora sa, Florica Dimitriu, a scris muzica la filmele „Trei ursuleți” și „Ariciul neascultător”, pe scenariile lui Marcel Breslașu.

„Pentru mine, cele mai importante sunt cele două linii pe care le trag la sfârșitul fiecărei lucrări. Când se vor cânta, cum și de cine, mă ineteresează mai puțin. Va scociorî cumva, cineva, în vreo bibliotecă și le va găsi... Eu și sora mea nu am scris muzică modernă, ci muzică eternă... „Luceafărul” nu se poate demoda, pentru că acolo este cuvântul lui Eminescu, care este etern.”

Maestrul Florin Dimitriu a donat Bibliotecii „V.A. Urechia” întreaga bibliotecă a surorii sale (decedată la 24.12.1994), care cuprinde: partituri, cărți de muzică, didactică muzicală, istorie, filosofie, beletristică și un sac de benzi cu concerte de autor, dirijate de Florica Dimitriu. Un gest cavaleresc care se adaugă firesc celorlalte titluri ale sale.

O îndelungată prietenie și colaborare științifică – V. A. Urechia și A. de Gubernatis (III)

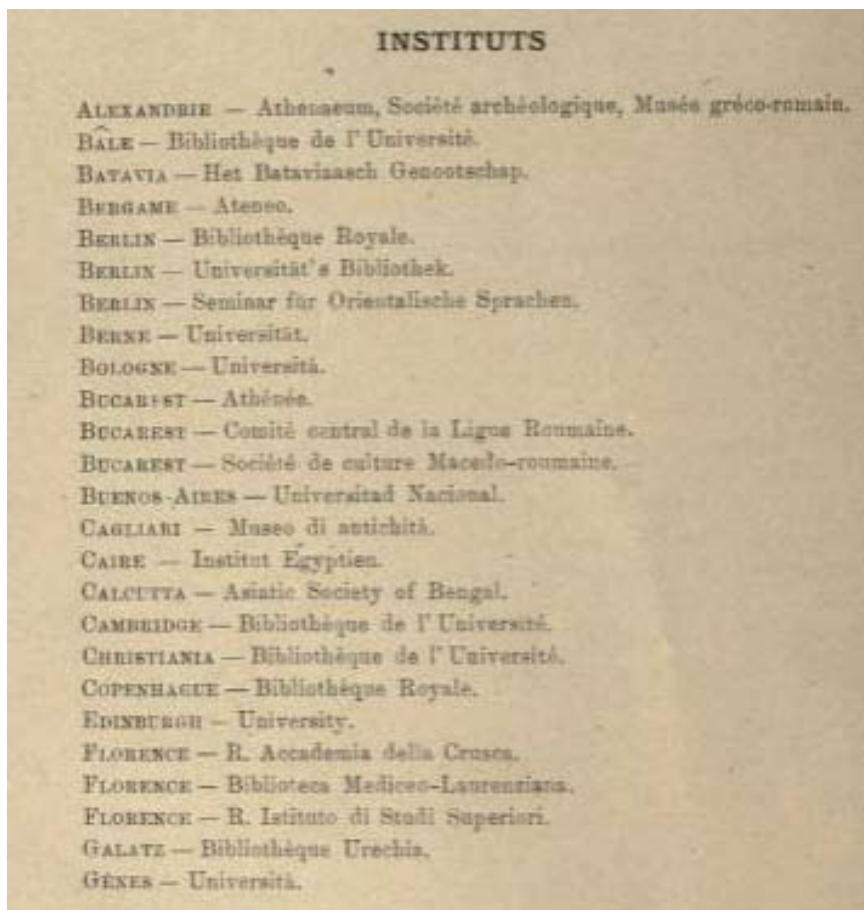
Constantin Ardeleanu

Prezentăm, în numerele trecute, începuturile rodnicei relații de prietenie și de colaborare academică dintre Angelo de Gubernatis și V. A. Urechia, cu referiri amănunțite la cele două vizite făcute în România de polihistorul italian, în martie 1897 și august 1898.

Desemnat președinte al comitetului

de organizare al celui de-al XII-lea Congres al Orientaliștilor, ce urma să aibă loc la Roma în toamna anului 1899, de Gubernatis i-a adresat lui Urechia, la 19 august 1898, o invitație de participare la importanta reuniune științifică: se dorea ca, grație spiritului activ al profesorului bucureștean, un număr cât mai mare de savanți români, „prietenii ai Italiei și ai științelor”, să prezinte comunicări în capitala Italiei. Pentru a înlătura orice fel de obiecții, de Gubernatis făcea și câteva delimitări geografic-tematice, precizând că, în viziunea cercetătorilor occidentali, Orientul se întinde până la Marea Adriatică. Astfel, originea, istoria, arta și civilizația popoarelor din regiunea Balcanilor și Carpaților erau extrem de interesante, ca și raporturile lor cu vechiul Orient, cu grecii antici, romanii, bizantinii sau lumea musulmană, toate făcând din Peninsula Balcanică un intermediar prețios pentru cunoașterea istoriei Orientului. Cum între secțiunile Congresului figurau geografia și etnografia orientală, mitologia, folclorul și istoria religiilor, dar și o secțiune specială dedicată grecilor și Orientului, erau suficiente argumente pentru ca și erudiții români să poată participa cu succes la această adunare a specialiștilor din întreaga lume.

La solicitarea comitetului de inițiativă au răspuns savanți din circa 25 de țări, din partea României adeziunea fiind semnată, desigur, de V.A. Urechia, alături de Mihai Holban, fost consul al României la Geneva, și de avocatul Milescu de la „Societatea Macedo-Română”. Între membrii delegației românești, s-au numărat nume importante ale culturii naționale (Ioan Bianu, Octav Densușianu, Grigore Tocilescu etc.), cu Urechia, în dubla sa calitate academică și politică, pe post de lider informal al grupului. Este interesant să menționăm că între instituțiile care și-au exprimat

adeziunea față de Congres se numără și Biblioteca Urechia din Galați, aflată aici într-o listă extrem de selectă, alături de Biblioteca Regală din Berlin, Biblioteca Universității Cambridge, Biblioteca Regală din Copenhaga, Biblioteca Universității Cornell (S.U.A.), Biblioteca Universității Imperiale din Sankt Petersburg, Biblioteca din Viena sau alte

instituții din Roma, Paris, Londra sau New York.

Desfășurat în perioada 3-15 octombrie 1899, al XII-lea Congres al Orientaliștilor a marcat un nou episod al amicitiei și colaborării dintre de Gubernatis și Urechia, de această dată cu italianul pe post de gazdă. Cercetări în arhivele personale ale celor doi eroi pot oferi mai multe detalii despre întâlnirile lor și proiectele puse la cale, însă o analiză a actelor Congresului (*Actes des douzième Congres International des Orientalistes, Rome, 1899, tome premier, Florence, 1901*) relevă rolul activ pe care Urechia l-a avut la manifestarea științifică patronată de bunul său amic. Astfel, încă de la ședința inaugurală din 4 octombrie, după alocuțiunile reprezentanților autorităților italiene și ale organizatorilor, Urechia a prezentat salutul delegației române, ajunsă la Roma, maica națiunii sale. În aceeași zi, istoricul român a prezidat sesiunea dedicată „Geografiei și etnografiei Orientului”, unde a și prezentat o comunicare cu tema „Sur la carte ethnographique de l’Europe et spécialement de l’Orient européen”. Urechia a lansat și propunerea de a oferi un premiu în valoare de 500 de franci pentru cea mai bună lucrare referitoare la planul și procedeul optime pentru realizarea hărții etnografice a Peninsulei Balcanice, neinfluențată de direcțiile politice predominante în statele multietnice. În cadrul dezbaterilor, românul a avut

intervenții frecvente, deși trebuie spus că unele dintre ele nu aveau cel mai solid suport științific. Urechia a condus și a doua ședință a secțiunii geografico-etnografice, pe 6 octombrie, intervenind într-o chestiune de mare actualitate și interes pentru el: situația populațiilor românești din spațiul balcanic, în acest caz românii din regiunea Istria, abandonăți la mila propagandei croate: veche colonie aromână, care încă își conserva limba, fără vreo școală, această populație era considerată element autohton dominant în regiunea Alpilor Iulieni, de interes și pentru italieni, în calitate de comunitate neolatină.

Apărând diversitatea lingvistică și etnică, spunea Urechia, „respectăm creația lui Dumnezeu”. Pe 9 octombrie, Urechia a participat la a treia ședință a secțiunii dedicată „Lumii musulmane”, unde a prezentat un memoriu asupra cărților arabe tipărite în Principatele Române în secolul al XVII-lea și s-a asociat propunerii lui Moses Gaster ca la una dintre universitățile românești să fie înființată o catedră de limbi orientale. Totodată, a făcut referire și la colecția de manuscrise arabe, persane și turcești păstrate la Ateneul Român, prezentate la Congresul de Orientalistică într-un catalog. Lucrările Congresului s-au încheiat pe 15 octombrie, când mulțumirile delegației române la adresa organizatorilor au fost rostite de M. Holban, reprezentantul guvernului român.

Dincolo de componenta științifică, șederea lui Urechia la Roma, sub patronajul amicului său de Gubernatis, a însemnat și vizitarea unor locuri simbolice din Cetatea Eternă, Capitoliul, Forumul Roman, Columna lui Traian etc. Era apogeul prieteniei dintre cei doi savanți ce găsiseră atâtea puncte comune în preocupările lor științifice. Însă, din păcate, în anii următori, nu au mai existat ocazii favorabile pentru ca cei doi să se reîntâlnească, amicitia continuând pe cale epistolară până la decesul ctitorului bibliotecii gălățene, în toamna anului 1901.

Vasile Alexandrescu Urechia

- *promotor al renașterii culturale* -

Mia Băraru

În veacul al XIX-lea, Țările Române cunosc o perioadă de renaștere națională și culturală, mai ales după Revoluția lui Tudor când fanarioții au fost înlocuiți cu domnitori pământenți, care vor impulsiona ampla noastră deschidere spre Occident. Produs al acestei epoci marcate de însemnate evenimente istorice, politice, culturale și științifice, contemporan cu marii clasici ai literaturii române, Vasile Alexandrescu Urechia se afirmă ca o personalitate multilaterală: scriitor și istoric, profesor universitar și academician, gazetar și ministru, om politic militant înflăcărat pentru unitatea românilor, dar și bibliofil, bibliograf, bibliotecar. Pasionat de studiu și cercetate, prin excelență autodidact în domeniul științific, Alexandrescu Urechia rămâne un continuator al spiritului constructiv al pașoptiștilor. Talentat orator, întemeindu-și discursul pe cunoașterea surselor investigate cu acribie în biblioteci și arhive din țară și străinătate, repune în circulație publică informații de mare valoare istorică. El a aparținut generației creatoare a României moderne, a fost ctitor de școală și instituție culturală, a fost un talentat organizator și participant activ la acțiunile românilor de pretutindeni.

Din profuziunea de comunicări și memorii, apărute în publicațiile Academiei sau în diverse alte periodice, ori diseminate în conferințe și lecturi publice, se evidențiază o contribuție documentară notabilă la cunoașterea istoriei mai vechi sau mai noi a românilor, meritul său principal constând în schimbarea perspectivei asupra epocii fanariote.

„Vasile Alexandrescu-Urechia s-a remarcat cel mai bine în domeniul academic, fiind o personalitate excepțională a culturii române” (1).

De fapt: „V.A. Urechia este mai mult decât membru fondator al celei mai înalte instituții de cultură, Academia Română; el este părintele ei. Este

autorul demersurilor de până la inaugurare, implicat în toate actele oficiale pentru constituirea Societății Literare Române, până la programul serbării, la 1 august 1867” (2).

Societatea Academică Română îl recunoaște ca făptuitor încă de la cristalizarea ideii înființării unei „academii de profesori și oameni literați”, pe când era Director în Ministerul Instrucției Publice din Moldova, în anul 1859, și-i datorează susținerea materială și morală pe tot parcursul organizării ei.

În calitate de secretar general al Academiei, apoi ca vicepreședinte și președinte al secțiilor de istorie și de literatură, V.A. Urechia este promotorul celor mai importante inițiative lansate pentru împlinirea menirii acestei societăți culturale: dicționarul și gramatica limbii române, valorificarea moștenirii literare a înaintașilor, propunând în acest sens editarea unui studiu privind viața și opera lui D. Cantemir și un Proiect de Regulament pentru valorificarea creației populare din diverse zone și regiuni ale țării. Este, în același timp, unul dintre inițiatorii și susținătorii editării Analelor Academiei, adevărate cronică ale activității acestei instituții. O altă societate la a cărei înființare Urechia are o contribuție decisivă este „Ateneul Român” creat după modelul din capitala Spaniei, cu scopul declarat de a găzdui conferințe, discursuri, lecturi publice pentru ridicarea nivelului cultural al românilor, dezvoltarea conștiinței naționale, formarea gustului estetic, asanarea morală a trăitorilor de la orașe și sate. Urechia este nu numai fondatorul societății Ateneul Român, ci este principalul animator, lui datorându-se inițiativa organizării de cursuri pentru adulți, înființând în acest scop Societatea pentru învățătura poporului român. Tot la sugestia lui și tot sub egida acestei societăți apar: „Societatea filarmonică română” și „Societatea Amicii Belle-Artelor”. Ateneul a rămas în conștiința românilor prin seria de conferințe pe teme de larg interes, V.A. Urechia excelând ca orator în susținerea celor mai multe din conferințele găzduite aici. De un altruism nedisimulat, Urechia răspundea prezent la orice chemare, fie să susțină o conferință, fie să pună umărul la ridicarea vreunui

edificiu cultural sau de educație. Și avea mână de aur, tot ce atinge se transforma în ceva durabil. Câtă pasiune atâta dăruire, totul izvora din concepția sa despre menirea culturii: „Cultura este arma cea mai puternică. O națiune incapabilă a se putea dezvolta, este incapabilă de a-și apăra existența. De aceea toate națiunile, recunoscând cultura de primă condiție a existenței și măririi lor, s-au străduit să-și întrebuițeze toate forțele spre a înainta în cultură... Ce va fi această țară cultivată, dacă proprietarii ei nu vor poseda cultura necesară pentru a-i putea apăra existența? Căci astăzi cultura este arma cea mai puternică și neinvincibilă” (3).

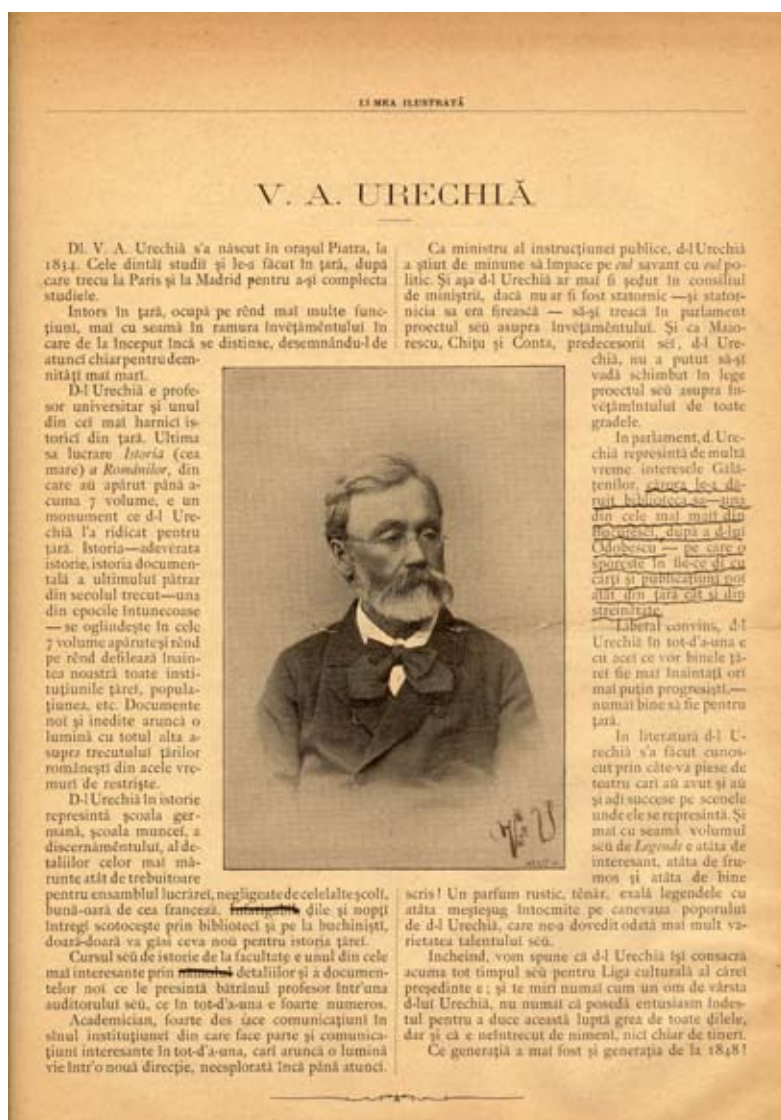
Încă de pe vremea studiilor la Paris și apoi, în anii petrecuți în Spania, Urechia nu pregetă să făurească punți durabile pentru relațiile interculturale. Oportunitatea cunoașterii cercetărilor etnografice ca membru al Societății Etnografice și a Institutului Etnografic din Paris fac din Urechia un militant entuziast pentru aplicarea programului acestuia.

Remarcabil om de acțiune, Urechia valorifică orice prilej pentru a-și afirma ideile cu privire la locul și rolul poporului său, dar mai ales al limbii române, între națiunile Europei, respectiv, în concertul limbilor romanice. Prezent la Congresul Internațional al Limbilor Romanice de la Bordeaux, se bucură de atenția presei internaționale. Cuvinte de apreciere la adresa personalității lui V.A. Urechia sunt inserate de E. Romuald în revista *L'Encyclopedie Contemporaine Illustree* din Paris: „o autoritate în marile probleme politice, științifice și literare ce preocupă pe << sora noastră din extremitatea latină >>, România.”

Iubirea de neam și de limbă au făcut din Urechia un luptător înflăcărat pentru cauza românismului și propășirea culturii românești. Implicat în activitatea *Ligii pentru unitatea culturală a românilor*, al cărei președinte este între anii 1893-1897, militează pentru unitatea culturală a tuturor românilor, fiind un fervent susținător al memorandiștilor. V.A. Urechia și biroul de presă de la Cluj al Ligii au organizat și susținut, pe timpul derulării procesului memorandiștilor, cea mai intensă campanie europeană de presă în favoarea românilor.

„Peste 500 de articole, studii și informații au fost publicate de 113 ziare și reviste, îndeosebi de limbă franceză, azi depozitate la Galați; argumentând ideea latinității și continuității în spațiul carpato-danubian, autorii au pledat pentru demonstrarea unității etnice, a dreptului la unitate politică a românilor” (4).

Urechia nu a fost numai un inițiator și creator de fapte de cultură, ci și un generos donator, dovadă, fondarea Bibliotecii Publice „V.A. Urechia” din Galați prin donația bibliotecii personale, “copilul de

„V.A. Urechia” - În: *Lumea ilustrată*, București, 1894.

predilecție”, numărând la inaugurare, 11 noiembrie 1890, peste 5000 de volume, un tezaur inestimabil de valori bibliofile. Colectorul împătimit, strânge cu grijă și atenție de bibliofil numeroase fonduri documentare și obiecte de muzeu, în timpul călătoriilor sale prin țară și străinătate, pe care apoi le donează atât bibliotecii gălățene cât și Bibliotecii Academiei între fondatorii căreia se numără.

Contribuția lui V.A. Urechia la fondarea de biblioteci este meritorie și prin aportul său la introducerea tehnicii biblioteconomice însușite în marile biblioteci de la Madrid și Paris. Datorită lui se introduc primele norme de organizare, evidență și gestiune, se întocmesc primele cataloage și este difuzat primul buletin informativ al colecțiilor unei biblioteci, Buletinul Fundațiunei Urechia (1901).

Incontestabil, cel mai important între meritele sale în propășirea culturii și educației este acela de a fi lăsat posterității, printr-o muncă de peste 30 de ani, documente importante pentru cunoașterea evoluției învățământului românesc, cuprinse în cele 4 volume ale *Istoriei școalelor, de la 1800-1864*.

În domeniul publicisticii V.A. Urechia este considerat unul dintre cei mai activi jurnaliști unioniști. Colaborează la diverse ziare și reviste („România literară”, „Convorbiri literare”, „Românul”, „Literatorul”, „Apărarea Națională” „Analele Academiei” etc.), dar este și inițiatorul a câtorva publicații („Opiniunea”, „Ateneul Român” din Iași, „Zimbrul și Vulturul”, „Dacia”, „Adunarea Națională”, „Informațiunile bucureștene”). Tot sub conducerea sa mai apar și publicații periodice specializate: „Ateneul român” (1860-1861), „Buletinul instrucțiunii publice”, „Anuarul general al instrucțiunii publice din România”(63-64; 64-65) ambele volume apar în 1867, fiind dedicate problemelor școlii și învățământului. „În opinia sa, jurnalismul trebuia să fie un mijloc pentru realizarea Unirii și obținerea „suveranității naționale”. Pe lângă scopul politic, susține el, revistele trebuie să răspundă și nevoilor de învățatură, de educație și abia apoi nevoilor de delectare. El este adeptul unui limbaj publicistic moderat, lipsit de trivialități, militând pentru o reală libertate a presei și a jurnaliștilor” (5).

Creația literară semnată de Urechia este destul de cuprinzătoare și variată: poezii, nuvele, romane, legende, memorialistică, teatru. Subiectele predilecte sunt de sorginte istorică sau «istorico-legendară». Cultivă în egală măsură tematica moralizatoare, patriotică, educativă.

Deși opera sa literară este inegală ca valoare și nu se bucură de o întâmpinare prea entuziastă din partea contemporanilor, trebuie remarcat

„V.A. Urechia - 50 de ani în slujba culturii române”
- fragment din expoziție -

meritul său în valorificarea creației populare, calitatea incontestabilă ca mărturie documentară a memorialisticii sale, precum și faptul că este autorul primei încercări de roman în literatura română.

Imaginea pregnant nefavorabilă, impusă de condeii acid maioreșcian, ca și tușele adăugate cu nerv de Iorga, Eminescu și Călinescu au umbrat, pentru mult timp, receptarea autentică a umanistului care a pus în slujba poporului său toate resursele: intelectuale, spirituale, materiale, financiare. Epoca contemporană, aflată la o depărtare suficientă istoric de „vremea” pașoptiștilor și a lui Urechia inclusiv, îl repune în panoplia marilor personalități ce au dat nu numai strălucire ci și consistență în realizări memorabile sfârșitului de secol XIX. Sunt din ce în ce mai mulți cercetători, istorici, literați și bibliografi care au scris, scriu și aduc la lumină tezaurul ideatic, dar și faptele de cultură și educație atribuite lui Vasile Alexandrescu Urechia.

Note:

1. „http://enciclopediaromaniei.ro/wiki/Vasile_Alexandrescu-Urechia” [2010/10/25]
2. Oprea, Nedelcu. Biblioteca Publică „V.A. Urechia” : Monografie. Vol. 1. Galați: Biblioteca „V.A. Urechia”, 2002, p.17
3. Informațiunile bucureștene, 1, 1870, februarie 12-13, p. 1.
4. Oprea, Nedelcu. Biblioteca Publică „V.A. Urechia” : Monografie. Vol. 1. Galați: Biblioteca „V.A. Urechia”, 2002, p. 24
5. Vărgolici, Niculina. Rezumatul tezei de doctorat: V.A.URECHIĂ – cercetare monografică. Disponibil pe internet [http://www.unibuc.ro//studies/Vargolici_Niculina - V.A. Urechia - cercetare monografică](http://www.unibuc.ro//studies/Vargolici_Niculina_-_V.A._Urechia_-_cercetare_monografica) [2010/11/15]

Identificarea resurselor în continuare

ISSN - International Standard Serial Number

Violeta Moraru

Necesitatea existenței unei modalități unice și eficiente de evidență și control bibliografic al serialelor, precum și noile tehnologii informaționale au determinat înființarea, în anul 1971, a **Sistemului Internațional de Date privind Publicațiile Periodice** (International

Serials Data System) – **ISDS**, cunoscut din 1993 sub numele de **Centrul Internațional ISSN**.

Obiectivul major al Centrului l-a constituit crearea unui registru cât mai cuprinzător al publicațiilor seriale din întreaga lume. Principala sarcină a acestuia este de a identifica și înregistra publicațiile seriale și alte resurse în continuare de pe întregul mapamond, astfel încât recunoașterea acestora de către beneficiari să fie sigură și rapidă.

Centrul Internațional ISSN, cu sediul la Paris, este o organizație interguvernamentală ce funcționează pe baza unui acord semnat între UNESCO și Guvernul francez.

Din punct de vedere structural, Centrul Internațional ISSN este constituit dintr-o rețea de Centre Naționale din întreaga lume, care au rolul de a identifica și înregistra publicațiile seriale la nivel național și a căror activitate este coordonată și supervizată de acesta.

Centrele Naționale sunt create, în general, pe lângă bibliotecile naționale sau pe lângă principalele instituții de documentare din țara respectivă și funcționează în baza unor acorduri încheiate între guvernele țărilor membre și Centrul Internațional.

Primele Centre Naționale au fost înființate în anul 1973, în cadrul bibliotecilor naționale din Austria, Canada, Franța, Marea Britanie și SUA (Biblioteca Congresului).

În prezent, Centrul Internațional ISSN coordonează activitatea a 87 de Centre Naționale, acestea fiind abilitate să exercite controlul bibliografic asupra publicațiilor seriale editate la nivel național.

În România, Centrul Național ISSN a fost înființat

în 1990, sub denumirea inițială de Centrul Național Român ISDS, în cadrul Bibliotecii Naționale, în urma acordului bilateral între Guvernul României și Centrul Internațional, prin Ministerul Culturii.

Încă de la înființarea sa, ISDS a fost conceput ca un instrument de lucru ajutător pentru indexare și redactare de abstracte, furnizând informații utile mai mult comunităților științifice și mai puțin bibliotecarilor.

Ulterior, înregistrarea publicațiilor seriale elaborată de ISDS s-a axat atât pe identificarea, cât și pe descrierea resurselor, în concordanță cu regulile și standardele de catalogare la nivel internațional (ISBD(S), AACR2, apoi ISBD(CR), ISBD consolidated). Înregistrarea ISSN diferă de cea ISBD prin faptul că identifică o resursă, fără a o descrie în întregime. Există, însă, o anumită compatibilitate între elementele celor două înregistrări. Astfel, pentru multe biblioteci, Registrul ISSN poate furniza o înregistrare scurtă și clară a unei resurse în continuare.

Funcționarea cu succes a rețelei ISSN depinde de aplicarea uniformă a unor norme comune și standarde pentru înregistrarea continuă a resurselor. În acest scop *Manualul ISSN*, principalul instrument de lucru pentru realizarea înregistrărilor ISSN, este revizuit și actualizat permanent, imediat ce sunt modificate regulile de catalogare sau adoptate altele noi. Manualul utilizat în prezent a apărut în ianuarie 2009 și reprezintă o revizuire a celui publicat în 2003, în conformitate standardul ISO 3297, ed. a 4-a, 2007, care privește ISSN. El include și reguli pentru utilizarea formatelor bibliografice MARC 21 și UNIMARC în realizarea înregistrărilor ISSN.

Centrul Internațional ISSN este organismul desemnat oficial de ISO 3297 pentru atribuirea codurilor ISSN și ISSN-L și alegerea titlurilor cheie.

ISSN (International Standard Serial Number - **Numărul Internațional Standard pentru Seriale**) este un cod internațional care permite identificarea unică a tuturor publicațiilor seriale și a altor resurse în continuare, indiferent de țara în care sunt editate, de periodicitate, de suport, de limba publicației sau

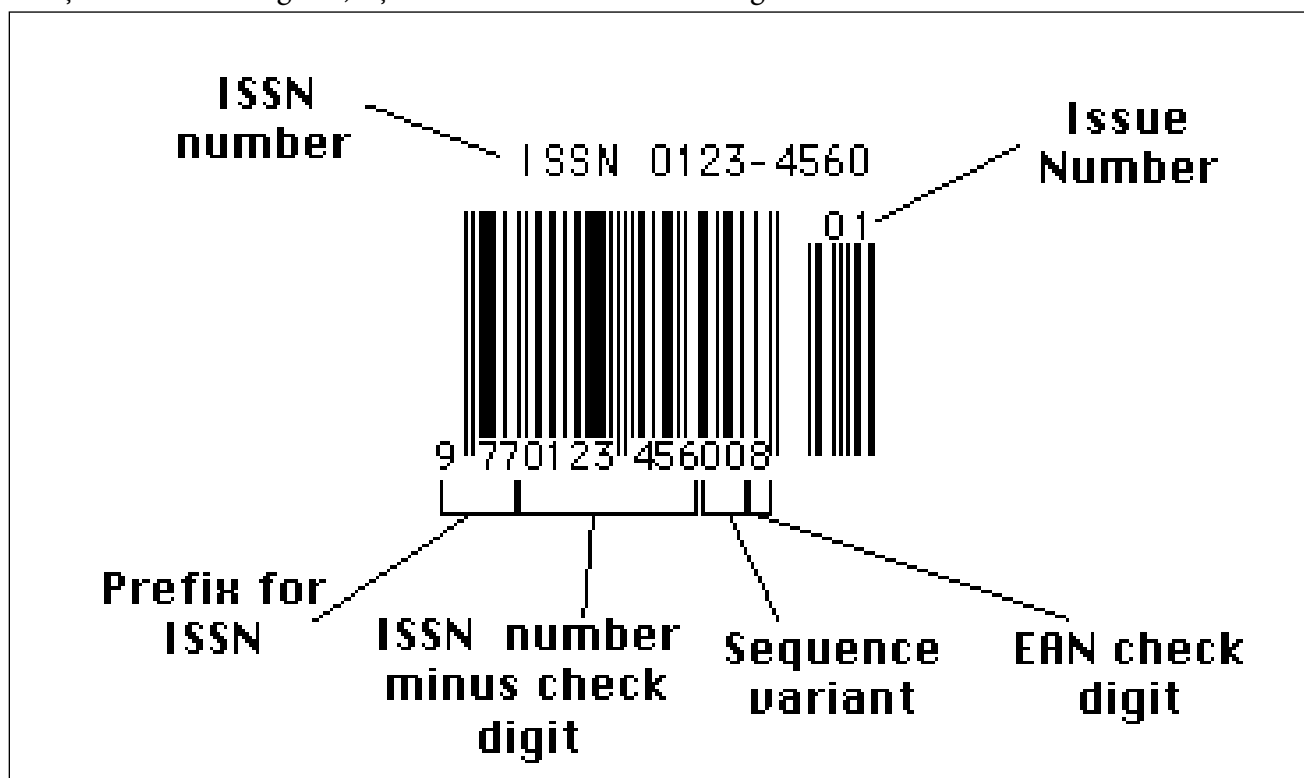
de alte caracteristici. El este un cod numeric alcătuit din două grupe de câte 4 cifre arabe, despărțite prin cratimă, precedate de acronimul ISSN. Al optulea caracter este o cifră de control, dar poate fi și litera X.

Codul ISSN nu conține niciun fel de informații referitoare la conținutul resursei, țara de editare sau limba utilizată, nu are semnificație decât prin el însuși și nu are valoare juridică.

ISSN poate fi atribuit publicațiilor seriale, atât pe suport tipărit, cât și pe suport electronic, seriilor (colecțiilor de monografii) și altor resurse în

Titlul cheie poate coincide cu titlul propriu-zis al resursei sau poate fi diferit de acesta. Titlurile cheie omonime devin distinctive și unice cu ajutorul unui calificator (numele editorului, locul de publicare, mențiunea de ediție etc.), în acord cu regulile prescrise de *Manualul ISSN*.

Unei resurse în continuare îi pot fi alocate un singur ISSN și un singur **Titlu cheie**, legate într-o manieră indisolubilă. Prin atribuirea codului ISSN și a **Titlului cheie**, sistemul se asigură că acestea sunt unice pentru resursă și o identifică fără ambiguitate.

continuare (resurse integrate în curs de desfășurare: baze de date, site-uri web).

ISSN-L (ISSN de legătură) este, conform ISO 3297, un număr ISSN atribuit unei resurse în continuare pentru a coloca diferitele suporturi fizice ale resursei respective, indiferent de numărul de suporturi (fiecare dintre aceste suporturi trebuie să aibă un număr ISSN diferit). Numărul ISSN-L este alcătuit, ca și codul ISSN, din două grupuri de câte 4 cifre, separate prin cratimă, precedate de sigla ISSN-L.

ISSN este legat indisolubil de **Titlul cheie**. Titlul cheie este, conform *Manualului ISSN*, „numele unic atribuit unei resurse în continuare de către rețeaua ISSN și inseparabil legat de ISSN-ul acesteia”. El reprezintă forma standardizată a titlului actual al resursei.

Surse:

- 1) *ISBD (CR): Descrierea Bibliografică Internațională Standardizată pentru Seriale și alte Resurse în continuare.*
- 2) *ISSN Manual : Cataloguing Part.* Paris: ISSN International Centre, 2009. [citat 02.04.2010]. Disponibil la: <http://www.issn.org>.
- 3) TÎRZIMAN, Elena. *Publicații seriale : aspecte privind prelucrarea în context tradițional și electronic.* [citat 02.04.2010]. Disponibil la: <http://ebooks.unibuc.ro/StiinteCOM/tirziman/>.
- 4) ȘTEFANCU, Mircea. *Centrul Național Român ISDS.* În: *Biblioteca*, 1992, nr. 7, p. 10-11.
- 5) <http://www.bibnat.ro/ISSN-s122-ro.htm>.
- 6) <http://www.issn.org>.

WorldCat

Catalogul Colectiv Online al OCLC

Iulia Sergiu

În era informației, posibilitățile de îmbogățire a cunoștințelor pentru autoeducare și autocultivare sunt remarcabile. Istoria ne arată că biblioteca, această instituție de cultură, a fost întotdeauna deschisă tuturor inovațiilor.

Dezvoltarea tehnologică a ajutat bibliotecarii să-și îmbunătățească activitatea în serviciul cititorilor.

Un aspect important în optimizarea activității de bibliotecă îl reprezintă colaborarea între bibliotecile unei localități, ale unei regiuni, ale unei țări și chiar ale lumii. Ideea circulației și schimburilor de informații pe plan internațional poate fi exemplificată prin Catalogul Colectiv Online al OCLC (Online Computer Library Center).

OCLC este o organizație necomercială, specializată în domeniul studiilor și serviciilor automatizate de bibliotecă. Bazele de date ale OCLC dețin informațiile necesare cercetătorilor, studenților, oamenilor de știință și bibliotecarilor specialiști (1).

Ohio College Library Center a apărut în 1967, la inițiativa președinților colegiilor și universităților din statul Ohio, S.U.A., care doreau dezvoltarea unui sistem computerizat prin care bibliotecile acestor instituții de învățământ să aibă acces la informații din toată lumea, reducând în același timp costurile obținerii lor (2).

Dintr-un sistem computerizat regional, reunind 54 de instituții de învățământ din Ohio, OCLC a devenit o rețea internațională, bazată pe conceptul de catalogare partajată. Astfel, în 1977 instituțiile membre ale OCLC au adoptat modificări în statutul organizației, permițând bibliotecilor din afara statului Ohio să devină membre. În 1981 numele instituției s-a transformat în OCLC (Online Computer Library Center).

OCLC furnizează informații pentru peste 72.000 de biblioteci din peste 171 de țări și teritorii, fiind

cel mai mare serviciu bibliografic din lume.

Descrierile bibliografice din baza de date OCLC sunt înregistrate în peste 470 de limbi ale lumii. Cele mai răspândite zece limbi în care este prezentat cel mai mare număr de descrieri bibliografice sunt: engleza, franceza, germana, spaniola, rusa, italiana, chineza, japoneza, latina și portugheza.

Baza de date a Catalogului Colectiv Online OCLC – WorldCat reunește colecțiile a peste 70.000 de biblioteci membre. Catalogul Online cuprinde descrieri bibliografice și informații referitoare la bibliotecile membre care au în colecțiile lor o anumită lucrare. Această bază de date conține peste 195 de milioane de descrieri bibliografice. Documentele descrise sunt monografii, seriale, materiale audio-video, hărți, manuscrise, documente de arhivă, înregistrări audio, partituri muzicale.

Accesul la Catalogul colectiv online este deschis bibliotecilor prin sistemul online OCLC din 1971.

Fiecare înregistrare bibliografică din WorldCat este însoțită de o listă alfabetică a bibliotecilor membre care dețin documentul respectiv. Bibliotecile membre caută în baza de date descrierile bibliografice introduse de alte biblioteci și completează catalogul colectiv online cu informațiile care lipsesc.

Utilizarea catalogului electronic WorldCat implică o serie de avantaje:

- vizibilitatea înregistrărilor bibliografice;
- reducerea costurilor și creșterea productivității;
- dezvoltarea și îmbogățirea colecțiilor de date bibliografice;
- favorizarea căutărilor în baza de date;
- afișarea simplificată a titlurilor disponibile în diferite formate;
- catalogarea rapidă conform regulilor stricte de catalogare.

WorldCat ilustrează cel mai bine avantajele unei cooperări. Înregistrare cu înregistrare, bibliotecarii au făcut din WorldCat cea mai importantă bază de date bibliografice din lume. La fel ca informațiile pe care le conține, WorldCat se extinde continuu. În fiecare secundă, bibliotecile membre adaugă 7 înregistrări. Provenind dintr-un catalog colectiv,

baza de date WorldCat este disponibil pe Web la www.WorldCat.org, un site pe care persoanele interesate își pot găsi mult mai ușor informațiile dorite.

WorldCat nu doar a simplificat munca bibliotecarilor, a devenit o resursă internațională unică apreciată foarte mult de către studenți, cercetători și navigatori de Web.

Una dintre responsabilitățile OCLC este aceea de a promova biblioteca și serviciile de bibliotecă. Programul de promovare vizează creșterea vizibilității bibliotecii în societate, aducând în prim plan valoarea, dar și necesitatea existenței unei astfel de instituții.

OCLC a demarat o campanie publicitară destinată celor care alocă bugetul bibliotecilor.

Prin campania de promovare, OCLC a urmărit: conștientizarea de către societate a problemelor cu care bibliotecile se confruntă, favorizarea unui dialog mai apropiat între autorități și biblioteci pentru a le înțelege doleanțele și necesitățile, sprijinirea bibliotecilor pentru a-și demonstra valoarea.

Prin intermediul informațiilor partajate, bibliotecile membre economisesc bani și elaborează soluții menite să suplimenteze cunoștințele necesare utilizatorilor serviciilor de bibliotecă.

Bibliografie:

1. Centrul de biblioteci cu computere online – OCLC. În: *Biblioteconomie : Culegere de traduceri prelucrate*, nr. 4, 1996, p. 20-38.
2. Dicu, Riana. Reflecții asupra cerințelor privind Știința Informării. În: *Biblioteca*, nr. 5, 2009, p. 143-144.
3. Fülöp Géza. Informația, societatea, biblioteca. În: *Biblioteca*, nr. 2, 1998, p. 33-35.
4. Lungu, Larisa. Dialog QuickStart – Academic Collection & OCLC – First Search la Biblioteca Centrală Universitară din București. În: *Biblioteca*, nr. 2, 1998, p. 71.
5. OCLC – O rețea bibliografică cu multe fațete. În: *Biblioteconomie : Culegere de traduceri prelucrate*, nr. 3, 1995, p. 74-76.
6. WorldCat: Window to the world's libraries. [09.08.2010]. Disponibil pe internet: <http://www.oclc.org/us/en/worldcat/default.htm>.

Note:

1. OCLC – O rețea bibliografică cu multe fațete. În: *Biblioteconomie : Culegere de traduceri prelucrate*, nr. 3, 1995, p. 74.
2. WorldCat: Window to the world's libraries. [09.08.2010]. Disponibil pe internet: <http://www.oclc.org/us/en/worldcat/default.htm>.

The screenshot shows the WorldCat search interface. At the top, there are navigation links for 'Home' and 'Search'. The search term 'V.A. Urechia' is entered in the search bar, with options for 'Advanced Search' and 'Find a Library'. Below the search bar, the results are displayed for 'V.A. Urechia'. On the left, there are filters for 'Narrow by Format' (All Formats (137), Book (142), eBook (4), Microform (4), Article (1)) and 'Refine Your Search' (Author: Vasile Alecsandre... (30), V.A. Urechia (20), Miron Costin (11), V.A. Urechia (10), Vasile Alexandres... (8), Show more...; Year: 1901 (8), 1900 (8), 1895 (8)). The main results area shows 'Results 1-10 of about 137 (.10 seconds)'. The first result is 'Biblioteca publică "V. A. Urechia" Galați : monografie 2', a book in Romanian published by Galați Biblioteca "V. A. Urechia" in 2006. The second result is 'Biblioteca Publică "V. A. Urechia" Galați : monografie / 1. by Nedelcu Oprea', a book in Romanian published by Galați : Biblioteca "V. A. Urechia", (2002). The third result is 'Cartea străină veche 1472-1700 fin biblioteca V.A. Urechial : catalog'.

Documentar

Din presa gălățeană a primului deceniu din secolul al XX-lea (I)

Leonica Roman apărute.

La începutul secolului al XX-lea, Galațiul avea experiența a aproape 50 de ani de presă, de la apariția primului ziar pe meleagurile sale (*Dunărea. Il Danubio*, **29 decembrie 1846**). Acest lucru se va resimți în presa scrisă gălățeană prin multitudinea de publicații

apărute. În primul deceniu al secolului al XX-lea, presa gălățeană abundă de publicații periodice, unele dintre ele având o viață îndelungată, altele o viață scurtă de numai un singur număr. Titlurile noi împreună cu cele care și-au început apariția în secolul trecut îmbogățesc și completează presa apărută pe meleagurile gălățene.

În prima lună a anului **1901**, între **16-30 ianuarie**, apare imprimat la Tipografia „Modernă”, cu o periodicitate bisăptămânală, *Curierul conservator. Organ politic*. Între **6-14 martie** apare la Tipografia G. Bălășescu, sub direcția unui comitet, *Alarma. Ziar conservator*. La **27 martie** la Tipografia „Buciumul Român”, P.P. Stănescu, pentru deschiderea Camerei, apare unicul număr din *Voința publică. Organ politic*. La **14 mai** apare sub îngrijirea unui comitet de ziariști *Serbarea cantinelor. Publicație festivă*. Este tipărită cu ocazia serbărilor date de Societatea de caritate „Cantina școlară”. Al doilea număr apare la **15 mai** cu titlul *Cantina școlară*, iar la **8 iunie** apare la tipografia J. Schenk al treilea număr, cu titlul *Serbarea*. Cele 3 numere cuprind texte de Const. Graur, C. Dobrogeanu-Gherea, Spiru Haret, N. Iorga, O. Carp, Carmen-Sylva, N. Kalinderu (1).

În **noiembrie 1901**, apare la Institutul de arte grafice „Eminescu” din București *Buletinul Fundațiunii Urechia. Bibliotecă – Pinacotecă – Muzeu*. Reprezintă prima publicație apărută sub egida unei biblioteci publice din România. Pe copertă are subtitlul: *Bibliografie, Istorie, Literatură*. Apare sub redacția lui V. A. Urechia. Deși își anunțase o periodicitate lunară apare doar într-un singur număr, motivul fiind încetarea din viață, a celui care a fost Vasile Alexandrescu Urechia, redactorul acestei publicații și fondatorul Bibliotecii Publice „V.A. Urechia” din Galați. Buletinul are un dublu sediu redacțional: Galați - Biblioteca Urechia și București - Str. Brezoianu nr. 28. Acest număr unic are majoritatea articolelor semnate de către

V.A. Urechia. Numărul cuprinde un istoric al Fundațiunii Urechia, activitatea Bibliotecii „Urechia” în perioada 1 septembrie 1900-1 septembrie 1901, o statistică cu numărul cititorilor acestei biblioteci de la înființarea ei (11 noiembrie 1890) până la 1 ianuarie 1901. De asemenea prezintă un tabel cu dubletele oferite Bibliotecii Academiei Române de către V.A. Urechia, din fondul bibliotecii gălățene. În **noiembrie 1990**, după 89 de ani, Buletinul își reia apariția, cu o serie nouă, sub titlul *Buletinul Fundației Urechia*. Numărul 1 din noua serie apare cu ocazia aniversării centenarului Bibliotecii „V.A. Urechia” (11 noiembrie 1990). La început noua serie are o periodicitate variabilă, apare trimestrial, semestrial sau anual, acum având o periodicitate anuală. Își întrerupe apariția în perioadele 1993-1995 și 1998-2007. Sub coordonarea domnului Zafir Ilie, directorul general actual al bibliotecii, în anul 2008 își reia apariția, numărul 11 al Buletinului fiind lansat pe 11 noiembrie 2010 cu ocazia împlinirii a 120 de ani de la inaugurarea Bibliotecii Publice „V.A. Urechia”.

La **28 noiembrie 1901**, la Tecuci, apare *Săgeata. Ziar politic săptămânal*, avându-l redactor-șef pe Ștefan Costea. Își încetează apariția la **13 ianuarie 1902**. Ultimul din cele 4 numere apare sub conducerea unui comitet. Alte publicații apărute în anul **1901** sunt: *Monitorul danubian*, „*Trăiască înfrățirea*”.

Anul **1902** este mai sărac în apariția de noi seriale gălățene. În luna **ianuarie** apare săptămânalul politic evreiesc *Drepturile*. În primul an apare sub direcția lui D. I. Fermo și se publică cu întreruperi până în **aprilie 1905**. La **8-9 iunie** apare numărul unic al publicației *Ziarul nostru*. În perioada **10 octombrie - 3 noiembrie 1902** cu o periodicitate bisăptămânală apare *Revizuirea. Organ conservator*, iar în perioada **14 octombrie - 10 noiembrie 1902** apare, sub direcția unui comitet, săptămânalul *Ecoul Tecuciului. Organ al Partidului Conservator*. Tot în luna **octombrie** apare la Tecuci *Gazeta liberală* la tipografia „Ecoul Tecuciului”.

În perioada **15 ianuarie - septembrie 1903** apare revista bilunară *Învierea. Organ al mișcării culturale din județul Covurlui*. În primul număr, directorul publicației, Const. Graur, printre altele, în articolul program intitulat „Gândul nostru” spune:

„Ies la iveală atâtea reviste în Țara Românească și cele mai multe se desfac atât de greu, încât negreșit, cititorii se vor întreba:

- Ce mai vor și ăștia cu „*Învierea*” lor?

Cu toate astea noi credem că revista noastră e

între **6 ianuarie și 14 mai** precum și în anul **1907** între **17 februarie și 17 mai**. Între anii **1903 și 1905** au apărut 17 numere. La **1 decembrie 1903** apare la Tipografia „Moldova” revista săptămânală *Monitorul Comercial și Industrial*.

La **11 ianuarie 1904** apare *Tifla* avându-l ca redactor pe I. Kim. În acest prim număr aflăm care sunt direcțiile acestei publicații:

„Ce voim? Care e programul nostru? La această chestiune, răspunsul nu e ușor.

N-avem nici un program, nici idei și în asta imităm partidele noastre politice. Avem numai gândul de a descreți pentru un moment frunțile îngândurate ale cetățenilor noștri, pe care criza, economiile d-lui Sturdza, conferințele d-lui Graur, suprimările, războiul ruso-japonez, gura unei soacre, creditorii și groaza „Tribunei liberale” le-au încrețit.

N-apartinem nici unui partid de guvernământ cel mult ar fi o bună partidă de întrajutorare. (...) Atunci de ce apare „TIFLA”? Nu așa, de florile mărlui. De ce apar atâtea gazete serioase în România? Ați putea să ne spuneți dv. iubiți cititori care le savurați zilnic? Punem rămășag că nu. Pentru că există doar, trebuie să existe și gazete. Și cu asta am zis totul.” (5). În 1906, apare un număr fără a menționa periodicitatea avându-l ca redactor șef pe Dim. Gorgos.

Buletinul Comitetului Federațiunei Zioniştilor din România apare cu o periodicitate lunară între **15 ianuarie - octombrie 1904** exceptând perioada iulie-august când nu apare. În primul număr, în articolul semnat de Comitetul Federațiunei Zioniştilor din România este descris motivul apariției acestei publicații:

trebuitoare. De câtva timp se vede în județul nostru desfășurată o muncă stăruitoare pe ogorul sufletesc; învățătorii, preoții și pe alocurea și alți fruntași din sate, se silesc să lumineze pe săteni, să le deslușească rostul multor lucruri, să le dea nenumărate învățături folositoare, ba chiar să-i învețe și carte. Aceasta nu se face de petrecere, mai ales că cere osteneli destule, ci fiindcă e de trebuință pentru propășirea fiecărui ins în parte și a tuturor la un loc, adică a țării întregi...” (2).

Între **25 ianuarie și 9 martie 1903** apare ziarul săptămânal de reclame, distribuit gratuit, *Călăuza comercială și industrială*. La **16 iunie 1903** apare la Tecuci săptămânalul *Scutul Tecuciului*. *Ziar național-liberal* avându-l ca proprietar pe Ionel Georgiade și ca director politic pe I. G. Demetriade (începând cu 9 ianuarie 1905). Apare până la **6 mai 1907**.

În perioada **17 iulie – 31 august 1903** apare în perioada alegerilor, *Ancora*. *Organul Partidului Conservator*, la început cu o periodicitate săptămânală, iar de la 20 iulie cu o apariție bisăptămânală. În articolul „Primul cuvânt” din primul număr al publicației, comitetul de redacție scrie care sunt direcțiile „Ancorei” și justifică numele ei:

„S-a dat acestui organ numele de „Ancora”, simbol așa de semnificativ și de înălțător de suflet pentru orice om în genere; cu atât mai mult că are avantajul d-a fi chiar marca județului nostru Covurlui. (...) E destul a spune că reprezentăm și servim marele partid conservator, sub steagul purtat în trecut cu neîntrecută strălucire de către în veci neuitatul bărbat de stat și al nostru conjudețean Lascăr Catargiu (...). Nu vom uita încă, că e vorba de un ziar local: și deci, pe lângă chestiunile cu caracter general, datori suntem de a da cea mai încordată atenție intereselor orașului Galați și județului Covurlui, atât de mult neglijate în ultimii ani (...)” (3).

Începând cu **12 octombrie 1903** apare *Stegarul liberal*. *Ziar liberal național*, la început săptămânal apoi cu o periodicitate neregulată. În primul articol al primului număr este descrisă intenția publicației: „Menirea acestui ziar este susținerea programului marelui partid liberal național, și în special, păzirea cu sfințenie a [adițiunilor] partidului existent la Galați, de pe vremea falnică a bătrânilor liberali – Hagiii, precum i-au supranumit nemuritorul I.C. Brăteanu (...)” (4). Din 19 octombrie 1903, intervertește în subtitlu cuvintele *liberal național*. Apare până la **21 decembrie 1903**, reluându-și apariția în anul **1905**

„În repetite rânduri am putut constata, că idea ce predomină spiritele în general, este înființarea unei gazete oficiale a mișcării zioniste din țară, care să aibă menirea de a lumina opiniunea publică israelită asupra tendinței Zionismului și să servească ca factor de propagandă și dezvoltare a ideii în sânul coreligionarilor noștri din toate clasele societăței.

Pentru a satisface această dorință, aproape unanimă și a răspunde astfel unei necesități

indiscutabile, am adresat un apel în acest sens tuturor secțiilor din țară, solicitând concursul lor pentru asigurarea existenței și reguleții aparițiunii a foaii, care numai în asemenea caz, își ar fi putut îndeplini cu succes misiunea pentru care a fost creată.

Din motive însă, pe cari nu e timpul nici locul a le discuta acum și mai ales pentru a nu jigni interesele jurnalelor israelite în limba română și jargonă deja existente, cărora din contră nu simțim obligați a le mulțumi pentru atențiunea binevoitoare și desinteresată ce ne au acordat până acum și pe care sperăm că ne o vor păstra neștirbită și în viitor, am renunțat deocamdată la relansarea acestei idei și am decis editarea unui buletin în numere lunare.

Am admis această formă pentru a putea mai lesne comunica cu toate organele de activitate și propagandă zionistă (...)” (6).

La **24 ianuarie 1904** apare sub direcția unui comitet și sub patronajul lui Alphonse Dall’Orso unicul număr din *Balul presei*. Are mențiunea „Apare odată într-un secol”. Comitetul îi invită pe cititori la *Fericitul eveniment* astfel:

„Un eveniment care va cutremura toată Peninsula balcanică se va produce în seara zilei de 24 ianuarie 1904.

Cu mii de ani înainte s-a prezis de către cititorii în stele, de Oracolul de la Delphi și de Auguri sosirea acestui mare eveniment. Galații a fost sortit de zei să se bucure de favoarea cea mai mare pe care o acordă celor norocoși cel ce ține destinele lumii.

În seara zilei de 24 ianuarie 1904 va avea loc «Balul presei».(...)

Gălățeni, nu uitați ziua de 24 ianuarie. E o zi mare, e ziua când se dă «Balul presei» în prima linie și ziua în care s-a înfăptuit România modernă în a doua.

Trăiască «Balul presei», Trăiască Unirea!” (7).

La **1 mai 1904** apare *Buletinul sindicatului agricol din județul Covurlui*. Are mențiunea: „Buletinul se transmite gratuit membrilor activi și onorifici ai sindicatului” (8).

La **15 iunie 1904** apare *Revista administrativă. Doctrină, chestii economice, administrative, financiare, culturale* avându-l ca director de onoare pe Ioan C. Atanasiu. Comitetul de redacție este format din: economul St. Virgolici, dr. Constantin Macri, S. Piepteanu, Th. Gheorghiu și dr. N. Lapteș. Are o periodicitate lunară și apare până la **31 octombrie 1904**.

La **19 decembrie 1904** apare, sub conducerea unui comitet, *Înainte. Ziar independent al intereselor generale*. La început are o periodicitate săptămânală apoi o apariție neregulată. De la [23 oct.?] 1905 I. Burbea este menționat ca director și proprietar. Apare până la sfârșitul anului **1906** și are o periodicitate neregulată totalizând 109 numere. Încă din primul număr în articolul *Înainte!*... publicația își arată

intenția de a avea în vedere doar interesul obștesc, menționând că va aborda chestiuni importante pentru interesele vitale ale orașului:

„(...) când unui oraș ca Galații îi lipsește cu desăvârșire un organ de publicitate care să fie expresia fidelă a sentimentului marelui public, și se simte această lipsă, desigur că apariția ziarului *Înainte*, acum când atâtea chestiuni importante pentru interesele vitale ale orașului, sunt la ordinea zilei, va fi salutată cu bunăvoință de publicul cititor al Galațiului, iar hotărârea persoanelor cari au făcut să apară acest ziar independent, bine înarmat cu toate mijloacele morale și materiale, le dă dreptul de a spera că vor fi apreciați și încurajați.” (9)

Plecând de la premiza că toți oamenii au drepturi și îndatoriri egale, publicația nu va ține seama de simpatiile sau antipatiile care pot exista între diversele categorii de populație, de interese personale, de grup sau de partid.

Scopul suprem al publicației este arătat tot în primul număr în articolul *Cuvântul nostru*:

„Idealul nostru constă în a fi reprezentantul sincer al tuturor nevoilor și aspirațiilor cetățenilor, campionul fidel al democrației, al dezvoltării conștiinței naționale amortite din cauza nevoilor și suferințelor de vremuri, dar pe care poporul nostru ne-a predat-o curată și care și-a desvăluit comorile sale pe terenul literar.

Călăuziți de acest ideal, încălziți de entuziasmul ce-l dă tinerețea pășim pe arenă spunând cetitorilor noștri: bine v-am găsit.” (10)

Note:

1. RĂDUICĂ, Georgeta; RĂDUICĂ, Nicolin. *Dicționarul presei românești : (1731 - 1918)*. București: Editura Științifică, 1995, p. 385.
2. GRAUR, Const. *Gândul nostru*. În: *Învierea : Organ al mișcării culturale din județul Covurlui*, 15 ianuarie 1903, nr. 1, p. 1.
- 3.*** *Primul cuvânt*. În: *Ancora : Organul Partidului Conservator*, 17 iulie 1903, nr. 1, p. 1.
4. *Stegarul liberal. Ziar liberal național*, 12 octombrie 1903, nr. 1, p. 1.
5. GURUIANU, Virgil. *Publicații periodice gălățene*. În: *Dominus*, ianuarie 2003, nr. 36, p. 15.
6. Comitetul Federațiunii Zioniștilor din România. *Primul articol al publicației*. În: *Buletinul Comitetului Federațiunii Zioniștilor din România*, 15 ianuarie 1904, nr. 1, p. 1.
7. GURUIANU, Virgil. *Publicații periodice gălățene*. În: *Dominus*, ianuarie 2003, nr. 36, p. 15.
8. *Ibidem*
9. *Ibidem*
10. *Ibidem*

(Va urma)

Recenzie Păltănea, Paul

CATALOGUL MANUSCRISSELOR ȘI SCRISORILOR DIN

BIBLIOTECA V.A. URECHIA

Galați, 1979, 324 p.

Dorina Bălan

Prezentare evolutivă

Pentru a continua seria „Cataloagele bibliotecii” după cum se proiectase în planul bibliografic al instituției, **Catalogul manuscriselor și scrisorilor din Biblioteca „V.A. Urechia”**, Galați, început în 1974 și finalizat după o muncă laborioasă ce a durat cinci ani, vede lumina tiparului la Întreprinderea Poligrafică Galați, în anul 1979, „într-o ținută

corespunzătoare” (1).

Catalogul este prefătat de redactorul responsabil al colecției, Nedelcu Oprea, director al bibliotecii, despre care profesorul Dan Simonescu spunea „unde pune prietenul meu Oprea mâna, se cunoaște” (2).

Lucrarea dă publicului și multor cercetători posibilitatea de a lua contact, **pentru prima dată**, cu informații despre un corpus de **manuscrise, scrisori, însemnări, dactilo-manuscrise**, în majoritate inedite, imposibil de cercetat decenii de-a rândul, accesibile numai prin frecventarea bibliotecii.

Aria de cuprindere

Colecția de manuscrise și scrisori la care se adaugă varia s-a constituit în cei aproape 90 de ani de la începutul existenței acestei instituții până la redactarea catalogului, provenind, în marea lor majoritate, din donația lui V.A. Urechia. Alături de cele vechi - unele de importanță istorico-documentară, filologică, literară sau numai valori autografe - stau manuscrise și scrisori contemporane, valoarea lor urmând să fie determinată de vreme.

După pilda lui V.A. Urechia, care a colecționat și documente caligrafice contemporane lui, gest apreciat ulterior de istorie, bibliotecarii ce i-au urmat până în zilele noastre au adăugat la „fondul Urechia” altele, ajungându-se la peste 2000 (3), din care au fost selecționate în acest catalog 1435, toate aflându-se în colecțiile bibliotecii.

Fondul, cercetat și cuprins în catalog, reflectă colecția constituită în intervalul anilor 1890-1979.

Selecția documentelor a fost autoimpusă. O dovadă în acest sens este faptul că nu a fost introdusă corespondența poetei Cornelia Buzdugan cu istoricul literar G. Cardaș, considerată fără importanță literară ori documentară, deși și unul și celălalt au fost „curtați” de critica literară

Ansamblul informațional

Prin catalogul în discuție se (re)introduc în circulație informații despre unele cărți populare, manuscrise de largă circulație, cuprinzând narațiuni

moralizatoare, laice, religioase sau apocrife.

Sunt descrise o serie de scrisori cum sunt cele ale poetului *Vasile Alecsandri* adresate actriței *Aristizza Romanescu*, publicate în 1904, republicate în *Revista Vremii*, între anii 1935 și 1936. Cercetarea acestor scrisori, în paralel cu bruionul piesei *Ovidiu*, a permis studierea activității de laborator a poetului și destrămarea impresiei de spontaneitate.

Un loc important îl ocupă scrierile aparținând personalităților ce au colaborat la cunoscutele opere: *Albumul macedo-român* și *Voci latine. De la frați la frați*.

Au fost introduse, pentru prima oară, caiete cu texte, copii din cea de-a doua jumătate a secolului al XIX-lea, ce au acoperit cerințele de lectură și au avut rol politico-propagandistic în întreținerea sentimentului unității în Transilvania și Banat: *Cântecul gîntei latine*, *Constituțiunea României din 11 iunie 1848*, *Ce dorește nația maghiară* etc. „Multe din scrisorile semnalate în catalog au valoare de arhivă istorică, din punctul de vedere al Bibliotecii „V.A. Urechia” sau de istorie a Societății Culturale „V.A. Urechia” a cărei activitate se interferează cu cea a bibliotecii” (4) și atestă contribuția unor oameni de știință și nu numai, la organizarea instituțională a culturii în Galați.

Dintre scrisorile manuscrise contemporane au fost semnalate cele cu impact asupra istoriei instituției care erau semnate de: *Alexandru Graur*, *Dan Simonescu*, *D. Isăcescu*, *Iorgu Iordan*, *E. Vărtosu*, *Ion Dongorozi*, *Eugen Boureanu*, *N. Georgescu Tistu* etc.

Catalogul a semnalat și unele manuscrise dactilografiate, cu o anume valoare documentară, datorată intervențiilor autografe și conținutului, așa cum sunt cele ale lui *G.M. Zamfirescu*, *G. Arămescu Anderson*, *P. Comarnescu* și altele.

De o mare importanță și un interes neașteptat s-a bucurat semnalarea, în paginile catalogului, a manuscriselor lui **Bernard de Bouvier de Fontenelle**, **Histoire des Ajaoinnes ou relation d'un voyage** de Mr. S. Van Doelvelt en Orient, en l'an 1674, publicat la Geneva în 1968.

Structura bibliografiei

Bibliografia retrospectivă a manuscriselor și scrisorilor din biblioteca gălățeană este structurată tematic astfel: manuscrise, scrisori și varia, iar în interior, fiecare respectă ordonarea alfabetică după autor sau - în cazul lucrărilor anonime - după titlu. Catalogul este precedat de o bibliografie destul de vastă, care arată faptul că autorul a studiat de însemnat număr de materiale de specialitate, înainte de a începe realizarea excepționalei lucrări, pentru a realiza construirea catalogului. Bibliografia slujește și pentru a reda lucrările citate prescurtat, în interior.

Varia grupează însemnări, note de curs, manuscrise dactilografiate și semnături autografe.

În interiorul fiecărui capitol, s-a introdus ordonarea alfabetică după numele autorilor sau a titlurilor manuscriselor anonime (notate cu asterisc) numerotarea fiind continuă.

Toate descrierile făcute în catalog cuprind adnotări ale autorului cu privire la conținutul lucrărilor, limba textului, locul unde au fost prezentate, semnăturile pe care le conțin și multe alte note pe care le-a considerat necesare pentru aria de adresabilitate pe care a prevăzut-o în momentul conceperii lucrării. Așa cum era firesc pentru un catalog de bibliografie locală, în cadrul fiecărei descrieri este notată cota de raft unde se găsește documentul în Biblioteca „V.A. Urechia”.

Pentru ca regăsirea informației să se facă cu ușurință, la primul contact al lectorilor cu conținutul cărții, la sfârșitul catalogului, autorul așază un indice general de nume proprii – persoane și instituții - care au realizat manuscrisele sau despre care s-a vorbit în interiorul acestora, dar și titlurile lucrărilor anonime.

Prin varietatea tematică a subiectelor conținute, catalogul este un tezaur de date, care se adresează cercetătorilor din aproape toate domeniile: învățământ, istorie, literatură, religie, cultură etc., precum și celor care doresc să cunoască date inedite despre autorii acestor lucrări.

Concluzii

Autorul catalogului, istoricul și cercetătorul gălățean Paul Păltănea, om de înaltă ținută intelectuală, salariat al instituției, a reușit - prin intermediul acestei lucrări - să-și facă cunoscut numele său și al Bibliotecii Județene „V.A. Urechia” peste hotare.

Criticii (5), atât din țară, cât și din străinătate, s-au oprit cu insistență asupra lucrării analizând atât tehnica de redactare, cât și metoda bibliografică practică: „Din detaliile inserate în adnotări și observații se remarcă munca minuțioasă de elaborare științifică depusă de autorul catalogului, care n-a precupețit efortul cerut de identificările, comparațiile și depistările de informații necesare pentru a oferi cititorilor tot ce se cunoaștea până la acea dată despre fiecare piesă inclusă în volum”. „Seria instrumentelor de lucru pe care Biblioteca „V. A. Urechia” din Galați și-a propus să o pună la dispoziția specialiștilor, s-a îmbogățit de curând, cu un nou volum dedicat manuscriselor și corespondenței aflătoare în fondurile ei, /.../ prețios volum” (6).

O notiță signaletică care a apărut în Italia, cu menționarea unor semnatari italieni, a introdus catalogul în circuitul internațional. Aici se nota:

„La biblioteca V.A. Urechia di Galati” custodisce documenti interessanti l’attegimento dell’Italia verso l’indipendenza romana e la relazioni culturali tra i due paesi. Vi sono autografi, in parti inediti/.../” (7).

Un ecou deosebit în aria internațională l-a avut și articolul (8) care semnală existența unui manuscris a lui Fontenelle în Biblioteca „V. A. Urechia”. Astfel, în 1992, profesorul Hans Günter-Funche din Germania a solicitat bibliotecii microfilmul manuscrisului în vederea confruntării cu cea ce publicase deja.

Personal, aș dori să adaug că ar fi fost nimerit să existe la sfârșitul lucrării și alți *indici, structurați pe domenii*, având în vedere aria de cuprindere tematică pe care o abordează autorul.

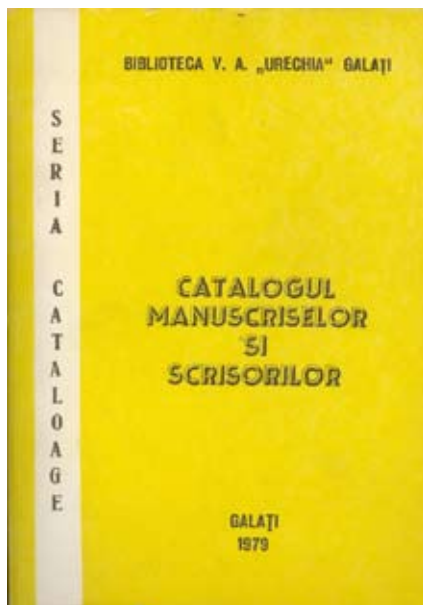
S-ar fi optimizat - astfel - accesul cercetătorilor la informație, prin selectarea rapidă a domeniului de interes. De asemenea *traducerea adnotărilor* într-o limbă de circulație internațională ar fi pus mai bine în valoare deja prețiosul catalog.

Prin acest catalog, Biblioteca „V.A. Urechia” - Galați și-a îndeplinit misiunea „*de a-și conserva și valorifica patrimoniul spiritual concretizat în opere ce și-au găsit în pagina migălos caligrafiată a copiștilor sau în litera de plumb a tipografului, expresia cea mai înaltă*” (9).

Accesul fără limite la valorosul tezaur încă nedețvăluit al bibliotecii noastre va fi asigurat doar atunci când informațiile din întreaga colecție documentară va fi digitalizată și dispusă online.

Note:

1. ȘERBAN, C. Sesiunea de comunicări «Unitatea culturală a românilor. Tradiții culturale. Educație. Biblioteconomie» la Biblioteca «V.A. Urechia», Galați. În: REVISTA DE ISTORIE, nr. 3, 1979, p. 529-530.
2. SIMONESCU, Dan. Scrisoare adresată Bibliotecii „V.A. Urechia”, 1965.
3. OPREA, Nedelcu. Cuvânt înainte. În: PĂLTĂNEA, Paul. Catalogul manuscriselor și scrisorilor din Biblioteca „V.A. Urechia”. Galați: Biblioteca «V. A. Urechia», 1979, p. 5.
4. OPREA, Nedelcu. Biblioteca Publică „V.A. Urechia” Galați: Monografie. Vol. 2. Galați: Biblioteca «V.A. Urechia», 2002, p. 68.
5. IRIMESCU, N. Catalogul manuscriselor și scrisorilor. Galați, 1979: Recenzie. În: CRONICA, 30 noiembrie, 1979, p. 7; ANGHELESCU, Mircea. Catalogul manuscriselor și scrisorilor. În: LIMBA română, nr. 2, 1980, p. 173-174.
6. ZUB, Alexandru. Catalogul manuscriselor și scrisorilor din Biblioteca „V.A. Urechia”, Galați. În: ANUARUL Institutului de Istorie și Arheologie «A.D. Xenopol», an 17, 1980, p. 774.
7. BOLLETTINO della Domus Mazziana, nr. 1, 1982, [Nota nr.] 1, 1927.
8. ANGHELESCU, Mircea. Un manuscrit de Fontenelle perdu et retrouvé. În: SYNTHESIS. București, an 11, 1984, p. 59-64.
9. OLĂREANU, Costache. Ms. V/127 Apud: OPREA, Nedelcu. Biblioteca Publică „V.A. Urechia” Galați: Monografie. Vol. 2. Galați: Biblioteca «V.A. Urechia», 2002, p. 47.

Salonul literar „Axis Libri” - al doilea an de existență -

Silvia Matei

Salonul literar „Axis Libri” a deschis joi, 16 septembrie 2010 în Sala „Mihai Eminescu” a instituției noastre, o nouă stagiune de manifestări, cu o prezență numeroasă din partea scriitorilor cunoscuți din urbea gălățeană. Tema întâlnirii a fost una de bilanț, la un an de activitate. Gazda manifestărilor, prof. Zanfir Ilie, Directorul Bibliotecii „V.A. Urechia”, a făcut o succintă prezentare a evenimentelor derulate pe parcursul unui an de activitate. Broșura editată cu această ocazie spune, în cifre, totul despre Salonul literar, revista și editura, componente ce fac parte din același brand cultural: 165 de semnături în revistă, 57 de personalități intervievate sau evocate, două ediții ale Festivalului Național al Cărții „Axis Libri”. Neobositul și apreciatul moderator al serilor de joi, scriitorul și profesorul Theodor Parapiru, a invitat pe participanții la Salon, la o discuție legată de activitatea desfășurată până acum și la lansarea unor propuneri de îmbunătățire a activităților viitoare. Au luat cuvântul poezii: Paul Sân-Petru, Angela Baci și Sterian Vicol, prozatorul Apostol Gurău, profesorul și publicistul Ghiță Nazare. Epigramistul Ion Grosu a destins, ca de obicei atmosfera cu câteva epigrame despre Salon și oamenii săi: „Loc de adunare fără de pricină/ Unii au chemare, alții vor să vină”.

Ediția din 23 septembrie a fost una de relaționare literară intensă între Iași și Galați, datorită prezenței unui grup de scriitori afiliați Editurii Princeps Edit din Iași, în frunte cu poetul Daniel Corbu. Consilier de bază la editura ieșeană, poetul Daniel Corbu a făcut o prezentare generală a editurii și a cărților promovate la acest eveniment. Dintre cărțile

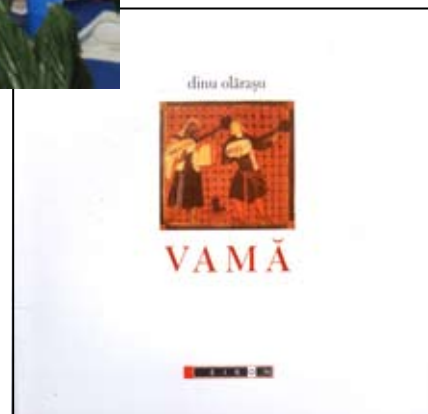
prezentate în fața auditoriului amintim: „Duminica Mare” a lui Grigore Vieru, „Eonul Marelui Desant”, o antologie de poeme din Colecția „Ediții critice”, „Meridiane ale verbului matern” de Vlad Zbârciog, volumul de versuri „Pavilioane cu ruj” al lui Paul Gorban, „Literatura română în țările vecine – Compendiu 1945-2000” autor Catinca Agache. Dintre scriitorii veniți de la Iași, au vorbit Călin Ciobotari și Paul Gorban. Un adevărat discurs academic a susținut criticul literar de la Huși, Theodor Codreanu, autorul lucrării *Istoria „canonică” a literaturii române*, scrisă ca o replică la *Istoria critică a literaturii române* a lui Nicolae Manolescu. Seara s-a încheiat după două ore de discuții aprinse, cu concluzia moderatorului Theodor Parapiru: „Editura Princeps Edit, un fenomen remarcabil, Theodor Codreanu, un critic imperial, aproape” și cu acordarea diplomelor de excelență invitaților ieșeni, de către Ilie Zanfir, directorul Bibliotecii „V.A. Urechia”.

Joia din 30 septembrie a fost una de muzică și poezie, un adevărat dialog cultural între Timișoara, Galați și Cluj-Napoca. Invitați ai Salonului au fost poetul și cantautorul Dinu

Olărașu (însotit de Valentin Ajder, directorul editurii Eikon din Cluj-Napoca) și profesorul, scriitorul universitar, poetul

Coriolan Păunescu. Oaspetele din Timișoara, Dinu Olărașu, moldovean de origine (născut în Neamț), și-a prezentat volumul de versuri „Vamă”. Muzica lui a convins publicul că merită să fie citit și ascultat

răsplătindu-l, așa cum se cuvine, cu aplauze. Coriolan Păunescu a venit în fața gălățenilor prezenți la salon cu volumul de versuri „Răstimpul iubirii”, apărut recent la Editura Universității Danubius din Galați. Vorbitorii s-au referit mai cu seamă la poezia lui Coriolan Păunescu, aflat la cel de-al 17-lea volum, subliniind seninătatea, naturalețea și eleganța versurilor sale. Valoarea celor două cărți, dar și minusurile lor au fost subliniate ca de obicei într-o concluzie a serii, de profesorul și jurnalistul Theodor Parapiru.

Ediția din 7 octombrie a fost dedicată unei dezbateri pe o temă deosebit de incitantă: *Prețul „cetitului” și „zăbava” banilor*. Deschiderea serii a fost făcută de trei actori de la Teatrul Dramatic „Fani Tardini” din Galați, care au încântat asistența cu un recital liric de toamnă. Este vorba de actrii Petronela Buda, Ciprian Brașoveanu și Gheorghe V. Gheorghe. Actorul Gheorghe V. Gheorghe, omagiat la împlinirea a opt decenii de viață, a primit din partea directorului Bibliotecii, Zanfir Ilie, o diplomă de excelență, iar publicul l-a răsplătit cu puternice și

prelungite aplauze, drept recompensă pentru întreaga activitate desfășurată pe scena teatrului gălățean. După introducerea făcută de dl Zanfir Ilie, cu un citat din Miron Costin, discuția a fost lansată de moderatorul Theodor Parapiru. S-au încins la discuții Ghiță Nazare, care s-a referit

la circuitul cărții în școli, Gheorghe Gurău, care a subliniat latura umană a informației electronice, Anton Stanciu, Vasile Lepădatu, Coriolan Păunescu sau Neculai Staicu-Buciumeni. Camelia Toporaș, șefa Serviciului Referințe din cadrul Bibliotecii „V.A. Urechia”, a vorbit despre plusvaloarea adăugată cărților prin munca bibliotecarilor. Nu în ultimul rând, Nicoleta Crânganu a subliniat prăpastia dintre „zăbava cărților” și „zăbava banilor”, creată de creșterea galopantă a prețurilor și criza economică actuală.

În ediția din 14 octombrie au fost propuse spre

lansare două volume, cu tematici diferite. Este vorba de volumul liric „Cochetând cu muzele”, autor Gheorghe Gurău și documentarul autobiografic al lui Maximilian N. Popescu-Vella, „Al treilea spirit”. Dacă lucrarea lui

Gheorghe Gurău este o culegere de fabule, poezii satirice dar și lirice, lucrarea lui Maximilian Popescu-Vella este o interesantă poveste despre nașterea Pânzarului moldovenesc al lui Ștefan cel Mare, la care autorul a fost părtaș. Documentarul prezentat prin „Al treilea spirit” a fost susținut

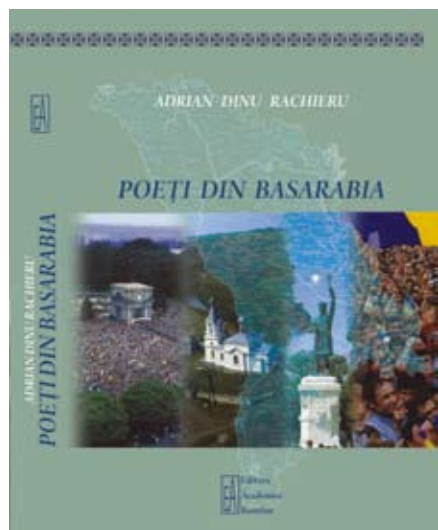
printr-o intervenție surpriză a lui Dan Lilion Gogoncea, Președintele C.C.I.A. Galați, un avizat om de cultură care a vorbit despre strategia și tehnica confecționării

Pânzarului moldovenesc și despre perspectiva de a face din el un brand al gălățenilor.

Întâlnirea de joi, 21 octombrie, a fost o invitație în două lumi paralele – umorul și psihanaliza, reprezentate de cele două cărți lansate la acest eveniment. Este vorba de volumul 4 din „O antologie a literaturii gălățene

contemporane”, o culegere de autografe umoristice, lansată pentru prima dată în cadrul Festivalului de epigramă din 16 octombrie 2010, de la Galați, și volumul de psihologie și psihoterapie „Viața ca o

sugestie”, autor Dan Goglează, apărută la Editura Humanitas. Manifestarea a debutat pe acordurile de vioară ale elevei Adelina Chiciuc, de la Liceul de Artă,

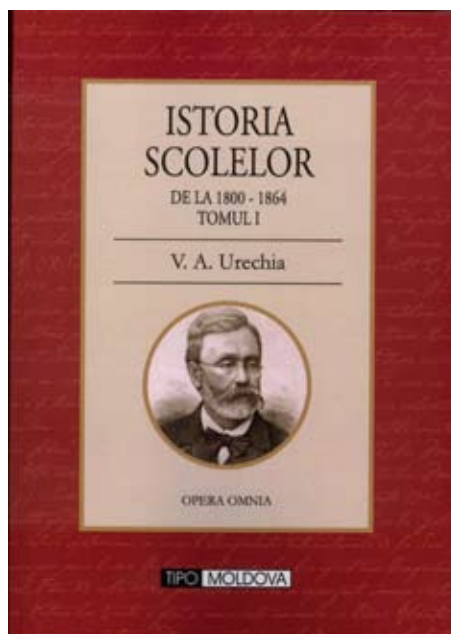

sa, sociologul, eseistul, romancierul și criticul literar Adrian Dinu Rachieru, a subliniat rațiunea și esența

antologiei *Poeți din Basarabia*, o culegere cronologică de poezie, de la Mateevici până la cele mai recente glasuri din lirica de peste Prut. Despre cărțile sale și critica de întâmpinare, au pus întrebări și au vorbit, basarabeanul Vasile Malanestchi profesor universitar la Chișinău, dar și gălățenii noștri precum: Vasile Lepădatu, Radu Moțoc, Ghiță Nazare, Paul Sâmpetru, Angela Baciuc sau Nicoleta Crânganu. Cântărețul Alexandru Jula, unul dintre cei cinci artiști prezentați în volumul „Destine” al Elisei Râpeanu, (recent lansat și la Teatrul Muzical din Galați)

care a interpretat cu talent și sensibilitate „Balada” lui Ciprian Porumbescu.

Ultima ediție din octombrie (28 octombrie) a adunat la un loc reprezentanți din trei zone ale țării. Iașul a fost prezent prin trei scriitori și oameni de cultură: poetul și traducătorul Valeriu Stancu, redactorul-șef al revistei „Cronica”, Aurel Ștefanachi, directorul Editurii TipoMoldova și Cătălin Bordeianu, directorul Bibliotecii Județene „Gh. Asachi” din Iași. Brăila a fost prezentă în sala „Mihai Eminescu” prin scriitoarea, profesoara și ziarista Doina Popescu, prezentă pentru a doua oară în cadrul Salonului „Axis Libri”, de data aceasta cu două volume de proză, „Copilul Dunării” și „Ardei iuți”. Lucrările prezentate de invitații ieșeni au fost: „Târgul de nopți”, de Valeriu Stancu, „Istoria politică a Dachiei și a neamului românesc”, de Ludwig Albrecht Ghebhardi și Colecția Opera Omnia a Editurii TipoMoldova.

Luna noiembrie a debutat la Salonul literar „Axis Libri” într-o „companie dintre cele mai alese”, după cum a ținut să menționeze profesorul Theodor Parapiru în deschiderea manifestării, avându-i invitați pe scriitorii Adrian Dinu Rachieru, de la Timișoara și pe interpretul de muzică ușoară, arhicunoscutul artist Alexandru Jula. În prezentarea

a încântat participanții la Salon, așa cum numai domnia sa știe, cu câteva din cele mai cunoscute

melodii, cântate *live*. Aplauzele furtunoase au fost pe deplin meritate și mult prelungite.

11 noiembrie a avut o semnificație aparte pentru Biblioteca „V.A. Urechia” fiind și ziua în care, în urmă cu 120 de ani era inaugurată, prin grija profesorului, academicianului, istoricului, Vasile Alexandrescu Urechia, biblioteca ce astăzi, cu mândrie, îi poartă numele. În consecință, evenimentul a fost încărcat de istorie prin lansarea unor volume precum: ediția a doua în două volume a monografiei „*Biblioteca Publică V.A. Urechia Galați*”, autor Nedelcu Oprea, *Forțele Navale Române*, autori Mariana Păvăloiu și Marian Sârbu, precum și noutățile editurii TipoMoldova din Iași, *Europa în balanța forțelor*, vol. 2 și 3, autor academician Gheorghe Buzatu, *Dobrogea în pragul veacului al XX-lea*, autor M.D. Ionescu, *Dunărea. Privire istorică, economică și politică*, autor Constantin Băicoianu și *Serviciile secrete ale României în războiul mondial (1939-*

în biblioteconomie, *Indexarea publicațiilor de drept*, autoare fiind colega noastră Dorina Bălan. Apariția acestei lucrări a fost salutăată de colegile noastre Letiția Buruiană, Mia Băraru, și Mioara Voncilă care au subliniat câteva din punctele tari ale acestei lucrări, editată de bibliotecă, pentru uzul ei și al colegilor din țară.

Ediția din 18 noiembrie a prezentat, într-un adevărat cadru tomnatic, doi autori gălățeni, doi „tineri” scriitori cu câte 70 de ani abia împliniți. Este vorba de Apostol Gurău, cu romanul *€-anonimii* apărut la Editura Pax Aura Mundi și Vasile Ghica cu volumul de proză ultrascurtă *Chef pe Titanic*, apărut la Editura PIM din Iași. Moderatorul Theodor Parapiru a făcut, cu mare artă, o introducere în universul operei celor doi scriitori, iar la final închizând cercul serii, a vorbit despre valoarea literaturii scrise la Galați și a lansat din nou îndemnul de a ne citi și cinsti scriitorii.

1945), autor Cezar Măță. Academicianul Gheorghe Buzatu, oaspetele de onoare al Salonului, a ținut auditoriului o adevărată lecție de istorie despre conceptul de interes național. Totodată acesta a subliniat rolul important pe care îl are biblioteca și cartea în educarea noilor generații. De asemenea, Salonul a marcat și un eveniment „de casă” prin prezentarea unei lucrări de specialitate

Pe lângă o asistență avizată, ca de obicei, am beneficiat și de prezența absolut remarcabilă a domnului Radu Macovei, scriitor, om de cultură, director al Institutului de Presă „Dunărea de Jos”, unde apare cel mai cunoscut și valoros cotidian „Viața Liberă”, dar și coleg de facultate și prieten cu domnul Vasile Ghica din Tecuci, autorul lucrării de aforisme „*Chef pe Titanic*” și a încă 5-6 asemenea cărți de acest gen literar.

Casa Corpului Didactic

- instituție a dascălilor gălățeni -

Victoria Movileanu

Casa Corpului Didactic Galați este, una dintre cele mai vechi instituții din județul nostru. În 1924, revizorul școlar G.P. Salviu adresa primarului de atunci al Galațiului, în numele dascălilor din Covurlui, „o stăruitoare și grabnică rugămintă” ca Primăria să doneze 1000 m pentru construirea „Căminului” corpului didactic.

Aduc la cunoștință cititorilor că la vremea aceea, până în 1945, dascălii gălățeni erau reuniți într-o puternică și bine structurată asociație profesională, asociație care în statutul său, la art 2, preciza ca obiectiv: „a clădi sau a cumpăra în Galați un cămin” al cadrelor didactice.

În 1925, Societatea „Căminul Corpului Didactic” cumpăra un imobil, declarat astăzi monument de arhitectură, în Galați, în strada Domnească, nr. 81 (astăzi strada Domnească, nr. 83, corpul II), ad-judecat definitiv în baza Ordonanței de adjudecare a Tribunalului Covurlui. După 1948, destinația clădirii este alta decât cea inițială, iar după 1989 imobilul a fost adjudecat de persoane fizice care nu au avut nimic în comun cu Asociația Generală a dascălilor covurluieni.

În 1937, Primăria Galați donează o suprafață de teren de 1368 m, situat în strada H. Rădulescu (astăzi strada Gării, nr. 35), pentru construcția unui local al dascălilor, iar proiectul a fost făcut gratuit de către arhitectul Primăriei. Clădirea s-a ridicat prin contribuția pecuniară a dascălilor, iar inaugurarea s-a făcut în 1939 în prezența oficialităților și a lui D.V. Tone, președintele Asociației Generale a învățătorilor din România. Urmează războiul,

se pierd documente, iar noul regim desființează Asociația dascălilor și „Casa Scoalelor”, evident.

Totuși, în 1971, în baza art 251 din Legea Învățământului/1969, se reînființează aceste instituții care au ca obiectiv perfecționarea profesională, psihopedagogică și metodică a cadrelor didactice.

Am adus în memoria cititorilor aceste repere istorice, obținute prin strădania dlui prof. Ghiță Nazare, director al acestei instituții pentru o îndelungată perioadă de timp, nu pentru a plictisi, ci pentru a atrage atenția încă o dată asupra acestei instituții și asupra frumoasei construcții care a trezit interesul mai multor „proprietari”. Nimeni, absolut nimeni, nu are dreptul să se erijeze în proprietar, ci doar dascălii gălățeni.

După o întrerupere a activității de 4 ani (1986-1990), instituția își reia activitatea (pentru a câta oară?), iar prin misiunea sa promovează inovația și reforma în învățământ, asigură cadrul pentru dezvoltarea profesională și personală a cadrelor didactice din învățământul preuniversitar. Aici se organizează cursuri de formare continuă, se implementează proiecte europene sau activități cu tematică diversă în parteneriat cu instituții școlare și nu numai.

Revista „Școala Gălățeană” a împlinit de curând 20 de ani, fiind cea mai longevivă revistă de informație și opinie pedagogică din țară.

Anul acesta am lansat un generos proiect „Educație și Cultură la Dunărea de Jos”, în fapt un festival internațional care își propune să valorifice potențialul școlii gălățene în context european și extracomunitar.

În speranța că peste această instituție nu vor mai veni și alte valuri perturbatoare, credem că activitatea de aici se va constitui într-un imbold pentru toți colegii și pentru toți cei care iubesc școala, cultura, și arta.

Pictori gălățeni de altădată

Dumitru Brăescu

Corneliu Stoica

Frate cu 11 ani mai mare al celebrei parașutiste Smaranda Brăescu, pictorul Dumitru Brăescu este unul dintre artiștii valoroși ai României, care s-a afirmat și s-a impus în perioada interbelică, manifestându-se atât în pictura murală, cât și în cea de șevalet. S-a născut

la 4 februarie 1886, în satul Hănțești, comuna Buciumeni, dar a fost declarat de părinți și înregistrat la primăria din Tg. Nicorești (1). Era al doilea fiu al soților Maria (născută Dragoș) și Dumitru Brăescu, o familie de vechi răzeși, care a dat naștere unui număr de nouă copii (2). După studiile secundare făcute la Gimnaziul „Dimitrie A. Sturdza” din Tecuci, se înscrie în 1905 la Școala de Belle Arte din București, pe care o absolvă în 1909. Aici a fost elevul lui G. Dem. Mirea, pictor care în acea vreme se bucura de o mare reputație, impresionând, așa cum menționează criticul de artă Theodor Enescu în monografia ce i-a consacrat-o, „prin ținuta sa tehnică și prin înalta probitate a meseriei sale” (3).

În 1913, artistul este mobilizat pentru a participa la campania din Bulgaria. Este decorat cu medalia „Avântul Țării”(4). În 1915 se numără printre fondatorii societății „Cenaclul idealist” care reunea pe elevii lui G. Dem. Mirea (5). În 1917, face parte din echipa artiștilor plastici mobilizați pe lângă Marele Cartier General din Iași, participând la expoziția de pictură și sculptură deschisă de aceștia, la 27 ianuarie 1918, în sălile Școlii de Arte Frumoase din Iași (6). După demobilizare, pictorul se reîntoarce la uneltele sale și continuă să expună la „Tinerimea artistică”, societate la care participase pentru prima dată în 1911. O îndrumă și pe sora sa, Smaranda, să urmeze calea artei. Aceasta îi ascultă sfatul și, între 1924-1929 frecventează cursurile

Academiei de Belle Arte din București, secția artă decorativă și ceramică. În 1924, Dumitru Brăescu se căsătorește cu Georgeta Parepeanu, absolventă a Școlii de Arte Frumoase din București, și împreună merg să-și continue studiile la Paris, pictorul fiind trimis de Comisia Monumentelor Istorice pentru a studia arta bizantină. Cei doi soți rămân în capitala Franței timp de șase luni. După o călătorie în Belgia, se opresc în Italia, unde studiază arta din Roma, Vatican, Milano, Assisi, Perugia, Ravenna, Florența și Veneția. În 1925, participă la Concursul Internațional de la Milano cu lucrarea „Sf. Francisc”, obținând înlesniri din partea statului italian pentru continuarea studiilor (7). Specializându-se în pictura executată în tehnica frescă, soții Brăescu se reîntorc în țară în noiembrie 1927. Expun la Salonul oficial și Tinerimea artistică. Dumitru Brăescu realizează tablouri de factură realistă, abordând o tematică variată. Prezintă, de asemenea, în expoziții lucrări executate în tehnica frescă și copii după opere ale pictorilor italieni (ex. „Împărăteasa Teodora”, copie după mozaicul din Ravenna, expusă la a 33-a expoziție a Tinerimii artistice, 6 aprilie-15 mai 1933) (8). În perioada anilor 1938-1941 a fost din nou concentrat, îndeplinind un timp misiuni în cadrul Flotei Aerostației Craiova, iar mai apoi a fost transferat în Capitală. La lăsarea la vatră i s-a conferit Medalia „Centenarul Carol I” și titlul de „veteran”. A încetat din viață la 15 decembrie 1947, la București.

Cei doi soți Brăescu au practicat cu desăvârșit profesionalism pictura bisericească în stil bizantin. Au pictat în tehnica „al fresco” turla Capelei din Balcic, partea superioară de la Biserica Greco-Ortodoxă Română din Lipova, au realizat în întregime pictura bisericilor din Sita Buzăului (Covasna), Bucșani-Ilfov, Brădet-Întorsura Buzăului (Biserica „Nașterea Maicii Domnului”), Biserica din Parcul „Sf. Maria” – București. Despre frescele de la acest ultim locaș de cult religios, profesorul Louis Réan de la Sorbona scria: „Remarcabilul

ciclu de fresce executate de dl și dna Brăescu, îmi pare una din încercările cele mai reușite, care au fost făcute vreodată în țările ortodoxe pentru reînvierea decorației stilului bizantin. România posedă, mulțumită lor, un ansamblu de decorațiuni religioasă neobizantină care nu are nimic de invidiat celebrelor fresce de la Vastnetsov din Kiev” (9). În același ton, profesorul Gheorghe Ghițescu, de la Institutul de Arte Plastice „Nicolae Grigorescu” din București, menționa că Dumitru Brăescu a adus în pictura noastră „bizantinul arhaic al mozaicurilor din Ravenna, Veneția și Roma” (10). Dintr-o scri-soare, datată 15 ianuarie 1933, trimisă de Dumitru Brăescu surorii sale Smaranda, aflată în SUA, se înțelege că cei doi soți sunt și autorii picturii Bisericii „Sf. Nicolae” (Banu) din comuna Nicorești (Galați), monument istoric ctitorit în anul 1800 (11).

Lucrările de pictură rămase de la Dumitru Brăescu înfățișează fie imagini cu conținut religios, fie scene din ostilitățile Primului Război Mondial, peisaje marine și din Dobrogea, luminișuri de pădure, gospodării țărănești, interioare, naturi statice cu flori, portrete etc. Sunt tablouri în care se remarcă siguranța cu care pictorul a mânuit penelul, atenția acordată în egală măsură desenului și culorii. „În pictura de șevalet, notează criticul Valentin Ciucă, Dumitru Brăescu s-a dovedit a fi un sensibil la aspectele imediatului, de unde a extras secvențele care surprindeau pitorescul unui peisaj sau dimensiunea interioară a unui portret. Abilitatea tehnică, rafinamentul i-au permis să sugereze spiritul unui loc și profunzimea unor caractere” (12).

La Muzeul sătesc, înființat de generalul de brigadă (rt.) Neculai I. Staicu, în incinta Căminului Cultural din comuna Buciumeni sunt expuse schițele „Aeroportul din Craiova”, „Retragerea”, „Ostaș în repaos”, ca și câteva desene executate de Dumitru Brăescu în cărbune, în perioada 1925-1926, după Arcul de Triumf al împăratului Lucius Septimius

Severus de la Roma, inaugurat în anul 203. Pot fi văzute, de asemenea, șevaletul de câmp al artistului, cutia șevaletului, pensule și tuburi de culori folosite în timpul războiului de întregire a neamului. Aceste exponate au fost prezentate și publicului gălățean, în 2009, într-o expoziție organizată de Muzeul Județean de Istorie, la Casa Colecțiilor, manifestare dedicată memoriei Smarandei Brăescu. Am putut vedea atunci și un bust al parașutistei, realizat de soția pictorului, Georgeta Brăescu.

Pictor insuficient cunoscut iubitorilor de artă de astăzi și chiar unor specialiști în domeniu, Dumitru

Brăescu rămâne un nume care nu trebuie uitat. Opera sa este rodul unui artist onest, care a slujit cu sinceritate pictura, înscriindu-se în rândul celor mai bune acumulări ale plasticii românești din perioada interbelică.

Peisaj de iarnă

Note

1. STAICU, Neculai, „Pictorul Tache Dumitru D. Brăescu”. În: *La margine de codru*. Vol. II, București: Editura Făt-Frumos, 2004, p. 164.
2. STAICU-BUCIUMENI, Neculai. *Anii de glorie ai Smarandei Brăescu*. București: Editura Vasile Cârlova, 1998, p. 9.
3. ENESCU, Theodor. *G. D. Mirea*: Album monografic. București: Meridiane, 1970, p. 9.
4. STAICU-BUCIUMENI, Neculai. *Op. cit.*, p. 165.
5. OPREA, Petre. *Socetăți artistice bucureștene*. București: Meridiane, 1969, p. 71.
6. BREZIANU, Barbu „Gruparea Arta Română”. În „*Studii de istoria artei*”, Tomul 11, nr. 1, 1964, p. 149-150.
7. STAICU, Neculai I. *Op. cit.* p. 167.
8. *Catalog Tinerimea artistică MCMXXXIII*, a 33-a expoziție, 6 aprilie-15 mai 1933. p. 14 (La pagina 5 se menționează adresa artistului – Str. Abrud, 60)
9. Apud STAICU-BUCIUMENI, Neculai I. *Op. cit.* p. 176.
10. GHIȚESCU, Gheorghe. „Arta”, nr. 7, 1975.
11. STAICU-BUCIUMENI, Neculai. *Op. cit.* 175-176.
12. CIUCĂ, Valentin. *Un secol de arte frumoase în Moldova*. Vol. II. Iași: Art XXI, 2009, p. 40.

Obiceiuri din timpul sărbătorilor de iarnă din Berheci-Zeletin

Eugen Holban

Pentru a înțelege cât mai bine structura obiceiurilor de Anul Nou din unele sate ale subzonei Tecuci-Zeletin, obiceiuri în care sunt implicate și excepționalele măști de mocani purtate de cetele de urători - mascați - din așezările situate în subzona Berheci-Zeletin, precum și tema în care ele ar putea fi încadrate, am inclus în materialul de față și subcapitolul „Mocanii, oițele și mieii din Ireasca”, text publicat cândva și separat (1).

Prin acest text, în care prezentăm doar un fragment – foarte important însă – din materialele rezultate în cercetările de teren, cercetări efectuate în satul Ireasca, comuna Gohor, în anii 1968-1971, încercăm să explicăm de ce mascații din Gohor, Ireasca, Brăhășești, Corbița, Rădăcinești ș.a. se numeau în trecut mocani și nu „urâți”, obrăzari sau mascați așa cum se numesc – în bună parte – de aproximativ un secol încoace.

Am insistat în mod special asupra acestui aspect, deoarece nu este vorba de vreo confuzie, de vreun simplu capriciu. Este vorba de existența unui străvechi ritual, care a făcut parte cândva din structura obiceiurilor de Anul Nou din această subzonă și care, din păcate, s-a pierdut în bună măsură.

Oricât am sonda substratul obiceiurilor tradiționale ce se manifestă în satele mai sus menționate, cu ocazia sosirii noului an, nu vom găsi în niciun caz o asemănare categorică între ele. Din contra, aceleași obiceiuri care s-au manifestat și s-au dezvoltat neîncetat, de-a

lungul timpului, într-o relativă autonomie - autonomie care a creat deosebiri semnificative de la o comunitate la alta, fapt ce dă impresia, deseori, că aceste obiceiuri nu ar mai avea nimic comun.

Materialul care a ieșit la iveală în urma unor minuțioase cercetări făcute în bună parte și „pe viu”, adică chiar în timpul în care obiceiurile se produceau în mod normal, demonstrează că ele erau asemănătoare totuși, adică au avut, mai ales în trecutul ceva mai îndepărtat, foarte multe elemente comune. Practic, ele fac parte din aceeași categorie tematică, dar cu timpul au apărut deosebiri firești, fie ca urmare a dezvoltării autonome, fie ca o consecință directă a deteriorării treptate exercitată de procesul general de disoluție – proces lent și ireversibil – precum și de intervențiile grosolane impuse de autoritățile comuniste asupra lor, chiar din momentul instalării la putere. Deteriorarea s-a produs în mod diferit, de la o comunitate la alta, afectând de fiecare dată – mai grav – anumite laturi. În satele în care obiceiul avea și o secvență cu nuanțe satirice îndreptate și spre mai marii zilei - cum ar fi Gohorul, bunăoară, obiceiul a avut foarte mult de suferit. Indiferent însă de structura de bază, precum și de unele nuanțe ale obiceiurilor, puterea comunistă le-a interzis categoric, în ansamblu, timp de aproximativ două

Mocani - Brăhășești (1968)

decenii. Inițial, tinerii, cărora nu le venea să creadă că cineva le-ar fi putut interzice să meargă pe la casele gospodarilor cu urările strămoșești de Anul Nou și au încercat să ignore acele cumplite și absurde dispoziții. Au fost hărțuiți și aspru pedepsiți de către organele de miliție.

După câțiva ani de hărțuieli, tinerii au renunțat. Când s-a revenit asupra deciziei, multe elemente

Mocan - Brăhășești (1968)

- și abandonate, de fapt, în întregime - au fost două secvențe de importanță fundamentală: confirmarea rituală a mocanilor și confruntarea rituală a mocanilor.

În ceea ce privește prima secvență, care a fost grav avariata încă din a doua jumătate a secolului al XIX-lea și care a primit lovitura de grație după cel de-al Doilea Război Mondial, o considerăm fundamentală pentru înțelegerea structurii obiceiurilor care se produceau cândva, la sfârșitul fiecărui an, în această subzonă. Era, de fapt, primul act care anunța începutul sărbătorilor de iarnă și care în trecut avea caracter inițiativ.

Pentru o mai bună înțelegere, vom interveni pe parcurs, acolo unde este cazul, cu explicații lămuritoare.

Mocanii, oițele și mieii din satul Ireasca

În satele de la poalele colinelor Tutova – Gohor, Ireasca, Brăhășești și altele - din zona etnografică Tecuci, subzona Berheci-Zeletin, programul de pregătire din perioada premergătoare sărbătorilor de iarnă avea o cu totul altă desfășurare decât în satele zonelor învecinate. În după amiaza zilei de Sf. Nicolae, tinerii și copiii se adunau undeva în centrul satului. Erau îmbrăcați în cojoace mari întoarse pe dos, iar pe cap purtau măști confecționate în

din obiceiurile tradiționale erau deja deteriorate. Paradoxal însă, în satul Gohor, după două decenii de interdicție, cea mai bine conservată parte din obicei a rămas tocmai secvența satirică, numită aici și judecata satului. Din păcate însă, cele mai deteriorate

special din piei de animale ori din tidve. Flăcăii, adică tinerii care erau trecuți de pragul vârstei de 15 ani, se mascau în mocani și mergeau în fruntea alaiului. Pe vremuri, în această zi avea loc ritualul de primire în rândul mocanilor a băieților care împliniseră de curând vârsta de 15 ani. Informații referitoare la modul în care se desfășura ritualul trecerii tinerilor de la o categorie de vârstă la alta, în această subzonă, sunt însă cam slabe. Bănuim că era oarecum asemănător cu cel care se desfășura cam la aceeași dată în odăile din așezările situate pe cursul inferior al Prutului și pe care l-am putut reconstitui într-un total.

Se pare că în trecutul ceva mai îndepărtat, în satele din această subzonă, ritualul avea loc în chimnițele amplasate prin vechile vii cu viță indigenă.

Acest tip de construcție aduce din vremuri imemorabile, nu doar o arhitectură construită din bârne, de excepțională valoare, ci și urme ale unor ritualuri, ale unor mistere pe care le adăposteau cândva, și care aveau loc la sfârșitul fiecărui an (2).

După dispariția acelor adăposturi extravilane permanente construite din bârne masive de stejar – dispariție determinată de ravagiile făcute de filoxeră, boală care a dus la distrugerea vechilor vii, cu viță indigenă, – ritualul, ce avea un caracter secret, ori semisecret, a fost în bună parte abandonat. Tot în aceste construcții se întâlneau aceleași cete de tineri și pentru a repeta colindele. Putem afirma că spațiul chimniței devenea, în această perioadă, un spațiu sacru, la fel cu spațiile odăilor de pe Valea Prutului, spații în care tinerii, confreriile de feciori, se puteau izola de restul comunității pe toată perioada sărbătorilor prilejuite de solstițiul de iarnă (3). Într-un anumit fel, putem face această afirmație, dar cu o mare prudență, deoarece, se pare că spațiul chimnițelor, spre deosebire de cel al odăilor, își păstra o anume sacralitate și în restul timpului. Dar despre acest aspect vom relata mai pe larg într-un alt context. Pentru o cât mai clară înțelegere a situației

Mocan - Brăhășești (1968)

Localia • Localia • Localia • Localia • Localia • Localia

de fapt, se cuvine a mai menționa încă un amănunt, și anume, că în subzonele în care au existat chimnițe nu se știa nimic despre odăi, iar acolo unde au existat odăi, chimnițele au lipsit cu desăvârșire.

Mocanii foloseau, încă din această primă zi, aceleași măști pe care le purtau apoi și în Ajunul Anului Nou ori în ziua de Anul Nou, adică atunci când acest obicei se finaliza, unele dintre ele fiind printre cele mai bine conservate măști din tot spațiul european. Această afirmație este valabilă pentru ceea ce s-a întâmplat până acum aproximativ patru decenii, dată la care fenomenul acut de disoluție a afectat foarte grav și recuzita.

Spre deosebire de „oi” și de „miei”, „mocanii” purtau pe cap și coarne mari de berbec sau de țap și se încingeau cu o veșcă mare din coajă de tei, lată de aproximativ 50 cm; peste aceasta erau prinse mai multe tălânci, unele de mari dimensiuni.

Alaiul de copii mergea în urma „mocanilor”, simbolizând turma de oi și de miei. Câțiva jucau tot timpul „jocul ursului”. Toți aveau tălânci, iar cei care nu aveau, de obicei unii dintre cei mai mici, băteau într-o sapă, într-o tablă ori într-o cutie metalică.

Când în calea lor apărea vreun sătean mai vârstnic, toată turma începea să behăie. Fiecare „oaie” sau „miel” se apleca pentru a folosi la mers și mâinile, mimând astfel mersul blânderelor patrupeze.

Doar „mocanii” își vedeau de drum nepăsători, mândri de rolul lor de conducători ai turmelor. Fără a atinge amploarea din prima zi, spectacolul se repeta seară de seară, până la Crăciun. Întrebându-i pe unii bătrâni din satul Ireasca, comuna Gohor, care ar fi rostul acestui obicei, ei ne-au explicat cam în felul următor: „Sf. Nicolae începe să coboare cu turmele de oi de la munte la șes, în ziua de 6 decembrie. Și tot merg turmele, în continuu, zi de zi, în toată perioada, până la Crăciun, când ajung acasă la Sfânt. Țăranii de prin satele prin care trec se furișează în urma lor și adună de prin tufișuri oile rătăcite sau pe acelea care, obosite sau bolnave fiind,

nu se mai pot ține de cârd”.

Atestând transhumanța ca pe un fenomen adânc implicat în viața populației din spațiul românesc indiferent de ocupația sătenilor, cu loc bine stabilit în calendar, informația, chiar dacă mai are și câte ceva din unele texte apocrife, ne oferă aspecte deosebit de interesante din timpul trecerii turmelor prin satele din zona colinară, ilustrând modul în care a fost implicat fenomenul în cultura localnicilor. Interesantă este desigur și profesia de mocan a Sfântului Nicolae, mai degrabă un personaj mitologic, un Sănnicoară desprins poate din cel mai vechi calendar ce a existat în acest spațiu, calendar de tip pastoral și pe care populația autohtonă nu l-a putut ignora nici după convertirea la creștinism.

Demn de menționat, de asemenea este și faptul că Sf. Nicolae, ca „mare proprietar de oi”, nu își avea sălașul la munte precum îl aveau „confrății” săi mocanii transhumați, ci la șes.

Începând din această seară (6 spre 7 decembrie) și până în noaptea de Crăciun, tinerii mocani din Ireasca patrulau noapte de noapte pe ulițele principale ale satului.

Tot din noaptea de Sf. Nicolae începeau să patruleze prin sat și tinerii din localitatea Ciorăști

Alai de urși - Ciorăști, com. Priponești (1969)

(com. Priponești). Umblau în grupuri mai mari ori mai mici, deseori chiar și numai câte doi. De fapt, grupul propriu-zis era format din doi tineri (două personaje): ursul și ursarul. Cel care urma să joace rolul ursului - în ziua de ajun - suna din corn, iar ursarul bătea doba tot timpul (4).

Observăm că aici, în satul Ciorăști, com. Priponești, locul mocanilor și al turmelor de oi l-au luat urșii și ursarii. Dacă în Ireasca jocul ursului se pierdea printre oi și mocani, aici el este plasat în prim-planul evenimentului. Interesant este faptul că, uneori, atât măștile urșilor, cât și ale ursarilor se apropie mult - ca structură - de măștile mocanilor din Ireasca, Brăhășești, Gohor ș.a. Demn de menționat mai este și faptul că aici, în Ciorăști, prin alaiurile mari de urși și ursari, apar și câțiva mocani și vânători. Dar cel mai interesant lucru este acela

că, în trecutul mai îndepărtat, urșii din Ciorăști erau integrați în bună măsură în categoria de mocani.

Menționăm că niciodată urșii din Ciorăști nu au fost îmbrăcați cu piei autentice de urs, așa cum se întâmplă în alte zone din țară. Toate măștile de urs din Ciorăști au fost confecționate, dintotdeauna, din piei de oaie și, rareori, din piele de capră. Toată recuzita era pregătită de actanți în zilele premergătoare evenimentului, unele fiind păstrate de la an la an. În trecut, pregătirea se făcea neapărat într-un spațiu tainic.

Cu aproximativ o săptămână înainte de Crăciun, porneau să colinde prin sat și flăcăii din Priponești, de fapt cei care urmau a forma alaiul „plugului mare”. Ei sunau tot timpul din corn și din clopoței. Când ajungeau pe la porțile gospodăriilor, care aveau fete prinse în horă, flăcăii intrau în casă așa, „ca din întâmplare”, vorbeau cu gazda, beau un pahar de vin și apoi își continuau drumul prin sat, sunând din corn și din clopoței, până după miezul nopții.

În alte sate, cum ar fi Brăhășești, bunăoară, unde, în trecutul mai îndepărtat întâlnirea de la Sf. Nicolae se aseamăna mult cu ceea ce se întâmpla în satul Ireasca, mocanii parcurgeau în fugă drumurile mai importante ale satului, seară de seară, ca niște veritabile carauale, până noaptea târziu, agitând într-un anumit fel tălăncile prinse de veșcă. Este vorba, desigur, de un act ritual preventiv de preîntâmpinare a haosului care amenință în această perioadă cosmosul, natura și, bineînțeles, ființa, viața. Este vorba de un rit purificator de renovare a timpului.

În perioada în care am efectuat primele cercetări în această subzonă, adică în anii 1968-1970, obiceiul descris mai sus se desfășura în satul Ireasca și parțial în Brăhășești. Despre faptul că s-a desfășurat cândva și în satul Gohor, am primit mai multe informații de la cei mai bătrâni săteni, dar de la nimeni nu am primit o descriere clară.

Cam același lucru se poate spune și despre alte așezări din această subzonă, pe care le-am pomenit la începutul acestui material.

Un alt aspect, care nuanțează întrucâtva acest obicei, este și data când se manifestă în forma finală. Bunăoară, în comuna Gohor evenimentul avea loc în ziua de Anul Nou, pe când în celelalte sate în Ajunul Anului Nou.

Un element comun tuturor așezărilor, confruntarea rituală a mocanilor – precum și a urșilor din Ciorăști – începea cu puțin timp înainte

de apariția zorilor și se termina atunci când era deja lumină. Urșii din Ciorăști se luptau între ei la fel ca și mocanii din Brăhășești, adică rostogolindu-se prin zăpadă, pe când mocanii din Gohor se luptau doi câte doi, în picioare fiind, lovindu-se cu umerii și cu tălăncile prinse de veșcă până ce unul din ei cădea. Atunci se termina lupta.

Am avut șansa să urmărim „pe viu” atât lupta mocanilor din Brăhășești, precum și a urșilor din Ciorăști. După cum am pomenit și mai sus, nu am mai putut surprinde însă, în niciun fel, confruntarea mocanilor din Gohor.

Confruntările aveau loc – de obicei – în partea de vest a localității, iar după ce terminau lupta actanții se îndreptau cu toții spre partea de răsărit a satului. Porneau în întâmpinarea soarelui, care tocmai răsărea.

Urs, ursar și vânător - Ciorăști, com. Priponești (1969)

Note:

1. Acest fragment a fost publicat în cotidianul „Viața liberă” Galați din 12.12.1995, într-o variantă simplificată. De asemenea, vezi HOLBAN, Eugen. *Mocanii lui Sân' Nicoară*. În rev. „Akademia”, nr. 18, 2004, pp. 37-39.
2. HOLBAN, Eugen. *Chimnița sau Căsoaia, obiect de arhitectura cu semnificație socială deosebită*. În rev. „Danubius”, nr. VIII-IX, 1979, pp. 331-337.
3. HOLBAN, Eugen. *Colindatul în zona etnoculturală Galați....* În: „Dunărea de Jos”, nr. 71, 2008, pp. 36-37.
4. HOLBAN, Eugen. *Subzona Zeletin. Obiceiuri de Anul Nou - „Urșii” din Ciorăști*. În: „Dunărea de Jos”, nr. 36, 2005, pp. 25-27.

Profesorul Brad Segal - omul și mentorul -

Rodica Alexandru

Omul se recompune din multivalența fațetelor sale comportamentale, profesionale și de personalitate.

La distanța temporală de 15 ani de la dispariție și la momentul comemorativ, când ar fi împlinit 75 de ani, apare și mai dureros destinul tragic al timpuriei „retrageri în eternitate” a profesorului Brad Segal.

Oricine l-a cunoscut a fost impresionat de capacitatea sa de muncă intelectuală, de o intensitate ieșită din comun. Era un om într-o continuă stare de efervescentă creatoare; neobosit în contactul cu noul, ceea ce i-a permis să emită și să introducă concepte noi, fundamentale și revoluționare în știința alimentelor și, implicit, pentru nutriția umană.

Implicarea sa depășea limitele disciplinelor universitare slujite, fiind mereu activ în viața catedrei, facultății și a universității și în legătură cu practica industrială, cu industria alimentară și cu factorii săi de conducere și decizie.

Profesorul Brad Segal avea o modestie bine gestionată, a unui om conștient de valoarea sa intelectuală și profesională.

Omul de catedră și de laborator – profesorul Brad Segal – a avut un har excepțional de a transmite cunoștințe, căutând mereu metode mai atractive și mai eficiente (metoda euristică era preferata sa!), dar și de a relaționa cu tinerii învățăcei. Acest har era dublat de o mare deschidere intelectuală și capacitate de relaționare cu domeniile conexe

(medicină, agricultură, inginerie mecanică) și de stabilire de relații profesionale și extraprofesionale, pe viață, cu personalități de marcă ale vieții științifice și culturale.

Intelectual de factură enciclopedică, personalitate complexă cu educație bogată, multivalentă și continuu îmbogățită, avid de lectură, de interes din toate domeniile și de convorbiri interprofesionale la nivel înalt cu interlocutori de înaltă ștachetă intelectuală, profesorul Brad Segal a dovedit o anvergură intelectuală de excepție. Deschiderea sa intelectuală era dublată de o aplecare specială spre filosofic, ca un atribut al gândirii și ca un corolar al deschiderii sale culturale. În momente de cumpănă își refula sensibilitățile, vulnerabilitățile, suspiciunile și uneori un entuziasm bine temperat sub forma

subliniată în versuri elegiace sau poezii – testament, scrise doar pentru sine sau ca mesaj postum.

În profesia sa a fost un vizionar, simbol și vârf de lance în domeniul științei și ingineriei alimentelor, cu recunoaștere și notorietate pe plan național și internațional.

Deși nu a deținut posturi de conducere pe linie administrativ-universitară, ci doar în organismele colective de decizie (consiliu profesional și senat), unde a activat fructuos continuu, profesorul Brad Segal a dovedit permanent

verticalitate în susținerea ideilor și în dezbateri atât științifice în forumurile de acest tip, cât și administrative, la toate nivelurile.

Omul Brad Segal a dovedit mereu o generozitate adecvat dozată, cu înțelegerea și respectarea nevoilor și drepturilor celorlalți, precum și loialitate în relațiile cu colaboratorii, indiferent de vârstă.

Prof. Segal a arătat mereu o mare înțelegere

pentru suferința umană, fiind convins de forța educației pentru sănătate, prin alimentație sănătoasă (pe care a denumit-o „de protecție”), de puterea fitoterapiei și a suplimentelor alimentare cu capacitate terapeutică sau preventivă. Foarte activ în educația pentru sănătate a inițiat și editat o întreagă colecție (cu denumirea „VITAL”) pentru popularizarea potențialului fitoterapeutic.

Ura pierderea de timp sterilă, în discuții nerelevante sau în ședințe și plenary interminabile. De aceea, în asemenea prilejuri, își scotea carnetul de notițe pe care imediat începeau să înflorească scheme, relații, desene, rețete.

Prof. Segal a fost un om de echipă, dar, mai ales, a fost un excelent coordonator de echipă având o extraordinară capacitate de a-și impulsiona colaboratorii, de a debloca momentele de stagnare sau de impas, atât de natură științifică, cât și psihologică. Știa să fie și delicat și ferm, și combativ și amical, și apropiat și diferent, dar și să păstreze distanța, după cum o cerea situația.

Mulți absolvenți ai Facultății de Știința și Ingineria Alimentelor se mândresc de a fi fost îndrumați și coordonați în cercurile științifice studențești, la lucrările de diplomă, de absolvire a cursurilor postuniversitare sau de dizertație doctorală ori de grad didactic pentru învățământul preuniversitar. Mentorul – dascălul Brad Segal știa să dozeze îndrumarea pentru a-ți lăsa inițiativa, dar mereu sugera și exploatarea de căi și mijloace noi. Venea uneori cu idei sugestiv surprinzătoare, mai ales în deblocarea în cazuri „de criză”, dar era ferm cu respectarea termenelor propuse și adesea, acestea erau „foarte mobilizatoare”.

Ziua era un om de catedră și de laborator, omul de știință propriu-zis fiind al nopții, ceea ce, probabil, i-a afectat și sănătatea.

A avut permanent un comportament model în relațiile de familie și cu colegii, militând cu fermitate în apărarea principiilor morale.

Spre finalul vieții, când boala și-a ascuțit colții, devenise ușor absent, cu o undă depresivă pe chip, indusă și de boală, dar și de dezamăgirea care a urmat entuziasmului de după '89. Astfel de accente apar în discursurile scrise de după 1990, multe cu prilejul unor cursuri festive la absolvirea promoțiilor sau la agape ale absolvenților; ele vizau și evoluția învățământului, a celui superior în special, dar și a economiei în general, cu referire specifică la industria alimentară și agricultură, lansând avertismente care

ulterior, din nefericire, s-au adeverit.

Probabil atunci a scris mai mult în ton elegiac, deși aceste versuri erau ascunse de ochii celorlalți.

Prof. Brad Segal ne-a lăsat amintirea unui om căruia îi sesizai ușor profunzimea gândirii și înalta ștachetă intelectuală și științifică, încât, măcar în gând, erai tentat să i te adresezi cu apelativul „maestre”.

S-a autocaracterizat condensat în câteva versuri – document:

„Sunt o făclie
De doruri încinsă,
Bătută de vânturi
Dar veșnic aprinsă

Mereu mistuit
De propriu-mi Eu,
Mereu chinuit
De ce sunt și ce vreau.”

sau:

„Pe drumurile mele am mers desculț
Și pe arșiță și pe viscol.
N-am căutat poteci domoale
Și nici drumuri piezișe.
Nu mi-am plâns picioarele degerate
Și nici singurătatea.
Peste tot am plătit
Tributul meu înzecit de suferință
Fără tocmeală.”

A avut presimțirea unei vieți prea scurte, oare, când a scris versurile intitulate „Știu...”?

„Voi trăi prea puțin
Pentru tot ceea ce doresc să văd, să creez.
Dar nu-mi pare rău!
Eu am trăit fiecare clipă a timpului meu,
M-am topit cu fiecare avânt,
M-am împrăștiat în fiecare descătușare,
Am plâns pentru fiecare pas înapoi,
Și m-am dăruit cu „tot ce am mai bun,
mai frumos
Zilei de mâine!”

Fie-i amintirea veșnică!

Scriitoarea sufletului feminin: HORTENSIA PAPADAT-BENGESCU

Camelia Toporaș

Hortensia Papadat-Bengescu s-a născut în Bucești, comuna Ivești, la 8 decembrie 1876, „fiică unică a unui brav soldat, generalul Dumitru Bengescu, și a devotatei și blândeii mamei moldovene”, după cum singură își caracteriza părinții în scrierile sale autobiografice. Hortensia

Camelia Toporaș își descoperă talentul și plăcerea pentru scris sub atenta îndrumare a mamei și la încurajările tatălui, încă de timpuriu realizând o „compoziție asupra celor patru anotimpuri, care ocupa patru linii de caiet”.

În perioada 1887-1894, urmează Institutul „Bolintineanu” din București unde, după propriile mărturisiri, cunoaște o „adevărată epocă de glorie”, bucurându-se de aprecierea și ocrotirea colegelor, pe care le scutea de realizarea compozițiilor literare. Dorința de a urma studii universitare se lovește de opoziția părinților, astfel că, pentru a avea posibilitatea unei vieți independente, se căsătorește la frageda vârstă de 20 de ani cu magistratul Nicolae Papadat, fără consimțământul tatălui, stabilindu-se la Turnu-Măgurele, acolo unde va da naștere și celor patru copii. Îndeplinind așteptările societății din acea perioadă, care vedea rolul femeii doar în căsătorie și în asigurarea urmașilor, Hortensia Papadat-Bengescu depășește constrângerile căsniciei rigide pe care o avea, hotărându-se să se împlinescă și personal, găsind calea de a „ieși” din universul familial al orașului de provincie.

Nepoată a generalului și scriitorului dramatic Bengescu-Dabija, pe care îl admira pentru succesele sale literare și pentru „privilegiul meseriei sacre”, Hortensia pășește pe urmele acestuia, debutând în 1912 în ziarul „La Politique”(1) sub pseudonimele Loys și Suzon. În presa literară, primul fragment literar este cel din „Viața românească” (2) din 1913, acesta reprezentând începutul colaborării la revista din Iași, unde beneficiază de îndrumarea lui George Topârceanu (4) și a lui Garabet Ibrăileanu (3).

Dualitatea pe care o vedea în ea însăși, aceea a unui scriitor și a unui poet, poate fi urmărită pe tot parcursul carierei sale, fiind completată și de pasiunea pentru teatru. Încercările de a-și pune în scenă piesele nu au avut prea mari șanse de reușită. Dintre scrierile sale teatrale, doar piesa „Bătrânul” și-a găsit calea spre scena Teatrului Național din București în anul 1920.

În perioada războiului se implică social, înrolându-se în Crucea Roșie, experiența trăită

în această perioadă fiind ulterior transpusă în romanul „Balaurul”, unde descoperim însemnările Hortensiei în calitate de sensibilă și lucidă infirmieră.

unitare și mai bogate scrieri ale autoarei.

Personajele Hortensiei ne introduc, cu predilecție, în trăirile lăuntrice ale psihicului feminin, în introspecții intime, în monologuri interioare ce fac trecerea spre romanul modern românesc.

Moare la 79 de ani, la 5 martie 1955, la București, cu aceeași discretă distincție pe care a păstrat-o pe parcursul întregii sale vieți, lăsând în urmă o operă originală și vie în care se întrevide interesul profund pentru psihologia ființei

Debutază editorial în plină maturitate, în 1918, la 42 de ani, cu volumul „Ape adânci” (5), ediție rapid epuizată, urmată de „Sfinxul” (1920), „Femeia în fața oglinzii” (1921), „Balaurul” (1923). Critica literară îi primește cu entuziasm scrierile, în 1921 fiind primită în rândurile „Societății Scriitorilor Români”, iar în 1923 în cele ale „Societății Autorilor Dramatici Români”.

Romanul „Logodnicul”, apărut în 1935, stârnește reacții contradictorii în rândul criticii literare, de la entuziasm (George Călinescu) până la critici dure (Șerban Cioculescu) sau chiar violente ce acuză autoarea de moralitate îndoielnică (6). Romanul este răsplătit de „Societatea Scriitorilor Români” cu marele premiu în anul următor, an ce coincidea cu aniversarea a 60 de ani de viață ai scriitoarei.

În 1946, la împlinirea vârstei de 70 de ani, primește „Premiul Național pentru Literatură”, presa literară a vremii comentând cu entuziasm evenimentul: „încununarea scriitoarei este un omagiu adus unei munci literare dusă cu înaltă probitate și talent”.

Din secretele procesului de creație mărturisește în presa vremii, lăsând să se dezvăluie rădăcinile ascunse ale literaturii sale: „Tot, tot, absolut tot ce am scris este al meu, e lumea mea, e universul meu himeric”, gând ilustrat minunat în titlul operei sale „Femeia în fața oglinzii”, unul dintre cele mai

umane.

Inclusă în galeria marilor scriitori români, inventatoare a romanului psihologic românesc, Hortensia Papadat-Bengescu este nelipsită din orice antologie de texte literare destinată studiului sau dedicată analizei prozei românești, opera sa cucerind prin grație, simplitate și lirism.

Jurnalul ei, din care au apărut doar mici fragmente, își așteaptă încă o necesară publicare pentru a descoperi contemporanilor noi și inedite fațete ale celei care rămâne poate unica scriitoare clasică de limba română ce ne-a introdus nu numai în modernismul românesc, dar și în cel european.

Note:

1. Loys, Sur la mort de Pierre Liciu, în *La Politique*, 2, 116, 1912.
2. Hortensia Papadat-Bengescu. *Viziune*, în *Viața românească*, 7, 1, 1913.
3. George Topârceanu era la acea vreme secretar de redacție la „Viața românească”.
4. Cu G. Ibrăileanu va corespunda între anii 1914 și 1923.
5. Hortensia Papadat-Bengescu. *Ape adânci*, București, Alcalay, 1919.
6. George Budișteanu, *Scrisoare deschisă Doamnei H. Papadat-Bengescu*, *Epoca*, 1935.

O familie de patru muzicieni români stabiliți în țara lui Hans Christian Andersen

Paul Sân-Petru

În anul 2007, pe când Angela Marinescu împlinea 60 de ani, se putea citi în ziarul VESTJYLLAND din HOLSTEBRO, un fel de capitală culturală a nordului danez, un titlu: ENESCU – og MARINESCU vendttil sidst adică, „ENESCU și MARINESCU, au învins în cele din urmă!”

Era un articol amplu al jurnalistului AASE BADEN. Subtitlul d-sale: „Profesorul de origine română de la școala de muzică din Holstebro a scris un volum biografic (de ce nu l-am traduce și noi!) despre cel mai cunoscut compozitor al României, George Enescu”.

Personal, cunosc această familie încă din perioada ei ploieșteană. Angela, absolventă a Conservatorului din București, i-a fost profesor de pian chiar fiicei mele, Crenguța. Daniel Marinescu, soțul distinsei doamne, absolvent și el al aceluiași Conservator, secția vioară, i-a fost profesor la Liceul „G. Enescu” din București nepotului meu de soră. În perioada 1971 – 1975, pe când patronam Cenaclul Casei de Cultură a Sindicatelor din Ploiești, Daniel a fost invitatul meu la o seară de poezie și muzică. După ce ne-a delectat cu versurile sale tonic-juvenile, ne-a interpretat la vioară „Balada” lui Ciprian Porumbescu și piesa lui Fritz Kreisler, „Bucuria dragostei”. În următoarea zi, am publicat în „Flamura Prahovei” un material despre memorabila seară a lui Daniel Marinescu și a noastră de încântător divertisment, iar după 35 de ani i-am trimis Angelei articolul meu ultraîngălbenit, să-i facă bine sau poate mai rău...

Prin anii 1981 însă, pe când se îngâna kitsch-ul cu autenticul artelor, cuplul de muzicieni a părăsit România și a fost preluat de lagărul de refugiați din Austria, de unde, după câteva luni a fost admis în țara de adopție, Danemarca, iar după aproape un an a fost angajat la „Școala de Muzică” din Holstebro, unde a devenit surprinzător de repede foarte popular.

În anul 2007, Angela Marinescu este sărbătorită pentru cei 25 de ani în școala de muzică! „Este un suflet care incendiază spiritul pe unde trece, dar nu este dispusă să vorbească despre sine”, după cum se exprima însuși autorul susmenționat. Deci, acum trei ani, Angela Marinescu avea o nestăvilită

dorința de a-și vedea terminată și publicată cartea sa cu biografia romanțată a compozitorului român și dedicată „Școlii de Muzică” din Holstebro, dar cu siguranță și memoriei soțului ei, prof. Daniel Marinescu. „Povestea lui George Enescu începe într-o țară unde atât prezentul, cât și trecutul au fost marcate de fatale turbulențe, e povestea unei familii care a pierdut șapte copii, și singurul care supraviețuiește devine un geniu al muzicii, educat la Viena și Paris de către cei mai mari maeștri ai timpului. Cartea este bazată sută la sută pe fapte autentice, autoarea lecturând peste 100 de volume în legătură cu subiectul”, ne declară autoarea. Cartea conține (întâmplător?) o mică parte din istoria ascunsă până acum a Țării-mamă, ea se adresează publicului larg și nu doar exclusivului cerc de muzicieni. Dar, aproape că se poate cita un editor al țării gazdă: „O istorie pasională, emoțională, dar din păcate nu o putem tipări în ciuda entuziasmului tău copleșitor (danezii nu folosesc apelative de reverență!) și al limbii deosebit de frumoasă! Cititorii vor fi prea puțini pe piața de desfacere a micii Danemarce. De aceea nu ne putem asuma un risc economic.” Angela ne mărturisește cu evidentă dezamăgire că „am primit 35 de refuzuri de la fundații și sponsori, am scris la ambasade, la Ministerul Culturii din România și din Danemarca, la persoane influente. Am scris chiar și fostului rege Mihai ce viețuia pe atunci exilat la Versoix în Elveția, dar nicăieri nu am găsit înțelegere și ajutor”. Halal patriotism cultural al spiritului românesc!, am mai adăugat eu...

Și totuși, într-un interviu mai recent, Angela ne spune următoarele „... chiar acum a fost lansată cartea la Editura „Vaelgungerne”! După dispariția soțului meu, munca la această carte m-a ajutat să supraviețuiesc. Cu George și cu „pana” în mână am dispărut într-o lume mult mai bună prin forța magică pe care ți-o dă muzica drept mângâiere și speranță”.

Exact la 11 ani de la părăsirea Școlii din Ploiești a devenit șefă de catedră la Școala de Muzică din Holstebro, clasa de pian. Primește o bursă de studii în Polonia pentru aprofundarea muzicii lui Chopin, apoi, o bursă pentru Conservatorul din Bergamo, Italia.

Astăzi, Angela Marinescu este mândră de realizările ei în Regatul Danemarcei, elevii pregătiți de ea sunt premiați la concursurile naționale și internaționale. Dânsa este și o editoare cunoscută de manuale de muzică în limba daneză și este organizator principal al STENWAY FESTIVAL, face schimburi culturale

cu elevii altor școli de muzică din Italia, Norvegia, Cipru, România ș.a. De asemenea, doamna profesor a realizat cu elevii excursii itinerante de documentare pe urmele unor mari compozitori, precum: Mozart, Haydn, Berlioz, Verdi și alții, în același timp fiind și un bun organizator și manager al unor festivaluri comemorative, aniversare, ale marilor compozitori ai lumii. Ca semn de prețuire și înțelegere a unei vechi pasiuni a colegei lor, Direcția Școlii a găsit cu cale să îi acorde șansa ca în luna ianuarie 2011 să o trimită la un curs de ikebana în țara lui Cio-Cio San!

Daniel Marinescu a fost cel care a deschis drum alor săi. Din noua lor patrie, el a făcut călătorii de studii la Leipzig, Dresden și Weimar. În 1982, este numit profesor de vioară la aceeași Școală de Muzică din Holstebro unde activează până în 1995, când este pensionat pe caz de boală cu diagnosticul de scleroză în plăci. Dar acei 13 ani au fost plini de realizări profesionale: înființarea unei clase speciale de acordeuri, prima din Iyreland! An de an elevii săi au fost premiați la diferite concursuri pentru vioară. A realizat manuale de vioară și a editat cărți de muzică pentru vioară, violoncel și pian, publicate în cunoscuta Editura „Muffo”. Și dacă boala prea grăbită nu ar fi pus stăpânire pe acest eminent profesor, compozitor, editor de manuale școlare și poet, ar fi fost desigur mult mai multe de adăugat. În același timp, s-a ocupat împreună cu soția sa Angela de educația muzicală a celor două fice ale lor: Cristina-Fabiana, violonistă în Orchestra Simfonică din Odense (DK), și Dana-Laura, pianistă și profesor în orașul Bergen din Norvegia. Desigur, acestea duc mai departe o tradiție a eminenților părinți.

Cristina-Fabiana Marinescu și-a completat studiile prin masteratul urmat în Canada, la Calgary după ce a absolvit Școala de Muzică din Bolstebro și Academia de Arte din Göteborg – clasa de vioară și după ce a cântat în multe săli de concerte europene, sub bagheta scânteietoare a starului dirijoral Claudio Abbado! A fost și membră a Orchestrei Europene de Tineret. După multe pelerinaje, a ocupat postul de violonistă în orchestra simfonică din insula Fyn (DK), după un examen de maximă exigență la care s-au prezentat 51 de candidați, fiind singura admisă. Un juriu din Viena s-a deplasat în toate capitalele Europei pentru a-și alege cei mai buni instrumentiști pentru acest proiect al orchestrei ce

a fost întemeiată în anul 1989, ca modalitate de a oferi tinerelor talente europene posibilitatea de a se întâlni într-un dialog cultural, fiecare cu zestrea lui națională, dar și pentru a le oferi posibilitatea unui cât mai înalt nivel profesional. Cristina-Fabiana a obținut de-a lungul anilor numeroase premii naționale și internaționale, atât pentru vioară, cât și pentru pian.

Dana Laura Marinescu, mezina familiei, a studiat pianul cu mama-profesoară, apoi, la Academia de Arte Grieg din Bergen, Norvegia. Are deja editată acolo o culegere de compoziții proprii pentru pian și instrumente de suflat. Pasiunea ei: dirijor de cor. În plus, ca și tatăl ei, dispune de o profundă sensibilitate lirică.

Actualmente, Dana Laura Marinescu are școala ei de muzică (privată) în Bergen. Are darul de a consola persoanele în nevoi, este voluntar la un azil de bătrâni și vizitează cu perseverență persoanele în suferință. A studiat un an la Londra religia și filozofia, fiind apoi în dubiu ce să aleagă: preoția sau muzica. Având un palmares de invidiat în favoarea celei de a doua, i-a rămas fidelă acesteia. A fost premiată de nenumărate ori, până când cu blândețe i s-a sugerat să nu mai participe, dându-le posibilitatea și altor candidați să se afirme, desigur, și aceștia având merite deosebite.

Aceasta este familia fericită care vorbește zilnic o aceeași limbă, MUZICA, și toți o exprimă în tonuri celeste în dreapta și-n stânga Europei sau a continentului nord-american. De remarcat că întregul

grup familial propagă rolul terapeutic al muzicii.

În revista „Dorul” care era condusă de distinsul Dan Romașcanu (revista temporar suspendată, sperăm), acesta consemnează în septembrie 2007, subliniind aportul românesc (familiar) al celor patru muzicieni la modul: „Profesoara și muzicologul Angela Marinescu introduce în cultura daneză unul din cele mai vaste studii despre viața și opera lui George Enescu, compozitor deja cunoscut în Danemarca, volumul doamnei Angela aducând pentru cititorul și cercetătorul danez un copios surplus de informație despre marele compozitor din Livenii Botoșanilor, într-o daneză foarte elevată și pretențioasă, mult chiar peste limita medie a localnicilor, viața romanțată și fără pic de greșeală, încălzită de spiritul cald și mândrie românească auctorială”.

Angela Zaharia Marinescu și Dana-Laura Marinescu Olsen

Spiritul gălățean în tentații metafizice

Ionel Necula

Dacă ar fi să privim spiritul gălățean dintr-o perspectivă mai generoasă, necantonată de prejudecăți aleatorii, am putea constata că o caracteristică a creației de la malul Dunării o constituie diversitatea, refuzul de a se înfeuda unui anumit gen de creație. A prevalat, ca peste tot, interesul pentru poezie și proză, dar n-au lipsit nici tentațiile pentru teatru și dramaturgie, cum n-au lipsit nici atracțiile pentru genul eseistic sau pentru cel memorialistic. N-a excelat, e drept, în memorialistică, precum la creatorii tecuceni, bunăoară, unde majoritatea scriitorilor – de la Hogaș, Anton Marin și Lascarov-Moldoveanu până la Petrovici și Iorgu Iordan – au dat genului memorialistic o noblețe reconfortantă și seducătoare, dar a fost și în creația gălățeană, prin Anton Holban și prin alți scriitori, destul de bine reprezentat.

Cât privește tentațiile spiritului gălățean de a se rostui în poziționări metafizice, Galațiul n-a cunoscut prea multe ispite, iar cele puține ce s-au plăsmuit în zăriștea toposului gălățean – Ștefan Nenițescu, Ioan Gh. Savin, Dimitrie Cuclin – nu s-au bucurat de prea multe atenții exegetice. Galațiul n-a avut norocul Brăilei care a furnizat spiritului românesc personalități importante și de mare vigoare filosofică, precum Nae Ionescu, Anton Dumitriu și Vasile Băncilă și nici pe cel al Tecuciului, care-a dat țării trei mari personalități filosofice – Ion Petrovici, Vasile Pârvan și Ștefan Zeletin.

Din păcate, nici în trecut, nici mai recent, când s-au creat condiții pentru o mai dreaptă recuperare exegetică și eseistică a moștenirii filosofice plăsmuită pe malul Dunării și actul de valorificare, n-a cunoscut optimizarea așteptată. În ultimile decenii, s-au remarcat câțiva tineri cu reale aptitudini eseistice – Sergiu Tofan, Al. Ștefănescu, A.G. Secară, Traian Drăgănescu – dar ritmul valorificării zestrei sale filosofice a rămas tot lent și mai mult la nivelul dezirabilității.

Nu ne-am propus, Doamne ferește, să facem proces de intenție spiritului gălățean. Știu că Galațiul are în momentul de față un buchet de intelectuali

de bună calitate, față de care mi-am exprimat deseori încrederea și convingerea că știu să-și împrejmuiască bine teritoriul și să-și administreze patrimoniul cultural. Nu trebuie să se intervină din exteriorul toposului în discuție și nu este în intenția noastră să ne implicăm dojenitor în problemă, dar aș vrea, dacă ar fi să fim sinceri până la capăt, ca patrimoniul filosofic gălățean, atât cât este, să fie mai bine grădinărit. Îmi amintesc că-ntr-o vreme, când funcționa Editura „Porto Franco”, s-au publicat câteva manuscrise din ceea ce lăsase Dimitrie Cuclin, dar inițiativa, laudabilă, n-a mers mai departe și nu s-a extins și asupra altor gânditori pe care să-i aducă în actualitate și-n circulație publică. Mă gândesc că Ioan Gh. Savin, bunăoară, a ținut la „Facultatea de Teologie” din Chișinău cel mai apreciat curs de Apologetică, după care s-au pregătit multe serii de aspiranți la funcția clericală. Ar trebui reeditat pentru a servi pregătirii doctrinare și duhovnicești a celor ce se pregătesc pentru funcția preoțească. Nu mai spun de lucrările lui filosofice, de comentariile asupra pozitivismului activat de Auguste Comte, de poziționările sale față de iconoclaști și apostazi – de o mare actualitate și în zilele noastre.

În vremea când în Rusia bolșevizată religiozitatea populației pravoslavnice, bine înțelenită în principii de viață creștină era deturnată în apostazie și ateism, Ioan Gh. Savin s-a remarcat prin atitudini ferme și decomplexate împotriva ateismului cultivat cu obstinație în cadrul balșoiului vecin răsăritean. Ca unul care cunoștea bine smerenia sufletului pravoslavnic se intriga de convertirea lui automată la ateism. Lua atitudine și atrăgea atenția celor interesați și Europei asupra stărilor de lucruri nefirești din Rusia lui Lenin și Stalin. Fostul seminarist Stalin, scria într-un articol, cu aere sumbre de Antihrist că își asumă cutezătoarea sarcină de a distruge orice urmă de religie creștină de pe vastul domeniu uman căzut pradă funestei lui experiențe.

Avea naivitatea să creadă că între Lenin și Stalin exista, în problema libertății de credință, o deosebire de principii, că Lenin ar fi arătat, chipurile, o oarecare toleranță religioasă, mulțumindu-se doar cu despărțirea ei de stat, fără să se amestece în fridele sentimentului particular, unde puteau sălășlui și credințe neomologate prin hotărâri de partid. Tinerii până la vârsta de 21 de ani, mai scria cu îngrijorare cărturarul gălățean, organizați în societăți ateiste (consomolit, subl.aut.) sunt instruiți

numai în sens antireligios și meniți a deveni la rândul lor propagandiști ai celui mai feroce ateism (**Iconoclaști și apostatați contemporani**, Editura „Anastasia”, București, 1995, ediție îngrijită și prefațată de nepotul cărturarului, Aurel Savin, p. 76).

La vremea respectivă, încă nu anticipa că toată această nebunie răsăriteană se va abate curând și asupra bucolicului popor român, odată cu instaurarea regimului comunist. A plătit pentru aceste atitudini curajoase. Arestat la 5 mai 1950, va fi depus la temuta închisoarea din Sighetul Marmației, unde va fi supus, asemenea altor martiri ai credinței, la tot felul de umilințe, la înfometare și până la urmă la tentații de exterminare.

De abia în 1995, nepotul său, Aurel Savin, îi va reedita, la Editura „Anastasia”, volumul **Iconoclaști și apostatați contemporani** – o lucrare de atitudine și de denunțare a derapajelor lumii contemporane din cutumele vechi, ancestrale, certificate de evoluția firească a omului, a societății, a gândirii. Și-a asumat responsabilități de cap limpede și de conștiință trează, și-a sesizat bine consecințele căderii din dogmele biblice și din modul tradițional de viață.

Ceea ce nu se știe sau se știe mai puțin este faptul că învățatul din Jorăștii județului Covurlui a fost, într-o vreme, între anii 1922-1929, căsătorit cu poeta Natalia Negru din Tecuci. A fost un mariaj care n-a durat și nimeni n-a aflat adevărata cauză a repedei lor despărțiri. Presupuneri sunt multe, dar nu cred că e bine să alimentăm în continuare bursa zvonurilor. La vremea căsătoriei lor, tomnaticul mire se apropia de 37 de ani, iar mireasa își aniversa patru decenii de viață.

Altceva trebuie subliniat cu prioritate în aceste rânduri omagiale: că în atâția ani de la nașterea lui (18 decembrie 1885) s-au ivit atâtea prilejuri de cinstire, de omagiere și de dreaptă recunoaștere a contribuției sale la conservarea sentimentului religios și nimeni nu și-a asumat rolul catalitic de a iniția o acțiune mai generoasă de rememorare a numelui său.

De un tratament asemănător, de indiferență și ignoranță, a avut parte și celălalt nume important descins din arealul spiritului gălățean. Este vorba de esteticianul Ștefan I. Nenițescu (1897-1979) de care nu știu să-și fi adus cineva aminte în ultimile decenii. E drept că în anul 1985, la șase ani de la moartea lui, Dumitru Matei i-a publicat, în prestigioasa colecție Biblioteca de filozofie (seria **Filosofia românească**) masivul volum **Istoria artei ca filozofie a istoriei** (Editura Științifică și Enciclopedică, București), dar cartea nu s-a bucurat de prea multe comentarii în

presa literară, iar specialiștii s-au cam abținut să se pronunțe asupra ei. Ar fi fost de datoria concetățenilor săi gălățeni să inițieze acțiuni și manifestări speciale care să-l pună în valoare, să atragă atenția asupra lui și să-l omagieze la împlinirea cifrelor rotunde de la nașterea sau de la moartea lui.

N-a făcut-o nimeni. Anonim în viață, a rămas la fel de anonim și după trecerea în cele veșnice. Or, dacă bunii săi concetățeni nu manifestă interes pentru reșezarea lui pe soclul pe care îl merită, nimeni altcineva nu va prelua acest rol de cinstire și omagiere. Sigur că în cultura românească sunt multe personalități lăsate în uitare și indiferență, dar cele mai multe, nu zic toate, nu sunt asumate de o localitate anume, care să le țină-n atenție publică și să le cinstească prin inițierea de simpozioane sau sesiuni de comunicări științifice, să le fixeze numele pe indicatoarele stradale, să le dezvelească busturile cioplite în piatră, să le editeze lucrările. Cele mai multe localități și-au înțeles acest rol propulsator, dar Galațiul nu pare să-și ia în serios această datorie de cinste.

Ștefan I. Nenițescu a fost - alături de Cora Irineu, C. Beldie, Mircea Florian, Vintilă I. C. Brătianu și alți cărturari ai timpului - unul dintre fondatorii prestigioasei reviste **Ideea Europeană**, editată de C. Rădulescu-Motru în iunie 1919, una dintre revistele moderne din România aceluși timp.

În 1925, când a apărut prima variantă a lucrării sale **Istoria artei ca filozofia istoriei. Teoria criticii**, Mircea Florian nu-și reprima cuvintele elogioase la adresa autorului. *Lucrarea stă în fața mea ca o rară surpriză filosofică. Solide calități de informație, un vădit efort de concentrare și o constantă dorință de a se supune necesităților filosofice se topesc într-un întreg, în care ne întâmpină, provocând o spaimă binevoitoare, tot atâtea filozofie în schemele rezezi câtă estetică și multe altele în amănunte* (Mircea Florian, *Filosofia românească*, Editura Aius, Craiova, 2005, p. 182).

Cine a fost Ștefan I. Nenițescu? Era fiul lui Ioan Nenițescu și al Elenei. Și-a făcut studiile La Sapienza (Roma), apoi le-a continuat la „Facultatea de Litere și Filozofie” din București. Și-a luat doctoratul în filozofie în 1925 cu teza „**Istoria artei ca filozofie a istoriei. Teoria criticii**”. A încetat din viață în 1979 la vârsta de 92 de ani. Acesta a fost omul și cărturarul. Nimeni n-a aflat mai multe despre el și nimeni n-a încercat să-i reediteze poeziile. A rămas cunoscut ca un scriitor monocotiledonat, ca autor al unei singure cărți, deși moștenirea sa culturală este mult mai bogată, iar reeditarea ei a devenit deja o necesitate și o prioritate.

Criza și teatrul

Vlad Vasiliu

Dacă acum două decenii topăiam fericit inhalând aerul proaspăt al libertății, nu-mi imaginam că libertatea se va atrofia în ceva cu mirosuri pestilențiale, într-un libertinaj grotesc, de calitate îndoielnică. Doamne, cât de urât poate arăta libertatea!

Dincolo de nostalgia acelor momente în care egalitatea, fraternitatea încercau să ne șteargă rănile sufletului, acum, după douăzeci de ani realizăm că noi, greșelile noastre readuc nostalgic în minte acel comunism care nu a fost învins de mase ce are reminiscențe tentaculare în mintea, educația și prejudecățile noastre. El, comunismul, a rămas postoperator o boală politică. Din păcate, paranoia politicii balcanice nu este o convalescență a totalitarismului extirpat, ci o boală care macină toate organele trupului poporului nostru.

În această lume cu valori răsturnate în care tradiția, patriotismul se îneacă în globalizare, în această lume în care răutatea, drogul și satanismul omoară visul născând coșmare, în lumea în care prostul gust, mediocritatea, egoismul, mitocănia distrug civilizația, cultura, în această lume nebună nu ne rămâne în apărare decât ARTA și DRAGOSTEA.

Ei bine, în această lume în care prostia, ticăloșia și indiferența sunt la rang de rege, oamenii de cultură încearcă să reînălțe stindardul coborât în bernă de «cercul politic» care a înlăcrimat cultura română actuală. Sfidând criza materială, ei apără zestrea morală a românilor și deschid ușa spre inegalabilele valori ale frumosului: ușa Bibliotecii „V.A. Urechia”, ușa dintre portcurile Dramaticului, Muzicalului,

precarului „Gulliver”.

În toamna aceasta festivaluri de carte și teatru au încercat (și sper că au reușit) să bucure, să lumineze, să încălzească sufletul gălățenilor. Etimologic, *festivalul* este o sărbătoare cultural-artistică. Termenul este înrudit cu «festivitate», adică «serbare cu caracter solemn, de obicei pentru celebrarea unui obicei important». Solemn este efortul Consiliului Local, solemn este efortul truiditorilor din teatru ca în această perioadă de criză să officieze actul de cultură numit „Festivalul Național de Comedie”.

Trupe prestigioase precum Naționalul Ieșean, Odeonul și Teatrul de Comedie din București, alături de Constanța și studenții clujeni s-au alăturat actorilor din Galați oferind concitadinilor

un regal de artă dramatică. Ineditul acestui Festival a fost trupa celor claustrați cu o piesă scrisă și jucată de ei (Penitenciarul Galați). Și toate acestea sub semnul unei continuități benefice: sărbătoarea de 55 de ani de la înființarea Teatrului Dramatic «Fani Tardini».

Să poți - în momente de criză feroce, de disponibilizări și restricționări financiare, de durere și lacrimi - să spargi norii aducând o rază de soare, un zâmbet, înseamnă că menirea noastră are împlinire, trăiește și va duce mai departe valorile culturii și sufletului românesc.

Dumnezeu să ne ajute!

Festivalul Gulliver la majorat

Stelian Stancu

În ultima săptămână a lunii octombrie timpul s-a măsurat întotdeauna altfel la Galați. Orașul se transformă într-o capitală a teatrului de păpuși și nu rămâne niciun copil fără să fi văzut măcar un spectacol.

Festivalul Internațional de Animație Gulliver a devenit un brand fie și numai pentru faptul că, în 2010, a ajuns la cea de-a XVIII-a ediție. Dacă celelalte festivaluri de gen din țară abia împlinesc 5 sau 7 ani, festivalul nostru și-a sărbătorit majoratul anul acesta, dar va rămâne în continuare o sărbătoare a copiilor.

În ciuda crizei economice și a tuturor problemelor, Teatrul de Păpuși Gulliver nu a coborât standardele și nu a renunțat să-și organizeze sărbătoarea anuală, așteptată în egală măsură de public și de colegii din țară și din străinătate.

Ediția a XVIII-a a fost organizată cu mari eforturi, s-au tăiat de pe listă multe lucruri, dar nu s-a făcut rabat la calitate. Pentru colectivul Teatrului Gulliver nu a fost deloc ușor să se mute din vechiul sediu și să organizeze un festival în același timp. Inșă, numărul mare de spectatori, încântarea și zâmbetele copiilor, aprecierile părinților, educatorilor și învățătorilor, i-au făcut pe toți să nu țină seama de greutățile întâmpinate.

Zece trupe de teatru au răspuns invitației și au participat la această manifestare, care de-a lungul timpului a certificat valori, a lansat regizori, scenografi și actori, a confirmat sau a infirmat tendințe în arta teatrului de animație. Au mai fost invitate și alte trupe, dar invitația noastră, din diverse cauze, nu a putut fi onorată la aceasta ediție.

„Spărgătorul de nuci” prezentat de Teatrul de

Păpuși din Baia Mare a fost primul spectacol care a intrat în concurs. Montarea a fost făcută ca un omagiu adus muzicii lui Ceikovski, iar păpușile micuțe pe care le-au mânuit cu măiestrie artiștii băimăreni au creat o atmosferă de vis, o feerie cu grația și delicatețea unei stampe japoneze.

Actorii Teatrului Ciufulici din Ploiești au adus pe scenă o fantomă simpatică, personajul misterios care a „bântuit” imaginația copiilor din toate timpurile. „Fantoma din Canterville” a însuflețit și înveselit sala plină. Spectatorii au râs, au țipat și au aplaudat de s-a zguduit teatrul.

Aproape 400 de copii au stat cu ochii ațintiți la „Cipollino”, personajul actorilor din Bacău și răsând au învățat de la el o lecție de curaj și omenie.

Drăcușorii și îngerii de la Teatrul Guguță din Chișinău s-au luptat pentru a ajunge primii la un prinț nou-născut ca să aibă dreptul să-i făurească destinul.

Păpușile, scenografia, muzica și regia adaptată la capacitatea de înțelegere a copiilor au făcut din „Făcătorii destinului” una dintre poveștile de neuitat din programul festivalului.

Actorii Teatrului Gulliver au spus mai întâi „Povestea de Crăciun”, cu un fundal feeric,

accentuat de laser, de fum și lumini astrale, o atmosferă de călătorie fantastică, la frontiera dintre două lumi. Personaje angelice au ridicat delicat vâlul istoriei, reamintind spectatorilor miracolul Crăciunului și bucuria împodobirii bradului. În ziua următoare, au prezentat „Motanul Încălțat”. Povestea motanului trebuie cunoscută de fiecare generație, iar, pentru copiii Internetului, actorii gălățeni au pregătit un motan modern, cu animație computerizată și cu replici spumoase, ca un film de desene animate.

Teatrul Așchiuță din Pitești a „păcălit” spectatorii

și i-a cucerit cu întâmplările hazlii și pline de tâlc ale lui Păcală, dar și cu umorul și dinamismul dracilor, al popei Clăbuc, al preotesei și al soacrei sale.

„Hansel și Gretel” au venit de la Râmnicu Vâlcea, cu Teatrul Anton Pann, reamintindu-le copiilor gustul amăgitor al turtei dulci și cărarea ce nu poate fi regăsită cu ajutorul fărâmiturilor lăsate în urmă.

Actorii Teatrului Mihai Popescu au surprins spectatorii cu niște linguri din lemn uriașe, care au prins viață și au întruchipat fata babei și fata moșneagului, recreând ambianța arhaică a satului românesc și readucând la viață poveștile lui Creangă.

„Furtuna” Teatrului Luceafărul din Iași i-a condus pe copii în lumea teatrului shakespearean, făcându-l accesibil lor prin jocul la vedere al actorilor, marionetele supradimensionate, muzica și imaginea scenică.

În fiecare an, la Festivalul Gulliver, sute de copii așteaptă cu sufletul la gură venirea actorilor de la Teatrul Țândărică București. Nici la această ediție nu și-au dezamăgit micii spectatori. Au venit cu un prieten drag copiilor – Pinocchio, într-o variantă originală și modernă, împletind animația digitală cu jocul la vedere al actorilor.

Președintele juriului, criticul de teatru Marius Zarafescu și membrii juriului: compozitorul Dan Bălan, realizatorul TV Radu Iordănescu și directorul Bibliotecii „V.A. Urechia”, profesorul Zanfir Ilie, au fost cel mai fidel și mai atent „public”, au analizat toate spectacolele și au hotărât să acorde mai multe premii. Premiul cel mare a revenit Teatrului Gulliver pentru spectacolul „Povestea de Crăciun”. Premiul special a mers la Teatrul Luceafărul din Iași, pentru spectacolul „Furtuna”. Cele două spectacole menționate au fost nominalizate și la regie, însă premiul l-a primit cel de-al treilea nominalizat – Cristian Pepino - care a regizat spectacolul „Pinocchio” la Teatrul Țândărică București. Premiul pentru scenografie este al Danielei Drăgulescu, pentru contribuția la nu mai puțin de trei spectacole, aparținând teatrelor din Ploiești, Galați și Iași.

Anul acesta premiile pentru interpretare feminină și masculină au fost luate de Liliana Gavrilescu și Daniel Stanciu, pentru rolurile din „Pinocchio”.

Au fost acordate două premii pentru debut: Ioana Tudor – scenografa spectacolului „Motanul Încălțat”, Teatrul Gulliver Galați și Diana Roman – regizoarea spectacolului „Hansel și Gretel”, Teatrul

Anton Pann Râmnicu Vâlcea. Premiul pentru muzica de spectacol a fost împărțit între Ilie Rusnac – „Făcătorii destinului”, Teatrul Guguță Chișinău și Liviu Prossi pentru cele două spectacole prezentate de Galați și Iași.

Trei directori de teatre au fost premiați anul acesta pentru management cultural, laureații fiind Ion Holban – Teatrul Luceafărul Iași, Aurel Cucu – Teatrul de Păpuși Baia Mare și Florin Dumitru – Teatrul Așchiuță Pitești.

De asemenea, juriul a hotărât să acorde o diplomă de excelență, pentru întreaga activitate artistică, domnului Nicolae Bănică și diploma pentru promovarea valorilor teatrului de animație domnului Gheorghe Balint. Teatrul Vessel din Veliko Târnovo Bulgaria a primit premiul pentru promovarea interculturalității în spațiul european.

La această ediție criza economică a micșorat substanțial și numărul sponsorilor. Cu toate acestea, am avut alături compania COCA COLA, care a oferit copiilor sucuri naturale și GALMOPAN-ul care a îndulcit momentele dintre spectacole cu biscuiții BUBU.

Florăria LOTUS a dat culoare și poezie prin aranjamentele florale de un bun și desăvârșit gust pe tot parcursul festivalului.

Iată că am reușit să facem și în acest an un festival cu spectacole foarte bune. Președintele juriului, Marius Zarafescu a avut ultimul cuvânt spunând că „...indiferent de condiția financiară pe care o traversăm, acest festival nu trebuie întrerupt! Este important atât pentru breaslă, cât și pentru publicul spectator să se știe că acest concurs are continuitate!”

O toamnă a... festivalurilor

Sterian Vicol

Toamna este, după cum se știe, anotimpul roadelor bogate. Dar în plan spiritual, toamna gălățeană a devenit și un anotimp al festivalurilor artistice. Astfel, două festivaluri naționale de Poezie și anume: „Grigore Hagiu” (organizatori Societatea Scriitorilor „C. Negri” și Biblioteca Județeană „V.A. Urechia” cu sprijinul Consiliului și Primăriei Galați) și Festivalul „Costache Conachi” (organizator Casa de Cultură din Tecuci) s-au desfășurat pe parcursul a mai multor zile, la Galați, Tg. Bujor și, respectiv, Tecuci.

Numeroși scriitori, publiciști culturali și iubitori

3 zile de străvechiul Castel de la Țigănești al poetului omagiat, aflat, se pare, în părăgînire. Cine răspunde oare de această situație istorică și culturală uitată pe nedrept din calendarul patrimoniului nostru național?...

Între premiile acordate la Festivalul Național de Poezie „Costache Conachi” de la Tecuci, s-au numărat și cele oferite de revistele culturale „Axis Libri” și „Porto-Franco”, precum și premiul oferit de Societatea Scriitorilor „C. Negri” Galați. Acestea sunt: Nicoleta Donos din orașul Nisporeni, Republica Moldova - Premiul Revistei „Axis Libri”; Daniela Sabina Penciu, elevă, Galați - Premiul Revistei Porto-Franco; Maria Fărâma din Nisporeni, Republica Moldova - Premiul Societății Scriitorilor „C. Negri”. Premiul pentru „Cartea anului”, oferit de Primăria orașului Tg. Bujor, a revenit poetului Săndel Stamate pentru volumul de versuri „Fugă în roșu”.

Cele două festivaluri naționale de poezie amintite, organizate și desfășurate pe meleagurile gălățene au împrumutat toamnei o aură de tinerețe spirituală sub alesul și generosul vers generic:

„Trăiască Poezia și marii visători!”

N.B. Tot în această toamnă Galațiul a devenit, pe rând, și o capitală a Comediei prin festivalul de profil organizat de Teatrul Dramatic „Fani

de literatură au dialogat despre poezie, au recitat / ascultat și au dat / primit autografe pe volumele proaspăt apărute.

De la Chișinău au participat ca invitați scriitorii: Leo Butnaru, Dumitru Băluță, Vlad Zbârnciog, Liubița Cojocar și Efim Tarlapan care împreună cu scriitorii și concurenții premiați din București, Iași, Suceava, Vaslui, Bârlad, Brăila, Focșani, Tecuci, Galați și din alte localități, au constituit adevărate tabere de creație atât la Galați și Tg. Bujor (în Complexul Gârboavele), cât și la Tecuci. O mică paranteză, păcat că scriitorii, membrii juriului și premianții prezenți la cea de a XVIII-a ediție a Festivalului Național de Poezie „C. Conachi” nu au mai beneficiat, ca în alți ani, măcar pentru 2 -

Tardini” și, respectiv, o oază artistică pentru copii și tineret, prin festivalul devenit tradițional, inițiat și organizat de Teatrul Gulliver.

Tecuciul lui Costache Conachi

Florina Zaharia

Dacă e toamnă și miroase a umed și ploaie, dacă e octombrie și pământul își adună pe burtă tot ruginiul orașului ca vreascuri pentru foc, iar parcul lui Pazvante devine un dirijor de simfonii copăcești, atunci Tecuciul e cu siguranță invadat de poeți și poezie.

În frunte cu Viorel Burlacu, amfitrionul fiecărei întâlniri dintre scriitori consacrați, concurenți debutanți și timizi, muzicieni și pictori, dar și reprezentanți ai instituțiilor de cultură din toată țara, Festivalul de poezie „Costache Conachi” a sărbătorit anul acesta majoratul (a XVIII-a ediție) în zilele de 1-3 octombrie a.c.

Motiv de sărbătoare, trei zile și trei nopți împreună cu invitați speciali de peste Prut – Leo Butnaru căruia i s-a conferit diploma de excelență pentru întreaga activitate, dar și prieteni ai poeziei de la Iași: Lucian Vasiliu, părintele spiritual al festivalului prezent la fiecare ediție, aducând în traista literară aerul boem al Copoului și sunetul talângii de la Casa Pogor.

Costache Conachi s-a împrietenit de la un timp și cu confrății bucureșteni, de la Dan Mircea Cipariu, Nicolae Țone, Liliana Ursu și Clara Mărgineanu, prezentă în juriu la ultimele două ediții.

Partener nelipsit, Centrul Cultural „Dunărea de Jos” a lansat în cadrul Festivalului Cartea Poștală „Costache Conachi” și antologia cu premianții din anul precedent, intitulată „Poemscraft” (Poeți la castel, vol. 11).

S-au lansat, de asemenea, două cărți importante ale poeziei contemporane, Diana Corcan – *Tubaj cu șarpe* și Dan Bistricean – *După-amiaza unui felinar*, brăileni care au luat cu asalt nu numai Galațiul, ci și Tecuciul literar.

Tecuciul lui Costache Conachi a fost și a rămas Tecuciul prietenilor spirituale și literare, un oraș cu poezia în inimă, cu toamna în buzunar și cu visele noastre pe cale de a deveni realitate.

Salutări de la Galați

„...orașul scrie, orașul citește”

Centrul Cultural „Dunărea de Jos” în parteneriat cu Biblioteca „V. A. Urechia”, sub egida Consiliului Județului Galați, a lansat în ziua de 11 noiembrie 2010 cele două cărți poștale ilustrate cu scriitorii Costache Conachi și Grigore Hagiu.

Proiectul „Galați, orașul scrie, orașul citește” a debutat în luna decembrie a anului 2009 cu scriitoarea Hortensia Papadat Bengescu, după care au urmat cărți poștale cu Ștefan Petică, Costache Negri și Calistrat Hogaș.

Memoria literară a Galațiului s-a îmbogățit cu șase cărți poștale pe care le vom lăsa/trimite mărturie în timp tuturor celor care mai cred într-un oraș cultural, în instituții care nu și-au uitat tradiția și rădăcinile și în oameni care respectă valorile și sufletul.

Zilele teatrului studentesc... la Galați

Teodor Niță

Înscrierea Galațiului între marile centre universitare ale țării nu are semnificația unui act impus, ci pe aceea a unui fapt câștigat, a unei năzuințe împlinite, orașul de la Dunăre afirmându-se în viața României moderne prin personalități de mare prestigiu, formate în aceste locuri, și prin acțiuni de însemnătate națională.

Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați a înobilat realizările tradiționale ale învățământului superior gălățean cu discipline artistice de prestigiu – TEATRU, MUZICĂ și ARTE PLASTICE, reunite astăzi în cadrul unei singure Facultăți de Arte.

Învățământul artistic modelează deopotrivă conștiințele și construiește configurații spirituale adecvate vremurilor pe care le trăim. Ele proiectează geografii intelectuale și culturale necesare înțelegerii spirituale a vieții. Școala se adresează nivelului rațional, iar scena nivelului emoțional și intuitiv al omului, ambele însă au un singur scop acela de a ne transforma intelectual și spiritual. Din cauza diferenței care există între aceste teritorii ale receptării mesajelor raționale și emoționale, puține sunt situațiile în care slujitorii celor două instituții pot îndeplini cu succes obligațiile ce le revin, atât ca profesori cât și ca slujitori ai scenei.

Cei 10 ani de eforturi susținute au creat la Galați condițiile unui învățământ artistic de calitate, iar timpul a produs deja realizări care încep să pășească pe drumul către tradiție.

Faptul că înființarea profilului de învățământ artistic superior a fost de bun augur o dovedesc realizările reflectate în cifrele de școlarizare ce au fost realizate și în faptul că absolvenții au obținut contracte și angajamente profesionale în instituțiile de cultură din Galați și din țară.

„Zilele teatrului studentesc... la Galați” este un proiect care a ajuns la cea de-a III-a ediție, oferindu-ne bucuria prezenței unor mari personalități care ne-au onorat de-a lungul anilor, acceptând titlul de Doctor Honoris Causa al Universității „Dunărea de Jos” din Galați, precum Olga Tudorache, Adriana Popovici de la U.N.A.T.C. „I.L. Caragiale” București.

La această ediție a festivalului, titlul de Doctor „Honoris Causa” a fost acordat profesorului David Chambers de la „Yale School of Drama” din SUA. Domnul David Chambers constituie un exemplu de

pedagog strălucit și regizor excepțional. Viața domniei sale, prin performanțele pe care le-a obținut, denotă împlinirea profesională. Peste 20 de ani din viața sa i-a pus în slujba activității didactice la „Yale School of Drama” din SUA și i-a completat cu montări de spectacole în diferite teatre americane și din Europa. A fost producător cinematografic, regizor de operă și a susținut Ateliere de actorie în diferite școli de teatru din lume.

Spectacolele prezentate la această ediție de studenții Facultății de Arte din Galați precum și ai Universității de Arte din Iași, ai școlilor naționale din București și din Kiev, de către școlile de teatru din Beijing, Lima, Tokyo și Kiev la edițiile precedente, conferințele și atelierile remarcabililor profesori Ion Cojar, Gelu Colceag, Cătălina Buzoianu, Alexa Visarion, Liudmila Patlanjoglu sau Adriana Popovici se numără printre „faptele” ce ne dau speranța că existăm într-un context dominat de modestie și de speranță, în contact cu ceea ce înseamnă valoare și recunoaștere în lumea pedagogiei teatrale și a valorilor artistice de prestigiu.

A treia ediție a „Zilelor teatrului studentesc... la Galați” s-a desfășurat în perioada 11 – 14 octombrie 2010 și a avut ca de fiecare dată invitați de prestigiu. Dintre manifestările care au avut loc amintim:

➤ Atelier „Mit și măști în teatrul lui Shakespeare”, susținut de profesorul David Chambers de la „Yale School of Drama” SUA;

➤ Atelier „Artaluptelor scenice în teatru”, susținut de profesorul Yurii Starostin de la „Universitatea Națională de Teatru, Cinema și Televiziune din Kiev”;

➤ Atelier „Explorare și situații interpretative în universul lui Cehov”, susținut de Prof. univ. dr. Alexa Visarion U.N.A.T.C. „I.L. Caragiale”, București;

➤ Colocviu cu tema „Priorități pedagogice în învățământul superior teatral”;

➤ Spectacol „Un bărbat și mai multe femei”, de Leonid Zorin, susținut de studenții Departamentului de Teatru din cadrul Facultății de Arte din Galați;

➤ Spectacol „Dincolo de umbre”, susținut de studenții de la Universitatea de Arte „George Enescu”, din Iași;

➤ Spectacol „American Buffalo” de David Manet, susținut de studenții de la U.N.A.T.C. „I.L. Caragiale”, București.

Aflându-ne la ceas aniversar, împlinirea a 10 ani de la înființarea învățământului artistic în cadrul Universității „Dunărea de Jos” din Galați, ne dorim și pe această cale realizări importante pentru noi și pentru viața culturală a Galațiului, dovedind astfel necesitatea acestei forme de învățământ care modelează suflete și caractere.

Compania „Agro-Dunărea”

Târgul de Antichități

Galați, 2010

Angela Baciu

La mijlocul lunii octombrie, Compania „Agro-Dunărea” din Galați, condusă de omul de afaceri domnul Marian Băilă, a organizat „Târgul de Antichități”, octombrie 2010. Două hale și un spațiu de expunere în aer liber au găzduit un eveniment deosebit, gălățenii, brăilenii

și turiștii ce au trecut prin orașul de la Dunăre bucurându-se de o atmosferă extraordinară.

Au predominat antichitățile - fiind la mare căutare - piese vechi din perioada sec al XVII-lea, cărțile interesante, monografii, timbre și numismatică, cai de rasă, retromobile, bijuterii de colecție cu monogramă, mobilier stil Ludovic. Am putut vedea și aparate foto din secolul trecut, tabachere interesante cu mărturii ale vremurilor trecute, ceasuri cu lanț de buzunar ce ne aduce aminte de vremurile lui Caragiale, dar și ceasuri mecanice retro, monocluri, dantele, ochelari, binocluri de epocă.

Am putut achiziționa cărți rare, colecționarii împătimiți au putut găsi timbre și medalii bine păstrate, am găsit și tablouri în ulei de diferite mărimi, sfeșnice, halbe de bere, seturi de ceai sau de cafea din alamă, argint, porțelan și multe alte suveniruri. Dl. Florin Tanascov, un cunoscut anticar din Galați, s-a ocupat cu întreaga echipă de anticari din țară să ofere publicului vizitator adevărate bucurii de suflet.

Dar, un târg de antichități nu poate fi complet fără partea de vintage și handmade, astfel organizatorul târgului a invitat-o și pe dna Constance Vintilă - artist decorator cunoscut - să se ocupe de acest lucru. Împreună cu echipa pe care și-a format-o deja - prin organizarea a șapte ediții de târguri

vintage și handmade alături de subsemnata - a expus publicului haine și accesorii vintage deosebite, dar și hăinuțe contemporane, mănuși, pălării, broșe vechi, rame fotografice, vederi din alte timpuri, obiecte și bijuterii din argint, bijuterii cu pietre naturale, fimo, fire naturale, dantele, jabouri și multe altele.

Artiștii handmade: Mariana Sava, Corina Nazaru, Sorina Pletea, Raluca Ciupitu, Profira Popa, Gabriela Spiridonescu, Oana Liz, Lăcrămioara Tănase și, desigur, Constance Vintilă au oferit publicului adevărate surprize prin obiectele deosebite realizate.

Atmosfera de timpuri vechi a fost realizată și de acordurile muzicale excepționale, fiind invitat și un

artist de la Teatrul Muzical „Nae Leonard”, o pianistă desăvârșită care a asigurat atmosfera (de precizat că pianina a fost adusă chiar de organizatorul târgului, dl. Marian Băilă). Dar, n-au fost uitați nici iubitorii de cai și echitație, aceștia găsind diferite modele de șei și alte produse cu specific de echitație.

Expozanții au fost din Galați, dar și din Brăila, Constanța, București, Ploiești, Vaslui, Rădăuți, Suceava, Bacău, Moldova Nouă, Cluj, Brașov și au declarat că vor veni și la edițiile următoare, fiind extrem de impresionați de echipa organizatorică și de tot ce au văzut la Galați. O altă surpriză a târgului

a fost expoziția de mașini retro. Dl. Atanasiu care e un pasionat de retromobile s-a ocupat de expunerea acestora. Am văzut mașini frumoase, aristocratice, parcă te și imaginați pe vremuri plimbându-te într-o asemenea mașină de epocă. Iubitorii de frumos erau vizibil impresionați de tot ce vedeau, cumpărau, negociau, se fotografiau cu expozanții, în fața obiectelor, a mobilierului vechi, alături de cai, ponei, în mașinile vechi, cu organizatorul, totul pentru a păstra spre amintire trei zile de bucurie și eleganță gălățeană.

Conferința de toamnă ANBPR

- Brașov, 21-22 noiembrie 2010 -

Geta Eftimie

Biblioteca publică și dezvoltarea comunitară a fost tema sub auspiciile căreia „Asociația Națională a Bibliotecarilor și Bibliotecilor Publice din România” (ANBPR) a organizat cea de-a XXI-a Conferință Generală la Brașov, în perioada 21-23 noiembrie 2010.

Evenimentul, organizat de Asociație, în parteneriat cu Biblioteca Județeană „George Barițiu” Brașov, cu autoritatea locală Consiliul Județean Brașov și Fundația IREX România, a reunit bibliotecari din toate filialele Asociației, personalități din domeniul biblioteconomiei, din țară și din străinătate, oficialități locale, reprezentanți ai mediului de business, precum și parteneri și colaboratori ai „Asociației” din zona organizațiilor non-guvernamentale.

Implementarea Programului „Biblionet” și conectarea bibliotecilor la tehnologie a dus la diversificarea serviciilor, perfecționarea profesională a bibliotecarilor și transformarea bibliotecilor publice în centre de dezvoltare comunitară și de acces public la informație, puse la dispoziția tuturor categoriilor de public. În acest context, tematica conferinței, prin lucrările propuse, a creionat necesitățile, cerințele și direcția de dezvoltare a bibliotecii viitorului: o bibliotecă accesibilă, atractivă și activă social în care bibliotecarul este, înainte de toate, un intermediar care facilitează accesul la cunoaștere și informare.

În deschiderea lucrărilor conferinței, **Doina Popa**, Președinte ANBPR, prin susținerea lucrării: „*Construim împreună viitorul Asociației*”, ne-a prezentat realizările și transformările din ultimul an: certificarea centrului de formare profesională și certificarea CNFPA pentru formare profesională de bază sau dezvoltarea capacității organizaționale a Asociației prin organizarea de Cafenele regionale și prin „Cursurile de vară” pentru tinerii bibliotecari și crearea manualului cu titlul „*Dezvoltarea serviciilor de bibliotecă*”. Un accent deosebit a fost pus pe dezvoltarea de colaborări și parteneriate cu diverse instituții private, organisme guvernamentale și asociații, cum ar fi cu Ambasada SUA, de unde s-au obținut granturi; Asociația Bibliotecarilor din Olanda; Asociația Editorilor; EBLIDA unde va avea loc afilierea

ca asociație; IFLA; Organizația Junior Achievement - pentru programe educaționale; Fundația „Dinu Patriciu”, unde din acest an apare ca secțiune distinctă biblioteca publică la Gala Premiilor în Educație; Ministerul Culturii.

Paul Andre Baran, directorul programului Biblionet și reprezentant al Fundației IREX România a felicitat delegațiile prezente și participanții la proiect pentru schimbările în abordare și mentalitate și ne-a făcut cunoștință cu invitatul special al conferinței, doamna Meaghan O'Connor, coordonator de program al Fundației IREX de la Washington, care a adus experiența Asociației Bibliotecilor Americane (ALA) privind implicarea tinerilor profesioniști.

Consultanții americani pe teme de *advocacy* prezenți la Conferință ne-au împărtășit din experiența lor în susținerea publică a bibliotecii și implicarea societății civile în dezvoltarea acestei instituții. Astfel, domnul **Peter Pearson**, Președinte al Fundației „*Prietenii Bibliotecii Publice din Saint Paul*”, consultant principal Library Strategies, ne-a arătat cum se implică fundația pe care o reprezintă în „*Strângerea de fonduri pentru bibliotecă*”, domnul **Toni Garve**, directorul *Bibliotecii Publice din Phoenix* a relatat despre „*Cum te descurci cu scăderea drastică a bugetului și cum te poate ajuta comunitatea Phoenix*”, iar doamna **Sue Hall**, consultant principal și Coordonator Library Strategies a prezentat „*Răspunsul ALA la criză*”. De altfel, aceștia au făcut parte din grupul de lucru alături de ANBPR, IREX și ETF - Economic Task Force care a contribuit la elaborarea pentru România a **Planului național de Advocacy** și răspuns la criza bugetară, plan care ne propune câteva direcții de acțiune prin care bibliotecile să poată face față situațiilor în care bugetele sunt reduse astfel încât serviciile oferite comunității să nu aibă de suferit.

Tot în prima zi, domnul **Michel Gorin**, profesor la Haute École de Gestion de Genève și vice-președinte al SAB/CLP, cu lucrarea „*Bibliotecile publice și formarea bibliotecarilor în Elveția: stare actuală și viziune de viitor*” ne-a familiarizat cu problematica bibliotecilor din țara cantoanelor.

La conferință a participat și reprezentatul **Ministerului Culturii**, domnul **Ioan Matei**, care a anunțat că, după aprobarea bugetului (cu o contribuție de la Loteria Națională) vor fi bani pentru de achiziții de carte.

Biblioteca Națională a României a fost prezentă cu lucrarea susținută de Tabita Chiriță, care a făcut

o trecere în revistă a instrumentelor de informare metodică, elaborate pentru îmbunătățirea muncii bibliotecilor publice. Totodată am aflat că Biblioteca Națională dorește inițierea unei secțiuni metodologice și intenția creării unei platforme de comunicare cu bibliotecile județene.

Filiala Galați a ANBPR a avut ca de obicei o delegație reprezentativă compusă din: *Geta Eftimie, Silvia Cornelia Matei, Adina Mihaela Vasilică, Paula Cristina Balhui, Iulia Sergiu* de la Biblioteca „V.A. Urechia” și *Lucica Manolache*

de la Biblioteca Comunală Umbrărești. Lucrarea - **Biblioteca „V.A. Urechia”- partener activ în soluționarea problemelor comunitare** - prezentată de Paula Cristina Balhui, a reliefat câteva din exemplele de bune practici în dezvoltarea comunitară utilizate în instituția gălățeană.

Un eveniment important al conferinței l-a constituit Concursul de LOGO – Proiecția simbolică a unei instituții – Biblioteca publică și decernarea premiilor. La acest concurs, *Biblioteca „V.A. Urechia”* din Galați prin colega noastră **Adina Mihaela Vasilică**, a câștigat două premii - imaginile reprezintă lucrările premiate. Claudia Popescu, cea care s-a ocupat de organizarea concursului, ne-a informat că juriul care a făcut evaluarea a fost unul format din artiști plastici și personalități brașovene, iar criteriul de selecție a fost originalitatea prezentării.

În a doua zi a conferinței a avut loc Adunarea Generală a ANBPR cu următoarea ordine de zi:

- Raportul de activitate a ANBPR, - Doina Popa, Președinte al ANBPR;
- Raportul Comisiei de cenzori – Ioana Crihană, Director Executiv al ANBPR;

- Regulamentul de Organizare și Funcționare a ANBPR – Dragoș-Adrian Neagu, Prim-vicepreședinte al ANBPR;
- Solicitarea de înființare a unui punct de lucru al ANBPR - Ioana Crihana, Director Executiv al ANBPR;
- Manifestul IFLA pentru statistica de bibliotecă tradus și prezentat de Laura Silvestru, Filiala ANBPR Brașov;
- Planul național de advocacy și răspuns la criza bugetară;
- Filialele care au solicitat în adunarea generală aprobarea de a deveni filiale cu personalitate juridică.

Toate documentele supuse dezbaterii au fost aprobate și ele pot fi consultate pe site-ul Asociației.

În ultima zi a conferinței s-au organizat vizite la câteva obiective din Brașov, între care: Biblioteca Județeană „George Barițiu” Brașov (sediul central și filiala pentru copii), Biserica „Sf. Nicolae” din Șcheii Brașovului, Muzeul Primei Școli Românești, Piața Sfatului unde am asistat la tragerea cu tunuri și defilarea gărzilor orașului. La biblioteca județeană cei interesați s-au întâlnit cu reprezentanții **Centrului Mortenson pentru Programe Internaționale de Formare a Bibliotecarilor, Barbara Ford și Susan Schnuer**.

Centrul Mortenson derulează în România Programul de Training pentru Lideri și Inovatori, program ce constă în specializarea unui grup de 15 bibliotecari din România în cadrul Bibliotecii Universității din Illinois și se va desfășura în primăvara anului 2011. Printre bibliotecarii selectați să participe la acest program se află și colega noastră, Titina-Maricica Dediu.

În anul 2011, conferința din luna aprilie va avea loc la Baia Mare, Biblioteca Județeană Maramureș asumându-și misiunea de gazdă.

Simpozionul *Edirne în arhivele țărilor din Balcani & Întâlnirea anuală de lucru a Uniunii Bibliotecilor din Balcani*

Universitatea „Trakya”, Edirne, 21-23 octombrie, 2010

Letiția Buruiană

Evenimentul de la Edirne a fost un demers cultural de mare amploare reunind nu numai cercetători și profesori din universități balcanice, dar și specialiști din arhive și biblioteci din același areal. Manifestarea s-a deschis cu o întrunire în plen în care s-au prezentat aspecte legate de similaritate și particularități ale istoriei și culturii popoarelor din Balcani. Apoi au urmat sesiuni de lucru pe categorii profesionale și domenii de interes. Putem considera participarea la acest simpozion un început pentru viitoare proiecte cu *Uniunea Bibliotecilor din Balcani (BLU)*, al cărei președinte este dl. Ender Bilar, șeful Biroului Bibliotecă și Documentare al Universității ”Trakya” din Edirne, dar și cu ceilalți participanți.

Obiectivele întrunirii anuale de lucru ale *BLU*, la care Biblioteca „V.A. Urechia” participă pentru prima dată, alături de alți membri din țări balcanice (Turcia, Serbia, Bulgaria, Kosovo, Macedonia, și Albania) au fost: crearea unor grupuri de lucru și identificarea proiectelor și intereselor comune, astfel încât viitoarele întruniri să se desfășoare cât mai eficient. În acest sens, raportul de după eveniment al d-lui Ender Bilar remarcă constituirea grupurilor și împărțirea responsabilităților, precum și stabilirea următoarelor domenii de interes: constituirea unei colecții comune de periodice, partajarea resurselor informaționale între membri (acces la cataloage electronice și documente digitalizate), stabilirea de politici comune, crearea unui sistem de cooperare interbibliotecară: a unor grupuri regionale de lucru și a unor grupuri de discuții în mediul virtual pentru asigurarea suportului comunicării eficiente.

România a participat la întrunirea *BLU* cu un număr de 5 delegați, din care patru au participat ca bibliotecari și o altă persoană, d-na Gülten Abdula, a reprezentat minoritatea turco-tătară din Galați. În cadrul prezentărilor generale, dumneaei a evidențiat bunele relații de colaborare cu Biblioteca Județeană „V.A. Urechia”, care desfășoară anual un program dedicat minorităților etnice din zonă.

Astfel, minoritatea turco-tătară a avut prilejul să-și expună obiecte artizanale, obiceiuri, tradiții, dar și să beneficieze de întâlniri cu cetățeni turci, artiști sau diplomați. Imaginile reflectând colecțiile Bibliotecii „V.A. Urechia” și activitățile mai sus menționate au fost expuse în plen și comentate în limba română și turcă. Totodată, în numele Bibliotecii „V.A. Urechia”, au fost dăruite gazdelor reproduceri după stampe din colecții speciale, exemplare din revista proprie, albume cu orașul Galați, ghidul bibliotecii și s-a lansat un apel către colegi, în cadrul secțiunii dedicate bibliotecilor publice, de a colabora cu materiale de specialitate biblioteconomică și bibliofilă, dar și cu informații culturale generale în cadrul revistei noastre „Axis Libri”.

În prezent, în cadrul *Uniunii Bibliotecilor din Balcani* sunt 28 de instituții, dintre care unele și-au prezentat oferta în cadrul întâlnirilor de lucru (pliante, fluturași, prezentări video, clipuri). Din grupul bibliotecilor universitare și de cercetare fac parte biblioteci din Bosnia-Herțegovina (Tuzla și Banja Luca), Bulgaria (Sofia), Kosovo (Priștina), România (B.C.U. București, B.C.U. Iași, Biblioteca U.S.A.M.V. Iași), Serbia (Belgrad), Turcia (Edirne, Kırklareli, Tekirdağ, Istanbul). Din grupul bibliotecilor publice regionale și municipale fac parte biblioteci din Bosnia-Herțegovina (Tuzla), Bulgaria (Velico Tarnovo și Varna), România (Biblioteca „V.A. Urechia” din Galați), Turcia (Edirne, Izmir, Istanbul). În finalul lucrărilor secțiunii bibliotecilor publice au fost stabilite următoarele responsabilități: coordonator proiecte internaționale: Kristiana Dimcheva (Biblioteca Publică din Varna, Bulgaria), responsabil comisie de cooperare între biblioteci: Letiția Buruiană (Biblioteca „V.A. Urechia” România), coordonator comunicare: Ufuk Mazlum, de la Biblioteca „Atatürk” din Istanbul. După simpozion, am avut prilejul de o vizita pe aceasta din urmă, adăugând impresii noi după vizitarea anterioară a bibliotecilor din Edirne. Invitații de colaborare au fost lansate de colegii de la Biblioteca publică „Pencho Slaveyko” din Varna (pentru parteneriat într-un eventual proiect Grundvig) și de la „Petro Rachev Slaveyko” (participarea la o conferință de profil).

Ideea de a reuni reprezentanți ai unor profesii

strâns legate prin obiectul lor de activitate, profesori, cercetători, arhiviști și bibliotecari, este bine venită, întrucât de cele mai multe ori sesiunile de lucrări științifice și dezbateri au loc în cadrul unor întâlniri distincte și nu există suficientă comunicare în zonele de interferență. Pe de o parte se produce un schimb de informații legat de acest spațiu istoric, care a însemnat leagănul civilizației tracice, cu mărturii ale preexistenței de așezări omenești din epoca bronzului, peste care s-au suprapus de-a lungul timpului numeroase culturi. Fiecare dintre participanți și-a putut regăsi într-o oarecare măsură tradițiile sau mărturiile unor relații interculturale istorice. Pe de altă parte, evenimentul a permis discutarea mijloacelor și instrumentelor profesiilor care sprijină procesul de cercetare. S-au constituit, astfel, grupuri de lucru ale bibliotecilor universitare și publice pe probleme care privesc digitizarea documentelor, pregătirea resurselor umane, accesul la resurse, servicii speciale pentru categorii dezavantajate, participarea la proiecte cu finanțare europeană. A fost deosebit de interesant să

constatăm care este oferta producătorilor turci în domeniul sistemelor automatizate de bibliotecă, al echipamentelor de securitate și igienă ale colecțiilor de bibliotecă și fondurilor arhivistice. Împărtășirea rezultatelor muncii proprii și lansarea unor propuneri de proiecte de viitor constituie premisele unei circulații de idei în care, sub aspect cultural, se va recupera trecutul și se va prefigura viitorul unor noi direcții de cercetare și colaborare între parteneri.

În ceea ce privește cercetarea bibliografică, Biblioteca „V.A. Urechia” a identificat până la ora actuală un fond documentar pe care l-am denumit „Turcica”, în care se regăsesc lucrări vechi, rare, cu caracter istoric despre turci, și nu numai, în limbile latină, germană, engleză, italiană sau franceză. În general, sunt lucrări achiziționate și donate Bibliotecii de către fondatorul său, care urmărea să

adune cât mai multe și mai vechi informații despre români, și cum acestea se găseau în documente despre istoria turcilor și a Imperiului Otoman, așa se face că astăzi dispunem de un fond bibliofil prețios constituit din incunabule (*Tractatum de moribus Turcorum*, de Captivus Septecastrensis, tipărit la Urach, în 1481) și ediții Elzevir, tratate istorice, cum ar fi *Histoire de l'Empire Othoman ou se voyaent les causes de son aggrandissement et de sa decadence* de Dimitrie Cantemir, versiune franceză de M. De Jonquieres. Paris: Savoye, 1743, în 4 volume, dar și o versiune în limba germană a acesteia, editată la Hamburg, în 1743, care conține portretul cărturarului și stema familiei. O lucrare interesantă *Histoire des Turcs avec l'Histoire du serarail....* cu ilustrații de Chalcondyle, Paris, 1662, conține gravuri cu costume turcești, grecești (p.47-49,50), evreiești (p.51,52), macedonene (p.54), iar *Turckisches stad...*, Nurnberg, 1664 de Theophilus Urbinus, reflectă orașele de pe Dunăre. Am oferit partenerilor noștri, ca bază de cercetare, o bibliografie cu cca 28 de lucrări datate pînă la 1700 și câteva reproduceri de stampe cu orașul Constantinople (din păcate, nu am identificat încă în colecțiile noastre imagini

din Adrianopole, actualul Edirne).

În ceea ce privește aportul de informații prin expoziții realizate în cadrul manifestărilor putem menționa: *Sistemul educațional în perioada otomană* (realizată cu aportul Direcției Generale a Arhivelor de Stat a Turciei) și *Viața în Edirne în perioada otomană reflectată în documentele Bibliotecii Naționale a Bulgariei*.

Considerăm că acest prilej a permis deschiderea instituției noastre, Biblioteca „V.A. Urechia”, și a vieții culturale locale spre o lume cu care avem multe lucruri în comun și cu care putem partaja informații despre moștenirea culturală specifică și putem iniția schimburi de experiență și proiecte în domeniul biblioteconomic și al științei informării. În acest sens, s-a propus pentru 2011 realizarea unor vizite de lucru reciproce în care costurile să fie suportate de instituția gazdă.

120 de ani de existență

Liga Culturală pentru Unitatea Românilor de Pretutindeni**Pompiliu Comșa**

În toamna aceasta aniversăm 120 de ani de la înființarea „Ligii pentru Unitatea Culturală a Românilor” - care a marcat un moment crucial în evoluția Mișcării Naționale pentru constituirea statului unitar și douăzeci de ani de la reînființarea ei. Ideea fundamentală a filozofiei doctrinare a Ligii Culturale a fost cristalizarea conștiinței Unității Naționale a românilor de pretutindeni, cu aportul Culturii, al Valorilor Spirituale comune. La înfăptuirea Unirii, pe lângă factorii esențiali - teritoriul, limba, conștiința națională și îndeosebi conștiința originii comune a tuturor românilor, viața economică și culturală unitară, aspirațiile spre același țel -, au contribuit diferite elemente catalizatoare și mobilizatoare: periodicele culturale, literare, societățile culturale, științifice și patriotice, marile personalități ale timpului, comemorările istorice și congresele culturale comune etc. Liga pentru unitatea culturală a românilor, înființată în anul 1890, deci, în ultimul deceniu al secolului XIX, a exercitat un rol dintre cele mai dinamice și mai fecunde în dezvoltarea conștiinței naționale. În anul 1914, îndată după declanșarea primului război mondial, și-a schimbat numele într-o titulatură mai adecvată adevăratelor scopuri: Liga pentru Unitatea Națională a Românilor. Timp de aproape 60 de ani (1890-1947), întreținând strânse legături cu organizațiile studențești și cu Mișcarea Pentru Unitatea Națională, Liga a desfășurat o enormă activitate patriotică și culturală, sfera ei de activitate întinzându-se pe ambele versante ale Carpaților, precum și în numeroase metropole ale Europei. În această perioadă, ea a îmbrățișat toate evenimentele patriotice ale timpului și a participat cu energie, atât în țară, cât și peste hotare, la acțiunile inițiate de Mișcarea Națională din toate provinciile istorice desțărâte, pentru afirmarea și susținerea dreptului poporului român la libertate, unitate și independență națională. Ea a susținut, în același timp, din punct de vedere material și cultural, numeroase

instituții de profil și periodice din Ardeal, Banat, Crișana, Sătmăr, Maramureș și totodată a apărut cu deosebită vigoare pe toți exponenții mișcării pentru unitate națională din aceste provincii. Liga a urmărit îndeaproape procesele intentate tuturor acestora, ajutoarele ei pătrunzând chiar și în celulele închisorilor în care erau întemnițați. Concludentă din acest punct de vedere a fost, îndeosebi, contribuția sa la sprijinirea Mișcării Memorandiste din Transilvania și a condamnațiilor din procesul de la Cluj, intentat în 1894 conducătorilor Partidului Național Român. Ea a tipărit, totodată, atât în limba română, cât și în diferite limbi străine, numeroase proteste, manifeste, memorii și lucrări politice ale românilor oprimați, printre acestea aflându-se vestita *Replică* din anul 1891, redactată de A. C. Popovici, precum și programele politice și cultural-naționale ale românilor transilvăneni, tuturor acestora asigurându-le o largă difuzare și popularizare în țară și străinătate. Liga a întreținut, totodată, legături apropiate cu diferite alte societăți culturale și patriotice ale celorlalte popoare oprimate din Austro-Ungaria, ca și cu unele societăți din Italia, Franța, Belgia, Germania, Anglia, Danemarca, Suedia, Norvegia, Olanda, Spania, precum și cu numeroase personalități de prestigiu ale vieții publice și cultural științifice din diverse țări europene, pe care le-a mobilizat în sprijinul cauzei noastre naționale. În anii neutralității (1914-1916) Liga a fost una dintre principalele forțe mobilizatoare ale conștiinței naționale, ea inițiind numeroase mitinguri și acțiuni la care au participat mii de oameni aparținând tuturor categoriilor sociale pentru a grăbi intrarea României în Războiul de Eliberare și Unitate Națională. În fruntea și în sprijinul Ligii s-au aflat neconținut cele mai însuflețite și mai îndrăznețe elemente patriotice, cuprinzând și reprezentând toate straturile societății românești, elita intelectualității noastre. Printre aceștia au figurat - cităm în ordinea cronologică - istorici ca **V. A. Urechia**, **A. D. Xenopol**, **Grigore Tocilescu**, **D. Onciul**, **N. Iorga** - care-și va sfârși existența ca președinte al Ligii - **Vasile Pârvan**, **Ioan Ursu**. Scriitorii și artiștii ca **Alexandru Odobescu**, **Barbu Ștefănescu Delavrancea**, **Al. Vlahuță**, **I.**

L. Caragiale, Ioan Slavici, George Coșbuc, Ion Gorun, Șt. O. Iosif, M. Sadoveanu, Octavian Goga, Aristița Romanescu, Mărioara Voiculescu, Constantin Nottara, Petre Liciu ș. a. s-au numărat printre conducătorii și militanții de prestigiu ai **Ligii Culturale**.

Au fost totodată membri ai Ligii savanți cu reputație europeană și oameni de cultură ca arhitectul **Alexandru Orăscu**, fost rector al Universității din București, primul ei președinte, **Spiru Haret**, fost în trei rânduri Ministru al Instrucțiunii Publice, chimistul dr. C. Istrati, fost ministru, medicii **Gh. Marinescu, Victor Babeș, Thoma Ionescu**, matematicianul **D. Pompei**, geograful **Simion Mehedinți**, germanistul și folcloristul **Simion Mândrescu**, slavistul **Ion Bogdan**, filozofii **C. Rădulescu-Motru** și **P. P. Negulescu**, filologii **Ovidiu Densusianu** și **Vasile Bogrea**, istoricii literari **Pompiliu Eliade, Gh. Bogdan Duică, Anghel Demetrescu, Ioan Bianu**, geologul **Gh. Munteanu Murgoci**, ziariști și publiciști ca **Vintilă C. A. Rosetti, Aurel C. Popovici, Petre Ianculescu, George Ranetti** ș.a. Liga a dispus totodată și de concursul a numeroase alte personalități ca **Grigore Brătianu, Gh. Cantacuzino Rifoveanu, Take Ionescu, Nicolae Filipescu, Nicolae Titulescu, C. Dissescu**, precum și a luptătorului transilvănean **Episcopul Vasile Lucaciu**, ales președinte în anul 1914. Inițiind desfășurarea unei ample activități culturale, Societatea și-a propus să facă temeinic cunoscut tuturor românilor, trecutul lor istoric, comunitatea originii daco-romane, unitatea și continuitatea lor pe teritoriul fostei Dacii, identitatea tradițiilor, obiceiurilor, a aspirațiilor tuturor, deci să dinamizeze cu alte cuvinte și să dezvolte conștiința națională ca element hotărâtor în lupta pentru înfăptuirea unității național-statale. În scopul dezvoltării conștiinței naționale, Liga a publicat, totodată, în periodicele sale articole de istorie națională, portrete ale marilor domnitori, ale unor cărturari și militanți pentru unitatea națională. O latură principală a activității societății a constat în organizarea de manifestațiuni cu caracter cultural-național, printre care aniversarea evenimentelor importante din istoria patriei, festivaluri artistice, seri literare, spectacole, concerte, concursuri de porturi românești, excursii. Propaganda prin conferințe a ocupat, de asemenea, un loc central în preocupările Ligii. Ele au fost ținute în primul rând

de profesori universitari, scriitori, poeți, ziariști, preoți, studenți, membri ai societății, de numeroși alți cărturari, în toate orașele țării, în numeroase sate, precum și în principalele centre spirituale europene. Un rol aparte în acțiunile Ligii l-au jucat cursurile de la Vălenii de Munte, adevărată școală de afirmare a conștiinței și solidarității naționale, al cărei „spiritus rector” a fost, precum se știe, N. Iorga. În „Foaia de informațiuni” a secțiunii Ligii Culturale din Galați, printre altele, se sublinia: „Liga Culturală a ridicat un steag: steagul unirii sufletești a tuturor românilor... Liga vrea să ție zilnic trează conștiința că hotarele poporului român sânt încă sub ceața vitregiei vremurilor, ea vrea să ne amintească mereu traiul fraților noștri înstrăinați, cerându-ne adeseori pentru ajutorul acelora, mângâierea și frăția și sprijinul nostru”.

O caracterizare corespunzătoare a rolului jucat de Liga Culturală în lupta pentru desăvârșirea unificării statului național român a făcut-o, cu necontestatul său prestigiu, înaltul **Prelat dr. Vasile Lucaciu**, Președintele Ligii, care afirma în 1916 că Liga Culturală însemna „*deșteptarea și expresiunea conștiinței naționale. Ea a arătat poporului și lumii întregi, cu istoria, cu filologia și cu etnografia în mână, cine și ce este poporul român, de unde vine, ce limbă vorbește și ce viitor are*”. Prin programul și activitatea Ligii s-au făcut cunoscute lumii întregi năzuințele de unitate națională ale poporului român. Liga a izbutit, totodată, să câștige simpatiile și sprijinul unor importanți conducători de state și guverne, ale unor parlamente europene, precum și sprijinul a numeroase ziare și reviste, al unor prestigioase cadre universitare și a numeroși scriitori, poeți, publiciști, studenți din cele mai renumite universități europene. „Idea aceasta a unității - se sublinia în una din publicațiile Ligii - confirmată prin unitatea limbii și obârșiei comune, a fost purtată prin Liga Culturală în toată lumea cultă, cu consecvență logică și cu convingerea că acest popor are drept la Unitatea național-statală. În perioada 1918-1947, Liga Culturală a adus o contribuție inestimabilă la consolidarea Marii Uniri, la cristalizarea Conștiinței Naționale Unitare a românilor din toate provinciile istorice, formând România Mare, la unitatea culturală. Între anii 1947-1990, Liga Culturală și-a întrerupt fortuit activitatea care va fi însă reluată în anul 1990 și continuată cu intensitate în spiritul tradițiilor și a filozofiei sale doctrinare.

Târgul Internațional de Carte „Gaudeamus”

- Ediția a 17-a, București, 18-22 noiembrie 2010 -

Târgul Internațional „Gaudeamus – Carte de învățătură” din acest an este al 60-lea târg organizat de Radio România în cadrul **Programului Lectura**, inițiat în 1994.

În această ediție s-au organizat peste 500 de lansări, dezbateri, expoziții, concursuri, multe dintre acestea răspunzând temelor privilegiate propuse de organizatorii **”Zilelor Cărții Europene”** (1), în care Radio România, prin echipa Gaudeamus, a înscris Bucureștiul încă de anul trecut:

Tema 1: CINEMATOGRAFIA- DE LA CARTE LA MICUL ȘI MARELE ECRAN. O noutate a ediției a fost *Secțiunea Carte-Film*, Târgul de Carte ”Gaudeamus” propunând o incursiune în dialogul literaturii cu filmul, prin organizarea unei mini-expoziții de carte ecranizată. Totodată s-a amenajat un spațiu de proiecție unde au putut fi vizionate scene din ecranizări celebre.

Tema 2: BASMUL - PENTRU MICI ȘI MARI. Atelier de creație povești și măști în limba română și franceză, cerc de lectură, atelier de desen, de colorat, de scriere creativă, de păpuși, curs de jurnalism junior, reportaje și interviuri realizate

de copii etc. Este de menționat aici că *Salonul de Carte pentru Copii „Ion Creangă”*, ajuns la ediția a șaptea, este cel mai dinamic și interactiv segment al Târgului. De altfel, nici tinerii nu au fost neglijați, ei beneficiind de *Salonul Național de Creație și Inventică pentru Tineret*, organizat împreună cu Autoritatea Națională pentru Sport și Tineret, în cadrul Târgului „Gaudeamus”. Ajuns în anul 2010 la ediția a noua, a găzduit expuneri de invenții, idei creative și inovative, ateliere de creație ale tinerilor, precum și conferințe, dezbateri și mese rotunde pe diferite domenii ale culturii, artei, științei și tehnologiei, ale economiei creative. Printre participanți au figurat în fiecare an tineri inventatori premiați la saloanele

internaționale de profil din întreaga lume.

Tema 3: EUROPA GURMANDĂ. La această categorie Biblioteca Națională a României s-a distins prin realizarea de expoziții tematice deosebite. Evenimentul de vârf al lansărilor pe această tematică a fost prezentarea volumului „Bucate regale” în prezența autoarei, Princesa Margareta a României.

O altă noutate a târgului a fost programul de vizitare, care a fost sincronizat cu intervalul de desfășurare a proiectului continental „Zilele Cărții Europene”. Astfel, vizitatorii au avut parte de un program prelungit în anumite zile: joi, orele 16.00 – 21.00; vineri, sâmbăta, duminica, între 10.00 – 20.00, iar luni, între 10.00 – 16.00, accesul a fost

liber pentru publicul larg. Această zi a fost dedicată cu precădere profesioniștilor.

Dintre temele propuse spre dezbateri referitoare la problematica industriei cărții, două ne-au atras atenția în mod deosebit: „Importanța târgurilor de carte în politica națională și internațională”, temă susținută la standul Ambasadei Italiei la București și „Le métier du livre, une industrie culturelle”, conferință

susținută de Didier Platteau. În cadrul dezbaterii despre importanța târgurilor de carte au participat, alături de reprezentantul Italiei, Alfieri Lorenzon și Lidia Bodea, director Humanitas, precum și Bogdan Stănescu, director editorial Polirom. Spre deosebire de reprezentanții celor mai importante edituri din România, care nu au putut să facă referire la cifre semnificative din evoluția pieței editoriale românești, Alfieri Lorenzon a prezentat o perspectivă detaliată cantitativ și calitativ asupra producției editoriale din Italia, estimând că, în ciuda scăderii de anul trecut, s-au tipărit 58.000 de titluri, cu o investiție de 3,4 milioane de euro. Participarea italienilor la cele trei mari târguri din Roma, Torino

și Mantova a înregistrat vânzări importante, care-i determină pe organizatori să constate că industria cărții este totuși profitabilă. O atenție deosebită a fost acordată micilor editori, dar și traducerilor cărții italiene în limbi străine și promovării la târgurile internaționale mari, cum ar fi cele de la Guadalajara și Pekin, asigurându-se astfel o circulație mai largă a valorilor culturale. Dacă traducerile din limbi străine în italiană ating 21 % din totalul anual al titlurilor nou publicate, cele din italiană în alte limbi ating cca 40%. Atât Lidia Bodea, cât și Bogdan Stănescu, au apreciat că fenomenul târgurilor de carte în România este receptat încă la un nivel incipient ca interes de afaceri, însă este crescut în ceea ce privește realizarea funcției culturale și promovarea ofertei, iar raportul traducerilor este invers proporțional.

Conferința „Le métier du livre, une industrie culturelle”, susținută la Bursa de contacte de Didier Platteau, editor profesionist și președintele Târgului de Carte de la Bruxelles, pentru o lungă perioadă, a adus în atenția celor prezenți un istoric al cărții și situația actuală, comparând oferta tradițională a cărții tipărite în concurență cu noile tendințe ajutate de progresul IT. Totodată, a caracterizat industria cărții ca fiind un ecosistem în care se caută soluții de adaptabilitate a cărților tipărite prin inovații și diversificarea ofertei, punându-se accent, spre exemplu, și pe utilitatea cărții ca obiect.

Referitor la cărțile digitale este de remarcat și o bună reprezentare la Târg a segmentului cărții electronice. Avantajul acestuia provine din aceea că „prețurile titlurilor ebook sunt în general cu 25-75% mai mici decât aceleași titluri tipărite în format clasic și au incluse avantaje precum funcții de căutare *find/search* în text, împrumut pe perioadă determinată și altele” – a declarat Radu Apostoae, General Manager BOOKbyte. Acesta își propune ca în următoarele 6 luni BOOKbyte să devină compania cu cea mai mare gamă de cărți digitale oferite de cele mai importante edituri din Europa.

În legătură cu fenomenul apariției cărților digitale, Paul Balogh, Manager la Libhumanitas (divizia de *online* a Librăriilor Humanitas), prezent la lansarea BOOKbyte, a declarat următoarele: „Fenomenul

principal este separarea dintre formă și conținut. Până acum orice conținut (academic, carte de copii, dicționar, roman, tratat de medicină) avea, în mare, aceeași structură: înșirare de texte, uneori inserare de imagini sau tabele, pe o hârtie printată. Odată cu trecerea la formatul electronic cred că se întâmplă o schimbare fundamentală: conținuturile își găsesc forma lor specifică. Dicționarele, deja de câțiva ani, nu mai au sens ca tomuri printate. Dar au sens ca aplicații multimedia sau aplicații web. Romanele au sens în continuare ca print și ca ebook. Cartea, în sensul de conținut, se eliberează de constrângerile tiparului și își caută forma sa ideală. Așadar, digitalul este pentru carte o eliberare!” (2).

Biblioteca „V.A. Urechia” a participat, prin intermediul bibliotecarilor, în mare parte membri în comisiile de achiziție și evaluare a publicațiilor, atât în scopul prospectării ofertei editoriale, cât și pentru completarea colecțiilor cu ultimele noutăți și cu lucrări din domeniile cele mai solicitate de cititori. Profitând de amabilitatea partenerilor, Editura Eikon din Cluj, Biblioteca a expus și câteva din tipăriturile proprii, realizate în cadrul Editurii sale „Axis Libri”.

Participarea la primele zile de târg a constituit un bun prilej de promovare a imaginii instituției, de schimburi culturale și de încheiere a unor noi parteneriate pentru viitor. Astfel, cea mai recentă colaborare s-a concretizat într-o expoziție de carte cu vânzare organizată la Universitatea Dunărea de Jos din Galați cu prilejul Serbărilor municipiului Galați.

Este de remarcat, de altfel, că Biblioteca Națională a României, Biblioteca Academiei, Biblioteca Centrală Universitară ”Carol I” și Biblioteca Metropolitană din București au fost implicate activ pe toată perioada târgului cu diferite activități: expoziții, lansări, având închiriate și standuri de prezentare.

Note:

1. http://www.gaudeamus.ro/ro/international/zilele_cartii_europene/teme.html. 26.11.2010
2. <http://www.comunicatedepresa.ro/bookbyte-srl/s-a-deschis-bookbyte-libraria-digitala/>. 26.11.2010

Inscripție pe coperta unei cărți

**Constantin
Vremuleț**

Faptul că generații după generații de cercetători au ridicat și încă ridică din umeri, neputându-și explica de ce nu avem nici o atestare, o cât de mică mărturie scrisă a graiului stră-strămoșilor noștri din protoistorie, măcar un rând, câteva cuvinte, dovedește că oricât de multimilenară ne-ar fi obârșia, accesul la civilizație,

la cultură, la carte, la un scris propriu l-am avut cu o întârziere care ne marchează grav și acum.

În Roma antică, în secolul al IV-lea, e.n., deja funcționau 28 de biblioteci publice, organizate după un program bine stabilit, la care avea acces orice cetățean roman știutor de carte, ceea ce mi se pare de-a dreptul năucitor! Iar bibliotecile particulare, din casele patricienilor sunt atestate cu cinci secole mai devreme, adică înainte de Hristos cu o sută de ani! Formidabil! Chiar că n-ar mai avea loc nici un alt comentariu!

Abia în anii târzii ai Evului Mediu s-a făcut simțită și la noi aplecarea episodică asupra scrisului, a buchei ceaslovului și asta, cu precădere în mânăstiri, fără nici o șansă ca aceste strădanii să ajungă prea repede un bun de cunoaștere publică... Ce să mai vorbim de existența și funcționarea unei instituții publice, precum bibliotecile?!

Însuși Ovidiu, poetul exilat la Tomis, care frecventase cu asiduitate cenaclurile de poezie și bibliotecile din Cetatea Eternă, pe lângă nume celebre precum : Homer, Hesiod, Sofocle, Menandru sau Ennius, Lucrețiu, Virgiliu sau Tibul și alții, își avea o bună parte dintre operele sale poetice incluse în partimoniul acestor instituții de cultură publică. În zadar ar fi căutat poetul-artei-de-a-iubi în cetatea grecească ce-i adăpostea exilul un astfel de refugiu spiritual, când edilii polisului abia dacă făceau față plății soldei micului detașament de oșteni, precum și a celor câțiva lucrători care reușeau cu greu să repare zidul de apărare contra asalturilor tot mai

insistente ale hoardelor atâtor seminții barbare al căror unic univers se rezuma la cal, tolba cu săgeți, jaful și crima, nicidecum la lumina cuvântului scris pe foia de pergament sau papirus a unei cărți care, la rândul ei să lumineze gândirea și viața oamenilor.

Dacă în noianul de întâmplări trăite de-a lungul mileniilor, oamenii n-ar fi dat foc Bibliotecii din Alexandria și n-ar fi recurs atât de des la arme, am convingerea că astăzi am fi trăit mai frumos iar noi înșine am fi mai frumoși. Nu exagerez când spun că o carte (desigur de bună factură), în vremuri de răstribite, se poate dovedi a fi un scut mai puternic decât zidurile de apărare ale oricărei cetăți inexpugnabile. Câți dintre noi am fost nevoiți să ne adăpostim în spatele unor astfel de baricade metafizice înălțate de scrierile unor autori celebri, precum: Dostoievski, Mann, Marquez, Bulgakov, Golding, Sabato, Soljenitin, Marin Preda, Adrian Păunescu și mulți alții, pentru a scăpa de niște pericole iminente care ne-ar fi lezat personalitatea și credința în propriile noastre idealuri?!

Regretatul Ion Trandafir, poet de mare talent și prestanță civică al urbei, țin minte că într-una

Actuala Bibliotecă din Alexandria

din pledoariile sale în fața opacității unor edili ai Galațiului, de la vremea aceea, printre altele a afirmat că mai puternică decât zidurile unei cetăți se dovedește a fi cartea și avea perfectă dreptate... Se referea la zidurile aproape dispărute ale Troiei și la Opera lui Homer care a rămas vie și încântă și acum prin frumusețea versurilor sale.

Și acum, mai mult ca oricând, avem nevoie de prezența cărții, nu numai să ne apere, ci și ca antidot împotriva marasmului social-politic pe care-l trăim, pentru a rămâne noi înșine.

În încheiere, vă rog să rețineți că în Roma antică a secolului al IV-lea e.n. funcționau 28 de biblioteci publice! Oare, în prezent, exceptând Biblioteca Județeană „V.A. Urechia”, în Galațiul anului 2010 câte astfel de biblioteci publice mai funcționează? Indiferent de răspuns, las la latitudinea Dumneavoastră să faceți comentariile de rigoare...

Daniel Corbu**Pe când Dumnezeu se plimba prin Copou**

Pe când Dumnezeu se plimba prin Copou
atingea în trecere un tei
iar teiul devenea sfânt.
Călca El mai apăsât un loc
și acolo răsărea o statuie sau
o casă cu numele Său
o bibliotecă sau un lung bulevard.
Pe când Dumnezeu se plimba
prin Grădina Copou
nu se purta aura la vedere
nu-și etalase încă sufletul divin
iar plopii îi făcea să fie mereu fără soț.
Oamenii locului l-au numit Eminescu.

Iași, Grădinari, 19 septembrie 2010

Îndeletnicirea de a fi fericit

Aici pînă și greierul devine mai cult
Șlefuiesc statuia unui sat de demult.

Absența întoarce tot mai des filele
Auzi viitorul semeț și limbut? El e!

Urîtul și jalea prima oară mîna își dau
Lupii din creier îngînă refrenul: Hau! Hau!

Absența ta deasupra - un clopot suspendat
Luna căzută pe-un stîng omoplat.

Îmi onoram îndeletnicirea de a fi fericit
Era o noapte-adîncă, iar eu un biet rătăcit.

Duminică, 5 septembrie 2010

Poeme**Bucolica**

Astfel în acest peisaj ne inundă
Eternitatea ca o insectă sonoră
Bețivul evită lumina stridentă
Muribundul strînge la piept ultima oră

Nebunii își depun săruturi pe ziduri
Alcoolul îndoii mai curge prin noi.
Preaslăvit acest joc de mamifere
Superioare-ntr-un cumplit război!

Și e, desigur, războiul prin care
Nu se sting luceferi pe zări
Nu poartă albatroșii furtună în gheare
Doar copii mai plîng spre reci depărtări

Cum spuneam în acest peisaj ne inundă
Eternitatea ca o insectă sonoră
Bețivul ocolește lumina stridentă
Muribundul strînge la piept ultima oră.

Dimineață postmodernă. La Țicău

Azi la Țicău - o nouă dimineață
Ca spirtul se strecoară pe rănile mai vechi
Un înger îmi aruncă buchet de rouă-n față
Și-o vacă îmi tuflește muget în urechi.

Bucolice de-aș încrusta pe cerul gurii
De-aș scrie georgice-aș părea zurliu
M-or tăvăli cu ei în paturi mirii
Mă va scanda pe uliți vreun chefliu.

Dar eu rămîn poetul ciufut și blestemat
Cînd lumea postmodernă e în toi
Și am cavou în ceruri și broșe la ficat
Dezamăgit că lumea-i aceeași fără noi.

Beat criță de-ale lumii cataracte
În toamna asta m-oi trezi cu vin
Cu ceasul rău nu mai semnez contracte
Ci doar cu vreun consilier divin.

Intrarea în anul al zecelea

(*Filomenei*)

Sărbători cu falduri ușoare
 cu clepsidra uitată-n balcon
 cu ceaiuri, banane și amintiri
 cu metacarpene rebele și metacarpene dureri
 cu duioase colinzi în odaia-ncălzită
 unde zăpada intra și ieșea
 printre gradele Celsius.
 Sărbători cu beteală și globuri albastre
 când puteai din greșeală
 să-ncalți bocancii vecinului șaman
 sau să imiți papagalii t.v.
 Se trecea în anul al zecelea
 din primul deceniu al unui secol incert
 se trecea ca printr-un zid de ivoriu.
 Să ne-amintim cu cât nesaț priveam speranța
 dansînd pe acoperișul trecutelor vremi.

Neliniștit și crud rebel

De ce-l mai venerați pe Daniel
 Cel abracadabrant și-așa bețiv
 Creștin acerb dar bun ateu
 Așos, ceșos dar bun conviv
 Mereu perdant, serafic derbedeu.

Prin socialul fără orizont
 Dedat himerelor, absent
 Apostrofat de câte-un tont
 Trecea - un metaforic iminent -
 Milionar în gânduri și fără bani în cont!

De ce-l strigați acum pe cel
 Înnegurat, cu voia-i orb
 Lăsînd să treacă de la el
 Drept în orgoliul său de Corb
 Neliniștit și crud rebel
 De ce-l mai venerați pe Daniel?

Fantoma

A fost odată-un călător
 Rătăcitor printr-o poveste
 Îndrăgostit de ochii tăi
 Și de privirile-ți celeste.

Chiar de pleca prin lumi de vis
 Și de pleca oriunde și oricînd
 Era prezent în preajma ta
 Franjuria umbrei sărutînd.

Astăzi pot spune fără jenă
 Chiar cu tupeu de derbedeu
 De nedesprins dintr-o poveste
 Acel rătăcitor sunt eu.

Lasă-mă să îți ating
 Universul iluzoriu
 Pînă cînd voi deveni
 O fantomă-n purgatoriu.

A fost odată-un călător
 Care visînd te adora
 Un Don Quijote, - un fel de nor
 Ce se-ndemna să cînte-așa:

Lasă-mă să îți ating
 Universul iluzoriu
 Pînă cînd voi deveni
 O fantomă-n purgatoriu.

Epitaf

Precum un vin din alte vremi
 Uitat de prieteni și pahară
 Ascuns adînc sub buruieni
 Cel Corb vestit cu liră-amară
 Nu-l tulburați, că fierbe iară!

Valeriu dg Barbu

eu sunt tâlharul

eu sunt tâlharul
 cum aflu
 dacă sunt de-a stânga, ori poate de-a dreapta?...
 eu sunt cel ce răstoarnă paharul de venin peste
 lume
 sau sunt iertatul, raiul urcând împreună cu Tine?...
 învierea Ta Hristoase îmi tulbură înțelesul
 de-atâta lumină orbirea mea crește și mă doboară
 cum să mă bucur în trupul acesta de sare
 cum să mă bucur în sufletul meu ce coboară iadu-
 lui...
 eu sunt tâlharul.,
 am luat ca un fur nepăsării curajul
 și l-am purtat cu trufie drept cale, credeam că eu,
 omul,
 sunt veșnic pentru că sunt stăpânul secundeii...
 pământului-i sunt rege și că pot cu putere
 să aflu, să-nving orice mistere și..,vai
 eu sunt tâlharul și ce-am păstrat din furat?...
 sunt stăpânul amăgirii, sunt proprietarul durerii
 și mă mir cum de țărâna atât m-a răbdat...
 - amarul Doamne mi-e că port măști,
 sunt straturi-straturi de măști, trupul meu
 aprinde-mi lumina, înviază-mă, Ție nu-ți este
 greu...
 dac-am fost cel ce-ți cerea o minime,
 mută-mă-n cel ce credea
 iar dacă sunt cumva și...smerit nu mă recunosc
 în cel smerit
 eu sunt tâlharul, ia-mă cu Tine Iisuse, în rai
 voiesc a pierde tot ce-am furat, întreg rău habarul
 recunoaște-Mă Hristoase, eu sunt tâlharul...

Poeme

manifest pentru oglindă

în carnea ei se-ascunde mirare iminentă
 în ea își are cuib durerea abia trăită
 îi e mormânt sublim și sinelui placentă
 clipirea eternului prezent neistovită

oglanda soarbe umbre, darul
 adus de rază peste lucruri, firi,
 secundeii îngăduie zadarul
 ștergând apoi instant oricâte ...năluciri

în ea-și găsește neodihnă acel prezent
 care din viitorul năvalnic se-mbulzește
 mutând spre un trecut misterios ferment
 - amnezică fereastră, doar adevăr rostește...

deci adevăru-i clipa, din vreme ce se mută...
 altfel ar ține minte oglinda orice faptă
 nu ar uita lumină, culoare, a gestului derută
 și orice chip ce-n ea fidel se arată...

nepăsătoare ramă. învață să mă minți
 arată-mă mai bun, deștept și mai puternic
 învață să mă lauzi și-n taină să m-ascuți
 oricum nimic n-ai pierde și-așa trăiesc vremelnice

nu-mi spune adevărul, la ce mi-ar folosi
 amândoi suntem ciobiți și lut iarăși ...vom fi.

dialog

ședeau la sfat doi umeri, răgazului zălog
 iar dacă știi cu-adevărat și numeri
 pricepi că-i ...dialog
 sporovăiau despre poveri
 despre sublimul ieri și despre șiră
 șira spinării, firește, ce sta-ntre ei
 și iată, acum se miră
 cum de-ndrăznesc, zău...
 acești ingrați și o vorbesc de ...rău
 se bagă-n vorbă șoptind echidistant
 dragii mei, eu plec și las vacant
 locul pizmuit de voi... am obosit
 să țin prostiei voastre drept oiște ca la car
 când unul trage hăis, altul cea, eu în zadar
 m-aș vrea
 stimată pentru menirea mea ce-am împlinit.

Alina Cheșcă

Noaptea celor 1001 de stele

Motto: „ploile nomade își ridicau cortul din sufletul meu
pășeam ostenit, fericit
se-nsera pe pământ.”

(Mircea Petean)

Astăzi mă nasc din nou
mai tânără decât ieri
am închis ferestrele nopții
mă tăvălesc în lumina patului
în căutare de versuri nescrise
cu toate stelele adunate în mine
Simți? Viața ne caută, ne pipăie
o altă dimineață ne vorbește în tăcere
aerul e plin de urmele noastre.
la capăt de taină
mâinile tale îmi sărută poezia

O plajă nesfârșită e iubirea noastră
cafea sorbită între soare și vânt
risipă de frumusețe
adunată în cochilii
ce ne cântă vechile corăbii
și țărmurile cu nume de legendă

Dumnezeu ne trimite o clipă de paradis

Hai, deschide cartea ta de vise
și pune semnul la hotarul
dintre viață și poveste...

Poeme

Caravansera

Am traversat nisipurile
prin oaze mi-am așternut poemele și iubirile
prin Dumnezeu mi-au înverzit binecuvântatele
insule

Eu nu călătoresc prin lumea asta
ci prin constelații divine
mi-am petrecut ultimele vieți
iubindu-mă cu duhurile nisipurilor
lăsându-mi sângele prin temple de aur
colecționând idoli, înălțând castele
să-mi adăpostesc propriile vise

Deasupra mea bântuie amorurile
cu aripi de ulii
prădându-mă, hrănindu-se din mine cu lăcomie
trupul meu e o adevărată Agora
unde prinții poposesc la lăsarea serii
și mai pun câte-o cărămidă
pe Altarul Soarelui

Mereu între două lumi
trec prin viață
în caleașca de aur a faraonului
nu vreau să știu
unde se termină realul
și unde-ncepe mirajul

Regina propriei mele fericiri

N-am uitat secundele închise în palmele noastre
aerul nopții dansând prin visele ascunse
am suspendat fericirea strop cu strop
voi renaște și azi și mâine
până când voi străluci de atâta lumină

Sunt regina propriei mele fericiri
voi alerga despletită prin mintea ta
adunând nopte după nopte
tulburătoare atingeri, frivole pahare
șampania turnată în forma mea îmblânzită
voi fi și aici și peste tot
trup de poezie
îmbălsămat între hotarele lumii

Luminița Dediu Agheorghesi

La pioggia siciliana (*Ploaia siciliană*)

Spune-mi
pe care alee
mi-ai pierdut
primele emoții?

primele atingeri
pe unde le-ai risipit?

sărutul meu
sculptat în inima ta
în ce ploaie siciliană
l-ai lăsat cu petale
de trandafiri
să se îmbete?

Spune-mi pe care alee
se mai pot întâlni
umbrele noastre albastre?

De câteva veacuri

De câteva veacuri
gândurile mele
n-au mai dat
pe-acasă,

nu mai dorm
ca pe vremuri-

nu se mai zbat
în ființa mea-
pentru că au uitat
de cine să asculte.

Poeme

Demult

Parcă sunt pe o scenă
mărturisind oamenilor
nenorocirile trupului meu;
Orbi și goi și reci
alergau după mine
Să-mi sfâșie numele...
Plâng, iubitul meu, plâng,
toate fericirile
pe care le-am împrumutat
după plecarea ta-
pe raftul de sus
mai veghează o lampă
rămasă demult fără lumină!

Desculță

Desculță
aș traversa pământul;

În dreptul fiecărui anotimp
aș lăsa câte o sămânță
dintre acelea care
răsar noaptea în somn;

Aș mai lăsa loc,
pentru un galop de dragoste
și pentru un port
în care albatroșii
să ucidă veacuri,
veacuri.

Obstacol

când nopțile prevestesc
comori mohorâte
cer dimineții
să-mi ierte
pasul obraznic
al primei dorințe-
sânul iubirii
pe masca durerii...

„Al treilea spirit”

- fragment -

**Maximilian
Popescu-Vella**

Domnul Ciprian Dediu oferă mici diorame cu Pânzarul Moldovenesc. Sunt opera marangozului Gheorghe Panait. Dl. Dediu îmi oferă și mie una. Mulțumesc pentru atenție. Dl. Alexandru Gherbănescu, maestru fotograf, invită lumea să pozeze. Animație.

- PS. Este fantastică,

extraordinar. Vă admir domnilor, vă admir. Aceste fotografii care le facem aicea să intre în albumul sărbătorilor ștefaniene. Noi aicea am început sărbătorirea. Ar trebui să constituim un comitet ad-hoc care să aibă în vedere cinstirea mai înainte de toate a tuturor celor ce înainte de noi s-au gândit la Pânzar și au fost evocați aici... Eu constat că Pânzarul există în recunoștința, în sufletul și dragostea dv. Sunteți o șansă extraordinară. Noi am avut o adunare eparhială unde noi am hotărât că dacă nu sunt alte posibilități am să fac apel la dv. Și am zis așa, domnule, nu s-o putea realiza Pânzarul la dimensiunile lui până la data respectivă, mă voi ruga de dâșii să-l facă la nivelul unei bărci, adică redus la cât se poate și pur și simplu să avem o machetă simplă, numai să lansăm ideea în sine a machetei și în timp aceasta va deveni adevăratul Pânzar cu toate ingredientele, care va merge pe Dunăre. Eu am auzit că spunea cineva, mă speria cineva despre Șantierul Naval... Noi vom merge acolo, o să meargă comitetul de inițiativă să-i sensibilizăm să ne dea niște bănuți pentru că sunt sigur că olandezii sunt niște oameni sensibili și ne vor sprijini. Am vorbit și cu dl. Gogoncea, sunt sigur că avem agreementul și nu numai agreementul d-lui primar, al prefectului, dâșii sunt la o urgență care a intervenit și de aceea nu au putut veni aici. Printr-o delegație de colectare de fonduri ici și acolo, dacă erau patru miliarde, aș fi spus nu stau de vorbă, mă speria, dar la materialele pe care le avem, la prezența celor patru care-i vedeți, va fi greu să spui că nu se poate face. Eu zic acum e foarte greu să spun nu se poate face. Sigur, cu eventualele noastre intervenții, pe care trebuie să le facem.

- GH.O. Dacă nu ar fi fost Ștefan cel Mare nu discutăm. Să nu uităm că Ștefan cel Mare a fost unul

dintre domnitorii, pe care eu personal l-am studiat îndeaproape, probabil că nu întâmplător mă aflu aici, să comemorăm inclusiv prin creația și recrearea acest Pânzar. Să nu uităm că Ștefan, întâi și întâi punea spiritualitatea, iubirea de neam și apoi partea materială. Cu iubire și cu Dumnezeu înainte și cu binecuvântarea dv, care sunteți aici, sunt convins că mie în sută că se va realiza acest Pânzar. Putem să facem acest proiect, sunt convins că pe 2 iulie o să-l admirăm la una din danele Galațiului.

- PS. Și aș îngădui ca să propun ca sărbătoarea Zilei Marinei la Galați să fie deschisă cu acest Pânzar, să devină navă emblematică. De asemenea Pânzarul să-l avem la Bobotează tot navă emblematică, de unde se lansează crucea. Asta ar fi una din utilitățile sale plus că gălățenilor trebuie să le oferim ceva. Sărbătorile ștefaniene vor fi peste tot la fel, biserici la fel, costumele populare... Va fi o întâlnire întâi la București după care vom participa la Borzești, la stejarul din Borzești va fi terminată pictura pentru biserica prezumtivă, unde legenda spune că este satul de naștere a lui Ștefan, apoi la Putna. În cursul anului sărbătorile din biserici vor fi considerate manifestări pentru Ștefan cel Mare. Dar fără îndoială singura sărbătoare pe Dunăre nu poate fi decât la Galați, dacă pierdem anul acesta la 500 de ani, sigur putem să-l mai facem dar nu va fi în cadrul și în circuitul acesta sărbătorit. Gălățenii răspund la toate apelurile, sunt sigur, mi-am dat seama de asta. Eu știu de la sărbătoarea patronului Sf. Andrei. Când pun o temelie de biserică, am această experiență, vă spun în frică de Dumnezeu, niciodată nu am banii, dar mi-am dat seama ce inimă au acești oameni. Nici nu știi de unde vine cimentul, nici nu știi de unde vine cărămida. Când cineva dorește să construiască o biserică oferă mai întâi locul, apoi avem proiectul, facem documentația, implantăm crucea la locul acela. Oamenii se adună acolo, ne rugăm și încet, încet, etapă cu etapă, ele se construiesc. Pe urmă legătura aceasta cu biserica Precista, frumusețea Precistei, cu faleza... Cu Pânzarul o sărbătoare ca aceasta este extraordinară. De ce să nu o spun deschis, vrednicia dv., a celor care proiectează, recunosc prea puțină lume știe ce se face aici, sunteți cu adevărat o forță. Dunărea începe să-și recapete activitatea, suntem la granița cu Europa, aici a fost un popor inteligent, aici a fost un popor harnic care a apărut creștinătatea. Aici a fost poarta creștinătății.

Cutia de rezonanță • Cutia de rezonanță • Cutia de rezonanță

Într-o carte, documentare a Academiei Române, publicată în 230 de exemplare, pe care o am, la care am contribuit, prin mijlocirea unor documente, apare clar în urma cercetărilor: cel mai mare român dintotdeauna, care a dus faima, inteligența și cultura poporului nostru este Dimitrie Cantemir. Dimitrie Cantemir s-a născut la Galați, Dimitrie Cantemir nu are o statuie la Galați. Dimitrie Cantemir a fost botezat la biserica Sf. Dimitrie, în locul ei este acum o școală care se numește Mihai Eminescu, deci vedeți câte rătăcirii în timp... Galațiul a avut Ambasada Sfântului Mormânt, biserica Sf. Gheorghe care a fost rasă în timpul comuniștilor. Toate acestea arată că pe aici au fost multe mănăstiri, că Galațiul a fost a doua capitală a Moldovei. Iașul este prima capitală culturală și politică iar Galațiul capitală economică... Navele de la Galați merg pe oceane, sunt oameni care fac nave, nu cred că avem dreptul să nu facem Pânzarul și trebuie să ne grăbim, în mod concret, d-le director, ca dumnealor, să propunem ca ICEPRONAV împreună cu Liga Navală, să ne constituim, să facem un mic document și pornim la treabă, adică îi întrebăm pe meseriași și ei spun ce trebuie să se întâmple, ca pe 30 iunie să fie gata. Facem un grafic, nu trebuie multă teorie, ci trebuie să trecem la treabă. Vom merge în ritmul graficului, avem proiectant, avem executant, avem patronajul instituțiilor prestigioase. Cred că ni se vor adăuga mulți alții.

- CD. Eu aș avea o propunere. Ar trebui în fiecare săptămână, vineri, să ne întâlnim, să vedem ce este de făcut.

- JP. Din capul locului ar trebui să lămurim un principiu, ca să dau un exemplu de tehnologie modernă, nu calculatorul este, eu am înțeles foarte bine asta, dacă vă spun ce vă spun o să înțelegeți mult mai bine. Problema e alta la șantier, n-am participat la proiectare, regula la o astfel de navă este o valoare sentimentală, că arhitectul este cel care dictează. El știe mai bine ce trebuie să fie, și în exemplul dat acolo vine arhitectul și spune că acolo vreau să fie o sală care trebuie să fie așa, deci noi trebuie să ne pliem cu soluții tehnice, fezabile... Nu cred eu că pe vremea lui Ștefan cel Mare se făceau calcule. Se mergea pe tradiție din aproape în aproape.

- Gh.O. Se făcea navigație de calitate, totul era sub control.

- JP. Nu m-am referit la calcule în sensul de regulă.

- Gh.O. Ar trebui o întâlnire operativă, de lucru, operativă, ar trebui să stabilim 4-5 persoane. Nu ar trebui să ne întâlnim cu toții, nu trebuie să mă înțelegeți greșit.

- PS. La momentul acesta cred că experiența care o aveți dv. și inclusiv din partea ICEPRONAV, ar trebui o întâlnire de lucru. Această legătură să fie permanent între proiectant și muncitori. Eu aș propune asta de luni, timpul-i presant, următoarea luni, da, pentru că restul de evenimente se pot dezvolta pe parcurs, se pune chila și se începe de undeva, dar hai să lămurim și să începem construcția...

- Mihai Mihail (MM). Dacă-mi permiteți, din punct de vedere personal, cred că trebuie început din mai multe locuri. De exemplu, macheta asta seamănă cu Pânzarul sau nu seamănă, cu originalul, numai partea de velatură, pe care, să fim sinceri, foarte puțini o stăpânesc. Și aici e motorul, motorul acestui vas este velatura, dacă velatura noi nu o punem bine la punct sau, mă rog, totul este perfectibil, în prima fază trebuie să ieșim cu ceva, cu care trebuie să nu ne facem de râs, adică bănuiesc că până acum toată lumea a spus tragem tare, facem chila, corpul, amenajări, o facem stratificată sau nu știu ce. Eu, mă rog, în ultimii 14 ani mi-am

câștigat existența din ambarcațiuni. Știu că detaliile te omoară, nu făcutul corpului este, cam 30-40 la sută în cazul de față, restul, dacă nu le punem cap la cap și fiecare să știe, eu iau partea asta și o duc la bun sfârșit, tu iei partea asta și o duci la bun sfârșit și... n-o scoatem la capăt. Și încă ceva vreau eu să vă mai spun, dacă sunteți de acord cu mine sau nu, asta mai puțin contează, pentru că noi trebuie să construim această ambarcațiune în mileniul trei ceea ce făceau strămoșii noștri. Cred că ar trebui să beneficiem sau să vrem să beneficiem de actualele cuceriri ale tehnicii chiar în domeniul chimiei, adică să acoperim cu un lac de calitate, să facem niște îmbinări, lipituri de calitate, noi acum nu știm cât de mult va naviga chestia asta, să sperăm că va naviga unde ne-am propus, nu știu unde sau pe Mediterana. Pentru treaba asta să nu dăm, cum spune românul, rasol de la început, domnule, asta merge, asta merge... Vom utiliza material nou, plus în momentul acesta ea va arăta și bine. Deci dacă nu va arăta și bine degeaba o facem, și imediat, ori o scoatem imediat ori nu.

Efim Tarlapam

OMUL

După Pascal
Omu-i trestie gânditoare,
Unic pe întreg Pământul,
De aceea, nu arare,
Cugetă... cum bate vîntul!

APROPO

Moldovă, fotbal n-ai!
Cum se întâmplă oare
Că nu găsim picioare
Pe un picior de plai?...

FURT

Hoțul, neam de musulmani
(Stilul îi trădează vița!),
Nici nu s-a atins de bani.
A furat casierita!

UNUIA

**ajuns deputat prin protecția
soției**

Tu ai câștigat, amice,
Lesne lupta decisivă.
Știm și cum: ca soț, se zice,
Ai avut... alternativă.

UNEIA

Din frumoasă și bogată,
După ce-a-nceput să beie,
Tot umblînd femeie beată
A ajuns biata femeie.

Epigrame

TĂTICILOR MIGRATORI

Clandestin, la-nsurătoare,
Ca la orice migratoare,
Eu le-aș pune dumnealor
Verigheta... la picior!

ADAM ȘI EVA

Săraci și goi, ca adevărul,
Ar fi trăit în rai o viață,
De-ar fi costat și-acolo mărul
Cît costă azi, la noi, în piață...

UNUI DOCTOR VETERINAR

M-a servit conștiincios,
Nu zic ba. Dar m-a costat!
Pentru un godac tratat
I-am dat unul... sănătos.

ARTIȘTI

Ea-i vestită dansatoare,
El e cîntăreț model.
Dar acasă, nu arare,
Cînta Ea, dansează El...

UNUI PLETOS

Contemplînd pleata-i slinoasă,
Vrînd-nevrînd o vorbă scap:
Cum să intre cartea-n cap
Printr-o pîslă-atît de groasă?...

UNUI DETRACTOR

Detractorule neteafăr,
Viță de pseudobarzi,
Nu te-atinge de LUCEAFĂR
Că te... arzi!

Surâsuri migdalate (I)

- aforisme -

Vasile Ghica

Dacă scrisul e un lucru sfânt, înseamnă că literatura e plină de eretici.

*

Un festival de poezie nu are impactul la public pe care îl are un festival al berii. Pentru că poeții beau vodcă.

*

O parte din poezia actuală suferă de deranjamente lexicale.

*

Un artist poate să-și aplaude un confrate. Dar numai în romane S.F.

*

Pentru glorie, unii artiști acceptă orice castrare. Și nu mă gândesc numai la contratenori.

*

Visul artistului e să circule postum printre oameni.

*

Gestația operelor literare trebuie să rămână secretă.

Cine ar mai mânca brânză, dacă ar vedea cum o oaie își deversează urina în donița cu lapte.

*

Există cărți în literatura noastră care-și pot atârna felinarul roșu pe copertă.

*

Înjură un nemuritor, ca să rămâi măcar o muscă pe reverul lui.

*

Mă tem că în artă cei mai autentici vor fi analfabeții.

*

Tinerii din ziua de astăzi ar trebui să scrie versuri mai bune. Că mai proaste nu au cum.

*

Între ei, artiștii se mănâncă nu se gustă.

*

La cenaclu, ucenicul se uită la maestru ca maimuța la girafă.

*

Talentul corect valorificat nu te ajută să trăiești. Dar nici nu te lasă să mori de tot.

*

În concediu, criticul de artă se simte ca un canibal

în criză de misionari.

*

Au apărut în ultimul timp cărți „teribile”. Dacă le lași din mână, nu le mai cauți.

*

Știm unde a apărut acest volum de versuri. Dar nu știm de ce.

*

Poeții neînțeleși nu sunt îngrijorați. Teoria relativității nu este înțeleasă aproape de nimeni, dar Einstein este o celebritate mondială.

*

Arta ar trebui să iasă în lume în frac, nu în budigăi.

*

Lectura îi trezește pe unii. Dar nu-i poate deștepta pe toți.

*

Tragedia capodoperelor e că nu prea au cu cine să vorbească.

*

Artistul trebuie să fie viitură, nu apă stătătoare.

*

Ne sufocă poeții. Dar întârzie Poetul.

*

Mulți artiști aleargă atât de repede, că niciodată nu-i poate ajunge succesul din urmă.

*

Unii nu sunt destul de înțelepți, ca să ajungă critici literari, dar nici îndeajuns de aiuriți, ca să devină poeți.

*

Îmi doresc să ajung un scriitor de valoare medie. Geniali sunt foarte mulți, iar eu nu suport aglomerația.

*

Unele lecturi publice seamănă cu o schimabare de sex. Te duci acolo bou și te întorci.....vacă.

*

În unele redacții literare e ca în avion: unul conduce, iar celorlalți le este greață.

*

În proza actuală, unele vorbe umblă topless, altele, cu prohabul deschiat.

*

O bună parte a creației artistice umane pare o sublimă maimuțareală a celei Divine.

Scriitorii fură din viață și sulemenesc literatura.

*

Când lauzi o carte proastă, treci drept naiv. Când contești o capodoperă, nu poți evita calificativul imbecil.

*

Dumnezeu îți dă talent, dar nu-ți croșetează și opera.

*

Viață fără artă e ca fumul fără friptură.

*

Artistul adevărat este un spirit superior, indiferent în ce șanț existențial orbecăie.

*

Editurile scot zilnic mii de exemplare, dar cărțile bune sunt tot atât de rare ca acum două-trei secole.

*

Poeții actuali nu prea mai au ce face prin biblioteci. Ei caută prin cărciumi timpul pierdut de Proust.

*

Unele cărți de memorii sunt hârdaie de abjecții răsturnate în capul adversarilor.

*

Niciodată și niciunde, drepturile de autor nu pot astâmpăra setea creatorilor de artă.

*

Prea mulți artiști și-au mutat altarul în cărciumi.

*

Pe unii scriitori, chiar laureați ai Premiului Nobel, poți să-i citești cu ventilatorul deschis, la viteza de o sută de pagini pe minut.

*

Nu-i pace sub măslinii artei! Și poate nici nu-i de dorit.

*

Există poeți pe care îi iubesc toate femeile lumii. În afară de muze.

*

Probabil că arta ne-a dat jos din copaci, iar absența ei ne va readuce la înălțimile pierdute.

*

Muzica lui Bach- fâlfâiri de aripi îngerești.

*

Pentru că au dispărut librăriile, scriitorii actuali

devin clasici ducându-și cărțile direct la anticariat.

*

Unele generații de poeți par ieșite din coșul de hârtii al înaintașilor.

*

Respectarea măsurii te ajută să devii mediocru. Pentru geniu e nevoie de puțină sminteală.

*

În gena creației, Dumnezeu pune harul, iar necuratul, neastâmpărul.

*

Toți artiștii se consideră vulturi. De aceea nu pot trăi în stoluri ca vrăbiile.

*

Unii critici de artă scriu despre confrății lor cu voluptatea celor care zgârie, cu un cui, limuzinele de lux din parcare.

*

Orice ramură a artei are câte o stâncă Tarpeiană de pe care timpul deversează nonvalorile.

*

Defrișăm păduri pentru niște cărți care rămân necitite.

*

Unii scriitori sunt de dicționar. Alții, de supermarket.

*

Cutare poet a tipărit 30 de volume. Dar nu i-a rămas niciunul în viață.

*

Uneori, critica literară de întâmpinare pare a fi și de îmbălsămare.

*

Când te transformi într-o statuie antumă, câinii comunitari pot confunda copia cu originalul.

*

Cauți în arta recentă frăgezimea purperei de miel și dai de agerimea mușchiului de câine.

*

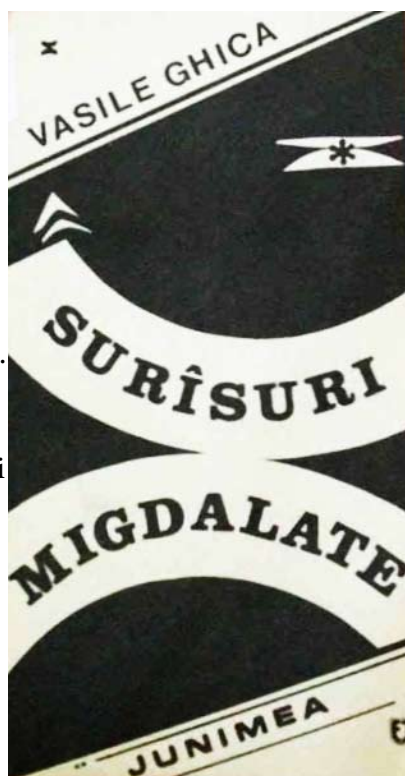
Autorul scrie o carte, criticul comentează alta, iar cititorul dialoghează cu cine „vrea mușchii lui.”

*

Unele cărți par o hrană vomitată deja de alții.

*

Ferește-ne, Doamne, de excesul de sare, zahăr, grăsimi. Și de cel de incultură.

Epigrame

Ion Grosu

BIBLIOTECA „V.A. URECHIA”

DEFINIȚIE

Clădire cam cât un palat
Cu vreo două trei etaje,
Unde-n pace stau la sfat
Zeci de mii de... personaje.

EXPLICAȚIA DESELOR MELE

VIZITE LA BIBLIOTECĂ

Eu o vizitez cam des
Vara, toamna, primăvara,
Cred că voi m-ați înțelege
Că iubesc... BIBLIOTECA... RA!

DIRECTORULUI BIBLIOTECII

„V.A. URECHIA”, ILIE ZANFIR

Ce am admirat la tine
E că de multe ori în viață,
De-a fost rău sau de-a fost bine
I-ai luat pe alții... la mustață.

CURENTE LITERARE

LA GALAȚI

Se scrie mult, se scrie tare
Unii se cred de-a dreptul mitici,
Sunt trei curente literare
Cinci scriitori și restul... critici.

EXPLICAȚIE

De câte ori eu te-am zărit
Cu BACHUS cochetând atent,
Mi-am explicat că în sfârșit
Te-adapi cu doze de... talent!

ȘEFULUI MEU

Folosind cuvinte tari
Zilnic se tot ia de mine,
Își pune și ochelari
Dar tot nu mă vede... bine

UNUI SCRITOR

Citindu-ți cartea înțeleaptă
Și plină toată de idei,
Toți psihiatrii te așteaptă
Să stai o lună... pe la ei!!

CONSECINȚĂ VIZIBILĂ ÎN POEZIE

Pentru câteva dileme
Autorul are scuza,
Că la unele poeme
S-a certat urât cu... muza.

DORINȚĂ ASCUNSĂ

Pe la ANTENE vreau să merg și eu
Să văd pe viu așa cum se dă știrea,
Dar m-a făcut atent colegul meu
Că în final să nu mă pierd cu...
FIREA.

ANGAJAMENT

De n-o vrea Dumnezeu cel sfânt
În literarul rai să mă-mprumute,
Eu vă asigur pe cuvânt
Că am să scriu și-n numărul... TREI
SUTE!

ROLUL SCRITORULUI NICOLAE BACALBAȘA LA SALONUL LITERAR

Enciclopedie pe picioare
Vrând uneori să fie-amnezic,
E prezent la orice adunare
Cu rol precis... de anestezic!

AUTOIRONIE LA NUMELE DE GROSU

Numele ce nu vă place
De la tata-i moștenire,
Dar vă spun c-aveți de-a face
Totuși cu un OM... SUBȚIRE!

SFAT

Tu te-ai supărat pe mine
Că-s mai dur așa în frază,
O fi rău sau o fi bine
Însă cel deștept... cedează!

DECLARAȚIE DE PRESĂ

Ieri declara un pamfletar
C-ar vrea să scape de obidă,
Că el e calm, că scrie rar
Însă cerneala e... acidă.

SCRIITORULUI ION LAZU, GEOLOG DE MESERIE

Ca geolog de meserie
Și sufletist român peste măsură,
Poți să ne faci o bucurie
Să scoți toți bolovanii din... cultură.

O NOUĂ DEFINIȚIE A EPIGRAMEI

Trei versuri inofensive
Curgătoare ca o apă,
Care fără mari motive
Trag în versul patru... Țeapă.

GASTRONOMIE POLITICĂ EUROPEANĂ

Este atâta brânză la PARIS,
Spaghetti sunt la ROMA fel de fel,
La HELSINKI somonii sunt de vis,
Dar varză este numai... la BRUXELLES!

VICTIME COLATERALE ALE CANICULEI

Chiar ieri un deținut a declarat
Cuvântul lui stârnind pe drept stupoare,
Ca în final să fie adevărat
Că nici la pușcărie nu-i... răcoare!

Gheorghe Gurău

Măgarul și cântarea

La hămăitul celui câine
 în miez de noapte
 cocoșul, de aproape
 i-a răspuns
 c-un „cucurigu“
 de străpuns
 bezna ca smoala....
 - Da dar-ar boala
 în voi de animale,
 haimanale
 i-apostrofă agale
 o găscă, obosită,
 o sâsăită în felul său...
 - Vi s-a făcut a rău
 jivine?
 ei bine urlați în așa hal
 riscând să provocați scandal...
 Din grajd
 măgarul răgușit
 a reușit,
 c-un râgâit confuz,
 mofluz de felul lui,
 taman ce nu s-a vrut...
 Încât, ograda s-a umplut
 de pui,
 de lătrături
 cocoși, găini, cârâituri,
 de glasuri
 se umpluse zarea...
 găscă-și îneacă supărarea
 dar degeaba...
 se vede treaba
 măgarul cu cântarea
 dăduse... deșteptarea!

Fabule

Proasta alianță...

Lupul
 și o oaie
 așa zis... nevinovată
 au decis odată
 să se alieze
 și să-ntemeieze
 propria lor
 stână...
 ființa cu lână
 n-avea cum să știe,
 tâmpă cum era
 că e o prostie
 a te alia
 cu dușmanul tău;
 și-a mers, din rău
 în mai rău
 alianța lor...
 mieii... au mămică mor,
 lupul... vă ador,
 mânca-v-ar tătucu',
 a aflat sătucu',
 a aflat berbecul,
 prea târziu, zevzecul,
 doar atuncea când
 au pierit, pe rând
 mieii
 dragi și blânzi,
 devorați cu poftă
 de... lupii flămânzi.
 Morala-i valabilă oricând
 Oaia cea naivă
 a ajuns să cadă
 pradă
 unui lup flămând.
 Iar ca o postfață:
 Așa se întâmplă
 uneori și-n viață!

Tableta de ... film

Harnicul și hărăzitul... leneș

Elena Monaliza Ghinea

Simpaticele personaje ale trilogiei ICE AGE parcurg niște etape deosebite din punctul de vedere al evoluției vieții pe pământ, dar și din perspectiva evoluției proprii personalități în parte. De aceea, fiecare este valoros ca personaj al unui bildungs-roman;

confruntându-se cu transformările planetei, fiecare se descoperă în relație cu ceilalți și află care sunt adevăratele valori ale vieții. Prietenia, spiritul de echipă, echilibrul, bunătatea și loialitatea alături de spiritul de sacrificiu sunt învățate în turmă, care, de fapt, seamănă cu o familie extinsă, aparent eterogenă.

În filmul ICE AGE 3: DAWN OF THE DINOSAURS nu lipsesc provocările ce vin acum din partea dinozaurilor, la nivel macrocosmic. În schimb, în microcosmosul ciudatei „familii” - formate din mamuții Manny și Ellie, tigrul Diego, oposumi Crash și Eddie - este timpul împlinirilor; Manny și Ellie vor avea un pui drăgălaș, Peaches, Diego va constata că deși asocierea cu ceilalți îi afectează calitățile de vânător, totuși nu-și poate găsi rostul în afara turmei. Chiar și personajul episodic Scrat renunță parțial la rostul lui de gardian al ghindei greu accesibile, îndrăgostindu-se de Scratte, iar Sid - leneșul arată cât de determinat este să devină părinte.

Sid - leneșul este, practic, cel mai interesant personaj al filmului ICE AGE 3: DAWN OF THE DINOSAURS, cât și al întregii trilogii și este, evident, personajul meu preferat. În aparență, el este un neîndemânatic, un încurcă-lume, însă are o inimă de aur, nu cunoaște răutatea și, fără să-și dea seama, este factorul unificator, liantul grupului. Se bucură sincer de apropiata venire pe lume a puiului mamuților, împărtășește emoția viitoarei paternități a lui Manny, dar simte că și el ar putea să fie părinte.

Deși el este un „leneș”, cu hărnicie și fără efort se apropie, mai în glumă, mai în serios, de idealul său de a avea urmași. Alunecând într-un tunel de gheață, el găsește trei ouă uriașe și cu bucurie intră perfect în rolul de mamă; dă fiecăruia chip, desenând fiecăruia o nutriție nostimă, asemănătoare lui, și are grijă de acești „copii”, până când soarele dezvăluie că în interiorul fiecărui ou se află cu adevărat un pui. Bucuria îi este imensă și când nostimii pui de dinozaur vin pe lume, devotamentul cu care îi îndrumă și îi distrează este demn de toată lauda.

Sid realizează cu greu că puii aparțin unei mame dinozaur și are curajul să-i apere, înfruntând-o ca pe un dușman. Își primejduiește viața urmându-și dragii pui în lumea dinozaurilor, unde se străduiește să-i învețe lucruri bune, cu o prietenie care înmoaie și inima fioroasă a uriașei mame. Aici amenințările apar, dar el devine din protectorul puilor, protejat, alături de ei.

Este momentul adevărului: prietenii, turma din „lumea de sus” constată că Sid, cantitatea-aproape-neglijabilă, a dispărut și doar atunci ei realizează cât de necesară îi este prezența. Pornind să-l caute, ei demonstrează că deviza „Toți pentru unul și unul pentru toți” este esența trainiceii prietenii ce-i unește. După o serie de peripeții în lumea dinozaurilor, Sid realizează că puii de dinozaur au fost un vis frumos și normal ei trebuie să-și urmeze calea alături de mamă. El este rezonabil și totuși se înduioșează, suferă în tăcere. Rămâne totuși același prieten de nădejde, cel care cu hărnicia lui de ... leneș aiurit umple fără să vrea inimile tuturor de bucurie și duioșie. A fost un părinte adoptiv exemplar, rămâne un prieten devotat, cu un fermecător simț al umorului.

În concluzie, cel care nu știe decât trăirea sinceră a emoțiilor, care se minunează rostind peltic și este necondiționat un prieten devotat tuturor se numește Sid „the Sloth” (leneșul). Caracterizat drept „some floppy green thing”, este aparent nesemnificativ, dar are un rol uriaș în desfășurarea evenimentelor sufletești ale celorlalți.

Noiembrie, 2010

Ermetismul canonic

(fragmente barbiene)

Theodor Codreanu

Ion Barbu este imaginea a ceea ce-ar fi vrut să ajungă Eminescu din 1882-1883 încolo dacă și-ar fi împlinit „setea de forme perfecte”, în spiritul *reînvierii artei antice* pe care o profetiza în ziua de 28 iunie 1883, când, la ora 10, a ajuns la Maiorescu, profeție interpretată de critic drept dovadă de nebunie. Cu acest argument, mentorul junimist nu i-a mai îngăduit poetului să-și desăvârșească volumul de *Poesii*, deja croit de el la modul mallarmean și barbican. A fost momentul crucial al rupturii definitive dintre cele două minți ilustre ale vremii. În schimb, Ion Barbu, trecând de la nebunia pricinuită de experiența germană la luciditatea supremă, și-a desăvârșit *Cartea* pe care a numit-o *Joc secund*. După asta, nu mai putea urma nimic. Iată în ce constă conștiința geniului său canonic.

De ce, de pildă, este valabilă și o interpretare „postmodernistă” a poeziei lui Ion Barbu? Aventura i-a ispitit îndeobște pe Ioana Em. Petrescu și pe Marin Mincu. Fiindcă, epuizând evoluția conceptului de poezie, Ion Barbu atinge cu aripa minții și obsesiile culturale moderniste și postmoderniste, deși le-a respins, în act și în virtualitate, pe ambele, fiindcă ținta lui a fost să atingă *ermetismul canonic*, care este, prin excelență, *transmodern*. Adică, *Peste mode și timp/ Olimp!*, după propria-i expresie. Ca Shakespeare și Eminescu.

Poetica lui Ion Barbu este a unui Platon fără/împotriva lui Platon.

Nicolae Manolescu spune că exegeza barbiană a lui Marin Mincu este o invazie de elucubrații, în delir. (Există argumente că această judecată înaptă i-a grăbit moartea lui Marin Mincu!). Ce-i drept, ca și în textul barbian, cel al lui Marin Mincu nu e lesne de urmărit, ceea ce ar fi poate un indiciu despre modul radical diferit în care cei doi critici receptează postmodernismul. În vreme ce Nicolae Manolescu vede metaliteratura impresionistic, Marin Mincu o abordează *cu metodă*. Oare nu s-au putut întâlni doar din cauza abordării dinspre *referențiale* atât de diferite? Și totuși cei doi se întâlnesc într-un singur loc: *amândoi sunt protocroniști care aruncă săgeți împotriva protocronismului!* N-am întâlnit situație mai ingrată.

După cum n-a avut acces la *canonicitatea* lui Eminescu, la fel Nicolae Manolescu își reprimă puțința de a înțelege *ermetismul canonic* barbian (*Istoria critică a literaturii române*). În schimb, Marin Mincu l-a întrevăzut în ceea ce criticul numește forța *textualizantă* a geniului barbian (*Ion Barbu*,

Eseu despre textualizarea poetică). Dar cu aceasta se iese deja din postmodernism, fiindcă textualismul generației '80 nu este deloc o garanție a accederii la canon. Dimpotrivă, e o risipă de cuvinte, un joc de a treia speță, care l-a determinat pe Platon să-i alunge din Cetate pe făcătorii de poezie. Or, Ion Barbu visa o revistă literară pe frontispiciul căreia să stea porunca lui Platon: *Să nu intre nimeni aici care nu este geometru*.

Spre deosebire de Ion Negoïtescu, Ion Barbu a înțeles că Eminescu – poetul canonic răsare din filonul *plutonic* spre a se înălța în cel *neptunic*, nu ca degradare a canonului poetic, ci spre suprema lui împlinire. De la *dionisiac* la *apolinic*, în limbajul însușit de la Friedrich Nietzsche. Aceasta e calea recuperării tragicului într-o *ultimă Grecie*.

Trebuie distins între *oglinďă* și *efectul oglinzii*, ceea ce la Jacques Derrida ar fi *diferanță* și *diferență*. Oglinda barbiană le include pe amândouă în ceea ce poetul numește *joc secund* sau *act clar de narcisism*.

Ion Barbu este „teologul” poeziei și matematicii. De aceea el a pretins că ermetismul său este *canonic*. *Joc secund* egalează în poezie ceea ce Lucian Blaga a încercat în filozofie prin *Eonul dogmatic*.

Când Ion Barbu a simțit că a epuizat canonul poetic, el a părăsit poezia, ca Rimbaud, spre a desăvârși canonul matematic. În construcția *Jocului secund*, el a procedat ca Părinții creștinismului: a eliminat toate poeziile necanonice, după cum Părinții au eliminat toate Evangheliile cu urme „subiective”, gnostice și eretice, desăvârșind canonicitatea Bibliei.

Ion Barbu n-a cunoscut cu adevărat decât o parte dintre textele eminesciene. Însă a înțeles ce este eminescian în sine și de aceea a trebuit să-și caute eminescianismul funciar în oda pindarică, în Platon, în Poe, în Rimbaud, în Mallarmé sau în Moréas, între alții.

În 1927, Ion Barbu știa de *ionicul* sau *doricul* thibaudetian transferate în stilul literar sau în cel al gândirii reflexive. Îl numea pe E. Lovinescu „spirit *ionian*”, dovadă că nu limita conceptele doar la roman, cum va face, peste ani, Nicolae Manolescu.

Mai toți comentatorii s-au oprit la ideea simplei aderări a lui Dan Barbilian la Programul de la Erlagen. N-au observat că e vorba, în același timp, de o depășire a lui, situație în care îi ia ca martori pe J. Hjelmslev, G. Thomsen și E. Cartan. Din contribuțiile lor, Dan Barbilian ajunge la concluzia că *geometriile artificiale* sunt mai *naturale* decât geometria clasică. Poetul Ion Barbu profită din plin de acest adevăr care se supune altei logici decât cea aristotelică. În viziunea lui, mecanica relativistă este corespondentul geometriei artificiale.

Salvarea lui Dan Barbilian în anii comunismului: *matematica*. Și asta după ce făcuse, în 1940,

portretul Căpitanului, în spiritul unei antropologii canonice românești, asociindu-l celui mai înalt și mai enigmatic concept al gândirii sale: *increatul*. Întrevăd aici filonul cel mai umilitor și mai dramatic al întregii vieți pământești a lui Ion Barbu.

S-a crezut că pentru Ion Barbu doar poezia este „joc secund”. Fals. Matematica este tot *joc secund*. Chiar deplinul joc secund. El face distincție între matematica vulgară, care pune în prim-plan calculul (algoritmul) și matematica axiomatică (canonică, ermetică): „Deci, tratarea realistă a acestei naturi secunde, congenitale, o constituie nu dezvoltările algoritmice (calculatoare), ci combinarea logică a axiomelor”. (Ion Barbu, *Opere*, II, *Proză*, ediție critică de Mircea Coloșenco, prefată de Eugen Simion, Editura Univers Enciclopedic, București, 2000, p. 411). Același lucru îl spune despre *Din ceas, dedus...* Aduăgă, și pentru matematică, principiul oglinzii: „Tot ce se interpune între subiectul raționament și *datum*-ul noțiunilor tulbură oglindirea în spirit”. Distincția *algoritmico/axiomatic* a făcut-o întâia oară Gauss. Este corespondentul între *poezia empirică* și *poezia canonică*. Pe cea dintâi a mai numit-o *poezie leneșă*.

Ion Barbu consideră „poezia algoritmică” sau „leneșă” prinsă în *căutări filologice*, așa-numitul *limbaj în sine* atât de scump poeziei moderniste, căutări reperabile și la Malherbe, Moréas, Mallarmé, Arghezi ș.a. Doar la Rimbaud distinge poezie axiomatice, „liberă de orice preocupări de purism” (*ibidem*, p. 416).

Înțelegând că „purismul” și „proletcultismul vulgar” sunt de aceeași esență, Ion Barbu a sperat, în anii '50, că va asista, ca revanșă, la un triumf al matematicii secunde asupra celei prime: „triumful lui «notio» asupra lui «notatio» – a metodei axiomatice asupra metodei algoritmice sau, altfel spus, a realismului asupra formalismului matematic” (p. 417). Speranțele însă i-au fost adulmecate și presiunile n-au întârziat, încât, încărcat cu păcatul portretului Căpitanului, se dezice, pasager, de *ideale*, laudând combaterea teoriei abstracte de către matematicienii sovietici: de la grupurile *transfinitului* la „grupurile finite”.

Darsevavedeasilitsă-șirepudieze, în *Autobiografia socială și didactică* din 1949 și ermetismul poeziei

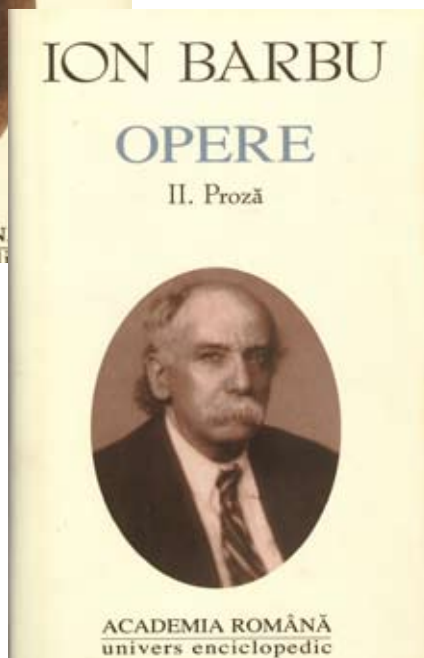
dintre 1918-1930. E cea mai joasă umilință și coborâre. Încearcă să se scuze că, la vremea aceea, și poeții „antiburghezi” de felul lui Louis Aragon scriau „ermetic” (p. 422). Dar e o distanță ca de la cer la pământ între „ermetismul” avangardei (de stânga) și ermetismul canonic barbian! Promitea să urmeze exemplul lui Aragon, adică să treacă de la ermetism la o „poezie muncitorească”, ceea ce a reușit să nu facă, tot datorită matematicii.

O coincidență eminesciană în cariera poetică a lui Ion Barbu: volumul *Joc secund* e lansat în ziua „secretă” de naștere a lui Eminescu, pe 20 decembrie 1929, deși pe copertă apare anul 1930, situație similară cu a volumului *Poesii*, apărut în decembrie 1883, iar pe copertă 1884. În 1929, se împlineau 40 de ani de la moartea lui Eminescu, decedat el însuși la aproape 40 de ani. Speculații cabalistice.

Ca și în matematică, pentru a ajunge la *ermetismul canonic*, poetul elimină toate cuvintele intermediare, care împovărează stilul, îmbolnăvind-l de prolixitate. Geniul popular a urmat instinctiv această lege a *stilului*. Geniul popular nu „îmbracă”, „dezbracă” de podoabe inutile, indiferent în care domeniu de creație. În poezie, creatorul popular a mers până la capăt cu „stilizarea”, ajungând la schema generativă a poeziei care este *catrina*, o reducere de felul *haiku*-ului japonez sau a rubaiatei lui Omar Khayyam. În ermetismul canonic, cititorul este pus în situația de a înainta de la *simplu* la *complex*, de la lipsa cuvintelor intermediare la umplerea proprie a „golurilor” (ca în pictura chineză, unde „folosul” se află în *vid*,

nu în *plin*). O asemenea operație se numește critică literară, hermeneutică. Cu cât textul e mai „vid”, cu atât critica literară are mai mult de lucru. De aceea, pe urmele lui Umberto Eco, criticii se amăgesc cu ideea că opera este „deschisă”. Ion Barbu a înțeles că numai *opera închisă, ermetică* e interpretabilă la infinit.

Din perspectiva *increatului*, descifrarea structurii propoziționale a cuvântului *Uvedenrode* de către Mircea Coloșenco este pe deplin validă. Cuvântul, despre care s-a spus că a fost creat aleatoriu de Ion Barbu, dându-i o simplă sonoritate germanică, este, de fapt, un enunț, stilizat, adică ermetizat: *U(manitatea) vede-n rod E(xistența)*. Și asta cu prețul ratării bucuriei *increatului*, a nunții,

Confluente culturale • Confluente culturale • Confluente culturale

a începutului. Râpa Uvedenrode este cronotopul straniului amestec de „nuntire” nesăcioasă care se autodistrugă în *rod(ire)*. Râpa în care este atrasă și lapona Enigel, ca și melcul din *După melci*. Râpa nunții inferioare, a nebuniei rigăi Crypto și a morții. Este „râpa” experienței erotice germane, a drogurilor păduroase, dionisiace.

Ce pradă ușoară cititorii lui Ion Barbu! Sunt convinși că acest scriitor este lipsit de simțul tragicului, pe când lucrurile stau tocmai invers. Toate marile sale poeme de la *După melci* la *Domnișoara Hus* au impersonalitatea tragediei grecești. Iar critica pierde timpul căutând firmituri geometrice și *simboluri* sau jocuri de cuvinte.

Ion Barbu pretinde întâietatea matematicianului în fața poetului. Credința mea e că dacă n-ar fi existat poetul de geniu, n-ar fi existat nici matematicianul de geniu. Dacă a părăsit poezia, a făcut-o din cauza neghiobiei criticilor, care s-au mulțumit să fantazeze impresionistic pe marginea poemelor sale. De aici regretul său că și-a pierdut timpul cu poezia și nu s-a dedicat exclusiv matematicii. Adevărul e că matematica l-a salvat de „teroarea istoriei”, pe când poezia, numai de sfârtecarea dionisiacă.

Joc secund, așa cum a construit-o Ion Barbu, este *cartea canonică* fără cusur, cartea pe care n-au avut parte s-o desăvârșească nici Eminescu, nici Mallarmé și nici alt poet din ultimele două secole. Poate doar Dante, în *Divina comedie*, unde poezia biruie simultan cu matematica. Ce suferință extraordinară la Eminescu atunci când a descoperit că Maiorescu i-a întinat Cartea și i-a răpit posibilitatea de a o mai termina vreodată! Dacă după *Joc secund* Ion Barbu ar mai fi continuat să scrie și să publice cărți, el și-ar fi vulgarizat Cartea. N-avea altă soluție decât să părăsească poezia. *Joc secund* trebuia lăsată în toată puritatea ei geometrică. Și când te gândești că au existat critici care au încercat să-i dea lecții și să-i reproșeze de ce a scos cutare poem din arhitectonica volumului! *Joc secund* e nucleul, *arheul* poeziei barbiene, iar toate poemele lăsate pe dinafară se pot roti în voie împrejurii, ca niște resturi dintr-o planetă spartă, putând, la rândul-le, să lumineze petele obscure din soarele în jurul căruia viețuiesc. Ți dai seama cât de mult a scris Ion Barbu dacă și-a îngăduit să lase materie rotitoare, necanonică.

Poemele din *Joc secund* au măreția tragic-luminoasă a celor din ultimii ani eminescieni. Ion Barbu și-a realizat cartea cam la aceeași vârstă la care voia s-o desăvârșească pe a sa Eminescu. De ce a reușit Ion Barbu iar Eminescu, nu? Pentru că Ion Barbu deja trecuse prin *nebunie* la întoarcerea din orgiastica Germanie, fiind salvat tocmai de o nemțoaică, Gerda. Or, cum spuneam, Eminescu a fost împins în *nebunie* tocmai când ajunsese pe „calma creastă” a seninătății Greciei antice. Când Veronica a încercat o ultimă salvare, în 1888, era deja prea târziu. Ea n-a avut geniul rece și practic al Gerdei. A rămas prizoniera suferinței, de unde și neputința de a-i supraviețui lui Eminescu, sinucigându-se în același an 1889.

Modernii și postmodernii și-au făcut un titlu de „inovatori” eliminând semnele de punctuație din poezie. Ei au crezut că pot cuceri, prin asta, *ambiguitatea*, ca esențială în poezie. Dimpotrivă, e la mijloc un procedeu minor care, cel mai adesea, scuză agramatisme. Eminescu și Ion Barbu n-au căzut într-o asemenea capcană. Orice cuvânt trebuie pus la locul lui spre a-i conferi canonicitate. Pentru ei, virgula e regizorul *ritmului*. Iar Caragiale, poreclit și „moș virgulă”, a dat o definiție canonică stilului: *Ritmul – iată esența stilului*. Nicolae Georgescu a demonstrat cât de important este apostroful, bunăoară, la Eminescu. Și a constatat câte abuzuri au făcut editorii în legătură cu semnele de punctuație, viciind deopotrivă voința auctorială și canonicitatea stilului.

Ion Barbu recurge la intertextualitatea postmodernilor doar în poeziile ocazionale, „ușuratic”. Vezi *Orașul...*, bunăoară. Altminteri, în *Subpământean*, el vorbește de „genul ușuratic”.

Insist: nu geometria e prelungită în poezie, ci poezia e prelungită în geometrie. Aceasta este ecuația Ion Barbu – Dan Barbilian. Se pare că Yvonne Stratt a intuit acest adevăr, îndoindu-se (în 1948) de vocația matematică a lui Dan Barbilian.

Cea mai importantă polemică privind poezia, în secolul al XX-lea, s-a purtat în România, între Ion Barbu, de o parte, și E. Lovinescu, Tudor Arghezi, Șerban Cioculescu, Vladimir Streinu, G. Călinescu, de cealaltă parte. În strictă contemporaneitate, victoria a părut a fi a celor din urmă. În universalitate, e a lui Ion Barbu.

În geometria barbiană, ura e *lineară*, dragostea – *curbă în infinit*.

Criticii noștri s-au dovedit a fi atât de nepregătiți, atât de tributari „complexelor de cultură” ale vremii lor, încât au crezut că, scriind despre *metoda* lui Rimbaud, care depășește banala poetică simbolistă, Ion Barbu îl deforma pe autorul *Iluminărilor*, răscoindu-l după o poetică *pro domo*, străină de lirica rimbaldiană. Desigur, e ușor să realizezi o asemenea demonstrație. Dar, cu siguranță, cel care făcea o lectură adecvată a lui Rimbaud era Ion Barbu, iar nu E. Lovinescu sau Hugo Friedrich. De ce? Din simplul motiv că Ion Barbu gândea *canonic*, pe când ceilalți într-o *variantă canonică*, obligându-l pe Rimbaud să intre în patul procustian al simbolismului și al modernismului.

Variantele „canonice” trec, canonul rămâne.

În care oglindă s-ar recunoaște Rimbaud: a modernilor care l-au citit la nivelul „complexelor de cultură” sau în cheia *canonică* a lui Ion Barbu? Cu siguranță, în a ultimului.

Barbienii trec, Ion Barbu rămâne.

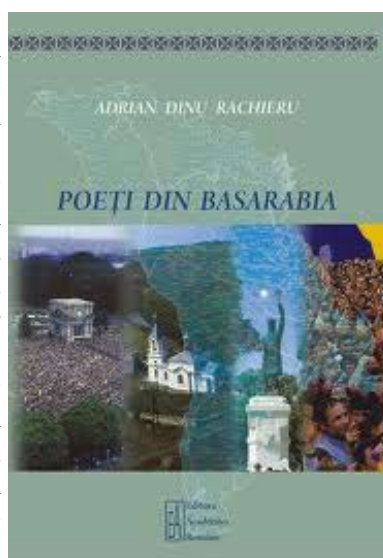
„Poleirea fonică” la Ion Barbu nu înseamnă poezie onomatopeică și aliterativă, ca la George Coșbuc, ci o cale de reducere stilistică, spre *vocale* și *consoane* ca germeni muzicali ai limbajului adamic. De aceea, vedea el în celebrul sonet al vocalelor, la Rimbaud, esența artei savante a poetului francez.

Literatura din afara frontierelor: o realitate și două atitudini*

Vasile Malanetchi

În 1989, odată cu volatilizarea, e adevărat, parțială, a frontierei despărțitoare de frații de la Prut, a început apropierea treptată și întregirea spiritualității românești de pe cele două maluri ale „râului blestemat”. Firește că procesul în sine este anevoios și nu se va încheia atât de curând. Logica unei atare acțiuni presupune, pe de o parte, o anume acțiune recuperatoare a Centrului în raport cu faptele literar-culturale pe care le-a produs periferia înstrăinată, și un demers de integrare-sincronizare a literaților din „străinătatea apropiată” în/cu fenomenul spiritual panromănesc, pe de altă parte. Dacă sincronizarea și integrarea sunt fapte pe care și le-au asumat individual și pe cont propriu fiecare dintre subiecții literari interesați, întregirea – concretizată prin recuperarea părții ce urmează să fie asimilată ca un bun aparținând întregii spiritualități – revine în exclusivitate forțelor responsabile de mișcarea centripetă și de menținerea în unitate a părților componente ale întregului patrimoniu cultural național. Experiența celor câteva istorii ale literaturii române contemporane, la care s-au adăugat antologiile ce au cuprins și creații ale unor condeieri din Republica Moldova sau doar ale acestora – lucrări de sinteză apărute, mai ales, în ultimul deceniu – ne permite să constatăm că abordarea fenomenului literar basarabean s-a produs, în temei, prin prisma a două atitudini. Altfel spus, dinspre centru spre periferia din stânga Prutului s-au proiectat, în fond, două perspective: una nihilist-criticistă, axată pe principii preponderent estetizante, desființătoare, și alta obiectiv-critică și cu tentă recuperatoare, ce ia în considerare și latura culturală a fenomenului. Eseist, critic și istoric literar și, nu în ultimul rând, editor experimentat, profesorul universitar timișorean Adrian Dinu Rachieru a demonstrat, deopotrivă competență, acribie și consecvență în acțiunea meritorie de recuperare a creației poezilor români din provinciile istorice Bucovina (volumul a văzut lumina tiparului, în 1996, la editura „Helicon” din Timișoara) și Basarabia (volumul a apărut în 2010, ca urmare a unei fructuoase colaborări a

Editurii Academiei Române, București, și a Editurii „Știința” din Chișinău). Asumându-și, „într-o febrilă eră a antologiilor”, misiunea de a (re)pune în circuitul literar național fărâme din producția unor autori valoroși din Nord-Estul spațiului românesc, Adrian Dinu Rachieru a întreprins propriu-zis o acțiune de familiarizare a cititorului interesat din Țară cu un segment important de lirică românească mai puțin sau deloc cunoscută. În cazul celui de-al doilea volum, „Poeți din Basarabia”, autorul a „radiografiat un veac de poezie românească prigonită ... de seismele Istoriei”, „urmărind avatarurile poeziei românești dintre Prut și Nistru printr-o dublă contextualizare (estetică și sociologică)”. Gestul este conștient asumat și făcut în deplină cunoștință de cauză, atitudinea adoptată fiind una responsabilă, fără manifestarea unor complexe de superioritate sau prejudecăți – refuzând „traficul de superlative” și, deopotrivă, „tratamentul filantropic”. Criteriul calității a fost determinant în selecția textelor, or, precum mărturisește exegetul, „între a decreta că literatura basarabeană nu există (fie în sens valoric, fie ca imposibilitate «localistă», ruptă de matca românității) și a prelua necritic abundenta ofertă”, s-a preferat „soluția unui examen calm al reliefului axiologic”. Ca și volumul „Poeți din Bucovina”, antologia poezilor basarabeni, conține pentru fiecare autor selectat și câte un succint studiu biobibliografic și istorico-literar – „mici sinteze (profiluri critice)”, cum se exprimă autorul, „ordonate după anii debutului” și „urmărind fluctuațiile recepției și culegând referințe din partea exegeților care contează”. „Trudnicul” proiect rachierean amintește, ca să facem o paralelă – care, credem, se impune cu necesitate –, cu efortul ostașului ce sare în ajutorul „tovarășului de armă”: când scoți un rănit de pe câmpul de luptă, te gândești la felul cum să-i acorzi un prim ajutor cât mai calificat, să-i cureți și să-i pansezi rănilor; dar te bucuri, în primul rând, de faptul că l-ai găsit viu și nu îi reproșezi că, vezi bine, aflat în suferință și târându-se prin tranșee în dorința firească de a supraviețui apropiindu-se de ai săi, combatantul a lăsat după sine o dâră de sânge...

*Note pe marginea antologiei „Poeți din Basarabia” de Adrian Dinu Rachieru.

Exordiu la o Logică a creării dicționarelor

a.g. secară

Dacă „Logica cercetării” unui oarecare Karl R. Popper (1) l-ar situa pe un teoretician și/sau un practician literar pe o poziție delicată, ridicând pretenții deosebite în ceea ce privește o lucrare științifică, deschiderea unei discuții la un anumit nivel despre dicționare nu se poate fără a face referire la istoria dicționarelor (începând cu acele prime încercări akkadiene, pe tăblițe de lut, dicționare bilingve, sumero-akkadiene (2)), dicționarele Oxford, cele Larousse și, ca să fim în pas cu vremurile, de ce nu?, wikționarele, ajungând, în spațiul nostru spiritual, la „Dicționar enciclopedic de expresii celebre”, semnat Teodor Parapiru (3).

Aici s-ar putea discuta mai întâi despre titlul lucrării, „dicționarele” și „enciclopediile” fiind considerate opere lexicografice având caracteristici proprii, asupra cărora nu vom insista, alăturarea „dicționar enciclopedic” părându-ni-se mai potrivită la micul Larousse, să spunem, o „Enciclopedie de expresii celebre” fiind parcă mai potrivită deși la o altă lucrare de acest gen, mult mai celebră, s-a folosit cuvântul „dicționar”, dar fără atributul „enciclopedic”. Este vorba de lucrarea Brewer’s Dictionary of Phrase and Fable (non vidi în format clasic), care a ajuns în anul 2009 la a 18-a ediție, lucrare a reverendului englez doctor Ebenezer Cobham Brewer (10 mai 1810 – 6 martie 1897), prima ediție fiind publicată în anul 1870, cuprinzând definiții și explicații la un număr impresionant de expresii celebre, istorice ori mitice (4). Este vorba de nu mai puțin de 18.000 de articole care sunt însă, cel puțin în cele mai multe cazuri, comparativ cu cele aproape 1000 ale scriitorului român, tratate mult mai sumar, din ceea ce am putut noi să ne dăm seama. Această referință completează și ceea ce presupuneam cu altă ocazie (5), anume că este posibil să mai fi existat preocupări în ceea ce privește sistematizarea oarecare a expresiilor celebre.

În spațiul spiritual francez, fără a mai face arheologie culturală, am avea un site rezervat expresiilor mai mult sau mai puțin celebre, Les-

expressions.com (6) sau o variantă de „Le Robert”, dar „de citations sur les personnages célèbres”, sub coordonarea doamnei Agnès Pierron (7), cu 5082 de articole (portrete, expresii, formule), aparținând unui număr de 450 de autori vizând 1700 de personaje celebre. După cum se observă, în acest din urmă caz, este o altă abordare.

Când treci la următoarele puncte ale discuției, te oprești fără să vrei la colectivele de redacție. În general, un dicționar presupune un număr destul de mare de oameni... Dar sunt și personalități care au demarat această muncă titanică singuri, punând un adevărat rămășag cu destinul... Printre ele se numără și Teodor Parapiru. Impresionanta bibliografie selectivă de la pagina 749 a ediției a IV-a ne arată însă că autorul a tratat cu deosebit respect documentarea și nu a ales să lucreze chiar singur, apelând la înaintași, prin intermediul cărților.

Talentul literar al lui T. Parapiru, cu greu ținut în frâu, ne trimite cu gândul deseori la cărți celebre precum Dictionnaire des idées reçues, de Gustave Flaubert, Dicționarul khazar al lui Milorad Pavic ori cărți din ciclul Ingeniosul bine temperat de Mircea Horia Simionescu, dar aici probabil exagerez, fiind foarte posibil să nu fie nicio legătură de intenție între aceste lucrări și munca la Dicționarul lui Parapiru. Dar ne-ar fi plăcut ca rigiditatea redactării explicațiilor (ceea ce se cere fără doar și poate la o lucrare științifică) să fi fost înlocuite cu texte de beletristică. Aceasta, spre deosebire de altele, nu este o observație critică, ci doar o simplă dorință...

Discuția despre dicționare în general nu va nega, decât poate într-un stil cioranian, quasibășcălios în seriozitatea sa oximoronică, valoarea și importanța acestor lucrări academice. Desigur, în anumite domenii, un dicționar poate fi mai valoros decât altul. Dar într-un domeniu aproape virgin, cel puțin în spațiul spiritual românesc postbelic, precum cel al expresiilor celebre, o lucrare precum cea a lui Teodor Parapiru nu poate fi salutăată decât ca atare: este unică și autorul – cred că se sesizează ironia dar și aprecierea deosebită, de ce nu?, chiar academică!, deși Parapiru are alergie la asociații, uniuni, societăți ori academii de creație – poate fi considerat doctor al expresiilor celebre.

„Dicționarul” său, ajuns, iată, la a patra ediție este, după cum am mai spus, deopotrivă arma și scutul

cu care T. Parapiru își va apăra „olimpianismul” cultural pe care-l promovează cu eleganță (și satirică deseori)... Cu cele aproape 1000 de expresii în această ediție, comentate, adnotate, Dicționarul este într-un fel și oglinda personajului istoric care l-a și făurit: este o arcă (a unui Noe pe care îl interesează mai mult ecologia noastră culturală decât, să spunem, soarta unor maidanezi) care salvează de la uitare ori indiferență fapte, gânduri ș.a. care fac (meta) istorie, este o „baie a lui Cocalos” pentru semi-analfabetul cu bun-simț și (sic!) autocritic (or mai fi și din aceștia!) dar și o „balanță a lui Themis”, ca și un „caduceu al lui Hermes”, un „dar al Atenei”, „un delfin al lui Arion”, un „exemplu al Arriei”, o expediție a Argonauților ș.a.m.d., alfabetice putând să-i găsim o serie de corespondențe care să-i sublinieze valoarea... în condițiile în care toată lumea „strigă” (strigători cu autoritate, responsabili sunt azi mass media care tind să devină și minister al adevărului, justiției, care va să zică, și minister al educației) că starea învățământului și a culturii generale este la... pământ!

De la edițiile viitoare nu putem decât să-i urăm autorului ca la litera „D” să fie cuprins și articolul cu „Dicționarul lui Parapiru”, o altă victorie/metaforă a victoriei spiritului împotriva neantului care, culmea, ne provoacă mereu, mereu... să fim mai buni.

Această încercare quasi exclusiv encomiastică nu se poate încheia fără a preciza direcțiile urmate de scrisul exclusiv literar al lui Theodor Parapiru: de la romanele polițiste, de la performanta proză fantastică, până la - alta decât cea a lui Camil Petrescu - „Papuciada S.A. sau mersul reovulației la ciomăganieni” (unde, „aplicat la realul concret al României ante-revoluționare și... revoluționare, umorul și satira de calitate nasc - după nopți furtunoase de hârjoneală amoroasă, cu marele risc al marginalizării - un roman s.r.l., adică un soi de anti-roman, în care gângurește magistral tot dezgustul intelectualului român trecut prin apele stătute ale comunismului și cele tulburi ale tranziției) ori textele din paginile cotidianului „Viața liberă” unde îi apar și editoriale sau articole care ni-l prezintă pe autor și ca pe un ziarist redutabil (să nu uităm că este și redactor - șef al unei reviste de cultură deloc conformistă dar și moderator al unui salon literar

care a căpătat în ultimii ani recunoaștere națională: Salonul literar Axis libri, care se desfășoară în cadrul Bibliotecii „V.A. Urechia”), trecând printr-o interesantă antologie de poezie selectată din Biblie ori prin proză memorialistic-realistă, dar și printr-o carte de poezie originală surprinzătoare, aproape necunoscută marelui public...

Și, apropo de logica creării unor dicționare în general și despre acesta, al domniei sale, despre care, într-o discuție prietenească, a declarat că este indiscutabil - de neînțeles decât parțial această concluzie - capodopera sa cultural - literară, trebuie acceptată însă, categoric, valoarea demersului său enciclopedic și pedagogic. Fără dicționare, de orice fel ar fi ele, impresia noastră atât de omenească că am putea aduce un strop de înțelegere și de armonie asupra a/în ceea ce cu deosebit respect și firească ipocrizie - apropo de invidia zeilor față de fericirea omenească! - numim cosmos, ar fi cu adevărat spulberată și strădania noastră culturală n-ar fi decât oglindirea haosului din totdeauna...

Cât despre „obiectivitatea științifică” (8) a unui astfel de dicționar, Karl R. Popper trebuie să se recunoască aici învins. Înainte de toate deoarece vor exista întotdeauna domenii în care știința trebuie să se împace cu imprevizibilul, alt nume al hazardului. În cazul nostru, fiind vorba despre dragostea(i) rațională pentru ideea de dicționar...

Note:

1. POPPER, Karl R. *Logica cercetării*. București: Ed. Științifică și enciclopedică, 1981.
2. <http://www.webcitation.org/5kwBLyr75>.
3. PARAPIRU, Teodor. *Dicționar enciclopedic de expresii celebre*. Galați: Ed. Axis libri, 2009.
4. http://fr.wikipedia.org/wiki/Brewer%27s_Dictionary_of_Phrase_and_Fable, dar și cu trimerile la <http://www.bartleby.com/81/>.
5. SECARĂ, a.g. *Scriitori gălățeni pe înțelesul tuturor*. Galați: Ed. Axis libri, 2009, p.160-212.
6. <http://www.les-expressions.com/index.html>.
7. <http://www.priceminister.com/offer/buy/542161/Dictionnaire-Le-Robert-Le-Dictionnaire-Des-Citations-Sur-Les-Personnages-Celebres-10e-Edition-Reliee-Livre.html>.
8. POPPER, Karl R. op.cit., p.86 ș.u.

Cronică literară

O legendă din timpul României Mari

**Nicolae Dobrovici
Bacalbașa**

În anul 2009, la editura *Anca* a apărut lucrarea lui Cristian Ionescu „O legendă din timpul României mari”.

Este o lucrare de 277 de pagini care abordează istoria României în perioada dureroasă, catastrofică dintre ultimatumul sovietic din 26 iunie 1940 prin care, pe baza tâlhăriei

protocoalelor secrete ale pactului dintre Stalin și Hitler, i s-au răpit României Basarabia, Bucovina și Herța și se termină cu 22 iunie 1941 când Mareșalul Antonescu a lansat: „Ostași, vă ordon: treceți Prutul”.

Aparent ne aflăm în fața romanului unui an.

Coperta cu două fotografii ale Mareșalului ne-ar sugera că este vorba despre romanul unui om.

Este o a doua încercare în acest sens în literatura română. Prima ar fi Marin Preda cu „Delirul”.

La două luni după apariția „Delirului”, care i-a supărat tare pe sovietici, Marin Preda a murit în condiții ce nu par perfect clare chiar dacă Preda era într-o perioadă de delir alcoolic.

În spatele „Delirului” se afla Nicolae Ceaușescu, un patriot cu școală puțină, rigidificat de o îndoctrinare precoce necritică și inițial ne sau chiar antipatriotică, dar căruia i s-au deschis ochii asupra implicării aproape mistice a Mareșalului în ce părea (sau i se părea) a fi în situații concrete onoarea și demnitatea României.

Este vorba despre întâlnirea neprogramată și impusă de Antonescu dintre acesta și Hitler privind afirmațiile false și injurioase ale presei germane privind ostașul român după ruperea frontului la Stalingrad.

Riscându-și viața nebunește, Antonescu le-a impus germanilor o dezmințire imediată.

Cel ce i-a deschis ochii lui Ceaușescu a fost un medic aflat în situația de a avea acces la șeful statului român.

Moartea lui Preda – dacă nu e întâmplătoare –

era un avertisment la adresa lui Ceaușescu.

Avertismentul era unul serios, urmat de execuția acestuia după câțiva ani, după un proces - înscenare în care, parafrazând un scriitor – activist – delator (autorul „Monarhiei de drept dialectic”), s-au întâlnit Caragiale și Andrei Vâșinski, versiunea proceselor de la Moscova 1936-1938.

Ceaușescu a fost asasinat a doua oară când un raport al unei Comisii Prezidențiale pe baza căruia Parlamentul Român a condamnat comunismul, raport elaborat sub conducerea unui fost activist comunist român, băiet de criminal sovietic NKVD-ist revopsit în universitar american, a minimalizat perioada criminală de până în 1964 și a bătut toba și monedă privind național-comunismul lui Ceaușescu. Tot ce e național - român băieților ăstora le puțea.

Această carte este absolut necesară în peisajul istoric și moral al României. România se află în situația paradoxală și absolut scandalosă în care guvernul (pe baza unor impuneri internaționale a unor jucători semiformali dar decizional esențiali) a condamnat memoria șefului statului român, care a răspuns militar la un act de agresiune sovietic, apărându-și țara, iar pe de altă parte Mareșalul Antonescu a fost declarat prin vot popular ca unul din cei mai importanți români din cursul istoriei acestui popor.

Cu această ocazie a apărut cu claritate botnița aplicată extern națiunii române (autoritățile nu au putut reacționa decât printr-o prestație rușinoasă, lamentabilă a unui așa zis istoric pre nume Cioroianu).

Această ruptură evidentă, scandalosă între hotărârea unui guvern din România și simțămintele poporului român a fost ocultată, dar este general cunoscută.

Această carte este absolut necesară deoarece asupra istoriei reale a României a fost impusă confuzia și ocultarea, atât în timpul comunismului, cât și după căderea așa zisului comunism.

Mulți cred că a fi român înseamnă să faci pe prostul și să îți ții gura. Cristian Ionescu nu este dintre aceștia.

A înțeles perfect (deși inițial este greu de

crezut) că noțiunea de românism este permanent demontată și, când unii reușesc, chiar compromisă și a încercat, reușind după părerea mea, să se opună orbirii istorice a neamului.

Cristian Ionescu este un economist implicat în activitatea internațională care a reușit să capete perspectiva care altora, dacă nu le era interzisă, le era refuzată.

Abordarea anului fatidic din istoria României, Ionescu o realizează polifonic. Sunt prezentați în capitole separate, mai mult sau mai puțin abil intersectate, principalii actori ai vremii: Carol al II-lea și abdicarea sa, Mareșalul Antonescu, Mișcarea legionară, partidele istorice și principala figură a democrației burgheze clasice, Iuliu Maniu.

I-aș putea reproșa autorului anumite parti pris-uri, posibile pe baza propriei mele subiectivități.

Carol al II-lea a fost protagonistul unui terorism de stat (din nefericire, dar acesta este adevărul, stimulat de Iorga, genial istoric și lamentabil om politic), autor a sute de execuții precedate de torturări (inclusiv ardere de viu). Amanta

sa, Dudaia Lupescu se pare că a fost agentă a NKVD-ului sovietic (a cărui arhive sunt și acum închise după ce Elțin ca și Băsescu a condamnat comunismul ca formă de crimă organizată).

Zelea Codreanu nu a fost împușcat. Toți cei transportați cu el au fost ștrangulați după ce erau legați de scaune (moarte de tip ritual ce spune enorm celor cu suficientă cultură să înțeleagă implicațiile).

Prezentarea mișcării național-creștine este simplistă și traduce o incompletă cunoaștere.

Ciocnirea între mișcarea național-creștină (este adevărat degenerată și deturnată de Horia Sima după asasinarea lui Codreanu) și mareșal a fost o dramă, ambele părți fiind pătrunse de patriotism

dar având o viziune diferită privind manifestarea și exprimarea acestuia.

Un mare curaj și o bună cunoaștere istorică apare în paginile privind crimele comise de bolșevici la ocuparea Basarabiei și instrumentele concrete ale acestor crime.

Este foarte greu să scrii despre istoria țării tale și să fii nepărtinitor. Cristian Ionescu încearcă și în mare parte reușește.

Pentru mine, intelectual în vârstă și basarabean ca extracție, cartea a fost de certă utilitate prin informația compactă inserată în intriga literară ce

condimenta atmosfera unei prezentări de realitate în mare parte ignorată de un popor român din ce în ce mai prost.

Cartea este un act literar și un act patriotic.

Dacă o carte o păstrezi în mână în timp ce o citești, dacă te emoționează pe alocuri, dacă te enervează uneori este o carte ce și-a atins ținta. Devii cititor.

„O legendă din timpul României Mari” este un generator de cititori. O carte bună, tocmai de aceea sper din tot sufletul ca domnul Cristian Ionescu să nu aibă necazuri.

Poate ignora faptul că românescul „adevărul umblă cu capul spart” se traduce astăzi prin sintagma „political correctness”.

Cuvintele pot boicota sfârșitul lumii...*

(O experiență românească)

Vasile Andru

În zilele noastre, în România, o acțiune concertată a scriitorilor a reușit să blocheze, timp de 10 ani, un proiect devastator, un viol ecologic.

Doar cu sabia cuvântului - campanii de presă, tribune culturale, scrieri și rostiri percutante - s-a reușit să se obstaculeze, timp de 10 ani, agresiunea contra unui ansamblu natural identitar. Intrăm acum în al 11-lea an al amânării dezastrului; victorie încă nu definitivă, dar semnificativă.

O să relatez pe scurt această mobilizare exemplară a unor scriitori prestigioși, din țară și din emigrație. Revista „Formula AS”, condusă de scriitoarea Sânziana POP, a fost în avangarda acestei acțiuni de contracarare a unui dezastru: a mobilizat personalități de anvergură, le-a oferit un spațiu de exprimare într-o publicație de mare tiraj și de maximă audiență în patru puncte cardinale.

Pe scurt:

Afacerea se cheamă ROȘIA MONTANA, după numele unei zone geografice unde se găsește un mare zăcământ aurifer, în Carpații Apuseni. O corporație canadiană, Golden Corps, pilotată de un român (!) vrea să acapareze această zonă ca să exploateze acest zăcământ aurifer. Miza financiară este teribilă.

Așa a început goana după aur, cavalcada spre... California română... Roșia Montana. Ca să exploateze zăcământul aurifer, acea corporație western ar

produce distrugerea zonei ecologice: strămutarea populației din satele montane, distrugerea habitatului, demolarea unor vestigii arheologice, distrugerea unor monumente de arhitectură religioasă. Dar mai ales, ar produce o ruptură traumatică în viața locuitorilor dislocați și în final ar fractura un aspect identitar important. Bombă chimică. Primejdia supremă a acestui proiect minier constă în tehnologia cu cianură. Experții estimează că s-ar produce efectele unei adevărate bombe atomice cu cianură!

Primul violator ecologic a zonei Roșia Montana a fost împăratul TRAIAN (101 A.D.).

El a fost primul jefuitor al aurului proto-român. Dar el ne-a rambursat cu generozitate jaful său epocal: prin faptul că ne-a articulat la Istorie, la istoria universală, pentru totdeauna.

Și apoi, împăratul Traian nu folosea tehnologia cu cianură în exploatarea miniere...

Așadar, noul jaf va avea la bază bomba cu cianură. Aceasta ar perturba definitiv echilibrul natural al zonei, ar otrăvi pânzele freatice și apele de

Roșia Montana

suprafață. În multe țări europene sunt deja interzise tehnologiile cu cianură. Ce pot cuvintele totuși, în lumea rapace de azi! Mulți scriitori sunt antrenați într-un demers să obțină interzicerea procedurilor cu cianură.

Astfel cuvintele se străduiesc să țină în loc un proiect devastator. Până-n prezent, s-ar zice c-au realizat doar un boicot eficient... Poate că noi, scriitorii, suntem doar niște profesioniști ai ... boicotării fie chiar și a boicotării sfârșitului lumii.

Oricum, în cazul Roșia Montana, forța cuvintelor a fost mai eficace decât cea juridică. Justiția nu are argumente contra dictaturii banului... Pentru moment, au funcționat doar argumentele prihologice, retorice, afective, care au vădit puterea lor.

Considerații logistice

Puterea cuvintelor se exercită în două direcții:

- a) psihică: există cărți sau mesaje care pot schimba viața unui om sau a unor oameni;
- b) socială: există scrieri sau rostiri care pot mobiliza rezistența contra unor proiecte vătămătoare.

Identificarea adversarului este prima necesitate, ca să știm cum să dirijăm muniția sau medicația verbală.

Există mereu doi adversari:

- 1) Unul imediat, rapace, vizibil sau abia deghizat: dictatura banului. Ușor de identificat sub miile sale de chipuri, și greu de anihilat.
- 2) Alt adversar, care este etern: pulsunile distructive și autodistructive ale omului. Astfel, de la o problemă imediată și locală, trecem la una eternă și universală. Adversarul interior, foarte redutabil: programele genetice autodistructive ale speței umane.

Omule este oare programat pentru autodistrugere? Acesta ar fi ultimul program al speței umane? S-au făcut progrese pentru a prelungi durata vieții. Dar nici un progres în stăvilirea pulsionilor distructive ale omului.

Ce pot cuvintele în acest caz? Scrierile noastre de ficțiune, de psihologie sau de spiritualitate propun mereu un demers de optimizare umană. Propunem terapii, iluminări, transformări... în sens metanoic sau soteriologic. Dar singurii optimizabili par a fi oamenii buni prin naștere... (Vezi cele 4 categorii umane date, aprioric: *nocentes* sau distrugătorii, *sordides* sau amorfii, dreptii și desăvârșii).

Fizicianul Stephen Hawking este sceptic în privința optimizării în masă! El spune că, eventual, un vaccin genetic ar putea corecta, în masă, programul autodistructiv al speței umane... Este o ipoteză sau o utopie. Până ce se va elucida problema aceasta, noi scriitorii știm că rostirile noastre, cuvintele noastre au puterea lor sofronică, metanoică. Sau cel puțin ele pot să temporizeze terapeutic, să amâne cât mai mult un dezastru sau, metaforic vorbind, să boicoteze sfârșitul lumii.

*(Lucrare prezentată la Tokyo, la *Congresul Internațional al Scriitorilor*, pe tema: *The Environment and Literature - What can words do?*)

Aspecte ale legăturilor dintre

Al. I. Cuza și orașul Galați

Sorin Langu

În cadrul vieții, destul de tumultuoase, a domnitorului Unirii, orașul Galați ocupă un loc de seamă. Ceea ce încercăm noi prin prezentul articol este de a arăta legăturile sale cu acest oraș, integrând într-un tot unitar mai multe contribuții valoroase.

Legăturile familiei Cuza cu Galații sunt anterioare venirii lui Alexandru în Galați: în 1827

pârcălab de Galați era tatăl viitorului domn, Ioan Cuza (1), (se pare că acum este cumpărată și casa din apropierea gării, astăzi muzeu), și va rămâne în această funcție până în 1835 când va deveni președinte al Judecătoriei de Covurlui (2). Probabil el îl va influența pe tânărul Alexandru să demisioneze din armată în 1840 și să intre în corpul magistraților în 1842 (3), în calitate de președinte al Judecătoriei Covurlui. Va rămâne în această funcție până în 1845 când va demisiona (4). Nu se știe exact motivele acestei demisii, dar se pare că în această perioadă Cuza este atras de mișcarea revoluționară. În acest scop sunt cele

câteva călătorii efectuate la Iași și Bârlad. Cert este că în martie 1848, Cuza participă la manifestările anti-Sturdza de la Iași și este arestat (5), deportat, revine din exil în septembrie și primește de la noul domn, Grigore Al.Ghica, vechea funcție (6), unde

va rămâne până în 1856, cu un scurt intermezzo de 3 ani, 1851-1854, perioadă în care a fost director în cadrul Ministerului de Interne (7).

Apreciat de domnitor, este înaintat de acesta în funcție, devenind la 7 iunie 1856, pârcălab de Covurlui, cu reședința la Galați (8). Această numire făcea parte dintr-un plan mai vast al domnitorului, care dorea să influențeze hotărârile Congresului de la Paris, din 1856, prin manifestări unioniste, astfel încât avea nevoie de oameni potriviți scopurilor lui. Grigore Ghica vizitează toate orașele mari, se deschid registre cu semnături în favoarea Unirii. La Galați în 6 ore se strâng 1500 de semnături (9).

Din nefericire, neagreat de turci, va fi nevoit să părăsească domnia o lună mai târziu (10). Firmanul îl va primi o lună mai târziu la Galați, unde Cuza îi pregătise o primire fastuoasă (11).

În Galați, Cuza se întâlnea, în casa sa sau în cea a boierului C. Gregoriade de Bonachi, care avea și o frumoasă livadă, cu personalități ca Petrache Mavrogheni, Al. Moruzzi, C. Negri, Al. Miculescu, Lascăr Catargiu, maiorul Iancu Fotea ș.a. (12). De distrat se distra mai ales la Hotelul Imperial, proprietatea prietenului său Paraschiv Șerban, loc unde se întâlneau marii afaceriști ai orașului, notabilități etc.

(13) și unde nu disprețuia un pahar de vin bun și compania unei femei frumoase (14).

Evident noul caimacam, Teodor Balș îl demite în 19 sept.1856 spre disperarea gălățenilor, dar moartea lui Balș schimbă din nou lucrurile:

N.Vogoride este instaurat caimacam și în primă fază sprijină înlăturarea lui Cuza, apoi îl recheamă pe 14 febr.1857, pentru a-l demite din cauza implicării lui Cuza în activitatea adunărilor Ad-hoc (15). În calitate de pârcălab de Covurlui, Cuza va lua măsuri împotriva abuzurilor funcționarilor turci, a soldaților austrieci și a negustorilor necinstiți (16). Prăvăliile sunt controlate la sânge, ierarhia breslelor este verificată, pârcălabia este mutată în centru etc.

Demisia lui Cuza este urmată de alte demisii, iar ecoul intern și internațional îl obligă pe Vogoride să refacă alegerile (17). Cuza candidează pe listele orașului Galați, și va fi ales cu 266 de voturi, urmat de C. Negri cu 265 de voturi, ambii aleși mergând apoi la biserica Vovidenia unde vor depune jurământul. E o lovitură cumplită la adresa antiunioniștilor din Moldova, amenințați și de o tentativă de răscoală a țăranilor din ținut (18).

Dubla alegere a lui Cuza i-a făcut bucuroși pe gălățeni. Sute de telegrame de felicitare vor ajunge la Iași (19). Cuza le răspunde printr-o vizită pe 24 febr. 1859. În 1860 în drum spre Constantinopol se oprește la Galați, pe 22 sept., unde va fi întâmpinat de C. Negri. În 1863 Cuza sosește la Galați, ocazie cu care încearcă să rezolve problema revoluționarilor polonezi intrați în țară (20). Ultima oară când Cuza pășește în Galați este în mai 1865, cu ocazia înmormântării mamei sale, Sultana Cuza, în curtea bisericii Vovidenia (21). Atașamentul orașului față de Cuza este foarte mare, cetățenii trimițându-i mesaje pozitive cu diferite ocazii (22).

Memoria lui Cuza a persistat mult după plecarea

domnitorului în exil: în multe vitrine din Galați lângă portretul lui Carol I s-a aflat și cel al lui Cuza, primăria va înființa bursa „Al.I. Cuza” (23), și se va iniția ridicarea unei statui, lucru realizat de-abia în 1927 (24).

Cum arăta Galațiul în timpul lui Cuza? Statutul de port-franco, obținut din inițiativa lui P.Kisselef (25), face ca populația și comerțul să crească: în 1834 erau 8000 de locuitori, în 1836 avea 10000, în 1841 era unul din primele trei porturi cu acces la M. Neagră, după cum se oglindește într-un raport diplomatic belgian (26), pentru ca în 1873, chiar în anul morții lui Cuza, să atingă apogeul dezvoltării cu importuri de 150 mil. lei, 60 000 de locuitori, 3500 vase acostate. Desființarea statutului de porto franco în 1883 va duce la reducerea drastică a comerțului gălățean, lovitură din care nu-și va reveni prea curând (27).

Inima orașului era „Portul”, cu docurile, magaziile, prăvăliile, fabricile, hambarele și pescăriile sale. Strada Portului e principala arteră a Galațiului, aici aflându-se toate clădirile importante ale orașului. Centrul se afla foarte aproape de port, în Piața C. Negri, numită apoi Piața Regală. De aici

porneau celelalte două străzi importante: calea Domnească, numită în cinstea lui M. Sturdza (28), care mergea până la tunel, și strada Brăilei, care urca până la bariera Țiglinei, unde se aflau mai multe cărămidării. Zona dintre lacul Brateș și calea Domnească, așa-numita „Valea Orașului”, era o zonă suburbană, plină de magazine și cărămidării.

Zona cea mai înaltă a orașului era spre nord, la mahalaua Lozoveni, și spre tunel, unde se afla un parc. În fața parcului se afla un monument,

Statuia lui Al. I. Cuza la Galați

comandat de Cuza în 1863, în cinstea ostașilor gălățeni căzuți în bătălia de la Constangalia (29).

În apropiere de port se aflau și principalele monumente religioase: Biserica Precista, cea mai veche din oraș, Biserica Sf. Nicolae, sfințită în 1845, cu rol de catedrală până în 1903, Biserica Mavromol, Biserica Vovidenia, Biserica Greacă, Biserica Bulgărească, Biserica Armenească (construită între 1855 și 1859), Biserica Lipovenească (construită între 1861 și 1863), Biserica Protestantă, construită în 1862, Biserica Catolică, Templul Coral, Geamia etc. (30).

În 1858 se construiesc Școala Nr.2 primară de băieți și Școala Nr.1 primară de fete, iar în 1861 Școala Nr. 2 primară de fete (31). A doua tiparniță a Galațiului apare în 1855, aparține neamțului Frederich Thiel, trece prin mai multe mâini, ajungând în posesia familiei Burbea, care o transformă în cea mai mare tipografie a orașului.

Ce se descărca la Galați: „baloturi de manufactură, colete de coloniale, lăzi de șampanie, saci cu banane, lăzi de apă de Vichy, lăzi de portocale, lamâi, smochine, curmale” (32). În mai 1853, se cumpărau la Galați pentru mănăstirile Neamț și Secu măslină, ulei, icre negre și roșii, căpățâni de zahăr, cafea, piper, dulcețuri fine și săpun (33). Urmare a importanței portului de la Dunăre (într-un raport belgian era numit „Alexandria Dunării”) (34), la Galați erau până la 1866, 12 consulatate înființate la diverse date: austriac, francez, britanic, german, italian, rus, turc, belgian, grec, norvegian, olandez, danez și tot aici, pe str. M. Bravu, în actualul sediu al Bibl. V.A. Urechia, se afla sediul Comisiei Europene Dunărene, care reglementa circulația pe Dunărea maritimă.

Concluzionând putem vorbi de o legătură profundă între domnitorul Unirii și Galați, legătură de lungă durată și care, poate, ar trebui altfel tratată în urbea noastră.

Note:

1. Păltânea, P. *Al.I. Cuza și Galații*, în Danubius, II-III, 1969, p.121.
2. Ibidem, p.123
3. Idem, *Al.I. Cuza, pârcălab al ținutului Covurlui*, în vol. Cuza Vodă in memoriam, Iași, 1973, p.87; D.Bogdan, *Pe urmele lui Alexandru Ioan Cuza*, București, 1985, p.30.

4. În această perioadă se și căsătorește cu Elena Rosetti, în 1844.

5. Este unul din cei șase evadați de la Galați.

6. Păltânea, P. *Al.I. Cuza și Galații*, p.125.

7. Ibidem.

8. Idem, *Al.I. Cuza, pârcălab*, p.88.

9. Ibidem, p.89.

10. Se va sinucide în Franța. D. Bogdan, *Pe urmele lui Alexandru Ioan Cuza*, p.81.

11. Ibidem.

12. Munteanu, Gh. *Bârlad, Galații*. Galați, 1927, p. 187.

13. Ibidem, p. 188.

14. Giurescu, C.C. *Viața și opera lui Cuza Vodă*, București, 2000, p.66.

15. Păltânea, P. *Al.I. Cuza și Galații*, p.126.

16. Idem, *Al.I. Cuza, pârcălab*, p.126.

17. Bogdan, D. *Pe urmele lui Alexandru Ioan Cuza*, p.88.

18. Păltânea, P. p.98.

19. Astfel negustorul grec Ghiondi îl felicită în numele comunității grecești din oraș, iar postelnicul Secchiari îi scrie din Trieste și-i mărturisește că se întoarce în Galați, unde s-a simțit foarte bine; vezi Giurescu, C.C. *Cuza Vodă*, p.50, nota 5.

20. Rezultatul a fost ciocnirea de la Costangalia, P. Păltânea, *Istoria orașului Galați de la origini până la 1918*, II, Galați, 2008, p.139.

21. Păltânea, P. *Al.I. Cuza și Galații*. p. 126.

22. Brezeanu, I. *Galați. Biografie spirituală (personalități ale culturii, științei și artei)*, Galați, 2008, p.32-33; Păltânea, P. *Istoria orașului Galați*, II, p.142-146.

23. Munteanu, Gh. op.cit., p.74.

24. Păltânea, P. *Al.I. Cuza, pârcălab*. p.133.

25. Munteanu, Gh. op.cit., p.34.

26. Platon, Gh. *Realități din Principatele Române în vremea Regulamentului Organic în Arhivele Belgiei*, în vol. De la constituirea națiunii la Marea Unire. Studii de istorie modernă, Iași, 2005, p.43.

27. Munteanu, Gh. op.cit., p.35.

28. Ibidem, p.43.

29. Munteanu, Gh. p. 51; Păltânea, P. *Al.I. Cuza și Galații*, p.126, monument distrus de comuniști.

30. Păltânea, P. *Istoria orașului Galați*, II, p.214.

31. Munteanu, Gh. op.cit., p.78-81.

32. Ibidem, p.99.

33. Păltânea, P. *Istoria orașului Galați*, II, p.15.

34. Platon, Gh. op.cit, p.43.

Expresii celebre

„Deus ex machina”/

„Un zeu dintr-o mașinărie”

Th. Parapiru

În vremea tiranului Pisistrate (600 - 546-528/527 î.e.n.), la Atena au loc primele reprezentații teatrale. Ritualurile cu măști de țap („tragos” - tragedie) de la sărbătorile lui Dionysos se dezvoltă dincolo de intonarea imnurilor închinare zeului de corul dirijat de un *corifeu*: apare dialogul, prin divizarea

corului și prin avansarea actorului-interpret al patronului divin. Tematica se extinde asupra miturilor, a legendelor și a istoriei. Inovațiile se succed neverosimil de rapid și, numai pe durata unui secol și jumătate, teatrul grec (theatron = loc de privit) atinge nivelul unui clasicism excepțional prin Eschil (526-456 î.e.n.), Sofocle (496-405 î.e.n.), Euripide (480-406 î.e.n.) și Aristofan (445-380 î.e.n.), expresie a faptului că dramaturgia răspunde unor imperative ale societății aflate în căutarea identității sale în raport cu *Destinul*, cu voința afirmării, cu sensul personalității umane, cu aspectele unei religii ale cărei limite devin transparente.

Eschil îl alege pe Prometeu pentru răzvrătirea sa care schimbă viața oamenilor în bine - introducând al doilea actor în scenă -, Sofocle dezvoltă reflectarea, descoperind dramatismul omului „ca măsură a tuturor lucrurilor” (aducând al treilea actor, element ce dinamizează considerabil spectacolul), iar Euripide diversifică structura pieselor prin alternarea de secvențe și prin crearea de momente încărcate de tensiune și generatoare de sentimente puternice. Tragedia greacă parcurge traseul uimirii de la slăvirea necondiționată și exclusivă a sublimului religios, la descoperirea interiorului uman, fascinat de universul interogativ și de complexitatea răspunsurilor posibile.

Considerat inițiatorul artei scenografice, Sofocle inventează un procedeu ingenios de rezolvare a situațiilor dificile: *el imaginează intervenția divinității, coborând „un zeu” cu ajutorul unei instalații* (asemănătoare cu o macara - *machina*), *care determină deznodământul piesei*. În „*Filoctet*”, când situația pare compromisă de refuzul personajului de a-l însoți pe Ulisse la asediul Troiei,

apare Heracles în *theologeion*, suspendat în văzduh: „Auzi-mi sfatu-ntâi, vlăstar/ Al lui Peas!... (...)/ Spre zidul Troiei ai să mergi cu-acest flăcău,/ Și când de rana-ți grea vei fi tămăduit,/ Cu toți te-or socoti viteaz între viteji!...” (Sofocle, *Filoctet*). Totul se petrece întocmai, scurtând drumul spre final. La Euripide, procedeul intră în reflexul dramaturgului: în „*Medeea*”, protagonistă zboară cu carul ei înaripat; în „*Oreste*”, intervine izbăvitor Apollo; în „*Elena*” - Dioscurii, în „*Ifigenia în Aulida*” - zeița Artemis, în „*Andromeda*” - Tetis etc.

Aristotel dezaprobă modalitatea „zeului din mașinărie”, preocupat de *necesar* și de *verosimil*: „Prin urmare este limpede că tot așa și deznodământul intrigii trebuie să reiasă din subiect, iar nu dintr-o intervenție divină cum e cazul în *Medeea* și în *Iliada*, când e vorba de reîntoarcere: dimpotrivă, nu trebuie să folosim intervenția divină decât pentru întâmplările petrecute în afara dramei...; noi recunoaștem doar zeilor darul de a vedea totul. În fapte nu poate să existe nimic irațional...” (Aristotel, *Poetica*). Semnificațiile procedurii țin de complexitatea conținutului ideatic și de modernizarea formei.

„Deus ex machina” ilustrează figurat ideea de rezolvare a unei situații de impas, prin intervenția oportună a unui factor dincolo de limitele credibilului.

Sfântul Ierarh Nicolae

„Îndreptător credinței și chip blândeților, învățător înfrânării te-au arătat pe tine, turmei tale, adevărul lucrurilor.” (din Tropar)

Să fii cel mai iubit dintre pământeni, cum a zis Marin Preda, nu este o treabă deloc ușoară, darămite a fi cel mai iubit sfânt din lume, cred că nu este mai puțin ușor, ci dimpotrivă. Tot ne-am întrebat, cum de a ajuns Sfântul Nicolae celebru? Și tot gândind așa, a început să ne fie drag și să avem bucurie în inimă, atunci când îi pomenim numele. Iar acum, când se prăznuiește ziua lui cea scumpă, să deslușim înțelesul numelui de Nicolae.

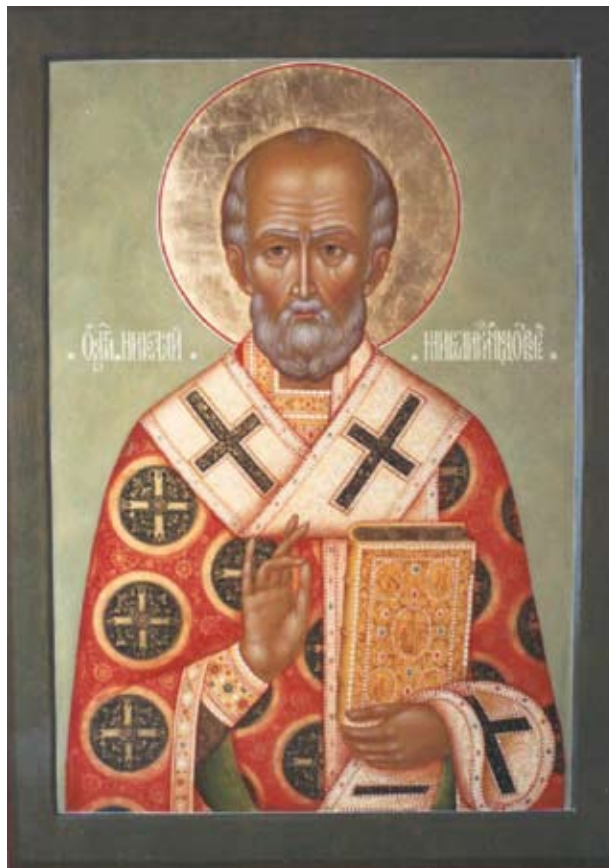
În limba greacă numele sfântului se compune din două cuvinte; nicos (luptător, învingător) și laos (popor), ceea ce ar însemna: învingător de popoare! Cine poartă în plenitudine acest nume din veac? Chiar Iisus Hristos! Și iată că Sfântul Nicolae este copilul lui Dumnezeu al cărui nume, prin vrerea lui Iisus Hristos, este cunoscut până la marginile lumii.

Când spunem acestea, avem în vedere faptul că în toate neamurile lumii este prăznuit în luna decembrie, luna cadourilor! Ce să însemne aceasta, dacă nu chiar recunoașterea mondială a Sfântului Nicolae? Iată, spre marea noastră bucurie, Sfântul Nicolae (†340) a biruit veacurile, prin darul lui Dumnezeu, făcând mari și multe minuni până azi până în veac, atât cât vom fi pe acest pământ. Acest glorios sfânt, prăznuit și astăzi de popoarele din întreaga lume, a fost unicul fiu al unor oameni de rang înalt și foarte bogați din

cetatea Patarelor Lichiei, pe numele lor Theofan și Nonna.

Fiind acesta singurul copil dăruit lor de Domnul, părinții au întors înzecit lui Dumnezeu bogatul lor dar, închinându-l pe fiul lor slujirii Lui celei sfinte. Sfântul Nicolae a învățat viața cea duhovnicească de la unchiul lui, Nicolae, Episcopul Patarelor, și a fost de acesta tuns întru ingerescul chip la Mănăstirea Noului Sion, de unchi întemeiată.

După moartea părinților, Sfântul Nicolae a împărțit toată colosala avere moștenită săracilor, nepăstrând pentru sine absolut nimic. Preot fiind în Patara, el s-a făcut tuturor vestit și fără să vrea prin a sa milostenie de pomină, pe care o făcea ascunzând cu grijă fapta cea bună, după cuvântul Domnului: Să nu știe stânga ta ce face dreapta ta (Matei 6: 3).

Închinându-se apoi pe sine cu totul singurătății și tăcerii, gândind să petreacă întru acestea până la moarte, a auzit la o vreme un glas din cer care i-a zis: „Nicolae, în mijlocul poporului să-ți săvârșești nevoița ta, dacă voiești să fii încununat de Mine”.

Îndată după această vestire, și prin a Domnului minunată purtare de grijă, Sfântul Nicolae a fost înălțat Arhiepiscop al Mirelor Lichiei. Milostiv, înțelept și neînfricat, Sfântul Nicolae a fost păstorul cel bun al turmei sale.

În vremea prigoanelor contra creștinilor declanșate de Dioclețian și de Maximilian, Sfântul a fost aruncat în temniță, dar chiar și de acolo instruia și învăța zi și noapte poporul întru Legea lui Dumnezeu.

Sfântul Nicolae a fost unul dintre Sfinții Părinți de la Sinodul întâi a toată lumea de la Niceea, din anul 325 d. H., unde, din râvnă arzătoare pentru adevărul dogmelor credinței, a mers în mijloc și

I-a lovit întru Numele Domnului cu a lui sfințită mână peste necurata lui față, pe ereticul Arie cel cu nume urât.

Pentru aceasta el a fost scos din Sinod și din scaunul său episcopal pentru o vreme, până când Însuși Domnul și Preacurata Lui Maică de Dumnezeu Născătoarea s-au arătat mai multor ierarhi de frunte, descoperindu-le aceloră că din poruncă de sus s-a făcut minunată lovirea aceea.

Apărător înflăcărat al adevărului lui Dumnezeu, Marele Sfânt Nicolae a fost pururea neînfricat întru apărarea dreptății printre oameni, în două rânduri el a mântuit de la condamnare nedreaptă la moarte trei bărbați.

Milostiv, credincios și iubitor de dreptate, el a umblat prin mijlocul poporului ca un înger al lui Dumnezeu. El a fost socotit sfânt de popor chiar din timpul vieții lui și chiar din timpul vieții lui oamenii chemau cu credință numele lui întru necazuri și se mântuiau. El venea și în vis și aieva înaintea celor care chemau cu credință numele lui, și îi ajuta ușor și grabnic, fie că aceia se aflau aproape sau foarte departe. Marele plăcut al lui Dumnezeu a viețuit ani destui, strălucind în mijlocul cetății Mirelor cu dumnezeieștile podoabe, după cum zice dumnezeiasca Scriptură: „Ca un luceafăr de dimineață prin mijlocul norilor, ca luna plină de zilele sale și ca soarele ce strălucește asupra Bisericii Dumnezeului Celui prea înalt, ca un crin lângă izvoarele apelor și precum mirul de mult preț, bine mirosind tuturor”. Multe, mari și preaslăvite minuni a făcut Sfântul Nicolae, acest mare plăcut

al lui Dumnezeu, pe uscat și pe mare, ajutând celor ce erau în primejdii, izbăvind de înecare și scoțându-i din adâncul mării la uscat; răpindu-i din robie și aducându-i la casele lor; izbăvind din legături și din temnițe, apărând de tăierea de sabie și scăpând de la moarte, apoi multora le-a dat tămăduiri: orbilor, vedere; șchiopilor, umblare; surzilor, auz; mușilor, grai. Pe mulți, din cei ce pătimeau în sărăcia cea mai mare,

i-a îmbogățit, iar celor flămânzi le-a dat hrană. Și la toată nevoia, s-a arătat gata ajutoror, apărător cald, grabnic folositor și sprijinitor; iar acum, de asemenea, ajută pe cei ce-l cheamă și din primejdii îi izbăvește. Pe acest mare făcător de minuni îl știe Răsăritul și Apusul și toți creștinii cunosc nenumăratele lui minuni.

Fața lui strălucea ca fața lui Moise, simpla lui prezență mângâia și curăța poporul, umplându-le sufletele de pace, bucurie și bună voire. La bătrânețele lui, Sfântul s-a îmbolnăvit pentru puțină vreme și, după o viață preaplină de nevoințe aspre și pline de roadă, s-a strămutat la Domnul spre a se bucura pururea de odihna vederii Feței Lui și spre a ajuta pe mai departe, de acolo, pe credincioșii de pe pământ cu aceleași și mai bogate, neîncetate faceri de bine, spre a Domnului slavă.

Sfântul Mare Dascăl al lumii și Ierarh Nicolae, Episcopul Mirelor Lichiei, s-a strămutat la veșnica viață în șase zile ale lunii decembrie, din anul 343 după Hristos.

La noi, a rămas în amintirea creștinilor prin dragostea lui pentru copii, bunătatea nemărginită și miracolele pe care le-a înfăptuit.

În noaptea de 5 decembrie, copiii își lustruiesc cu mare grijă ghetuțele, pe care le așează la ușă, în așteptarea Sfântului Nicolae. De obicei acesta vine cu dulciuri, jucării, în unele locuri din țară existând tradiția de a pune alături de ghetuțe și câte o nuielușă cu mesaj moralizator.

Autocefalia Bisericii Ortodoxe Române

- marginalii aniversare -

Eugen Drăgoi

Marile manifestări bisericești din Patriarhia Română organizate și desfășurate în anul 2010, atât la nivel central, cât și la scară teritorială, s-au aflat în directă legătură cu materializarea hotărârii Sfântului Sinod al BOR nr. 3630, luată în ședința din 19-20 iunie 2009, potrivit căreia anul respectiv a fost proclamat *An omagial al Crezului ortodox și al Autocefaliei românești (1)*. Cele două teme – una din domeniul istoriei bisericești universale, iar a doua un capitol important al istoriei Bisericii Ortodoxe Române – au readus în atenția ierarhilor, preoților și creștinilor ortodocși din România și diaspora evenimentele bisericești nominalizate, completând, prin eforturile teologilor și istoricilor bisericești, cunoștințele noastre despre acestea.

TERMINOLOGIE ȘI DEFINIȚIE

„În terminologia cano-nico-juridică a Bisericii noastre prin autocefalie se înțelege independența, neatârnamarea, autoguvernarea sau conducerea de sine a unei biserici ortodoxe naționale“ (2). Autocefalia este corespondentul termenului *suveranitate*, pe care-l are acesta în relațiile interstatale. Independența bisericească oferită de autocefalie este însă una doar „administrativ jurisdicțională față de altă unitate bisericească constituită pe bază sinodală, în cadrul ortodoxiei ecumenice“ (3); o biserică autocefală rămâne, așadar, în interdependență de celelalte biserici autocefale sub raport dogmatic, canonic și cultic. Această realitate istorică a îndepărtat, pe de o

parte, pericolul primatului absolut redefinit teologic și doctrinar în Biserica Romano-Catolică, iar pe de altă parte, pe cel al atomizării bisericești, care n-a putut fi evitat de formațiunile protestante apărute după Reforma din veacul al XVI-lea.

Biserica autocefală „este acea biserică aptă să constituie *sinodul episcopilor locali* – acesta fiind singura ei autoritate canonică – să *aleagă propriul ei întâistătător* (arhiepiscop, mitropolit primat sau patriarh), cu un teritoriu limitat ca jurisdicție, să *sfințească Sfântul Mir*“ (4). Din aceste atribute decurg în mod firesc alte drepturi: „*de a întocmi și promulga legi bisericești, de a canoniza sfinți locali, de a înființa instanțe canonice etc.*“ (5).

CADRUL CANONIC ȘI ADMINISTRATIV

Nefiind în sine un concept teologic sau un adevăr din spațiul doctrinar, dar congruent acestor domenii bisericești, autocefalia ca și alte segmente ale vieții ecleziale, precum liturgica sau dreptul canonic face parte din realitățile diacronice ale Bisericii Ortodoxe, dependentă permanent de cursul istoriei, de modificările spațiului de misiune și de contextul social în care bisericele locale își derulează viața.

Sunt invocate mai multe prevederi canonice referitoare la autocefalie; cel mai des citat este însă canonul 34 Apostolic, considerat – cel puțin din perspectivă cronologică – principiu al autocefaliei: „*Se cade ca episcopii fiecărui neam să cunoască pe cel dintâi dintre dânzii și să-l socotească pe el drept căpetenie și nimic mai de seamă (adică mai însemnat) să nu facă, fără încuviințarea acestuia; și fiecare să facă numai acelea care privesc eparhia sa și satele de sub stăpânirea ei. Dar nici acela (adică cel dintâi) să nu facă ceva fără încuviințarea tuturor, căci numai astfel va fi înțelegere și se va mări*

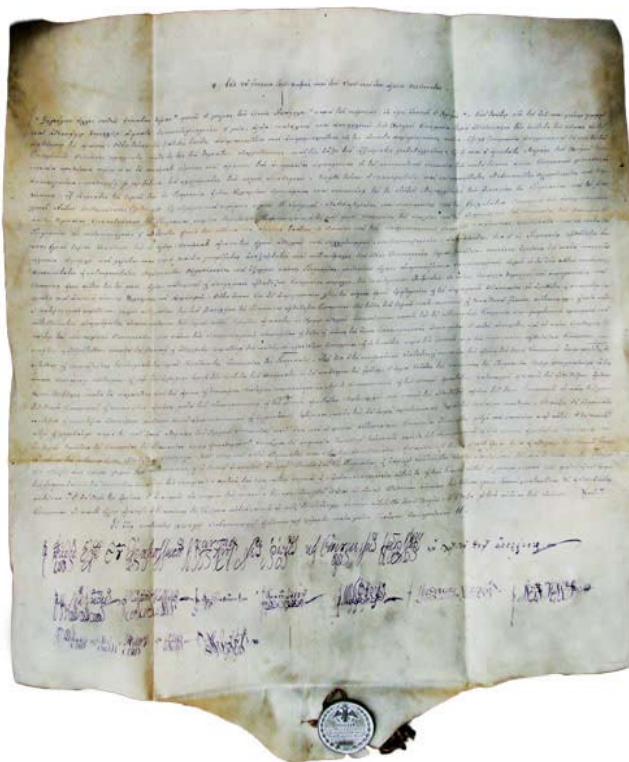
Dumnezeu prin Domnul în Duhul Sfânt: Tatăl și Fiul și Sfântul Duh“ (6). Canonul în sine exprimă mai multe principii ale organizării bisericești și anume: *principiul etnic* constitutiv autocefaliei (dar nu de manieră exclusivă), *principiul autocefaliei*, *principiul ierarhiei*, *principiul sinodalității* și *principiul autonomiei eparhiale* (7).

INIȚIATORII ȘI PROMOTORII AUTOCEFALIEI BISERICII ROMÂNE

Realizarea unirii Principatelor române într-un singur stat la 24 ianuarie 1859 a pregătit terenul pentru dobândirea autocefaliei de către Biserica ortodoxă de la est și sud de Carpați. Un schimb epistolar de-a lungul a 25 de ani între Mitropolia de la București și Tronul ecumenic a oferit, pe de o parte, ierarhilor români posibilitatea strângerii argumentelor canonice, teologice și istorice în favoarea unei biserici românești autocefale, iar pe de altă parte, a convins, treptat, Patriarhia de la Constantinopol că un astfel de act nu mai putea fi împiedicat. Artizanul argumentelor și textelor oficiale ale Bisericii din Principate a fost episcopul Dunării de Jos, Melchisedec Ștefănescu (8).

După obținerea Independenței de stat a României, în urma Războiului de la 1877-1878, nimic nu a mai stat în calea declarării oficiale și recunoașterii autocefaliei. La 25 martie 1882 membrii Sfântului Sinod au săvârșit în Catedrala Mitropolitană din București slujba sfințirii Marelui Mir. Patriarhul ecumenic Ioachim III a trimis la 10 iulie 1882 o scrisoare de muștrare sinodalilor români pentru acest act și alte fapte de independență bisericească. Întrunit la 23 octombrie, Sfântul Sinod a încredințat redactarea răspunsului la scrisoarea patriarhală unei comisii alcătuite din mitropolitul Iosif Naniescu al Moldovei, Inochentie Chițulescu al Buzăului și Melchisedec Ștefănescu al Romanului. Documentul

respectiv, operă a episcopului Melchisedec, citit de acesta în ședința sinodală din 23 noiembrie 1882, a fost aprobat în unanimitate și înaintat ca răspuns Patriarhiei Ecumenice, netezind calea spre eliberarea actului de reunoaștere a autocefaliei BOR. Fermitatea, demnitatea și siguranța cu care se apără o cauză dreaptă, anume autocefalia *de facto* a Bisericii Ortodoxe Române, se concentrează în următoarele fraze din raportul redactat de cei trei membri ai comisiei sinodale: „*Sfântul Sinod al BOR, pe temeiul istoriei noastre române, pe temeiul legislației noastre moderne, pe temeiul demnității statului român și al demnității națiunii române, declară sus și tare*

Tomusul de recunoaștere a autocefaliei Bisericii Ortodoxe Române

că Biserica Ortodoxă Română a fost și este autocefală în cuprinsul teritoriului României și nicio autoritate bisericească străină nu are drept a ne impune ceva. Nu avem nevoie a fi din nou recunoscută; ea este un fapt istoric îndestulător pentru noi și pentru cei ce ne iubesc și voiesc a fi cu Biserica și cu statul român în relații amicale. Astfel stăm și astfel vom sta cât va fi în noi o suflare și nimic nu ne va urni din această pozițiune“ (9).

După înlăturarea din tron a patriarhului ecumenic Ioachim III (martie 1884), ostil recunoașterii autocefaliei Bisericii Române, se reia demersul epistolar cu Patriarhia de Constantinopol, în fruntea căreia se afla patriarhul Ioachim IV. O altă scrisoare, alcătuită de episcopii Melchisedec Ștefănescu al Romanului și Iosif Gheorghian al Dunării de Jos, trimisă Patriarhiei constantinopolitane, în februarie 1885, determină eliberarea *Tomosului* patriarhal de recunoaștere a autocefaliei Bisericii noastre.

PROCLAMAREA AUTOCEFALIEI

Ca urmare a acestor scrisori și a corespondenței oficiale, Patriarhul ecumenic Ioachim IV (1884-1886) a eliberat, în aprilie 1885, *Tomosul patriarhal*

de recunoaștere a autocefaliei Bisericii Ortodoxe Române. La 6 mai s-a dat citire în cadrul Sinodului a scrisorilor Patriarhiei Ecumenice către mitropolitul primat și către ministrul cultelor D. A. Sturdza, precum și *Tomosului patriarhal* de recunoaștere a autocefaliei Bisericii Ortodoxe Române, din al cărui conținut cităm două fragmente: „*Așadar... declarăm ca Biserica Ortodoxă din România să fie și să se zică și să se recunoască autocefală, administrându-se de propriul și Sfântul său Sinod, având ca președinte pe Înaltpreasfințitul și Preastimatul Mitropolit al Ungrovlahiei și Primat al României... Și așa Biserica Ortodoxă a Regatului României, fiind tare întemeiată pe piatra cea din capul unghiului, a credinței noastre și pe învățătura cea sănătoasă, pe care ne-au transmis-o nouă părinții neatinsă și fără inovațiune, o recuoăstem prin acest sfânt, patriarhicesc și sinodal Tom autocefală și de sine administrată întru toate și proclamăm pe Sfântul ei Sinod frate întru Hristos preaiubit, bucurându-se de toate prerogativele și de toate drepturile chiriarhicesți, inerente unei biserici autocefale*“ (10). Istoricul act al recunoașterii autocefaliei BOR a ridicat prestigiul Bisericii noastre

între celelalte biserici ortodoxe și a deschis calea afirmării ei pe plan panortodox.

CONSECINȚE ALE ACTULUI DE LA 1885

Proclamarea autocefaliei Bisericii Ortodoxe Române a fost nu neapărat un triumf ci mai degrabă o așezare a unei biserici ortodoxe pe o treaptă firească a demnității, ca o răsplată binemeritată pentru serviciile pe care le-a făcut creștinismului din sud-estul Europei de-a lungul a peste 15 secole.

Între hotărârile mai importante pe care Biserica Autocefală Ortodoxă Română le-a luat după 1885, se numără alegerea episcopului Miron Cristea al Caransebeșului ca mitropolit primat al României (decembrie 1919), înființarea unor noi eparhii (Episcopia Oradiei, 1920; Episcopia Vadului Feleacului și Clujului, 1921; episcopiile Tomisului, Cetății Albe-Ismailului și Hotinului, 1923), adoptarea calendarului iulian îndreptat (1 octombrie 1924).

În calea către patriarhat un pas hotărâtor l-a constituit *autonomia* Bisericii care trebuia statuată în noua constituție din 1925. Principiul autonomiei bisericești fusese introdus de mitropolitul Andrei Șaguna în Mitropolia Ortodoxă din Transilvania prin *Statutul organic* (octombrie 1868) (11). Meritul pentru această izbândă și l-au adjudecat mitropolitul primat Miron Cristea și episcopul Râmnicului, Vartolomeu Stănescu, fost arhimandrit de scaun la Dunărea de Jos (1909-1910).

Idea ridicării BOR la rang de patriarhie s-a conturat îndată după realizarea României Mari din decembrie 1918. Potrivit mărturiilor viitorului patriarh Miron Cristea, personalități de prim rang ale culturii române, ca Nicolae Iorga, Simeon Mehedinți, Ioan Lupaș, dar și politicieni de marcă, precum I. I. C. Brătianu, C. Argetoianu, Alexandru Lepădatu și alții au făcut „lobby” pentru crearea Patriarhiei române (12). Printr-o grandioasă ceremonie s-a celebrat, la 1 noiembrie 1925, solemnitatea de investire a mitropolitului primat Miron Cristea ca întâiul patriarh al Bisericii Ortodoxe Române. I-au urmat în primul tron ecleziastic al țării patriarhii Nicodim Munteanu (1939-1948), Justinian Marina (1948-1977), Iustin Moisescu (1977-1986), Teoctist Arăpașu (1986-2007), Daniel Ciobotea (din 30

septembrie 2007), fiecare cu remarcabile inițiative și contribuții bisericești înscrise în Cartea de Aur a BOR.

Altă consecință majoră a dobândirii autocefaliei a fost *libertatea BOR de a alcătui propriul statut de organizare și funcționare*. Astfel, Sfântul Sinod, în ședințele din 19-20 octombrie 1948, a votat *Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române*, publicat în Monitorul oficial nr. 47 din 25 februarie 1949 (13). Aceasta a fost „Constituția” după care BOR s-a condus vreme de șase decenii. După schimbările politice din anul 1989 a început pregătirea unui *nou statut*, care a fost aprobat de către Sfântul Sinod în ședința din 28 noiembrie 2007 și publicat în Monitorul oficial nr. 50 din 22 ianuarie 2008 (14).

Canonizarea solemnă unor sfinți autohtoni, în anii 1955, 1992, 2005 și 2008, concomitent cu alcătuirea și aprobarea slujbelor acestora reprezintă, de asemenea, manifestarea unui drept rezervat bisericilor autocefale.

Sfințirea Marelui Mir de către membrii Sfântului Sinod al BOR după 1885, care s-a săvârșit până în anul 2010 de 21 de ori (15) constituie o altă dovadă a lucrării Bisericii Autocefale Române.

O consecință locală contemporană a autocefaliei BOR o reprezintă ridicarea Episcopiei Dunării de Jos la rang de arhiepiscopie și a titularului eparhiei, Preasfințitul Casian Crăciun la rang de arhiepiscop (16), eveniment de la a cărui proclamare s-a sărbătorit, în ziua de 27 septembrie 2010, împlinirea unui an.

Comemorarea a 12 decenii și jumătate de la recunoașterea autocefaliei BOR, moment înscris în calendarul aniversărilor bisericești naționale ale anului 2010, face parte din datoria generației noastre și a celor de după noi de a nu da uitării evenimentele majore ale Bisericii pe care o slujim și pe promotorii lor, întrucât o Biserică fără memorie își pierde identitatea sa și nu poate sta cu demnitate în fața celor ce îi neagă trecutul, îi denigreză lucrarea și îi ignoră contribuția sa la afirmarea în istorie a neamului nostru românesc.

Note:

1. Vezi *Mai mulți episcopi au fost ridicați la rangul de arhiepiscopi*, în „Ziarul Lumina”, an. 5, nr. 138, 20 iunie 2009, p. 3.
2. Pr. prof. Mircea Păcurariu, *Câteva considerații privind vechimea „autocefaliei” Bisericii Ortodoxe*

Române, în vol. „Centenarul autocefaliei Bisericii Ortodoxe Române”, Ed. IBMBOR, București, 1987, p. 139.

3. Pr. Nicolae Șerbănescu, *Autocefalia Bisericii Ortodoxe Române cu prilejul centenarului*, în vol. „Centenarul autocefaliei Bisericii Ortodoxe Române”, Ed. IBMBOR, București, 1987, p. 41-42.

4. Pr. prof. dr. Ion Bria, *Autocefalie*, în „Dicționar de teologie ortodoxă”, ed. a doua, Ed. IBMBOR, București, 1994, p. 44.

5. Ilie-Dan Ciobotea, *Autocefalia bisericească: unitate de credință și libertate religioasă*, în vol. „Centenarul autocefaliei Bisericii Ortodoxe Române”, Ed. IBMBOR, București, 1987, p. 272.

6. Arhid. prof. dr. Ioan N. Floca, *Canoanele Bisericii Ortodoxe*, Sibiu, 1992, p. 26.

7. *Ibidem*.

8. Alexandru M. Ioniță, *Contribuția episcopului Melchisedec Ștefănescu la recunoașterea autocefaliei Bisericii noastre*, în vol. „Centenarul autocefaliei Bisericii Ortodoxe Române”, Ed. IBMBOR, București, 1987, p. 433-478.

9. Alexandru M. Ioniță, op. cit., p. 468; *Biserica Ortodoxă Română a fost și este autocefală*, în „Anuar”, Ed. Episcopia Dunării de Jos, Galați, 1996, p. 20.

10. *Biserica Ortodoxă Română a fost și este autocefală*, în vol. cit., p. 29-30.

11. Paul Brusanowski, *Autonomie bisericească*, în „Enciclopedia ortodoxiei românești”, Ed. IBMO, București, 2010, p. 54-55.

12. Elie Miron Cristea, *Note ascunse*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1999, p. 94-97.

13. *Legiuirile Bisericii Ortodoxe Române, 1948-1953*, Ed. IBMO București, 1953, p. 4.

14. *Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române*, Ed. IBMBOR, București, 2008, p. 8-9.

15. *Biserica Ortodoxă Română a sfințit Marele Mir pentru a XXI-a oară*, în „Vestitorul ortodoxiei”, an III (XXI), nr. 3-5 (441-443), martie-mai 2010, p. 6-8. Anii de sfințire sunt: 1882, 1894, 1906, 1921, 1934, 1936, 1942, 1950, 1955, 1958, 1965, 1968, 1973, 1978, 1983, 1988, 1993, 1996, 2002, 2007, 2010.

16. Pr. dr. Lucian Petroaia, Adrian Portase, *Înălțarea Episcopiei Dunării de Jos la rang de arhiepiscopie și ridicarea Preasfințitului Părinte Casian la demnitatea de arhiepiscop al Dunării de Jos*, în vol. „Biserică, misiune, slujire”, 10, Galați, 2010, p. 77-136.

EUROPA DINTRE MĂRI

Experiența italiană: Expoziția Jana și Gheorghe Andreescu la Accademia di Romania din Roma, Italia, februarie 2010

Gheorghe Andreescu

Aceste rânduri își propun să dezvăluie cititorului prestigioasei reviste latura culturală, mai puțin mediatizată, a experienței unui grup de artiști gălățeni pe meleagurile europene, acolo unde au dus arta lor în confruntare cu cea locală, acolo unde poate ar trebui să însemnăm mai mult decât prezențele stânenitoare ale unora dintre conaționalii noștri.

Am spus întotdeauna că un ambasador de marcă pentru Europa este Arta. Din rândurile de mai jos veți înțelege opțiunea noastră de a străbate cu toate mijloacele drumurile europene spre a cunoaște civilizația europeană, ca un schimb de experiență cu multiple consecințe.

Mariana Cocoș a organizat în 2009 la Muzeul de Artă Vizuală Galați expoziția „Jana și Gheorghe Andreescu”. De aici a început „aventura” italiană. Am apreciat atunci, împreună cu Jana și Mariana, că expoziția care s-a bucurat de critici favorabile din partea publicului și a presei de specialitate, ar putea fi itinerată și în altă parte. Am scris Accademiei di Romania de la Roma și, bineînțeles, Institutului Cultural Român, punându-le la îndemână un catalog al expoziției recent deschise. Nu mă așteptam să primesc un răspuns foarte curând, ci mai degrabă consideram o încercare în acest sens.

Și totuși, după numai două săptămâni, am primit un telefon de la Accademia di Romania, spunându-mi că propunerea mea a fost acceptată, inclusă în planul expozițional al Accademiei pe anul 2010 și am fost întrebat dacă îmi convine intervalul 14 – 28 februarie.

Bineînțeles că vestea m-a bucurat, cu atât mai mult cu cât toate cheltuielile de deplasare, organizare expoziție, cazare etc. erau asigurate de Institutul Cultural Român București, printr-un ordin semnat de directorul Horia Roman Patapievici, pentru Dan Basarab Nanu, managerul Muzeului de Artă Vizuală

Galați, Mariana Cocoș, critic de artă, organizatoarea expoziției și protagoniștii Jana și Gheorghe Andreescu. Vestea bună era că și renumita soprană Laura Niculescu urma să susțină un concert de lieduri la vernisajul expoziției.

Din regretabile motive obiective Dan Basarab Nanu nu a putut face deplasarea la Roma.

Expoziția s-a numit „Natura - Arhitectura”, un proiect mai vechi al Mariane Cocoș; ea a cuprins însemnările plastice dintr-o altă experiență europeană ale celor doi protagoniști, Jana și Gheorghe Andreescu. Expoziția conținea lucrările realizate la Tabăra Internațională de Pictură de la Balcic, Bulgaria, unde fuseseră invitați în compania unor prestigioși artiști din Europa și America de Sud.

Așadar, mi-am încărcat expoziția de lucrări de pictură și grafică, în spațioasa mea Mitsubishi și împreună cu Ovidiu, soțul fiicei mele de la București, om de mare sensibilitate și prieten de nădejde, am plecat la drum.

Prima escală am făcut-o la Veneția, unde după ce ne-am cazat și am parcat mașina, ne-am afundat pe străzile pline de farmec ale vestitului oraș. Lumina difuză proiecta vechea arhitectură a orașului într-un inimaginabil crepuscul, într-o feerică imagine ce ne-a trezit nostalgiile celorlalte vizite pe acele

La Muzeul de Artă Vizuală Galați

meleaguri.

Am colindat cea mai bună parte din noapte, ne-am răcorit mâinile în apa lagunei, ne-am închinat în Piața San Marco, ne-am uitat la vitrinele încărcate cu suveniruri, am mâncat ceva, nu știu ce și nici nu conta și am dormit neîntorși până a doua zi, când am luat calea autostrăzii.

Și cum „toate drumurile duc la Roma”, am ajuns la ora 16⁰⁰ la frumoasa, impetuoasă, monumentală clădire a Accademiei di Romania din Piața José de San Martin.

Palatul a fost construit în 1920, la inițiativa istoricului Nicolae Iorga și a arheologului Vasile Pârvan, pe un teren de 5000 m.p., în Valle Giulia, pus la dispoziție de Mussolini. Planurile construcției au fost concepute de renumitul arhitect Petre Antonescu. În această minunată clădire

situată în miezul cultural și istoric al Romei urma să deschidem noi expoziția. Am fost emoționați - o căldură plăcută ne-a alungat imediat oboseala drumului. Acolo așteptau, sosite cu avionul, Jana, Irina, fiica mea, și Mariana Cocoș, organizatoarea acestei expoziții și cea care a semnat catalogul. Am descărcat repede lucrările, ne-am cazat și am ales drumul cel mai scurt care duce la Fontana di Trevi, unde am aruncat câte o monedă pentru îndeplinirea unei dorințe, aceea de a mai veni încă o dată la Roma. Să dea Dumnezeu să se îndeplinească!

Dimineață am făcut cunoștință oficial cu conducerea Accademiei care ne-a urat ședere plăcută și ne-a asigurat că ne va pune la dispoziție absolut tot ce ne este necesar. Noi le-am mulțumit și ne-am apucat de treabă imediat, constatând că numărul de lucrări s-a încadrat perfect în arhitectura sălii de expoziție, realizând că, de fapt, aveam de-a face cu o altă expoziție decât cea de la muzeu, lucrările căpătând parcă o aureolă de noblețe în acel context: Accademia – Roma – Italia.

Vernisajul a fost deschis de directorul de programe culturale, domnul Cornel Baicu, cel care a spus și scris în catalog următoarele: „Accademia di Romania din Roma se pregătește cu însuflețire să găzduiască o premieră în materie. O premieră absolută chiar, dacă ne gândim că este cea dintâi expoziție de pictură a artiștilor gălățeni Jana și Gheorghe Andreescu, ce va putea fi admirată între 14 și 28 februarie în saloanele acestui veritabil templu de cultură românească din Cetatea Eternă, dar și pentru că nimeni altcineva nu ne-a dăruit în ultimele decenii mirabila amintire a școlii noastre de pictură, născută în lumina stâncilor de cretă de la Caliacra. Și cu toate acestea expoziția soților Andreescu este mai mult decât o restituire. Este un mesaj, un dor de lumină și culoare, captate într-o teză riguroasă, expresivă, de o nemărginită sensibilitate.

Dacă arta contemporană abundă în experimente temerare, ce frizează uneori extremele, percepția pânzelor reunite sub motto-ul „Natura - Arhitectura” lasă loc unei emoții estetice izvorâte din mediul cromatic al unui „modernism tradiționalist” *sui generis*, o redescoperire și un omagiu aduse unei școli și unei epoci de elogiașă amintire.

Dar prin această expoziție, Jana și Gheorghe Andreescu se sărbătoresc și pe sine, se legitimează și se definesc indubitabil, se fericesc cu acest inedit transfer valoric de pe malurile Dunării pe malurile Tibrului. Accademia di Romania este un amfitrion ce-și deschide porțile cu satisfacție artiștilor dar și unui public răsfațat de frumos, mereu avid și generos cu artiștii valoroși pe care știe să-i prețuiască.

Bun venit la Roma Muzeului de Artă Vizuală din Galați cu protagoniștii săi Jana și Gheorghe Andreescu.”

A vorbit în continuare Mariana Cocoș, în limba română și italiană, comentând evoluția noastră ca artiști și argumentând alegerea făcută.

La Accademia di Romania - Roma

Mariana Cocoș a expus într-o italiană perfectă principalele noastre linii ce ne călăuzesc în demersurile artistice. A vorbit unei numeroase asistențe din care nu lipseau românii din diaspora, români veniți din România, artiști, studenți, membri ai Ambasadei române la Roma, profesori de la Academia de grafică și design din Roma etc. Atmosfera s-a încălzit repede, probabil și din cauza emoțiilor și a vinului roșu italian amestecat cu cel românesc.

S-a discutat mult, s-a filmat, s-a fotografiat, s-au legat prietenii, s-au depănat amintiri. La miezul nopții se cântau cântece ardelenesti – trebuie spus că directorul general al Accademiei di Romania, domnul Mihai Bărbulescu este profesor la Universitatea din Cluj. El este și cel care a apreciat seriozitatea echipei de la muzeul din Galați și ne-a făcut o invitație pentru o călătorie viitoare.

Expoziția s-a închis atunci când ne așteptam mai puțin, timpul zburând foarte repede, intervalul dintre vizitarea monumentelor, a muzeelor și a locurilor istorice din Roma a fost ocupat de mese frugale sau de odihnă ... „Foamea” de Italia și de Roma nu o poți stăpâni în două săptămâni.

Experiența italiană nu poate fi uitată curând. Ne trebuie motoare fiabile și resurse de energie nemăsurabile pentru a cuprinde o infimă parte a imensei bogății spirituale degajate de istoria și tradiția culturală a Romei. Cât am cunoscut despre Roma? Oricât de puțin ai cunoaște, experiența italiană de la Roma a fost pentru noi una de neuitat. Am lăsat în urmă Accademia, Villa Giulia cu Muzeul de Artă Etruscă, Muzeul de Artă Modernă, Villa Borghese, Vaticanul, Catedrala San Pietro, ruinele antice de pe Via Appia, Colosseumul, Columna lui Traian, Piazza Navona, impresionanta Bibliotecă a Accademiei cu volume rare, pe domnul director prof. Mihai Bărbulescu cu interesantele discuții despre artă, pe directorul de programe, domnul Cornel Baicu, pe colaboratoarea celor doi directori, doamna Gabriela Molcsan, și nu în ultimul rând personalul din interior care a fost atât de amabil cu noi. Am lăsat în urma noastră aerul cald și primăvărat de 12 - 14°C, ca intrând în România să fim întâmpinați de frigul de afară, în jur de -13°C, dar compensat de căldura familiei și a prietenilor.

In memoriam

Prof. univ. dr. Vasile Lica

25 ianuarie 1953 - † 8 noiembrie 2010

În ziua de prăznuire a Sfinților Arhangheli Mihail și Gavriil a trecut la cele veșnice una din personalitățile de prim rang ale învățământului superior gălățean, profesorul universitar doctor Vasile Lica.

Născut la 25 ianuarie 1953, în comuna Dogari din județul Buzău, Vasile Lica a manifestat de timpuriu înclinație pentru cuvântul scris și pentru actul de cultură în general. Absolvent strălucit al Facultății de Istorie a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, dl. Lica a întreținut o relație aparte cu marele epigrafist și istoric al antichității, prof. univ. dr. Nicolae Gostar. A fost o relație de tip maestru-discipol, dar și de prietenie, construită pe afinități electiv profunde, pe amândoi unindu-i dragostea pentru istoria antică, în particular pentru destinul strămoșilor geto-daci. De altfel, prima lucrare majoră a profesorului Lica dedicată evoluției societății geto-dacice a fost realizată ca un proiect împreună cu magistrul său (N. Gostar, V. Lica, *Societatea geto-dacică de la Burebista la Decebal*, Editura Junimea, Iași 1984).

După anii 1977-1990, petrecuți în mediul preuniversitar, timp în care a slujit mai multe instituții de învățământ din municipiul Brăila, profesorul Vasile Lica a valorificat deschiderea științifică de după revoluție, înscriindu-se la doctorat în cadrul Institutului de Arheologie „Vasile Pârvan” din București, sub coordonarea lui Alexandru Suceveanu. La doar doi ani de la începerea colaborării cu Alexandru Suceveanu, în iunie 1992, Vasile Lica și-a susținut teza de doctorat cu titlul *Relațiile politico-juridice ale Romei cu geto dacii până la anul 106 p.Chr.* Pentru antichitatea românească, abordarea domnului profesor Vasile Lica a constituit un câștig consistent, așezând istoria geto-dacilor în contextul politicii Romei în Balcani și raportând-o la normele dreptului roman interstatal.

Începând cu anul 1991, tânărul cadru universitar Vasile Lica fost printre pușinii români care au primit o bursă Humboldt, exploată din plin în mai multe etape: 1991-1992, 1994, 1995, 1996, 2001, 2005, 2006, 2009-2010. Perioadele petrecute în universități de prestigiu din Germania (Bonn, Aachen, Köln, Düsseldorf), în compania unor istorici de prim rang pentru antichitatea clasică, l-au consacrat ca istoric. În 2000, ca o încununare a eforturilor sale în câmpul cercetării, teza de doctorat a domnului profesor Lica a văzut lumina tiparului sub titlul *The Coming of Rome in the Dacian World*, în celebra serie Xenia dedicată antichității, a Universității din Konstanz. Făcând un bilanț al activității de cercetare desfășurate de Vasile Lica, în România sau Germania, putem număra astăzi 3 cărți, 39 de studii, 8 recenzii, 5 lucrări editate și 29 de conferințe naționale și internaționale. Producțiile sale științifice ating probleme importante și dificile ale antichității, precum rolul geto-dacilor în istoria clasică, instituțiile Romei, instrumentele juridice ale politicii externe romane sau domnia lui Alexandru cel Mare. Nu în ultimul rând, merită amintite și investigațiile pe care Vasile Lica le desfășura în ultimii ani asupra receptării lui Alexandru Macedon în culturile europene și în special în spațiul românesc.

Mediul german a fost o a doua școală pentru domnul Vasile Lica, din punct de vedere cultural și ca mod de viață, el devenind unul din promotorii de frunte ai valorilor culturale germane în spațiul românesc. Atașat sincer de realizările științifice germane, Vasile Lica a întreținut legături strânse cu unii dintre cei mai mari profesori germani, precum Gerhard Wirth, Armin Heinen, Klaus Heitmann sau Peter Schreiner.

După modelul universităților germane, în anul 1998, Vasile Lica a înființat un seminar de istorie antică și epigrafie în cadrul universității gălățene, de mare prestigiu național, căruia i-a dat numele „Nicolae Gostar”, ca semn al prețurii veșnice pentru magistrul său. Mari istorici germani, prieteni și colegi ai domnului Lica, au fost prezenți la un moment dat la Galați, iar cu ajutorul lor generos Seminarul „Nicolae Gostar” a fost dotat cu una din cele mai complete biblioteci de istorie antică din România.

Din anul 1991 a fost invitat să participe la înființarea secției istorie din cadrul *Almei Mater Galatiensis*. Se poate spune, fără a greși, că este unul din ctitorii învățământului istoric superior gălățean, Vasile Lica având o contribuție decisivă la existența Facultății de Istorie, Filosofie și Teologie din urbea noastră.

În cadrul universității, Vasile Lica a parcurs rapid toate treptele carierei universitare, devenind, începând cu anul 2004, conducător de doctorate. Din anul I de facultate și până la susținerea doctoratului, profesorul Lica s-a dovedit, pentru foarte mulți tineri studiosi, îndrumătorul prin excelență, în multe privințe un adevărat părinte. Șase dintre doctoranzii domniei sale sunt, în acest moment, în pragul finalizării tezelor, după ani buni de cercetare sub coordonarea colegului nostru. Vasile Lica făcea parte din acea specie rară a profesorului de vocație, fiind legat trup și suflet, până în ultima clipă, de destinul facultății. Chiar și de pe patul de suferință, el a fost alături de colegii săi în tot ceea ce aceștia au întreprins.

Calitățile științifice și organizatorice l-au recomandat pe profesorul Lica pentru ocuparea unor funcții importante în cadrul universității gălățene. Pe rând, a fost șef al Catedrei de Istorie, prodecan al Facultății de Istorie, Filosofie și Teologie și unul din cei mai activi membri ai Senatului universității. Pe plan național, profesorul Lica a fost expert în diverse programe naționale și membru în numeroase comisii științifice la cel mai înalt nivel din cadrul sistemului de învățământ românesc (expert CNCIS, expert CEEEX și RNE, expert ARACIS, membru al comisiei de specialitate Istorie al CNATDCU, coordonator pentru 5 programe Erasmus-Socrates).

Fie și din această prezentare este limpede că, pentru gălățeni, moartea profesorului Vasile Lica este o uriașă pierdere petrecută prea curând, după ce patriarhul istoricilor din Galați, Paul Păltănea, trecuse și el la Domnul. Vasile Lica a fost un profesor, un savant, un lider cunoscut și apreciat de foarte mulți oameni, care în acest moment îi resimt dureros dispariția prematură.

După domnia sa rămân numeroase cărți și articole, o impresionantă bibliotecă, dar mai ales amintirea puternică a unui om care a marcat adesea decisiv destinul celorlalți.

Dumnezeu să-l odihnească în pace!

*Facultatea de Istorie, Filosofie și Teologie
Universitatea „Dunărea de Jos” Galați*

In memoriam

Fie-i țărâna ușoară lui ADRIAN PĂUNESCU!

N-a trăit în cărca nimănu. A stârnit însă atâtea controverse, câte nu încap în zeci de vieți. Toți însă recunosc Poetul în el. Poate, dacă ar fi fost mai selectiv, calitatea operei sale ar fi învins cantitatea. A făcut bune și rele. Un mare talent, după unii, deznobilat de caracter. Istoria va uita afinitățile sale politice și, cu siguranță, va rămâne doar valoarea pură. Patriotii de serviciu dispar. Păunescu a făcut din cultură un fenomen de masă și a căutat o viață liniștea pe care n-a găsit-o nici în ultima clipă. Din contră. Mulți încă uită vorba biblică: cine n-a greșit să arunce piatra. Au făcut politică, bună sau rea, pățimașă sau nu, Eliade, Cioran, Goga, Malraux, Hașdeu, Iorga, Cuza, Nae Ionescu, dar în urma lor au rămas opere nepieritoare.

Acum veșnicia e mai bogată cu un suflet, iar pământul mai sărac cu un OM. Chiar cu păreri. Inegalabile poeziile sale, iar Cenaclul Flacăra unic și, totodată, o oază împotriva instaurării analfabetismului. Spiritul său a făcut parte din educația multora. Avea degetul neobosit pe trăgaci. Restul e tăcere. A murit fără să-și vadă visul cu ochii – reîntregirea României. A apus odată cu ultima rază de cultură a României.

Poetule, să fi liniștit acolo, lângă Nichita. Omule, să saluți îngerii. În plus, ia-ți în primire în ceruri Cenaclul etern. Nu uităm c-ai iubit valorile. În cazul tău merită cu prisosință ce scrie pe frontispiciul Pantheonului: „Marilor valori, patria recunoscătoare!”. De aceea cuvintele Anei-Maria par acum mai mult decât autentice: „Tată, te rog, să vrei să fii puternic“. Să te odihnești în pace, Mare Maestru al cuvintelor!

Când mi-a murit tatăl, m-am considerat orfan. Acum sunt de două ori orfan. Poate de aceea, când m-a sunat scriitorul Coriolan Păunescu să mă întrebe dacă mergem la înmormântare, am refuzat pentru că simt c-aș fi mers la propria înmormântare. Suntem mult mai săraci și nu mai are cine să ne scrie suferințele. De acum, Păunescu, bardul națiunii române, ne va recita din cer.

A murit un poet. Ultimul poet social român. Ultimul Mare al poeziei românești s-a dus. Un fost, actual și viitor tenor al limbii și literaturii române. S-a mai făcut un pas spre falimentul acestei nații. Câteva zile din viața mea, ca și a oricărui român, sunt ale lui, mare forță a creației. Păcat că acest popor nu știe să-și ocrotească și mai ales să-și

iubească valorile vii.

Pentru mine este unul din marii români care, alături de familia sa, m-a onorat cu prietenia lui. De aceea am azi lacrimi în ochi, ca și toată generația-n blugi. Omul Păunescu a servit și a trădat în același timp Poetul. Dar a fost un român adevărat. Pavarotti al poeziei românești. Cu moartea lui am devenit cu adevărat săraci, lipiți pământului. A lăsat peste un milion de poezii. Pe adversarii poetului, imens, tocmai asta îi enerva: supraviețuirea sa în două regimuri politice, în ciuda riscului la care s-a expus în ambele.

Fostului meu patron îi era greață de penibilul prin care a trebuit să treacă. Punctele lui vulnerabile erau calitățile sale. Nu putea să spună orice, pentru că-i era rușine. La ultima aniversare a zilei sale de naștere, la care am luat parte, i-a rugat pe invitați să nu-i aducă flori care ar avea o semnificație nedorită. Odată cu el a murit simbolul libertății de expresie.

Nu am plâns în viața mea decât când mi-au murit părinții și, zilele acestea, de față cu participanții la Simpozionul Internațional organizat de ieșenii de la Universitatea Apollonia, când am vorbit despre moartea șefului unui jurnalist mic, dar în același timp prieten. Erau de față alți confrăți ai amândurora: Mihai Cimpoi, Nicolae Dabija, Victor Crăciun,

Mircea Chelaru, Constantin Marinescu.

România moare din ce în ce mai des. Aproape că nu mai există. În același timp, Trăiască Poetul! Dacă vrem să căutăm perfecțiune nu trebuie să ne concentrăm asupra oamenilor, indiferent cine suntem, pentru că perfecțiunea nu este un atribut uman. Avea dreptate Tudor Gheorghe care, întrebat fiind de niște pigmei, ce părere are de Păunescu, le-a spus: „față de voi, niște valuri într-o baltă stătută, El este un Tsunami!”

Fie ca infinita călătorie să-i fie dulce acolo unde a iubit și a fost iubit. Un om a murit și odată cu el o generație întregă. Și nu numai. A plecat Profesorul. De aceea mă rog la Dumnezeu. La Dumnezeul meu. Vă doresc să trăim, să-l pomenim! Dumnezeule Să-l ierte!

„E pământul tot mai greu / Despărțirea-i tot mai grea / Sărut mâna, tatăl meu / Sărut Mâna, mama mea!”

Pompiliu Comșa

Regina Americii : CARTEA.

Grid Modorcea

La New York sunt multe lucruri uimitoare, cum ar fi cozile imense la cărți, la cărțile de ultimă oră mai ales, cum e saga lui Stephenie Meyer care începe cu *Twilight*. Aici cartea e regină. Se pare că americanii au descoperit sau redescoperit valoarea cărții. Vechea și prețioasă cultură a bătrânei doamne, Europa, e asimilată prin cărți. E suficient să vezi la ce nivel au ajuns ecranizările, pentru a înțelege cât de profundă este calea lecturii. Dacă odinioară europenii îi tratau de sus pe americani pentru naivitățile lor, acum ecranizările realizate la Hollywood – și e suficient să pomenesc doar *The Curious Case of Benjamin Button* – sunt lecții de cultură și imaginație profundă și pentru Europa, ai cărei cineaști, departe de a-i continua pe Visconti, Bergman sau Fellini, au ajuns să imite, culmea, tocmai producția de serie americană! Nu trebuie să mergi în America pentru a observa că regina cineaștilor americani este cartea, care asigură o bază solidă pentru filme. Iar dacă ajungi în America și ai șansa să cunoști un editor, n-ai să afli decât o singură orientare editorială, către povești. Într-adevăr, nu cred că există popor mai flămând după povești. Ele sunt temelia artei și a visurilor americane. „Poveștile, - spunea Eminescu, - sunt leagănul nostru, cu ele ne sculăm, cu ele adormim”. Poate la noi nu mai este așa, dar la americani, da. De aceea se și spune despre ei că sunt copii mari.

Vă ofer un exemplu edificator pentru această realitate. Am fost la Biblioteca Națională a Americii, aflată pe 5 Avenue, să donez și eu cartea mea, *I'm Sorry, America*, pentru secțiunea română a bibliotecii. Acolo sunt reprezentate toate țările, dar pe când Rusia sau Italia sunt reprezentate cu rafturi numeroase, cu mii de cărți impecabil fișate, noi, românii, avem un meschin corp de bibliotecă, plin cu vechituri la propriu, dar mai ales cu traduceri ale unor cărți străine! Incredibil, dar adevărat. Motivul? Păi sunt în românește! Asta e explicația ICR! Adică dacă o carte de Dostoievski e tradusă în limba română, înseamnă că ea face parte din literatura română? Aici trebuie să fie numai literatură română! Să fie reprezentați numai scriitorii români! Dar de această bibliotecă nimeni nu s-a ocupat, nici Ambasada noastră, nici Consulatul, nici ICR-ul. Degeaba i-am semnalat directoarei ICR din New York, Corina Șuteu, această anomalie, cică au alte probleme pe cap, ei nu au vreme de așa ceva, au vreme de acțiuni

porno cu ponei, așa cum la Expoziția Mondială de la Shanghai deschisă de curând, Patahârbici a trimis manele porno să reprezinte România! Oare nimeni din țară nu observă această bătaie de joc?! Ne compromitem țara de acasă, din interior?! Ce face ministrul de externe, Baconschi? Dar ce să te aștepți de la un alt cacarisel?! Amândoi sunt doar oamenii unui turmentat național, un analfabet, ce treabă are el, ei, cu cartea, cu biblioteca poporului român! Le dau eu acum, aici, o informație prețioasă. Când am donat cartea mea, persoana de la achiziții mi-a spus clar, chiar pe românește, că biblioteca e interesată de folclor românesc, de mituri, povești și balade românești! Iată ce știu și ce vor americanii! E colosal, nu?! Dar e firesc la un popor însetat să asimileze cultura lumii. Ei știu calea: povestea. Poveștile specifice fiecărei țări.

Și e o imagine ca de pe altă lume să întâlnești în librăriile și bibliotecile americane mulțimi de oameni. E o imagine curentă să vezi în librării tineri stând pe jos, cu laptop-ul lângă ei, făcându-și conspecte din cărțile pe care nu au bani să le cumpere. Cartea este un fenomen de prim-plan, bate alte arte, chiar și filmul. Librăriile din New York sunt adevărate complexe de cultură și comerț. Într-o librărie ca „Burnes & Noble”, de pildă, de pe 86 St., nu cumperi doar cărți, ci poți și studia, ca într-o bibliotecă, fiindcă există un spațiu rezervat studiului sau lecturii, după cum sunt și spații comerciale, fie alimentare, fie cu diferite produse artisanale. Librăria este deschisă non-stop, așa că poți rămâne și o săptămână aici, dacă nu ești vagabond. La fel, la Lincoln Center, unde este cea mai mare librărie din New York, se stă la rând pentru a cumpăra o carte. Și aici există un bufet, dar librăria nu are specificul lui „Barnes & Noble”, care este, într-adevăr, o uzină a cărții. Cărțile sunt excelent legate, tipărirea este electronică, nu se mai pune problema să fie pagini albe sau încurcate, ori să se desprindă foi, cum se mai întâmplă, din păcate, la noi, cu editori și tipografi făcuți peste noapte, incompetenți, puși doar pe căpătuială.

Interesul pentru carte se vede la rafturile de literatură universală. Cred că nu e scriitor important al lumii să nu fie tradus. Borges are zeci de ediții, Saramago la fel, prezent mai ales cu *Blindness / Orbire*, roman care a fost și ecranizat, din care am să citez motto-ul său: „If you see, look. If you look, observe”, adică: „Dacă tu vezi, privește. Dacă tu privești, observă”. Scriu aceste rânduri chiar în dimineața zilei când am aflat că Saramago, marele scriitor portughez, a murit. A trăit 87 de ani. Despre el s-a spus: „A fost comunist, dar bun”. Am întâlnit și cărți scrise de Kundera, Capek sau Petöfi. Ceea ce arată o anumită politică a țărilor în care au trăit

și creat acești scriitori. Și e suficient să mergi câteva străzi mai la vale (spre Downtown) și să constatăi că o porțiune din 82 St. se numește „King Stephen of Hungary Way”, fiind vorba, evident, despre Ștefan al ungarilor, nu al românilor!

*

Dacă nu am văzut în librăriile americane cartea nici unui român, nici măcar nelipsitul – din librăriile europene – *Om recent*, tradus în 17 limbi (!), arată ce politică a cărții, dezastruoasă, se face în România, cu vedete ca Liiceanu și Cărtărescu, despre care am citit că au „paralizat” ultimul târg de carte de la București și că și-au legat definitiv numele de Bănescu, așa cum Marcel Breslașu, de pildă, și l-a legat de Dej sau alții de Ceaușescu. Dar nimic aici, la New York, în nici o librărie, nu amintește de România. Care nu are nici măcar un ghid turistic! Degeaba te duci chiar la Lincoln Center, la sectorul ghiduri, unde sunt mii de ghiduri, despre toate țările și orașele lumii, cu excepția României! De aici vă dați seama ce ministru al turismului are țara noastră! E o rușine să fii român, azi, pe planeta Pământ! Mi-e rușine de capul împuțit, ca în balada *Iovan Iorgovan*, care conduce azi România. Anul acesta Biblioteca „Sadoveanu”, de pildă, nu a achiziționat o carte. Fiindcă nu i s-a dat un leu. „Lasă, li s-a spus, că aveți cărți destule din ceilalți ani!” Nici Suzana Gâdea n-ar fi dat o asemenea replică precum oamenii lui Oprescu, azi! Toată literatura lumii se află în „Barnes & Noble”, în afară de cea română. Evident, la loc de cinste se află clasicii ruși, francezi sau englezi, care au opere complete aici. Bunăoară, am numărat nu mai puțin de 15 versiuni recente ale romanului *Anna Karenina* și 8 ale cărții *Război și pace*, editată în volume masive, de diferite dimensiuni. Nu mai vorbesc de opera lui Dostoievski, răstradusă, cu fiecare titlu în mai multe versiuni. Rafturile cu cărțile lui sunt mult mai numeroase decât ale lui Faulkner, de pildă. Și gândiți-vă că americanii tipăresc astfel de cărți în milioane de exemplare. Și le tipăresc fiindcă există cerere. Și nu doar pentru cărți cu vampiri, foarte la modă, precum cărțile lui Stephanie Meyer, traduse și la noi, ci pentru autori ca Homer, Hugo, Gogol, Cehov, Kafka, surorile Brontë, Jane Austen, Flaubert, Wilde, Dumas, Sun Tzu, Nietzsche, Swift și alții asemenea. Nici o diferență între o astfel de bibliotecă publică, la care are acces oricine de pe stradă, și Biblioteca Academiei Române, să spunem, în privința titlurilor clasice, cu diferența că aici calitatea tipografică este exemplară, prevalând edițiile de ultimă oră, calitățile grafice fiind la superlativ.

Copleșitoare sunt spațiile dedicate literaturii pentru copii, o literatură foarte specială, instructivă, axată nu doar pe basme și jocuri SF. La fel, secțiunea dedicată revistelor este neîncăpătoare. Foarte mulți cititori vin și consultă aici reviste de artă, de modă sau culinare. E o zonă specială, cu mese și rafturi

înșesate de reviste, unde sunt poate cei mai mulți cititori. Fiindcă aici au acces și la computere, având posibilitatea să-și colecționeze informațiile. De asemenea, spații cu totul speciale sunt ocupate de literatura biografică. Este incredibil acest sector, în care vezi cărți biografice dedicate tuturor personalităților lumii și ale Americii. Am fost copleșit de cărțile dedicate unor oameni de film, de la Griffith, Walt Disney sau Chaplin și până la Bette Davis și Paul Newman. Nu mai vorbesc de albumele de artă rezervate marilor artiști, de la Leonardo la Goya și până la Picasso, un artist foarte iubit aici, dovadă că în această perioadă i s-au organizat două mari expoziții, la MoMA și Metropolitan Museum. La fel de numeroase sunt cărțile despre starurile sportive, cum ar fi o biografie recentă a lui Beckham. Totodată, oamenii politici, de la președinți la secretari de stat, precum Madeleine Albright, au cărți biografice, masive, scrise fie de ei, fie de alți autori. Evident, nu există președinte al SUA să nu aibă o carte biografică sau mai multe, precum Reagan. Sectorul cărții iudaice cred că îți ia o săptămână să-l parcurgi. Și ce cărți! Una, m-a dat gata! *Există oare câine-evreu?* Numai și acest titlu te pune pe gânduri, cât de rasiști pot fi unii oameni! La fel de bogate sunt sectoarele de carte dedicate istoriei, geografiei, naturii, tehnicii și marilor oameni ai științei, începând cu Franklin și Einstein.

E bine să știm și cum are loc o lansare aici. Există un spațiu special rezervat lansărilor, simpoziunilor, dialogului dintre autori și cititori. La subsol, se află o elegantă sală de conferințe, cu peste o sută de locuri, cu o tribună, un microfon, o cameră video, loc de unde se transmit imagini la ecranele răspândite în toată biblioteca, la parter și etaj. Am participat la lansarea cărții *The Facebook Effect* a lui David Kirkpatrick, un autor faimos, specializat în astfel de subiecte, cu cărți traduse în peste 10 limbi. La început, gazda, cum ar fi dl. Ilie Zanfir, dir. Bibliotecii V.A. Urechia din Galați, a arătat cartea, a spus două vorbe despre autor și l-a invitat la tribună. Autorul, cu ceasul în față, a citit din cartea sa un fragment timp de zece minute. Alte cinci minute le-a dedicat prezentării de ansamblu a cărții, apoi au urmat varii întrebări neconvenționale și răspunsurile tranșante ale lui Kirkpatrick. O lansare simplă, dar vie ca o dezbatere aprinsă, fiindcă subiectul este la ordinea zilei și am aflat că America e de departe pe primul loc în lume în ceea ce privește comunicarea „facebook”, o nouă formă de legături între oameni, o nouă posibilitate, mult mai rapidă și eficientă, de a face afaceri. Nu numai locale, ci și internaționale. Lansarea este sobră, cu alură universitară, expunerea este *ex-cathedra*, fără tămâieri și vorbitori în plus, cum se întâmplă la noi, și mai ales fără bidoane cu vin și sărățele, spre bucuria parangheliștilor. Fiindcă în America nu există parangheliști. Totul e elevat, așa cum merită această regină a artelor, Cartea, și autorii ei, acești oameni aleși, Scriitorii.

„GINTA LATINĂ” Premiul de la Montpellier (III)

Radu Moțoc

Românii din Transilvania au fost și ei mândri de această victorie, ca toată suflarea românească. O mărturie a acestei manifestări de admirație și recunoștință o constituie scrisoarea unui grup de români din Arad, în fruntea căruia era un profesor de teologie, Aron Hamsea. Rapiditatea cu care a fost expediată această telegramă pe data de 8 iunie 1878, dovedește faptul că ardelenii erau bine ancorați în evenimentul latinității de la Montpellier. În mesajul lor plin de mândrie națională se spune: „*Poete român! Tu ai fost cel mai mare cântăreț, în cel mai mare concert! Tu ai triumfat asupra întregii ginte latine, precum ai triumfat întotdeauna asupra inimii poporului român. Te felicităm, poet al Gintei Latine.*” Vasile Alecsandri, mișcat de acest mesaj, răspunde din Mircești, în aceeași zi, românilor din Arad: „*Ardealul a fost totdeauna cuibul sacru al românismului, pe care nicio furtună nu l-a putut distruge, căci a fost cimentat cu anticul și nepieritorul sânge roman. Din acel cuib binecuvântat de Dumnezeu, mulți vulturi se vor înălța pe cerul României, fără ca de azi înainte nimeni să îndrăznească să încerce de a le smulge penele aripilor*” (11).

În „Gazeta Transilvaniei” din 2 iulie, din Brașov, apare o traducere a Gintei Latine în limba latină, transmisă redacției de cantorul Demetriu Fecete din Beiuș, la data de 27 iunie.

O societate culturală din Transilvania îl invită să ia parte la adunarea generală a societății: „*Te rugăm ca pe un mesia al românismului să veniți în mijlocul nostru spre a vă putea săruta fruntea și mâinile care au eternizat gloria limbii române în concertul națiunilor ginte latine*” (12).

Printre nenumăratele telegrame de felicitare la care scriitorul răspunde cu modestia și umorul fin ce-l caracterizează, este și una primită de la un bărbier din Iași: „*Condeiful a primit felicitările briciului și mulțumește voios, căci amândouă știu a trage perdaf*” (13).

Este cunoscută relația de sinceră prietenie între poet și Elena Cuza, care, la aflarea acestei vești, se grăbește să-l felicite din Bologna, în data de 28 iunie: „*Cât am fost de fericită și mândră de victoria Dumneavoastră. Fericită ca prietenă și mândră ca româncă!... Cu câtă emoție am citit în ultimele zile articolul „Grivița și Montpellier”, în „Convorbiri literare.” Iată gloria militară și gloria literară... Este aceasta o dublă încoronare pe fruntea nefericitei noastre patrii!*” (14).

În anul 1913, „Cântecul Gintei Latine” este publicat cu litere chirilice în revista „Cuvânt Moldovenesc” din Chișinău. Nota redacției, după publicarea textului, preciza: „...Din acest cântec se vede din ce măreț neam ne

tragem noi moldovenii. Neamul acesta este vestitul popor latin. Iată o mândrie pentru noi și neamul nostru, de care trebuie să ținem totdeauna minte, de câte ori unii oameni nesocotiți se poartă cam necuviincios cu noi”. Solidaritatea latină este bine exprimată, dar reproșurile la adresa asupra rușilor sunt exprimate cu multă teamă (15).

Invitația făcută de Mistral lui Vasile Alecsandri, de a participa în mai 1882 la serbările de la Montpellier, l-au determinat pe acesta să părăsească Mirceștiul pe data de 13 aprilie și pe ruta Lemberg, Viena, Milano, Genova, Monte Carlo va ajunge pe 7 mai 1882 la Montpellier. A fost întâmpinat cu mare pompă de cei mai cunoscuți felibri și începură o serie de festivități solemne, serbări literare, banchete oficiale, toate închinat celui care a fost asemuit cu Victor Hugo al României, regele poeziei. În data de 12 mai ajunge la Avignon, de unde, însoțit de felibrul Bonaparte Wyse, se îndreaptă cu o trăsură spre Maillane, satul de munte unde locuia Mistral.

V. Alecsandri, impresionat de asemănarea felului lor de viață, va mărturisi: „*El locuiește, ca și mine, la țară, într-o căsuță mică, înconjurat de o grădiniță și lucrează într-un cabinet bine luminat și simplu mobilat, ca al meu*” (16). Seara, Mistral îl însoțește pe Alecsandri în trăsură până la Avignon, unde rămâne cu el până a doua zi la prânz, când Alecsandri se îndreaptă spre o nouă etapă a călătoriei sale, la scriitorii felibri. La Forcalquier, programul se repetă cu serbare, discursuri, recital de poezie, încheiat cu un banchet. A doua zi, participă la punerea pietrei fundamentale a unui mare viaduct de cale ferată, unde se imprimă și numele lui Vasile Alecsandri. După ce mai participă la o festivitate din mica localitate Gap, așezată foarte pitoresc pe o vale a Alpilor, unde compune numeroase poezii dedicate diversilor felibri dintre care una lui Mistral, renunță să mai meargă la Bésiers și Albi, unde îl așteptau alte serbări solemne, pline de bune intenții. Impresiile din acest turneu le va mărturisi fiicei sale, printr-o scrisoare: „...*Am avut ocazia să cunosc personal toți poeții Langhedocului, Provenței și Dauphiné-ului. Cel care m-a sedus cel mai mult este Mistral, care are un mare talent...*” (17).

Vizita pe care o face lui Mistral, la Maillane, este un bun prilej pentru V. Alecsandri să-i facă o descriere amănunțită fratelui său Iancu, imediat din Gal, pe 16 mai: „*Am petrecut la Mistral șase ore, în compania lui Bonapart Wyse. ...Are o ținută frumoasă, frunte înaltă, încununată de plete cărunte, surâs atrăgător și înfățișare sinceră și nobilă. Ne-am văzut ca și cum ne-am fi cunoscut de 25 ani și ne-am despărțit buni prieteni.*” Referindu-se la festivitatea de la Forcalquier, unde s-a pus piatra fundamentală a unui viaduct, în prezența oficialităților, V. Alecsandri își mărturisește surpriza trăită la acest eveniment: „*Avuseseră amabilitatea să graveze numele meu pe placa comemorativă care trebuia zidită la temelie viaductului. A trebuit să iau cuvântul și am improvizat patru versuri:*

Cutia de rezonanță • Cutia de rezonanță • Cutia de rezonanță

„Te-nalță, viaduct, să-aiuci în acest loc
Din patru părți a lumii averi, lumini, noroc,
Și ale tale arcuri întinde-se departe
Ca să-ntrunească Frații ce soarta îi desparte” (18).

Întors recent la Mircești din turneul efectuat în sudul Franței, V. Alecsandri expediază lui George Steriade biografiile unor prieteni felibri, cu intenția de a fi publicate în ziarul *Gazette de Roumanie*. La solicitarea lui Steriade, de a transmite spre publicare impresii din această călătorie, V. Alecsandri, generos, îi răspunde: „Încep prin a-ți transcrie alăturat traducerea în versuri franceze a discursului meu de la Montpellier. Ospăturile ar trebui să înceapă prin discursuri pentru a trezi de la început comesenilor buna dispoziție. Ce părere ai?” (19).

Un efect imediat al acordării premiului pentru **Ginta Latină** lui V. Alecsandri a fost dorința lui Bonaparte Wyse de a studia limba română. Pentru a facilita această intenție, Alecsandri se adresează lui V. A. Urechia cu rugămintea de a expedia acestuia, în Irlanda, „Toate cărțile pedagogice de care ar avea trebuință... Binevoiește a cumpăra acele cărți și a le expedia pe socoteala mea”. Cunoscând faptul că Urechia a editat un superb *Album Macedo-român*, care fusese solicitat de către poetul provensal Berluç-Pérussis din Aix-en-Provence, în dorința ca acest album să fie difuzat prin intermediul unei librării, considerându-l ca un „testament al alianței celor șapte literaturi latine”, îl roagă pe V. A. Urechia de a-l *pliroforisi* (a lămuri) pe acest poet provensal atât de bine intenționat (20).

Nu trebuie să ne surprindă faptul că Urechia se adresa întregii lumi latine pentru a solicita articole și poezii ce urmau să fie publicate în *Albumul macedo-român*. Așa se face că Auguste Fourès, un felibri, membru al *Societății pentru studierea limbilor romane*, transmite o poezie în dialectul lauraguais din Castelnau-dary lui V. Alecsandri, cu regretul că nu a fost concepută la timp pentru a fi publicată în album. Alecsandri, care era în privința corespondenței un pedant cu răspunsurile, dar și în dorința de a rezolva doleanțele unui frate felibri, se adresează lui Bonifaciu Florescu (1848-1899), fiul lui Nicolae Bălcescu și a Luxiței Florescu, redactor al gazetei *Portofoliul Român*, cu rugămintea de a publica această poezie (21).

La felibri, el lasă o impresie deosebit de puternică, pentru că amintirea lui rămâne neștearsă în 1927, când Elena Văcărescu susține mai multe conferințe despre România în Avignon, Toulon și Marsilia, unde numele lui V. Alecsandri era rostit cu mult respect.

Curtea princiară, încă nu regală, era foarte atentă cu poetul „care se apropiase de ea scriind principesei Elisabeta o scrisoare de-o demnitate personală și națională

de un cavalerism atingător, cum rar se găsește în literatura noastră”, așa cum rezultă din scrisoarea scrisă din Mircești încă din 20 sept. 1877 (22). Casa Regală, după ce a finalizat într-o primă etapă castelul Peleş, în anul 1880, l-a invitat anual pe Vasile Alecsandri să-și petreacă de regulă o lună la castel, unde avea un apartament rezervat (23). Este cunoscut faptul că regele Carol I îl prețuia în mod deosebit, iar regina Carmen Sylva i-a tradus în limba germană multe din poeziile populare românești. Decorarea poetului, în anul 1878, cu *Steaua României*, este încă o dovadă a acestei prețuiri (24). În 1889, când sănătatea poetului era puternic afectată, pe 19 sept., Regele Carol I a solicitat doctorilor un consult și, cu discreția caracteristică, a facilitat tratarea poetului la Viena și Paris (25). V. Alecsandri era deseori consultat de Carmen Sylva privind diferite lucrări, cum ar fi libretul operei *Neaga*, pe care o scria pentru compozitorul suedez Hallström (26).

Este adevărat că Alecsandri se simțea foarte bine la Peleş, dar nu ca un „feudal umil ori un cântăreț ce așteaptă milă și onoruri, el vorbea respectuos cu suveranul său, cu regina sa, dar niciodată nu uita să vorbească și despre misiunea lor rămasă neîmplinită. Intim, el îi scria regelui în 1888:

Vrem falsele hotare dintre Români să piară,

Șăcest castel feeric, clădit la colț de țară,

În centrul României, să lucească ca un far.

Poetul exprima la Palat un dor vechi al poporului român, simțindu-se obligat să-l transmită la cel mai înalt nivel, prin versuri sugestive (27).

Este regretabil faptul că în anul 2010, din cele 2400 scrisori aflate în „Biblioteca Academiei Române”, legate de Vasile Alecsandri, nu au fost publicate decât câteva sute, printr-o selecție, după criteriile impuse anilor '60. Cu siguranță, studierea lor în totalitate va aduce foarte multe elemente noi privind societatea românească, într-o perioadă în care s-au petrecut foarte multe evenimente legate de Țara noastră (1830-1890).

La festivitatea desfășurată cu ocazia depunerii unei coroane de bronz la Columna lui Traian din Roma, în data de 12 octombrie 1899, V. A. Urechia a prevăzut și intonarea de către corul Politeama-Adriana, condus de Golisciani, a imnului **Ginta Latină** a lui Alecsandri, pe muzica lui Marchetti și *Deșteaptă-te Române*. Acest imn, închinat latinității, a răsunat de două ori, prima dată la sosirea ministrului Baccelli, care a onorat cu prezența sa acest eveniment, și a doua oară cu o singură strofă, la depunerea coroanei de către Badea Cârțan, moment înregistrat pe o peliculă pentru eterna memorie (28).

La festivitățile de premiere a șefilor de promoții de la Universitatea „Alec Russo” din Bălți, Republica

Poarta de intrare la Columna lui Traian cu coroana de bronz adusă de V.A. Urechia

Cutia de rezonanță • Cutia de rezonanță • Cutia de rezonanță

Moldova, acest imn al *Gintei Latine* a fost interpretat de corul Facultății de Muzică la edițiile 1996-2000. Notele muzicale au fost puse la dispoziție cu multă generozitate de către secția de carte rară din cadrul Bibliotecii „V.A. Urechia” din Galați.

Urechia, într-o conferință ținută la Bacău, în data de 22 ianuarie 1894, în folosul străngerii de fonduri pentru ridicarea unui monument închinat poetului Alecsandri, mărturisește „Cum l-am cunoscut pe Alecsandri.” Poetul a ținut să cunoască pe cel care a scris articolul *Un vis*, publicat în *Buciumul Român* din Iași, în care Urechia făcea o critică la adresa ardelenilor, care, prin latinizarea forțată a limbii române, riscau să scindeze limba între cea vorbită de popor și alta cultă, a unei intelectualități totuși bine intenționate. Important este faptul că Urechia afirmă cu această ocazie: „În timp ce primăria Iași a uitat de Alecsandri, dormind pe lada în care erau adunați câteva mii de lei în scopul de a-i ridica o statuie, Dumneavoastră, în câteva zile, ați hotărât și ați făcut posibilă ridicarea într-o piață a Bacăului a unui bust a marelui poet al unirii Românilor” (29).

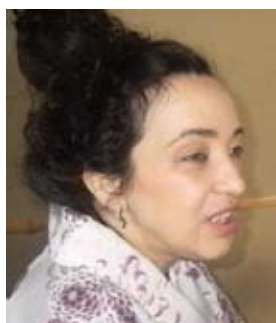
*** Profesorul **Valeriu Rusu**, a cărui viață științifică a fost consacrată studierii graiurilor românești, s-a născut la 9 sept. 1935 în Basarabia, com. Mihăileanca, jud. Hotin. În 1987 se stabilește în Franța unde ocupă funcția de profesor și conducător de teze de doctorat la *Université de Provence*. Publică peste 300 lucrări și traduce, împreună cu soția și fiica sa, lucrarea lui Ion Budai-Deleanu „*Țiganiada*”. A primit titlul de Cetățean de onoare al municipiului Chișinău. A decedat în anul 2008.

Note:

1. Ibidem, pag. 68-69
2. Ibidem, pag. 71
3. ALECSANDRI, Vasile. *Cântecul Gintei Latine*, Oradea: Ed. Mihai Eminescu, 1991, pag. 7
4. Cupa ajunge la Mircești după cum rezultă din scrisoarea lui V. Alecsandri adresată lui Albert de Quintana, expediată pe 6 iulie 1878. Ibidem, pag. 12
5. Ibidem, pag. 8
6. Invitația, în Arhiva V. Alecsandri. I. Acte 112 la Biblioteca Academiei. Semnalată de G. C. Nicolescu, *Viața lui Vasile Alecsandri*, Editura pentru literatură, București, 1865, pag. 588
7. TAILLER, Emilia. *Frederic Mistral și Alecsandri*. București: Tipografia „Comptuar Popular Român”, 1915, pag. 89-90.
8. Ibidem, pag. 91
9. NICOLESCU, G. C. *Viața lui Vasile Alecsandri*, Editura pentru literatură, București, pag. 591. Vezi *Banchetul dat de amicii literaturii poetului V. Alecsandri*, în „Războiul” nr. 319, din 8 iunie 1878, pag. 2-3
10. „Consiliul comunal din Roman, mișcat de adâncă recunoștință către marele poet al României care a ridicat atât de sus onoarea și prestigiul patriei, felicitându-se că el este cetățeanul Romanului, decide, în unanimitate, ca piața și strada ce începe din strada Primăriei trecând prin fața caselor domnilor Matcaș-Vucenic, să poarte numele de Vasile Alecsandri” Semnat: Primar Stejescu V. Stepleanu, S. Atanasiu, A. I. Miclescu, Iohan Cerchez, Theodor Georgiu, Gh. Pruncu, V. Ioachim, Costache Ionescu, V. Georgiu, Mihai Fondăcescu, Gh. Vucenic și Gh. Dimitriu, 25 august 1878. Ibidem, pag. 115.

11. Ibidem, pag. 122.
12. NICOLESCU, G. C. *Viața lui Vasile Alecsandri*, București: Editura pentru literatură, 1965, pag. 588. Vezi G. Bogdan-Duică - „V. Alecsandri către românii nord-vestici”, în Națiunea, nr. 34, din 22 feb. 1927, pag. 2.
13. Ibidem, pag. 589. Vezi „Condeiu și briciul” în „Războiul” nr. 308, din 28 mai 1878.
14. ALECSANDRI, Vasile *Ginta Latină*. Oradea: Ed. Mihai Eminescu, 1991, pag. 10.
15. Ibidem, pag. 31.
16. NICOLESCU, G. C. *Viața lui V. Alecsandri*, București: Editura pentru literatură, 1965, pag. 616
17. Ibidem, pag. 616. Vezi Maria G. Bogdan, *Autrefois et aujourd'hui...* pag. 160. Vezi și scrisoarea adresată lui Ion Ghica din Paris, datată pe 21 mai 1882, publicată în *V. Alecsandri, srisori, însemnări*, Editura pentru literatură, 1964, pag. 50.
18. ALECSANDRI, V. *Corespondență*. ESPLA, 1960, pag. 6-7
19. Ibidem, pag. 213. Scrisoarea adresată lui Steriade, din Mircești, este datată 30 iunie 1882. Textul discursului a fost publicat de Al. Papadopol-Calimah în *Convorbiri literare*, XVI, 1883, pagina 416-417. Discursul este intitulat *Brind*, care în provensală înseamnă *Toast*. Acest discurs în versuri conține 12 strofe din care redăm prima strofă:
„Sub cerul splendid al Provenței,
Eu, cântăreț din răsărit,
La voi, maeștri ai cadenței,
Vin și vă zic: Bine-am găsit!”
20. Ibidem, pag. 242. Scrisoarea lui V. Alecsandri adresată lui V. A. Urechia este expediată din Mircești, pe data de 18 ianuarie 1881.
21. ALECSANDRI, V. *Scrisori, Însemnări*. Ed. pentru literatură, 1964, pag. 35. Poesia s-a publicat în cadrul articolului *Serbările de la Montpellier* în anul 1882
22. *V. Alecsandri, Povestirea unei vieți* de G. Bogdan-Duică, publicată de Academia Română la inaugurarea mausoleului de la Mircești, *Cultura Națională*, 1926, pag. 56. Scrisoare publicată în *Convorbiri literare*, 1916, pag. 243
23. *V. Alecsandri, Scrisori, Însemnări*, Ed. pentru literatură, 1964, pag. 97. Vezi scrisoarea adresată lui Ion Ghica din Mircești, din 7 sept. 1887. Vezi și scrisoarea din 20 sept. 1887, pag. 99. Vezi și introducerea la viața și opera lui V. Alecsandri sub îngrijirea lui N. Cartoian, Ed. Scrisul Românesc, Craiova, 1930, pag. 11. „...Trecerea prin București, unde îl aduce, fie calitatea sa de proeminent membru al Academiei Române, fie solitudinea binevoitoare pe care i-a arătat-o Curtea Regelui și a Carmen Sylvei”. Vezi și V. Alecsandri, *Povestea unei vieți* de G. Bogdan-Duică, *Cultura Națională*, 1926, pag. 60
24. Ibidem. Vezi scrisoarea adresată lui Negruzzi din Mircești, datată la 20 feb. 1878, pag. 126
25. *V. Alecsandri, Povestea unei vieți* de G. Bogdan-Duică, *Cultura Națională*, 1926, pag. 61
26. *V. Alecsandri, Scrisori, Însemnări*, Ed. pentru literatură, 1964, pag. 41. Scrisoare adresată lui Ion Ghica din Mircești, în vara lui 1880
27. *V. Alecsandri, Povestirea unei vieți* de G. Bogdan-Duică, *Cultura Națională*, 1926, pag. 56
28. V. A. Urechia, *Festivitatea română de la Roma, XII octombrie 1899, Dare de seamă*, Ed. Minerva, București, 1899, pag. 23
29. V. A. Urechia, *Cum am cunoscut pe Alecsandri*, Conferință ținută de Urechia în sala din Palatul Administrativ de la Bacău, în profitul fondului pentru ridicarea monumentului poetului Alecsandri, din ziua de 22 ianuarie 1894, București, Lito-Tipografia Carol Goebel, 1894. Sculptorul care a realizat lucrarea este Hegel, cel care în 1888 finalizase statuia lui Miron Costin din Iași, pag. 15 .

Călător în Țara Soarelui Răsare (III)

Dana Vlad

Momentele ceremoniei:

Chakaiseki - vremea aperitivelor

Asistentele maestrei ne-au adus pe tăvi de lemn cu bețișoare de cedru chakaiseki: pește crud cu plante crude parfumate. Am fost serviți cu sake pe farfurii mici plate care se țin cu ambele mâini. Dacă nu faci tot ce îți se spune corect poți sta minute bune în șir până când înveți. Totul e să-ți dorești să exiști în comuniune cu ceilalți și să te lași purtat de liniștea dobândită în chathitsu. Se mănâncă după ritualul bine știut al ceremoniei. Maestra te îndeamnă să stingi gustul iute de pește crud cu câte o înghițitură de sake. Am mâncat apoi supă de nanohena-verdeată de primăvară care conține ciuperci negre, pește, verdeată, apoi am mâncat sushi modelat cu mâna împreună cu pește de munte și alge de munte, kosuimono, un alt fel de supă și un hassun cu uminonomo și yamanomono, mâncare de la mare și munte astfel elogiindu-se natura. În final, hanto ne-a adus prăjituri din fasole roșie dulce, numite omogashi, delicioase care se servesc pe rând fiecărui invitat, doar una pentru fiecare. Am mai fi vrut, dar nimic nu se repetă. După aperitive am curățat obiectele folosite cu un șervețel-kaishi.

Koicha-servirea ceaiului gros din pulbere verde: o-cha

Chawan, cana în care teishu pune ceaiul este din Kyoto, acolo unde au avut loc primele ceremonii ale ceaiului la care participau războinicii samurai.

Vasul care se pune pe focul de jar se numește Chagama. Teishu are o cană-chawan, un tel de bambus-chasen și șervețel din in alb imaculat-chakin. Teishu aduce un kensui-vas pentru apa de spălat, un hishaku-polonic de bambus și futaoki-suport de sprijin pentru shaku. Maestra purifică chawan folosind o batistă de mătase de culoare roșie-fukusa, varsă apă caldă în interior cu polonicul de bambus-hishaku pe care apoi îl clătește, golește chawan-ul și se șterge cu chakin-ul. Privești fascinat la teishu și te crezi în laboratorul vreunui alchimist care preface fierul în aur, dar ești într-un loc binecuvântat în care mirat de tine îți găsești liniștea.

Începe prepararea ceaiului gros, dens, din pulbere verde pe care gazda mi-l oferă prima ca invitat de onoare. Facem plecăciuni, apuc ceașca cu imaginea unui tigru pentru că suntem în anul tigrului, o înalt, o rotesc în felul meu, maestra mă oprește. Toate mișcările trebuie făcute de corp, nu de creier. Am acoperit cu mâna tigrul și asta nu se face. Sunt atenționată. Desenul nu se acoperă, mâna dreaptă stă pe cană, stânga sub cană, mișcarea de rotație se face prin glisare cu grație. Gust ceaiul. E aproape ca o emulsie verde, e dens, concentrat, e de leac. După ce toți invitații servesc primul ceai, cănile se șterg pe unde s-a băut, ele ajung la teishu. Toate obiectele folosite se purifică, iar cănile se clătesc.

Usucha sau ceaiul reconfortant

Maestra ne întrebă dacă ne-a plăcut ceaiul și dacă mai vrem. Eu gândesc în sinea mea că aș mai vrea, dar să fie mai puțin concentrat. Asta se și întâmplă, zeei m-au auzit pentru că usucha asta și înseamnă, servirea ceaiului ușor, reconfortant. Este la fel cu ploaia de vară care curăță caldarâmul de căldura vipiei. Așa și sufletele noastre își potolesc arșița. Se reaprind focul pentru prepararea ceaiului ușor care are menirea să te pregătească pentru ieșirea pe aceeași ușiță de mici dimensiuni ce-a făcut trecerea între lumi, de data aceasta dinspre lumea spirituală a liniștei înspre lumea haosului cotidian. Am apreciat momentele unice oferite de gazdă, am trecut pe rând prin armonie, respect, puritate ca să ajungem la liniștea interioară și am plecat din casa ceaiului îmbogățiti spiritual, odată trecuți prin ritualul japonez al ceaiului care nu mai reprezintă sub nici o formă doar o licoare revigorantă, ci un filon de artă și o cale de a crea pacea. Ceremonia ceaiului este un mod de a trăi clipa unică și irepetabilă de armonie, în comuniune.

Shinkansen

Dacă după ceremonia ceaiului trebuie să călătorești cu Shinkansen ca să ajungi acolo unde locuiești atunci îți treci trupul și sufletul prin cele mai controversate stări. Între tradiție și ultratehnologie e o distanță uriașă și totuși în Japonia tradiția și supersonicul conviețuiesc în comuniune perfectă. Cel mai rapid tren din lume este cel levitat magnetic. Acesta nu se atinge de șină, este ținut în suspensie, în aer, deasupra șinei cu ajutorul unui câmp

Confluente culturale • Confluente culturale • Confluente culturale
 magnetic. Constructorul e japonez, firma Central Japan Railway. În decembrie 2003, s-a efectuat un test la vest de Tokyo, în Yamanashi și prototipul a atins viteza de 581 km pe oră. Levitația trenului reprezintă o măsură de siguranță pentru călători, având în vedere seismele care se țin lanț în Japonia.

Kabuki

Călătorul ajuns în Japonia își plănuiește din timp să poată vedea un spectacol de teatru tradițional japonez kabuki. Asta nu e chiar la îndemână oricui pentru că trebuie să te afli în locul și la timpul potrivit. Dar dacă ești la Tokyo și ajungi în cartierul Ginza e păcat să nu vizitezi celebrul Teatru Kabukiza deschis din anul 1889.

Clădirea teatrului este considerată monument și în curând se va construi un nou sediu pentru kabuki. În Japonia, se stă la coadă zile întregi pentru bilete la un spectacol de teatru kabuki ca și pentru bilete la spectacole de teatru obișnuit. Oamenii au perimetre speciale în care stau liniștiți și

așteaptă ore întregi deschiderea caselor de bilete, timp în care citesc. Un spectacol kabuki durează cinci ore existând traducere pentru turiștii străini, în timp real, la căști. Kabuki își are originea în secolul al XVII-lea prima reprezentare având loc în anul 1603. Numele vine de la verbul „kabuku” care în traducere liberă înseamnă excentric, neobișnuit, îndrăzneț, iar spectacolul este un amestec de cântec(ka), dans(bu), tehnică și îndemănare(ki). Kuni, cu numele de artistă Izuno-no-Okuni a fost prima interpretă care a jucat în travesti și care a și pus bazele unei trupe kabuki. La început a fost era onna-kabuki, kabuki feminin, apoi epoca wakashi-kabuku interpretat de băieți foarte tineri și apoi a urmat era yaro-kabuki în care interpreții erau bărbați maturi, a început apoi onnagata în care bărbații jucau în travesti, a urmat apoi wagoto și genroko. Un mare artist de kabuki este considerat o avere națională, arta se transmite din tată în fiu peste veacuri, iar numele de scenă e moștenire sacră. În perioada în care Anglia savura

„Romeo și Julieta” a marelui Will, pentru că și subiectele teatrului kabuki erau de familie, istorice și din lumea dansului, în Japonia se juca în travesti ca și în Anglia povestea, aproape „copie la indigo”, a unor tineri îndrăgostiți. Iată cum arta poate fi liant între culturi și tradiții total diferite.

Daibutsu-simbolul Japoniei

În zi de sărbătoare, japonezul merge să se roage și să se închine la temple. Ajuns în Tokyo nu poți rata să vizitezi Kamakura, veche capitală a Japoniei și orașul unde s-a instaurat primul shogunat din istoria țării. Frumoasa stațiune Kamakura situată la sud de Tokyo, oraș așezat între munți și străjuit de

oceanul Pacificoferă călătorului ajuns aici șansa de a vizita peste 60 de temple budiste, atracția principală fiind Templul Kotokuin cu Daibutsu, un adevărat simbol al Japoniei. Călătorul ajunge în fața unei statui în aer liber a profetului Buddha, în poziție de meditație, numit și Daibutsu adică Marele Buddha.

Teatrul Kabukiza - Tokyo

Statuia se poate vizita atât pe dinafară, cât și pe dinăuntru, astfel încât intrând în Buddha poți vedea modalitatea în care acesta a fost construit și te poți întâlni cu turiști de peste mări și țări. Daibutsu a început să fie construit în anul 1252, construcția a durat 10 ani. În ziua în care am ajuns la Kamakura, lângă statuia marelui Buddha se instaurase „cartierul general” pentru protejarea legală a rămășițelor unui arbore bătrân de 1000 de ani considerat sacru, care în urmă cu doar câteva zile se frânsese. Rămasă doar rădăcina, aceasta a fost mutată din locul unde trăise arborele într-un loc special amenajat. La Kamakura, templele sunt construite în mijlocul unor grădini japoneze de mari dimensiuni rupte parcă din rai, cu iazuri cu pești aurii sau în zeci de culori, cu țestoase bătrâne cât lumea care nu reușesc să apuce de gura lacomilor pești nici o boabă din mâncarea pe care turiștii o împrăștie pe iazuri, oricât de mult le-ar încuraja, cu flamingo ce străjuiesc apele lacurilor, cu păduri și case de samurai care pot fi vizitate.

Kamakura la ceas de sakura

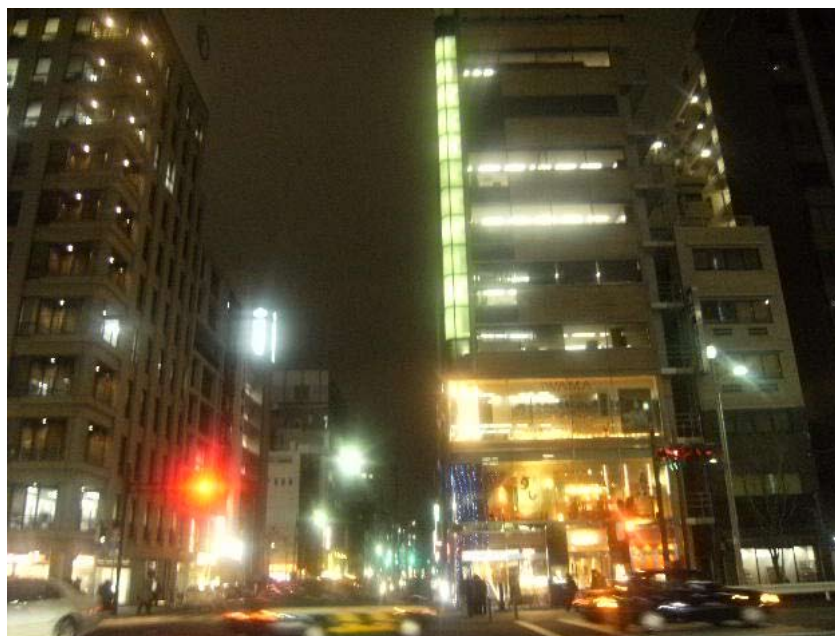
Dacă ai ajuns în Japonia la vreme de primăvară în lunile martie- aprilie, nu poți rata Kamakura și plimbarea pe strada cu Sakura pentru că spectacolul florii de cireș aici este unul amețitor. Strada principală, cu pomi de sakura de o parte și alta este ca o mireasă, de aceea alaietele de nuntă trec în perioada aceasta pe strada înflorită. Japonezii au un timp în primăvară când zile în șir admiră sakura într-o stare de contemplație, ținând minte floarea de cireș până anul următor.

Se pot vizita la Kamakura Templul Hașe Kannon cu statuia antică a Zeului Îndurării din secolul 8, Altarul Tsurugaoka Hachimangu, altar dedicat zeului războiului, cel care a fost protectorul familiei primului shogun japonez, Minamoto no Yoritomo. La temple poți aprinde mănunchiuri de bețe parfumate sau lumânări la altarele zeilor sau ale marelui Buddha, poți vizita școli de caligrafie unde scribii refac pergamente vechi, poți afla ce îți oferă viitorul culegând de pe un stelaj bilețele albe făcute sul și atârinate ca păsările pe stâlpii de telegraf, te poți ruga, poți scrie rugăciuni în ce limbă vorbești, poți arunca o monedă și-ți poți pune o dorință la fiecare templu vizitat. Dacă ți se face foame, poți merge la terasa de deasupra orașului unde poți fotografia toată priveliștea și poți mânca o supă groasă de fasole roșie dulce în care se scaldă turte de orez sau poți lua o prăjitură din gogoși de orez pe băț în sos caramel, sau prăjitură de ceai verde în sos de ciocolată. Nu poți rata să mergi pe Strada Komaki, arteră comercială cu boutiquele și magazinele care îți oferă tot ce-și poate dori un turist. Aici poți cumpăra mătase japoneză pentru kimono sau un kimono original destul de piperat la preț sau poți aștepta până ce un meșter olar îți face un vas tradițional japonez, poți cumpăra porțelan de Arita sau celebrele vase din lemn roșu de trandafir sau îți poți alege una dintre miile de cutiuțe muzicale dintr-un magazin specializat. Nu-mi pot ascunde bucuria că totuși într-un magazin de obiecte de artă am găsit un vas din cristal roșu de România. Dacă alegi să mergi în restaurant să iei masa atunci îți poți alege mâncarea încă de afară pentru că în vitrina restaurantelor sunt expuse „pe viu” felurile de mâncare servite

și credeți-mă că arată și sunt delicioase. Aici poți mânca *soba*, paste tradiționale japoneze extrem de căutate și foarte sănătoase care se fac din făină de hrișcă în amestec cu ghimbir murat și cu puțină făină de grâu pe care le poți combina cu păstrăv la grătar.

Spre Tokyo, noaptea

Oceanul mângâie Kamakura, iar la ceas de noapte când stațiunea strălucește ca un pom de Crăciun, poți cina într-unul din restaurantele luxoase sau poți alege să te relaxezi pe malul Pacificului. De aici poți pleca spre Yokohama pentru a vizita parcul de distracții Minato Mirai 21, cea mai înaltă clădire din Japonia, Landmark Tower și China Town. Pe drumul înapoi spre Tokyo la ceas de noapte, spectacolul este absolut fantastic. Kamakura e luminată cu sute de

Tokyo noaptea

torțe amplasate pe marginea șoselei însă de cum intri pe autostrada spre Tokyo, metropola fascinează și parcă ochiul nu poate cuprinde atâta frumusețe și măreție. E mult prea mult pentru călătorul venit din sud-estul Europei. Te doare inima de atâta discrepanță. Ai vrea și tu măcar un sfert din înțelepciunea, hărnicia, punctualitatea, respectul, cultul pentru frumos, bucuria Extremului Orient la tine acasă pentru ca România să-și poată regăsi atitudinea din perioada în care Bucureștiul era numit Micul Paris.

Japonia nu se poate povesti, se poate simți. E o altă lume, o civilizație aparte cu o cultură specială păstrată de veacuri în sipele din materiale scumpe, prețios împodobite.

Biblionet ... merge mai departe

**Titina-Maricica
Dediu**

Una din condițiile pentru care bibliotecile publice locale pot primi echipamentele necesare a fost aceea ca bibliotecarii să participe la cursurile de Tehnologia Informației și Managementul Bibliotecii cu Internet pentru public.

Astfel, în lunile mai, iunie și iulie s-au desfășurat aceste cursuri cu trei grupe de bibliotecari din următoarele biblioteci:

Barcea, Braniștea, Buciumeni, Cavadinești, Corni, Cuca, Cudalbi, Fârțânești, Foltești, Ghidigeni, Gohor, Grivița, Ivești, Matca, Nicorești, Oancea, Pechea, Smârdan, Suceveni, Șendreni, Țepu, Umbrărești, Virlezi, Vlădești și Filiala 1 a Bibliotecii „V.A. Urechia” Galați.

Cursurile au avut loc în Centrul de Formarea Bibliotecii Județene, iar trainerii au fost: Titina Dediu și Gabriel Manea. La fiecare dintre aceste cursuri a participat în calitate de coordonator regional training de la IREX, Mihaela Vlad care a și punctat pe site-ul www.biblionet.ro, în articolul: „Galați =

3 x formare de succes”, din care citez: <<Trainerii Titina Dediu și Gabriel Manea au adus în toate cele 3 sesiuni multe metafore, comparații și exemple practice, pentru a stimula reținerea informațiilor tehnice prezentate. Și a funcționat! Cursanții au fost încântați de noile lor cunoștințe și abilități privind utilizarea și gestionarea calculatoarelor cu Internet pentru public și le-a plăcut „atmosfera foarte plăcută din timpul cursului”>>.

În discuțiile de grup și în pauze au rezultat câteva acțiuni actuale și viitoare, dedicate comunității: în comuna Ivești, asistentele de la „Spitalul de Boli Cronice” vin și împrumută cărți pentru bătrânii

internați, la Cavadinești, bibliotecarul va ajuta utilizatorii inclusiv pentru documentarea dinaintea unei întâlniri cu un furnizor de materiale de construcții. „Se cere deja vizualizare online a catalogului cu cele mai noi produse, simulări de preț etc., profesorii și elevii vor dori să găsească pe Internet idei pentru evenimente școlare, iar bibliotecarul va fi acolo pentru a le recomanda cele mai noi și eficiente metode de căutare”.

A urmat perioada de primire a echipamentelor din partea furnizorului. Astfel, în luna septembrie, împreună cu reprezentantul furnizorului au fost pe teren: domnul Spiridon Dafinoiu, Titina Dediu și Gabriel Manea. Bibliotecile comunale au primit de această dată patru calculatoare dotate cu webcam, microfon și căști, router wireless, o imprimantă și un scanner, precum și un videoprojector și un ecran de proiecție pe care să le poată folosi la diferite activități în bibliotecă. Filiala 1 a Bibliotecii Județene a primit

zece calculatoare dotate identic, o imprimantă, un scanner și videoprojector cu ecran de proiecție.

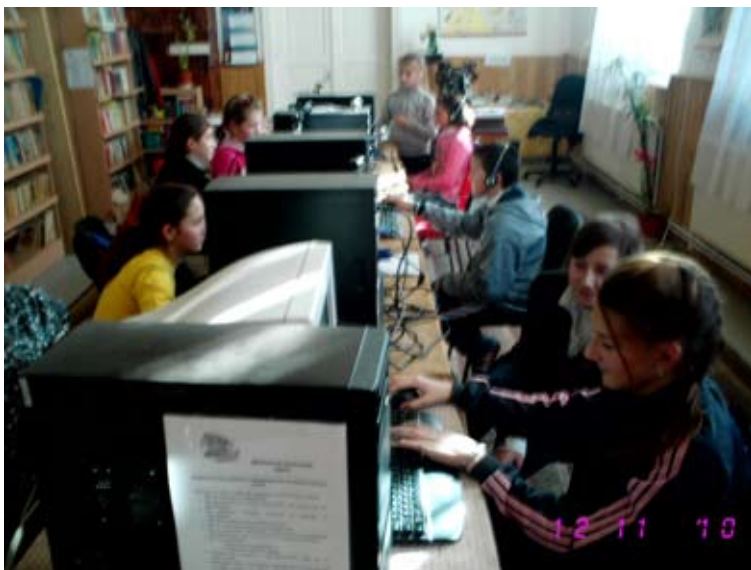
În total Program, am obținut următoarele:

- 192 calculatoare dotate cu microfoane, webcam;
- 45 imprimante;
- 45 scanere;
- 25 videoproiectoare;
- 25 ecrane proiecție;
- 57 bibliotecari instruiți în Tehnologia Informației și Managementului Bibliotecilor

cu Internet pentru public.

Total valoare: 125.000 USD.

Bibliotecarii au înțeles ce au de făcut și imediat după instalarea echipamentelor au început să furnizeze noile servicii către publicul lor. Frecvența a crescut precum și tipul solicitărilor adresate bibliotecarilor. De altfel, se simte nevoia din partea acestora de parcurgere și a altor cursuri. Venind în întâmpinare, IREX a lucrat încă din primăvara acestui an la un nou curs cu titlul: „Bazele Serviciilor noi de Bibliotecă”, care va fi furnizat de către trainerii chiar începând de luna viitoare, decembrie a.c.

From: Schnuer, Susan M
 Sent: Thursday, November 18, 2010 3:35 PM
 To: 'zanfir@yaho.com'; 'spiridon.dafinoiu@yahoo.com'
 Cc: Schnuer, Susan M; Ford, Barbara J
 Subject: Visit of Mortenson Center team

Dear Director Zanfira and Mr. Dafinoiu,

Barbara and I wanted to write and thank you for hosting us at your library and for spending so much time with us. We really enjoyed the visit and learning about the Galati County library and its community. It was a delight to see all the users in our busy library. We want to commend you on all your good work. It was a most enjoyable visit! We also really enjoyed traveling in your beautiful country and feel that we have a much better understanding of public libraries in Romania.

Thank you again for your hospitality.

Best regards, Susan and Barbara

Susan Schnuer
 Associate Director
 Mortenson Center for International Library Programs
 University of Illinois
 142 W. Gregory Drive, Room 142
 Urbana, Illinois 61801 USA
 email: schnuer@illinois.edu
 Phone:
 1-217-333-0031
 1-217-333-0031
 www.library.illinois.edu/Mortenson

Mortenson Home

- About Us
- Associates
- Activities
- Newsletters
- Lectures

Quick Links

- 2010 August Newsletter
- New Book!
- 2010 Lecture
- Associates Application
- MC Select
- Panoja

Library » Mortenson Center

Mortenson Center for International Library Programs

... connecting librarians around the world ...

Now Accepting Applications for the 2011 Associates Program!

Deadline: January 1, 2011

The newly redesigned Mortenson Center signature program is here! We have shortened and repositioned our signature Fall program to better meet the professional development needs of our colleagues around the world. We will not hold a Mortenson Associates program in 2010. Instead, we have used this year to plan the new program, which will debut in May 2011. The new program, entitled *Librarians of Tomorrow*, will be a three week program and will end right before

2010 Latvian Leaders and Innovators Training Program

This fall the Mortenson Center hosted a group of 12 public librarians and 3 staff members from Latvia from September 10-October 10, 2010. The group was here as part of a current partnership between the Mortenson Center and the Bill & Melinda Gates Foundations to support a training program for public librarians in other countries. To learn more about the program, please visit our [Projects](#) page.

2010 Summer African Training Program

Welcome to the Mortenson Center

Since the Mortenson Center for International Library Programs was founded in 1991, over 900 library professionals from 90 countries have participated in the Center's innovative programs. We also work with our librarian colleagues in countries around the world. Find out more on our "About Us" page.

biblionet

Oct 20, 2010

Consiliului Județean Galati
Domnului Eugen Chebac
Presedinte

Stimate domnule Eugen Chebac,

Prin intermediul acestei scrisori doresc să vă mulțumesc atât dumneavoastră cât și colegilor dumneavoastră din cadrul Consiliului Județean Galati, pentru sprijinul constant și generos acordat Bibliotecii Județene „V. A. Urechia” în vederea implementării programului Biblionet în județul dumneavoastră. În cadrul acestui program au fost dotate cu echipamente IT 45 biblioteci publice locale și au fost instruiți 57 bibliotecari, rezultând astfel o investiție de 350.262 dolari la nivelul județului Galati.

Totodată, doresc să îmi exprim aprecierea pentru efortul susținut și maniera în care directorul Bibliotecii Județene, domnul Zanfir Ilie și echipa domniei sale de la nivelul Bibliotecii Județene s-au implicat și se implică în implementarea programului Biblionet în județul Galati.

Doresc să vă aduc la cunoștință faptul că acesta este doar începutul colaborării noastre, urmând ca prin programul Biblionet un număr tot mai mare de biblioteci publice din județ să primească sprijin și donații de echipamente IT în următorii trei ani. Suntem conștienți de faptul că acesta a fost un an extrem de dificil din punct de vedere economic în România și că județul dumneavoastră a fost și el afectat de recentele constrângeri bugetare. Cu toate acestea, credem cu tărie că bibliotecile publice reprezintă piloni cheie în orice comunitate, oferind cetățenilor șansa de a-și îndeplini obiective personale, profesionale și de grup, cu rezultate pozitive pentru toată lumea. La nivelul județului am observat o creștere semnificativă a utilizării bibliotecilor publice din momentul instruirii bibliotecarilor și a dotării cu calculatoare.

Odată cu introducerea serviciilor de acces public gratuit la internet furnizate de bibliotecarii instruiți în cadrul Biblionet, cetățenii din comunitățile incluse în program au reușit să-și rezolve probleme medicale, să-și găsească un loc de muncă, să comunice mai ușor cu rudele din străinătate sau să găsească informații din domeniul educației și al legislației. Acestea sunt doar câteva exemple cu privire la modul în care bibliotecile publice furnizează cetățenilor asistența și resursele de care au nevoie pentru accesul la informație și la răspunsurile sau rezolvările unor probleme cu care aceștia se confruntă.

Nu în ultimul rând, doresc să vă adresez rugămintea ca, în calitate de reprezentant al Consiliului Județean, să oferiți în continuare Bibliotecii Județene sprijinul necesar pentru facilitarea accesului unui număr cât mai mare de comunități la programul Biblionet. Speram că împreună vom reuși să reformăm sistemul bibliotecilor publice din România și să creăm serviciile moderne atât de necesare cetățenilor din România.

Cu deosebită considerație,

Paul – Andre Baran
Director Program

MINISTERUL CULTURII ȘI PATRIMONIULUI NAȚIONAL
București, 011347, Șos. Kiseleff nr. 30, sector 1, O.P.33, ROMÂNIA

CABINET MINISTRU

Către,

Biblioteca "V. A. Urechia", Galați

Domnul Ilie Zanfîr, Director general

Stimate Doamnă Director,

O sută douăzeci de ani de existență, vârsta pe care o împlinește **Biblioteca „V.A. Urechia” din Galați**, așezământ de cultură înființat în noiembrie 1890 din inițiativa profesorului V. A. Urechia, înseamnă pentru noi toți, susținători și slujitori ai actului cultural în diverse forme de expresie, un prilej de mare bucurie datorat sutelor și poate miilor de manifestări culturale care s-au petrecut în această instituție și de pe urma cărora mii de oameni, în diverse momente ale vieții lor, s-au îmbogățit cu informații și cunoștințe, care i-au făcut, mai buni și mai frumoși, iar în planul utilității imediate, mai de folos semenilor.

Sunt **o sută douăzeci de ani**, la 11 noiembrie 1890, de când Biblioteca V.A. Urechia și-a deschis porțile în prezența fondatorului său, academician profesor V.A. Urechia precum și a unor personalități marcante ale vremii, între care profesorul D.A. Laurian, secretar general al Ministerului Cultelor și Instrucțiunii Publice, Constantin Ressu, primarul orașului, deputații G. Robescu și M. Pacu. La deschiderea solemnă, V.A. Urechia în mesajul său arăta că scopul care l-a determinat să dăruiască orașului Galați o bibliotecă este „**să se fortifice mințile și mai ales inimile gălățenilor prin cultură temeinică și națională**”. Mesajul fondatorului a rămas în inimile și conștiințele oamenilor care au slujit și slujesc acest important lăcaș de cultură și iată, astăzi, sărbătorim o instituție care timp de o sută douăzeci de ani a continuat să nutrească idealurile începuturilor.

Biblioteca este, în ansamblu, memoria noastră, locul în care se reunesc și așteaptă să fie descoperite fragmente ale identității noastre spirituale.

Mulțumiri și felicitări autorităților locale, adâncă recunoștință celor care în cei o sută douăzeci de ani de existență au trudit ori au vegheat ca acest lăcaș să dăinuie și să se înfățișeze astăzi mai bogat cu o carte, cu un manuscris, cu o colecție în plus.

La mulți ani „Bibliotecii V. A. Urechea”, sănătate, împliniri și multe satisfacții celor care slujesc această instituție.

Cu stimă,

KELEMEN HUNOR,
Ministrul Culturii și Patrimoniului Național

ROMANIA

Birou Parlamentar

Deputat

Floria Păslaru

Adresa: Str. Domnească, Nr. 142, Bl B, parter, Galați, 800163

Domnule director,

Galatiul se bucura de repere istorice si culturale care i-au conferit importanta unui oras scris cu litere de aur pe harta europeana. Ma refer aici la intalnirile care au pus bazele Unirii Principatelor Romane, atunci cand parcalab de Galati era Alexandru Ioan Cuza, amintesc de momentul in care prima Comisie europeana a Dunarii s-a infiintat in orasul nostru, dar daca vorbim de cultura, Biblioteca V.A.Urechia este pastratorul valorilor de patrimoniu si culturale de la Dunarea de jos.

Implinirea a 120 de ani de slujire si promovare a culturii la Galati ne aminteste inca o data de importanta institutiilor de cultura si educatie, fara de care nici o societate, oricat de dezvoltata economic ar fi ea, nu ar putea evolua.

Doresc personalului format din profesionisti ai literelor, condus cu onoare de profesorul Ilie Zanfir sa slujeasca ca si pana acum cu daruire cultura romaneasca, fara de care natiunea romana nu ar putea dainui.

DEPUTAT
PĂSLARU Florin Costin

From: Vasile Malanetschi <malanetski@gmail.com>

Date: 2010/11/11

Subject: Felicitari

To: zanfir.ilie@yahoo.com

Dragă Domnule Director Ilie ZANFIR,

Dupa o săptămână de la revenirea la Chișinău, sunt încă stăpânit de puternicele emoții trăite la Galați, în speță la Biblioteca Județeană pe care o conduceți cu atâta pricepere, însuflețire și discernământ. Prin perpetuuul vino-dute al unor oameni binevoitori și curtenitori, preocupați de idei mărețe și stăpâniți de gânduri nobile, Biblioteca "V.A.Urechia" mi s-a părut, încă din dimineața zilei de 5 noiembrie, de cum i-am trecut pragul, aidoma unui furnicar. Ba nu – aidoma unui fagure, în care trebăluiesc harnice albinuțe – bibliotecari și, deopotrivă, cititori. Interiorul, văzut de la ușa de la intrare, de la parter, semana cu încăperea unei inimi pulsând deschis în secțiune transversală, iar tu, vizitatorul-beneficiar îi vedeai și îi simțeai mișcările, sesizai – din interior, pe viu – cum funcționează un mecanism perfect sănătos în plin proces de activitate, tu însuși fiind o piuliță, o parte componentă a lui.

Cu ocazia împlinirii a 120 de ani de la inaugurare, transmit urări de bine, de progres, de bunăstare și satisfacții moral-spirituale întregii echipe de entuziaști care activează actualmente la această prestigioasă Casă a Lecturii Publice din România.

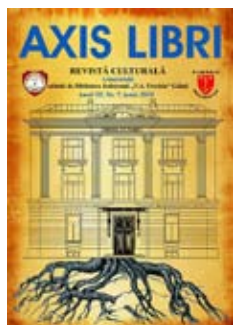
Al Dumneavoastră,

Cu deosebită stimă și înaltă considerație,

prof. Vasile MALANETȚCHI, Universitatea de Stat din Moldova

AXIS LIBRI

brand cultural gălățean

Revista „Axis Libri”. Având un colectiv de redacție format din actuali și foști bibliotecari, revista a fost lansată în noiembrie 2008 și apare atât în limba română, cât și alternativ, în limbile franceză și engleză, din 2009 fiind membră *APLER* și *ARPE*. În paginile deja prestigioasei reviste și-au pus semnătura personalități culturale precum **Eugen Simion, Nicolae Breban, Vasile Andru, Gabriel Liiceanu, Elena Târziman, Cassian Maria Spiridon, Mircea Cărtărescu, Aura Christi** și mulți alții, fiind întâmpinată cu aprecieri elogioase din partea unor importante personalități culturale.

Festivalul Național de Carte „Axis Libri”. Lansat ca Târg de carte în vara anului 2009, a atins, încă de la prima ediție, dimensiunea de Festival al Cărții prin anvergura și diversitatea activităților desfășurate, beneficiind de sprijinul administrației locale și a unor parteneri culturali consacrați. La ultima ediție a festivalului au răspuns invitației 147 de edituri din țară care au oferit publicului gălățean un număr de peste 4500 de titluri de carte și produse multimedia.

Salonul Literar „Axis Libri”. Debutând în 2009, Salonul a găzduit în cele peste 50 de ediții: lansări de carte ale scriitorilor din țară și diaspora română (peste 75 de cărți), recitaluri de muzică și poezie, dezbateri, expoziții și minispectacole, desfășurându-se în ambientul plăcut al sălii de lectură „Mihai Eminescu”, de la sediul Bibliotecii Județene „V.A. Urechia”, gazde primitoare fiind directorul Bibliotecii, prof. **Zanfir Ilie**, scriitorul și moderatorul manifestărilor prof. **Theodor Parapiru**.

Editura „Axis Libri”, înființată prin Dispoziția nr. 7 din 10/02/2010, pune în valoare și susține activitatea Salonului literar și a Festivalului cu același nume, propunându-și din start promovarea scriitorilor gălățeni și a culturii române în general. Intensa activitate editorială a fost concretizată, până în momentul de față, prin apariția următoarelor titluri:

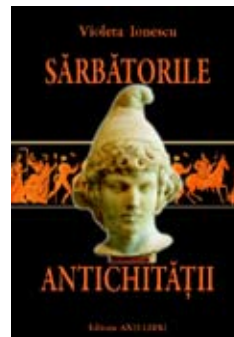

Scriitori gălățeni pe înțelesul tuturor, vol. 1, de **A.G. Secară** îi aduce în atenția publicului cititor pe acei scriitori care fac parte din aceeași școală literară, situată între București și Iași. Fiecare prezentare este atractivă, fie și pentru că autorul optează pentru un stil colocvial, mai puțin tipic criticii literare.

Oameni în memoria Galațiului : aniversări 2008 reprezintă rezultatul unui proiect de cercetare inițiat în cadrul Biroului Informare bibliografică al Bibliotecii „V.A. Urechia” care și-a propus să promoveze personalități gălățene prin valorificarea colecțiilor și a bibliografiei locale. În anul 2010 va apărea următorul volum, dedicat aniversărilor anului 2009.

Sărbătorile antichității: sanctuare, oracole, preziceri celebre de **Violeta Ionescu** reprezintă o incursiune dintr-o altă perspectivă în lumea antichității, văzută ca punct de pornire în explicarea unor fenomene care s-au petrecut peste milenii.

Omul tranziției : exerciții de eshatologie de **Ivan Ivlampie** reprezintă o culegere de eseuri, publicate de autor de-a lungul timpului, în revista culturală *Dominus*. Eseurile acoperă o sferă largă de subiecte, făcând apel la doctrine filozofice și economice pe baza cărora autorul își întemeiază discursul.

Dialoguri socratice de **Viorel Dinescu** adună o serie de interviuri realizate cu scriitori, personalități ale literaturii și culturii contemporane, referitoare la starea literaturii române contemporane. Răspunsurile scriitorilor la cele șapte întrebări formulate de Viorel Dinescu creionează o imagine vie a peisajului literar românesc din perioada postdecembristă, reliefând în același timp și tendințele postmoderne.

Totalitarism și victimizare de **Viviana Ivlampie** își propune tratarea fenomenului genocidar din perspectiva evenimentelor istorice ale secolului al XX-lea, punând accent pe relația dintre ideologie, totalitarism și genocid.

Galați – Ghid istoric și turistic de **Zanfir Ilie, Pompiliu Comșa**. Ghidul dedicat orașului Galați reprezintă un instrument util de informare pentru toți cei care doresc să-l viziteze, dar și pentru locuitorii orașului care vor să redescopere frumusețea locului unde trăiesc. Lucrarea oferă informații utile realizând în același timp un parcurs în istoria județului, punând la dispoziție sugestii de trasee turistice și de excursii în împrejurimi, ilustrațiile sugestive și indexul facilitând utilizarea acestui ghid.

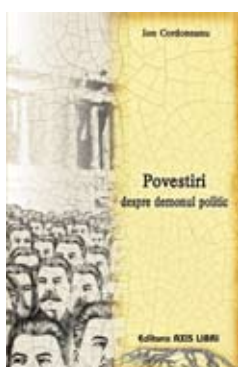
Războiul lui Puf de **Ioan Toderiță** are ca temă centrală ideea războiului, așa cum se reflectă acesta la nivelul persoanelor dintr-o comunitate mică din vecinătatea Prutului și a Galațiului, dar și lupta pentru supraviețuire într-un context istoric ostil existenței umane. Autorul surprinde toate schimbările care au loc la nivelul mentalului colectiv influențat de schimbările istorice survenite.

Am fost cândva... om de *Marius Cioarec* redă o poveste de dragoste aparent simplă, dar care reușește să transmită cititorului emoții puternice, având calitățile unui adevărat scenariu de film deoarece întreaga acțiune a romanului are un profund caracter vizual.

Trandafirul galben de *Nicolae Paul Mihail* se remarcă prin umorul dezinvolt, limbajul cu accente „colorate” uneori, combinația dintre gravitate și ironie, precum și bogăția imaginilor vizuale, toate acestea determinând caracterul aproape filmic al acestui roman, calități care de altfel au contribuit la transformarea acestuia într-un scenariu de succes.

Povestiri despre demonul politic de *Ion Cordoneanu* reunește o serie de eseuri, pe teme actuale, publicate de autor de-a lungul timpului în diferite reviste. În demersul său, autorul face apel la vastele sale cunoștințe de filosofie pentru a da o explicație pertinentă fenomenelor politice, sociale și culturale care s-au petrecut în această perioadă în societatea românească.

Ghidul Bibliotecii „V.A. Urechia” Galați reprezintă un instrument util de informare și orientare în gama activităților specifice derulate de fiecare secție a Bibliotecii „V.A. Urechia”, dar și în aria serviciilor oferite utilizatorilor acesteia. Informațiile sunt prezentate atât în limba română, cât și în limba engleză, fiind precedate de o prezentare a personalității celui care a fost academicianul, istoricul și scriitorul V.A. Urechia, fondatorul instituției.

Catrafuse de *Victor Cilincă* reprezintă o piesă de teatru nominalizată la Premiile UNITER din anul 2007. Această piesă o are în prim-plan pe actrița Fany Tardini cea care a pus bazele unui teatru la Galați, fiind de altfel și prima femeie director de teatru din țara noastră.

Indexarea publicațiilor de drept de *Dorina Bălan* se concentrează asupra existenței unor concepte specifice dreptului în mai multe clase ale C.Z.U., fiind un instrument util pentru bibliotecarii clasificatori, mai ales în contextul în care astfel de ghiduri lipsesc din bibliologia românească.

Editura „Axis Libri” reprezintă un reper în viața culturală gălățeană, promovând adevăratele valori ale orașului situat pe malurile Dunării, reprezentând o rampă de lansare pentru autorii gălățeni, dar și pentru cei din țară, dornici de afirmare. În același timp, Editura „Axis Libri” promovează activitatea instituției de cultură sub egida căreia se află, Biblioteca Județeană „V.A. Urechia” din Galați.

SUMAR

EUGEN SIMION – „Timpul... este judecătorul cel mai sever”	coperta 2
ZANFIR ILIE – Farmecul Sărbătorilor de iarnă!	1
120 DE ANI ÎN SLUJBA LECTURII	
Programul manifestărilor	2
Biblioteca „V.A. Urechia” Galați - 120 de ani în slujba lecturii	3
ELENA TÎRZIMAN – Biblioteca „V.A. Urechia” - un destin aparte	10
LIDIA ELENA IGNAT – Donații pentru Biblioteca „V.A. Urechia”	11
INFO-BIBLIO	
VALENTINA ONEȚ – Donația actriței Aristizza Romanescu către Biblioteca „V.A. Urechia” din Galați (II)	12
VIOLETA IONESCU – Florin Dimitriu	15
CONSTANTIN ARDELEANU – O îndelungată prietenie și colaborare științifică - V. A. Urechia și A. de Gubernatis (III)	17
MIA BARARU – Vasile Alexandrescu Urechia - promotor al renașterii culturale	19
VIOLETA MORARU – Identificarea resurselor în continuare ISSN	22
IULIA SERGIU – WordCat catalogul colectiv online al OCLC	24
LEONICA ROMAN – Din presa gălățeană a primului deceniu din sec. al XX-lea (I)	26
DORINA BĂLAN – Paul Pălănea - Catalogul manuscriselor și scrisorilor din Biblioteca „V.A. Urechia”	29
SILVIA MATEI – Salonul literar AXIS LIBRI	31
LOCALIA	
VICTORIA MOVILEANU – Casa Corpului Didactic - instituție a dascălilor gălățeni	35
CORNELIU STOICA – Dumitru Brăescu	36
EUGEN HOLBAN – Obiceiuri din timpul Sărbătorilor de iarnă din Berbeci-Zeletin	38
PERSONALIA	
RODICA ALEXANDRU – Profesorul Brad Segal - omul și mentorul	42
CAMELIA TOPORAȘ – Scriitoarea sufletului feminin: Hortensia Papadat-Bengescu	44
PAUL SÂN-PETRU – O familie de patru muzicieni stabiliți în țara lui H. Ch. Andersen	46
IONEL NECULA – Spiritul gălățean în tentații metafizice	48
EVENIMENT	
VLAD VASILIU – Criza și teatrul	50
STELIAN STANCU – Festivalul Gulliver la majorat	51
STERIAN VICOL – O toamnă ... a festivalurilor	53
FLORINA ZAHARIA – Tecuciul lui Costache Conachi. Salutări de la Galați.	54
TEODOR NIȚĂ – Zilele teatrului studentesc... la Galați	55

ANGELA BACIU – Târgul de antichități Galați, 2010	56
GETA EFTIMIE – Conferința de toamnă ANBPR	57
LETIȚIA BURUIANĂ – Simpozionul Edirne în arhivele țărilor din Balcani & Întâlnirea anuală de lucru a <i>Uniunii Bibliotecilor din Balcani</i>	59
POMPILIU COMȘA – Liga Culturală pentru Unitatea Românilor de Pretutindeni	61
Târgul Internațional de Carte „Gaudeamus”, 2010	63

CUTIA DE REZONANȚĂ

CONSTANTIN VREMULEȚ – Inscripție pe coperta unei cărți	65
DANIEL CORBU – Poeme	66
VALERIU dg BARBU – Poeme	68
ALINA CHEȘCĂ – Poeme	69
LUMINIȚA DEDIU-AGHEORGHESI – Poeme	70
MAXIMILIAN POPESCU-VELLA – „Al treilea spirit” - fragment	71
EFIM TARLAPAN – Epigrame	73
VASILE GHICA – „Surăsuri migdalate” (I) - aforisme	74
ION GROSU – Epigrame	76
GHEORGHE GURĂU – Fabule	78

CONFLUENȚE CULTURALE

ELENA MONALIZA GHINEA – Harnicul și hărăzitul ... leneș	79
THEODOR CODREANU – Ermetismul canonic (fragmente barbiene)	80
VASILE MALANEȚCHI – Literatura din afara frontierelor : o realitate și două atitudini	83
A.G. SECARĂ – Exordiu la o Logică a creării dicționarilor	84
NICOLAE DOBROVICI BACALBAȘA – O legendă din timpul României Mari	86
VASILE ANDRU - Cuvintele pot boicota sfârșitul lumii...*	88
SORIN LANGU – Aspecte ale legăturilor dintre Al.I. Cuza și orașul Galați	90
THEODOR PARAPIRU – Expresii celebre: „Deux ex machina”/„Un zeu dintr-o mașinărie”	93
MIHAELA BOBEICĂ – Sfântul Ierarh Nicolae	94
EUGEN DRĂGOI – Autocefalia Bisericii Ortodoxe Române - marginalii aniversare	96
GHEORGHE ANDREESCU – Europa dintre mări	100
In memoriam	
Prof. univ. dr. Vasile Lica	102
Adrian Păunescu	103

GRID MODORCEA – Regina Americii: Cartea.	104
RADU MOȚOC – Ginta Latină - Premiul de la Montpellier (III)	106
DANA VLAD – Călător în Țara Soarelui Răsare (III)	109
TITINA-MARICICA DEDIU – Biblionet ... merge mai departe	112
Ecouri la 120 de ani	115
AXIS LIBRI - brand cultural gălățean	117

Notă: În numărul următor AXIS LIBRI va aduce printre altele în atenția cititorilor săi, aspecte din activitatea de specialitate, manifestări culturale și creații literar-artistice ale autorilor gălățeni și nu numai.

Director: ZANFIR ILIE

Redactor-Şef: Letiția Buruiană

Redactor-Şef adj.: Mia Băraru

Secretar general de redacție: Valentina Oneț

Redactori: Virgil Guruianu, Camelia Toporaș, Dorina Bălan

Tehnoredactare: Cătălina Ciomaga, Adina Vasiliță, Sorina Radu

Ilustrația revistei a fost realizată după colecțiile

Bibliotecii Județene „V.A Urechia” Galați.

Adresa: Galați, Str. Mihai Bravu, nr. 16.

Tel: 0236/411037, Fax: 0236/311060

E-mail: axislibri@gmail.com; axislibri@bvau.ro

Web: <http://www.bvau.ro/axislibri>

ISSN: 1844-9603

Revista Axis Libri este membră **APLER** (Asociația Publicațiilor Literare și a Editurilor din România) și **ARPE** (Asociația Revistelor și Publicațiilor din Europa)

Acest număr este tradus și în limba engleză.